

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198224

UNIVERSAL
LIBRARY

ಪ್ರಚೋಧ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆ ೧೨ ನೆಯ ಹೂ.

ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿ

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು :

ಶ್ರೀ ಜ. ಪ. ಚನ್ನಬಸವರಾಜ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ
ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಶೈಲ ಸಂಸ್ಥಾನ,
ಗೂಳೂರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಪ್ರಚೋಧ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆ
ನಂ ೫. ೩ ನೇ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ,

ಆಶ್ರಯದಾತರು .

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ.ಎ.ಪ. ಬ್ರಂ. ಸದಾಶಿವ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ

ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು

ಶಿವಾನುಭವದಾನೋಹ ಸಮ್ರಾಟ್ ಸಮಿತಿ

ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಗಿರಿಯಾಪುರ

(ಎಲ್ಲ ರುಕ್ಮಿಣಿಗಳೂ ಕಾವ್ಯವೃತ್ತಿ)

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨ ೦ ೦

ಮುದ್ರಣಕಾರರು :

ಪಿ. ರಾಮಯ್ಯ

“ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪ್ರೆಸ್,”

೬೩, ಗೌಡನಸೇವಿ, : : ಬೆಂಗಳೂರು ೨

ನಮ್ಮನುಡಿ

ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ವಾತಾವರಣ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ

ಈ ವಾತಾವರಣದ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಮಾನವನ ಹೃದಯವು ಮಾರ್ಪಡಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಯಂತ್ರಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಅತಂತ್ರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಅನುರಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಆಸಹನೆ ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಶಾಂತಿ ರುದ್ಧಿಗಳು ಗಾಳಿಗೋವುರವಾಗಿವೆ. ಭೌತಿಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲ ಮಿತಿಮೀರುತ್ತಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಂಚಭೂತಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೋರಿ ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಭೋಗಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನವ ನಾಗರಿಕನ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಿಸಿದೆ. ದೇವರು ಇನ್ನೆಲ್ಲರುವನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜ್ಯದಾಹದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರಂತೆ ಯುದ್ಧಗಳನಾರಂಭಿಸುತ್ತ ಬಾಂಬು ವಿಷವಾಯು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಜಗದ ಜೀವರ ಮಾರಣಯಾಗ ಸಾಗಿಕೊಂಡಿದೆ, ಸಾಗುತ್ತಿದೆ, ಸಾಗುವಂತಿದೆ. ಮಾತು ಪ್ರಳಯವೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ನಿಂತಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

ಇಂತಹ ಸಂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರ, ಶಾಂತಿ ದೂತರ, ಸಮತಾ ವಾದಿಗಳ, ಸಮಾಜ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಸಚ್ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅವುಗಳ ಲೇಖನಿಂದ ಓದುವವರು ಮೇಲಾಗಿ ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯದತ್ತ ಹೊರಳಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಸಮಾಜ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಚರಿತ್ರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ; ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರೂ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಾವೀಗ ಬರೆಯ ಹೊರಟೆಲ್ಲ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಕಂಡದ್ದು ಅವರ ಕೊನೆಯ ಜೀವನವನ್ನು. ಕೇಳಿದ್ದು ಅಖಂಡ ಜೀವನವನ್ನಾದರೂ ಅನ್ವಷ್ಟವಾಗಿ. ಕಂಡು ಕೇಳದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತ

ರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನವನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಈ ಬಯಕೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳದು. ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ನವಿಲುಗುಂದದ ಶ್ರೀ. ಮ. ಸಿ. ಬಸವಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಂತೆ ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. ಒಂದೆರಡು ವಲ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿಯು ಇದ್ದರು. ಅವರೆ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನಾವು ಮುಂದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸಮಗ್ರಜೀವನ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅನುಸಾರವಿರುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದಿಗೂ ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಮ. ಲಿಂ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಶಿವಾಚಾರ್ಯರವರ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿಸಿತು. ಪೂಜ್ಯ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅವರು ಚಿಕ್ಕನುಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗಿರಿಯಾ ಪುರದಲ್ಲಿ ನೆರವಿಡ 'ಶಿವಾನುಭವ ಸಮ್ಮಾಹ' ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ದೃಢನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ನೀರಲು ನಮ್ಮಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಯುಗಪುರುಷನನ್ನು ಈ ಮಹಾ ಕಾರಣಿಕನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯು ಜ್ಞಾನಭಾಗದ ವಿಷಯ ತುಂಬಾ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯದು, ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸರ್ವಾಂಗ ಮಂದರವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಕುಶಲಮತಿ ಗಳಿರುವಾಗ ನಾವು ಕೈಹಾಕಿದ್ದು ಸಾಹಸವೇ! ಅದರಲ್ಲಿಯು ಇಂದಿನ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಸಾರ್ಥಕ ವಲ್ಲವ ಸಾಹಸ. ಇಂದಿನ ಕಾಲ ಬದಲಿಸಿದೆ. ರೌದ್ರರಸ - ರಾಗರಸಗಳುಳ್ಳ ಕತೆ ಚರಿತೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವವರೆ ಬಹಳ. ಋಷಿ ಜೀವನ ಚರಿತೆಗಳನ್ನು ಓದುವವರು ತೀರ ವಿರಳ. ಆಧುನಿಕರಿಗೆ ಬೇಜಾರ, ಬೇವು. ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಕಹಿಯ ಕಾಹಲೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಋಷಿ ಜೀವನವು ಕಹಿಯಾಗಿ ಕಂಡರು ರಹಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುದು, ಸತ್ಯಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕವಾದುದು ; ಶಾಂತಿದಾಯಕವಾದುದು.

ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೋರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೌದ್ರರಸ ಚರಿತೆ ಗಳೆಂದೇನು ಸುಖ ? ರಹಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ ರಾಗರಸದ ಕತೆ

ಗೇಂದೇನು ಫಲ ? ಅವುಗಳಿಂದ ಜೀವನ ಹಾಳು, ಕಾಲ ಹಾಳು. ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಅಶಾಂತಿ, ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ವಿಭ್ರಾಂತಿ.

ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಜೀವನವು ಬರೀ ಖುಷಿ ಜೀವನ ವಾಗಿರದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೃಷಿ ಜೀವನವೂ ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಗಬಯಸು ವವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಜೀವನ ಚರಿತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉದ್ಯಕ್ತರಾಗಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅದೆಷ್ಟು ಸಾರ್ಥಕ ಸೀಮೆಗೆ ಸಿಲುಕುತ್ತದೆಯೆ ಬೇರೆ ಕಾಣುವು.

ವಸ್ತು ವಾಸ್ತವ ವಸ್ತು. ಶಿಲೆ ಅನೃತ ಶಿಲೆ. ಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲೆ ಮಾತ್ರ ಪಳಗದ ಕಲೆ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಬರುವುದೋ, ಅವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಬರುವುದೋ ? ಪಳಗದ ಕೈಕೆಲಸವೆಂದು - ಮೂಡಿಬಂದ ಮೂರ್ತಿಯೆ ಮುದ್ದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವರೆಂದು ಬಗೆದು ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಅಭಾವವಿದ್ದರೂ ಬರೆಯಲನುವಾಗಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ಬುದ್ಧ ಬವನನ ಬಾಳು ಬದುಕಿ ದರು. ವಿನೇಕಾನಂದರ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜನ ಜಾಗೃತಿಯ ನೆನಗಿದರು. ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರರ ಶಾಂತಿಸಿಕ್ಕೇತನ ವಂತೆ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ರವೀಂದ್ರರು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿ ವಿಶ್ವಕವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆತ್ಮಕವಿ ಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅಬ್ಬಸ್ಸಲ್ಪ ಭಾವಗೀತಾ ಜನಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳು ಬರೀ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿಲ್ಲ. ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಶಿವಕವಿ ಯಾಗಿ ಶಿವಯೋಗಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿದರು. ಕ್ರಿಯಾಕರ್ತರಾಗಿ ಕೀರ್ತಿವಂತ ರಾಗಿ ಬದುಕಿದರು. ಅವರ ಜೀವನ ಅನನ್ಯನಾಥಾರಣವಾದುದು, ಅದರ್ಶ ಸೀಯವಾದುದು. ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧನವು ಪರಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯವು ವೈಭವದ ನಂದನವನ. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಆರಾಧ್ಯ ಮೂರ್ತಿ.

ಅಂತಹ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷರ ಜೀವನವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮಾನವ ಮತಿ ಸಾಲದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಪಾರ ಸೇವೆ ಸಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವರಷ್ಟು ಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ; ಆಚರಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಅಜಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಬರೆದರೂ ತೀರದು, ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು. ಆ ಹಿರಿಯರನ್ನೇ ಇಪ್ಪೊಂದು ನಾಂದಿಯೆಂದು ನಂಬಿರೋಣವಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು }
೧೮-೧೨-೧೯೫೦

ಶ್ರೀ ಜ. ಚ. ನಿ.

ಕೃತಜ್ಞತೆ

ರಮಣಪೂಜ್ಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಹಾನಗಲ್ಲ ಸದಾಶಿವ ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ೨೧ ನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪುಣ್ಯಮಹೋತ್ಸವದ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಿರಿಯಾವುರದ ಶ್ರೀಗುರು ಕುಮಾರಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾ|| ೯-೨-೧೯೫೦ ರಿಂದ ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ನೆರವೇರಿದ ಶಿವಾನುಭವ ದಾಸೋಹದ ಸಮ್ಮೇಳದ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ “ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿ” ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿರತ್ನವು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ನೀಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಇದು ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಸಿಡುಮಾಮೂಢ ಪ್ರಬೋಧ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆಯ ದ್ವಾದಶಕುಸುಮವಾಗಿ ಅರಳಿ ವಾಚಕರ ಹೃದ್ಭೂಷಣವಾಗಲು ಹರಸಿದ ಉಭಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ ಚಿರಖುಣಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿ ಆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ನೆನೆಯದೆ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗದು.

ಬೆಂಗಳೂರು }
೨೦-೧೨-೧೯೫೦

ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ಕ್ರಿಯಾಭಾಗ

೧.	ನುನುಕಂಡ ಕುಮಾರಯೋಗ	೧
೨.	ಪ್ರವೇಶ	೨
೩.	ಉದಂತ ಉದಯ, ಉಜ್ಜಲಂತ ಉತ್ಕ್ರಮಣ	೬
೪.	ಬಾಳನ ಬವಣೆ - ವಿದ್ಯಾಪ್ರರಣೆ	೧೪
೫.	ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಣ, ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಿಕ್ಷಣ	೨೦
೬.	ಮಾತೆಯ ಆಗಮನ, ಮದುವೆಯ ಆಶೀರ್ವಚನ	೨೧
೭.	ವೇದಾಂತಾಭ್ಯಾಸ - ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹವ್ಯಾಸ	೨೨
೮.	ಯೋಗ್ಯ ಗುರುಪಿನ ಭಾಗ್ಯ	೩೩
೯.	ತಪೋಭೂಮಿ- ತತ್ತ್ವಪ್ರೇಮಿ	೩೮
೧೦.	ಜನತಾ ಜಾಗೃತಿ - ಜನತಕೇರ್ತಿ	೪೪
೧೧.	ಮಾರಾಧಿಪತ್ಯ - ಪಾಠಶಾಲಾಕೃತ್ಯ	೫೦
೧೨.	ಮಹಾಸಭೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ	೫೩
೧೩.	ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣ	೫೭
೧೪.	ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಸ್ಥಾಪನೆ	೬೨
೧೫.	ನಾಡಸಂಚಾರ - ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ	೭೯
೧೬.	ಗುರು - ವಿಕೃತ ಸಹಕಾರ	೮೧
೧೭.	ಪರಳೆ ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ	೮೫
೧೮.	ಸ್ತ್ರೀಸುಧಾರಣೆ	೮೭
೧೯.	ವ್ಯವಸಾಯ - ವಾಣಿಜ್ಯ	೯೧
೨೦.	ದಾಸೋಹಂಭಾವನ - ದಾಸೋಹಸೇವೆ	೯೪
೨೧.	ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಶಿಕ್ಷಣ	೯೭
೨೨.	ಶಿಷ್ಯಸಂಪತ್ತು	೧೦೦
೨೩.	ಕುಮಾರನು ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿ	೧೦೯
೨೪.	ಕಡೆನುಡಿ	೧೧೨

ಜ್ಞಾನಭಾಗ

೨೫.	ಪ್ರವೇಶ	..	೧೧೫
೨೬.	ಸರಳಜೀವನ - ಸ್ವಾರ್ಥಸಿರಸನ	..	೧೧೭
೨೭.	ವಾಕ್ ಸಿದ್ಧಿ	...	೧೨೦
೨೮.	ನತ್ಯಪಾಲನೆ	೧೨೩
೨೯.	ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿ	೧೨೫
೩೦.	ಸ್ವಪ್ನ ಸಿದ್ಧಿ	೧೨೮
೩೧.	ಯೋಗ - ಯೋಗಿ	೧೩೦
೩೨.	ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ	೧೩೫
೩೩.	ವಿಮರ್ಶಜ್ಞಾನ	೧೪೦
೩೪.	ಯೋಗ - ಸಂಯೋಗ	೧೪೩
೩೫.	ಲಯ - ವಿಲಯ	..	೧೪೫
೩೬.	ದೈವ - ದುಡಿಸಿ	..	೧೪೬
೩೭.	ನೀತಿ ಬೋಧ - ರೀತಿ ರೋಧ	..	೧೪೮
೩೮.	ಕಾಲೋಚಿತವ ಬಲ್ಲ - ಕ್ರಮವ ತಪ್ಪುವ ಸಲ್ಲ	೧೫೮
೩೯.	ಸಂಗೀತ - ಸಾಹಿತ್ಯ	..	೧೬೦
೪೦.	ವಿರತಿ - ವಿರತ	೧೬೪
೪೧.	ಸಮತಾಭಾವಿ	..	೧೭೦
೪೨.	ದಯಾನಿಧಿ	.	೧೭೩
೪೩.	ಅಹಿಂಸಾಚರಣೆ	..	೧೭೬
೪೪.	ಶೀಲಾಚರಣೆ	..	೧೭೯
೪೫.	ಪ್ರಗತಿ ಶೀಲತೆ	..	೧೮೧
೪೬.	ಆಹಾರ - ಆರೋಗ್ಯ	೧೮೩
೪೭.	ಲಿಂಗೈಕ್ಯ	..	೧೮೫
೪೮.	ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ - ಪರಮಾರ್ಥಧಾಮ	೧೯೦
೪೯.	ಕೊನೆಮಾತು	೧೯೪
೫೦.	ಕನ್ನಡ ವಿವೇಕಾನಂದ	೨೦೧
೫೧.	ಮಾಘಮಾಸ	೨೦೬
೫೨.	ಮೀಸಲು ವಚನಗಳು	೨೦೭

ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ
ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಹಾನಗಲ್ಲ ಶ್ರೀ ನಿ. ಪ್ರ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು

ક્રિયાભાગ

“ಸೇವೆ ಪಾವಿತ್ರತೆ ಆತ್ಮವಿಕಾಸಗಳಿಂದಲೆ

ಆತ್ಮನು ಪರಮಾತ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಸೇವೆ ಪಾವಿತ್ರತೆ ಆತ್ಮವಿಕಾಸದ ಅಡಿಗಲ್ಲು.”

--ಷೆಕ್ಸ್‌ಪೀಯರ್.

ಓಂ

ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿ

ನಾನು ಕಂಡ ಕುಮಾರಯೋಗಿ

೧೯೨೪ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ನವಿಲುಗುಂದ ತಾಲೂಕು ಅಣ್ಣಿಗೇರೆಯ ತೋಂಟಿದಾರ್ಯರ ಶಾಯಾ ಮಠ. ಒಂದುದಿನ ಮುಂಜಾವು. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮೂರ್ತಿ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ ನಿರಾಡಂಬರ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಮಾಡಿತ್ತು. ನಿರಾಭಾರಿಸ್ವಾಮಿ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಂಡಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರಣವ ಸ್ವರೂಪಿ ಪ್ರಶಾಂತ ಕಾಯಿಂದ ಆಸೀನನಾಗಿತ್ತು. ಷಟ್ಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿವಾನುಭಾವಿ ಉಜ್ವಲ ಓಜದಿಂದ ಒಡರಿತ್ತು. ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಒಂದು ರೀತಿ. ಅದು ಯೋಗ ರೀತಿ. ಆರ್ಜವ ದೇಹ ಆಜಾನು ಬಾಹು. ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆ. ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣು. ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಜರಿದಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿವಿಚಾರ ಭಾವರೇಖೆ ನೀಳವಾದ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಮೂಡಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಅನುಭವದ ಆಗರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸ್ವೇಣತೆಯ ನೆನೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಂಬಲ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು ಯೋಗ ಬಲ್ಲಿದರಾಗಿದ್ದರೂ ಯೋಗದ ಎಳ್ಳೆಗಾಗಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು ಸ್ವತಃ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದ ಆಸಕ್ತಿ ಆಸೇಚನವಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಕಲಿಯದಿದ್ದರೂ ವಿಚಾರ ಪ್ರಾಥಮ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ನಿಬ್ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಕಾಂಡ ಪ್ರಭಾವವಿತ್ತು. ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸತ್ಕರ್ಮ-ಸದ್ಗುಣಗಳ ಉಳಿ ಮೆಗೆ ಹೆಣಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಳದ ವೆಂಪಿತ್ತು. ನಿಷ್ಕಾಮಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ರಿಯಾಪ್ರೇಮ ಕಾಶಲ್ಯವಿತ್ತು. ನಿರಕ್ತ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ವಿನಯಶೀಲಶ್ರೀ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣದ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವೈದ್ಯದ ಶೋಧ-ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಭ್ರಮ ಸೂರಿ

ಗೊಂಡಿತ್ತು. ದೀನ ದರಿದ್ರರಲ್ಲಿದ್ದ ದಯಾಂತಃಕರಣ ದಿವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ವ್ರಗತಿ ಶೀಲರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ಗುಣ ಪ್ರಭೂತವಾಗಿತ್ತು, ಬರಿ ದಯೆ— ಪ್ರೋತ್ಸಾಸ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಆಶ್ರಯ-ಪೋಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಮ್ಮನದ ಔದಾರ್ಯವಿತ್ತು. ಮಂದಮತಿಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ವಾರ ಪ್ರವಚನ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಪಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭೆಯಿತ್ತು, ಅಂತಹ ಅನುಪಮ ಜಗಜ್ಜ್ಯೋತಿ ಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರೆ ನಾ ಕಂಡ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳು ಅವರು ಆಗಳೆ ಸಮಾಜ ಬಾಂದಳದಿ ಕ್ರಿಯಾ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳಗನ್ನು ಹರಡಿ ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುವಿನಂತೆ ಜಗಜಗಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದು ಆ ಬಿಂಬವ ಕಂಡೆ.

ಕಂಡೆನ್ನು ಕಂಗಳು ಧನ್ಯವಾದವು. ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣರು ಅಡ್ಡೂರಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗೌಡರು. ಇವರನ್ನಿಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದಿದ್ದರೆ ಲೋಪವಾದೀತು, ಲೌಕಿಕವಿರೋಧವಾದೀತು !

ಇಂದು ಅದೇ ಆ ಮಹಾ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಕಾಣುವ ಭಾಗ್ಯವು ಶ್ರೀಮ. ಲಿಂ ಚ. ಸದಾಶಿವ ಶಿವಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸತ್ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ; ಒಂದುಗೂಡಿ ನಿಂತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಶಿವಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಆ ಲೋಕೋತ್ತರ ಮಹಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬರ ಹಿಂಗದು, ಬೇಸರಬಾರದು.

“ನಿಮ್ಮ ನೋಟವನಂತ ಸುಖ. ನಿಮ್ಮ ಕೂಟ ಪರಮ ಸುಖವಯ್ಯ.

ಅಷ್ಟ ಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಗಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯ.

ಕುಮಾರ ಯೋಗೀಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮಾನದಲ್ಲಿ

ರತಿಹುಟ್ಟಿ ನಿಮಿರ್ಧವೆನ್ನ ಕಂಗಳು.”

ಎಂದು ಅಣ್ಣನ ಅವ್ಯತವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ನಟ್ಟ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿ ನಲಿಯಲು ಮುಂದುವರಿಯಲಾಗಿದೆ, ಉಲಿಯಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

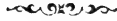
ಪ್ರವೇಶ

ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನವರೆವಿಗೂ ಆಗಿಹೋದ ಅನಂತ ಮಹಾನುಭಾವರು ಒಂದೊಂದು ಕೃತಿ ಕಲೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ರಮ್ಯಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದಾರೆ ; ರಹಸ್ಯಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ, ತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗಿ, ಗ್ರಂಥಕಾರರಾಗಿ ಕಲಾವಂತರಾಗಿ, ಮತೋದ್ಧಾರಕಾಗಿ, ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿ ಬಾಳಿದಾರೆ. ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂವಾದಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಾನುಭಾವನೆಂದರೆ ವರಿಷ್ಠ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷನೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಪ್ರ. ಲಿಂ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಅವರ ಇಡೀ ಜೀವನವು ಕಾವ್ಯಮಯವಾದ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯವಾಗಿದೆ; ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಗುಂಪಿತವಾಗಿದ್ದವು; ಗುಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದವು. ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ವಿಶಾಲವೈರಾಗ್ಯ, ವ್ಯಾಸಕಭಾವನೆ, ಜೀವಕಾರುಣ್ಯ, ಸಮಾಜ ಕಳಕಳಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಭಿಮಾನ, ಕಾರ್ಯಕುಲತೆ ಮೊದಲಾದ ಅಮೋಘ ಗುಣಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಅಸದೃಶವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ, ಅಚಲಿತವಾದ ಧೈರ್ಯ, ಅಖಂಡವಾದ ಸಾಹಸ, ಅಪಾರವಾದ ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಅಗಣಿತವಾದ ಗುಣಗ್ರಹಕತೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾಗಿದ್ದವು. ಉದಾತ್ತ ಉದ್ದೇಶ, ಉದಾರ ಉತ್ತೇಜನ, ಉನ್ನತ ಆಸಕ್ತಿ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕುತೂಹಲ ಇವೆಲ್ಲ ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೆ ಇಡೀ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕುವರನಾಗಿ ಬದುಕಿದನು. ಕಾರಣಿಕನಾಗಿ ಬಾಳಿದನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುವರನು ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುದ್ದಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಡೀ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮುದ್ದುಗುವರನಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬಾಲಕೇಳಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪ್ರೌಢ ಲೀಲೆಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಕಡು ಪ್ರೇಮಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಹಸದ ಮಾತು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಯು ಮಾಡಿದನು; ಮಹಾ ಕಾರಣಿಕನಾದನು.

ಆತನ ಸಹಜವಾದ ಸಣ್ಣನಗೆ, ನನ್ನ ವಾತು, ಪುಣ್ಯಕಳೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಆನಂದವಶರಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರ ವೃದ್ಧವಾದ, ಮಿತವಾದ ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮನಸೋಲದ ಪಂಡಿತರಿಲ್ಲ; ಪಾಮರರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಮಷರಹಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಸಂಸತ್ತು ಸಹಾಯಗಳನ್ನೀಡದ ಸಾಹುಕಾರರಿಲ್ಲ, ಸಾಮಾಜಿಕರಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಓಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವಜ್ರಕೈಂತಲು ಕರೋರವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಕರುಳಿನಿಂದ ಕುಸುಮಕೈಂತಲೂ ವೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಉಕ್ಕುವ ತಮ್ಮ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ತೆತ್ತರು. ಅನುಭವದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟರು. ಆ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ತೊಡಕು ತೊಂದರೆಗಳಿಗೂ ಬರುವ ಭಯಭೀತಿಗಳಿಗೂ ಅವರು ಅಂಜಲಿಲ್ಲ. ಅಳುಕಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹವು ತನಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಕಾಡುಗೀಡುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸೆಳವಿನಿಂದ ಭೇದಿಸಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ದುಂಡುಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೆಗೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವಂತೆ, ಸಾಗರ ಸೇರುವಂತೆ ಶ್ರೀಗಳು ತಮ್ಮ ಸತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅಡ್ಡಬರುವ ದುರಂತವಾದ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಸಹ ತನ್ನ ವೈರಾಗ್ಯದ ವಜ್ರಾಘಾತದಿಂದ ಹೊಡೆದು ಒಡೆದು ಪುಡಿನಾಡಿ ತನ್ನ ಧೈರ್ಯದತ್ತ ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಸಾಗಿದರು. ಸಾಧಿಸಿದರು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಂದರಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹೆದರದೆ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಭಲ ತೊಟ್ಟರು; ಬಲ ಮುಡಿಪಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳ ಮಹಾ ಓಜಸ್ಸು ಇಡೀ ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನೇ ಬೆಳಗಿತು, ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಆ ಪುಣ್ಯಪುರುಷನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಮಿಂಚಿತು; ದಾರಿಹಚ್ಚಿತು. ಆ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಯು ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನಂತೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡನಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಮಾಜಾಭಿಮಾನಿಯ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಭಿಮಾನಿಯ ಹೃದಯಮಂದಿರದ ಮಾನ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದನು; ಪೂಜ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯಾದನು; ಯೋಗಿಯಾದನು; ವಿರಾಗಿಯಾದನು. ಕಾರಕನಾದನು; ಕಾರಣಿಕನಾದನು.

ಅಂತಹ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಿಯ ಪವಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮನತಟ್ಟಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಮುಂದಿರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಡಲಾಗಿದೆ; ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಉದಂತ ಉದಯ, ಉಜ್ವಲಂತ ಉತ್ಕ್ರಮಣ

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸುನಾರು ಎಂಬತ್ತು ಅಥವಾ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವು ಮಹಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು. ಮಹಾರೋಗಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾ ಗಿತ್ತು. ನಾಡಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಲ್ಲುತ್ತಬಂದಿದ್ದವು ಸಮಾಜವು ಶೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಒಂದೆಡೆಗೆ ನಿರಾಚಾರಗಳು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಅನಾಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಆತ್ಮಾಚಾರಗಳು ಅತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರು. ಲಿಂಗಗಳು ಅಂಗಗಳಿಂದ ಅಗಲಿ ದೇವರ ಮನೆಯ ಜಗುಲಿಗಳ ವರಿದ್ದವು. ಪಂಚ ಸೂತ್ರದ ಮಾತು ಸೂತಕವಾಗಿತ್ತು. ಪವಿತ್ರ ಶಿಲೆಯ ಬದಲು ಅಪವಿತ್ರ ಮಣ್ಣು ಮಟ್ಟೆಯ ಶಿಲೆಯು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಜಂಗಮರು ತತ್ವಹೀನರಾಗಿ ತುತ್ತಿಗಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಸ್ಮ ಭಸ್ಮವಾಗಿತ್ತು ಮಣ್ಣು ಮಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಬೂದಿ ಬೆರಣಿಗಳಿಂದ ಭಸ್ಮಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಧರಿಸುವುದೊಂದೆಡೆಗಿರಲಿ, ಕಂಡವರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮರ ಮಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಣುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿತ್ತು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಸಾರ ಚಿಂತೆ ಮಿತಿ ಮೀರಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರಾದರು ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರ ಜಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು, ಮರ್ಮವೇನು, ಹೇಗೆ ಜಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಪಾದೋದಕ ವಿಧ-ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತವರಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಭಾವ ಕುಂದಿತ್ತು. ಪಂಚಾಚಾರಗಳ ಪ್ರಾಣ-ತ್ರಾಣಗಳ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ

ಭಕ್ತರು ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಮಹೇಶ್ವರರು ನಿಷ್ಠೆಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಗಳು ಅವಧಾನಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳಿಗೆ ಆನಂದದ ಸೊಗಸು ಸೋಂಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಶರಣರಿಗೆ ಅನುಭಾವದ ಗಂಧವೇ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಐಕ್ಯರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮಿಣುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ಸಾಮರಸ್ಯ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವ್ರಚಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜವು

ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು ನೀತಿ ರೀತಿಗಳ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸಗಳು ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದವು. ತೀರ ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಾದಗಿತ್ತು. ಜಡವಾಗಿತ್ತು. ಜಂಜಾಟಕ್ಕಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಭಾನುವಿನ ಉದಯವಾಯಿತು. ಅಂಧಕಾರ ಹರಿಯಿತು. ಭವರೋಗ ಅಳಿಯಿತು. ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಉಸಿರು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡತೊಡಗಿತು ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿ ಮೈಗೂಡಿ ಬರಹತ್ತಿತು. ಹೊಸರಕ್ತ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಸು. ೩೦-೩೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವು ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ ವಾಯಿತು. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅನೋಘನಾದ ಶಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣರಾರು ಎನ್ನುವಿರಾ? ಅವರೇ ಕಾರಣಿಕ ಹಾನಗಲ್ಲ ಶ್ರೀಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರು. ಅವರು ಮೂಡಿಬಂದುದನ್ನು ಮಾಡಿ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಮಣಿಹ ಗಳಾವನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲವೇಕ್ಷಿಸುವಿರಾ? ಹಾಗಾದರೆ ಬನ್ನಿ! ಕೇಳ ಬನ್ನಿ!!

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಣೀಬೆನ್ನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಜೋಯಿಸರ ಹರಳಳ್ಳಿ' ಎಂಬುದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ. ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಅದರ ಧಾಮ ಇಂದು ಹಿರಿಯದು. ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿ ಶಾಖಾನುರ್ವೇಷಣದ ಸಾಲೀನರದ ಬಸವಯ್ಯ ನೀಲಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾಸನೆಯ ದಂಪತಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಡೆ ನುಡಿಗಳಿಂದ ನಾಮ-ನೇಮಗಳಿಂದ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಸವ ನೀಲಾಂಬಿಕೆಯರ ನೆನಪನ್ನು ತರುವಂತಿದ್ದರು.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮನು ನೀಲಾಂಬಿಕೆಯ ಸದೃಶಳು. ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಜಿಯಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಬಸವಯ್ಯನವರ ಭಾಗ್ಯದ ತವರು. ಬಾಳಿನ ಭವನ ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮನು ಬಸವಯ್ಯನವರಿಗೆ ಅನುರೂಪಳಾದ ಗೃಹಿಣಿ. ಪರಮ ಪತಿವ್ರತೆ; ಪತಿಯ ಪ್ರಾಣದೇವತೆ. ಶಾಂತಿ ಸಂಪನ್ನ. ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಸಕ್ತ. ಶ್ರಮಿಸುವ ಜೀವಿ, ಸಮತಾಭಾವಿ

ಮನೆಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಆಜಿ ನೆರೆಯವರಿಗೆ ಚಾಚೂ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೆರೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವೈರವಾಗಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಕಷ್ಟ

ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಈ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ ವಿಷವನ್ನು ಕಾರಿದರೂ ಕಷ್ಟ, ನುಂಗಿದರೂ ಕಷ್ಟ. ಕಾರಿದರೆ ಮನೆತನದ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಭಂಗ. ನುಂಗಿದರೆ ಮನಃಶಾಂತಿಗೆ ಭಂಗ. ಇದನರಿದು ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮನವರು ಈ ನಂಜನ್ನು ಕಕ್ಕದೆ-ಕುಡಿಯದೆ ಕಂಠದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಜಕ್ಕೂ ನೀಲಕಂಠೆಯ ರಾಗಿದ್ದರು. ನೀಲಕಂಠರನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ವಿಷಪಾನ ಮಾಡಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವರುಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಯುಗಾದಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನಂಜುಂಡು ದಿನದಿನವೂ ಹೊಸ ಹಬ್ಬದ ಉಲ್ಲಾಸ ಉಣ್ಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಜೀವನ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬಾಳಿಗೆ ಬಂದು ರುದ್ರಾಣಿ ಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಇಂದ್ರಾಣಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು ಅದರಿಂದ ಆ ಬಡತನದ ಬಾಳಿಗೆ ನೀಲಮ್ಮನವರು ಒಂದು ನೀಲರತ್ನ; ಬಡತನದ ಆ ಕಾಳಿರುಳಿಗೆ ಒಂದು ನೀಲಾಂಜನ; ಬಾಳುರಿಯ ಉಪಶಾಂತಿಗೆ ಅವರೊಂದು ನೀಲಾಚಲ; ಬೋಳಾದ ಆ ಬಾಳಬನಕ್ಕೆ ಅವರೊಂದು ನಿಲೋತ್ಪಲ ಆಗಿದ್ದರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅವರೇ ಆ ಬಾಳಿನ ಸಂಪತ್ತು ; ಸರ್ವಸ್ವ

ಹೀಗೆ ಸಂಸಾರದ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ರಥ ಚಾಲನೆಗೆ ಹೆಗಲಿಕ್ಕಿ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಪತಿಗೆ ಹಿಂದಡಿಯಿಡದೆ ಆ ಮಾತಾಯಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು ; ಮುನ್ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೂ ಬಡತನದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಾಟಲು ಶಕ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕಕ್ಕೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಅನಾದಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ನೇಹವಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವೆರಡು ಕೂಡಿ ಬಾಳಿದವು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದಂಪತಿಗಳ ಉದರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶ. ೧೮೬೭ ಪ್ರಭವ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಪ್ರಭುಗಳು ಜನ್ಮತೊಟ್ಟರು. ವಿಕೃತರತ್ನ ಅವತರಿಸಿತು. ಯೋಗಿಚಂದ್ರ ಮೂಡಿತು. ಸಮಾಜಸೂರ್ಯೋದಯವಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ಕುಮಾರ : ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಲಿರುವ ಈ ಕುವರನು ಸ್ವಾಮಿ ವಿನೇ ಕಾನಂದರಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಚಿಕ್ಕವನು. ಸಮಾಜದ ನಾಡಿನ ವಿನೇಕಾನಂದನಂತಿದ್ದನು. ಅದೇ ನಿಲುವು. ಅದೇ ತೇಜಸ್ಸು. ಆದರೂ ಆ ವೀರವೃತ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಸಾಧು ಸಂಪತ್ತಿಯಿತ್ತು. ಆ ಕಿಡಿನುಡಿಗಳೆಲ್ಲ ದಿದ್ದರು ವಿಚಾರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಉದಾತ್ತ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಚೈತನ್ಯವಿತ್ತು. ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಸ್ರುತಮ ಪ್ರತಿಭೆಯಿತ್ತು. ಧೈಯವೊಂದೇ ಕ್ಷೇತ್ರ ಚಿಕ್ಕದು. ಮಾರ್ಗವೊಂದೇ ಪರಿಣಾಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಬೇರೆ. ಕಾಲವೊಂದೇ ವ್ರಾಂತ ಬೇರೆ, ಅದು ಭಾರತದ ಬೆಳಕು. ಇದು ಕನ್ನಡದ ಕಾಂತಿ. ಇಂತಹ ಕಾರಣಿಕ ಶಿಶುವನ್ನು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಎಂತಹ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು ! ಇಂತಹ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷನನ್ನು ಪಡೆದ ನಾಡು ಸಮಾಜಗಳು ಎಂತಹ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು !!

ಈ ಕಾರಣಿಕ ಶಿಶುವಿನ ಉವಂತ ಉದಯದ ಕಾರಣಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ನಿಶೀಧ ಸಮಯ. ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮ ನವರು ಪವಡಿಸಿ ನಿದ್ರೆಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಪ್ನ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಜಂಗಮವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ತಾಪಸಿಯು ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿಯಾದ ನೀಲಮ್ಮ ತಾಯಿಯು ನಯಭಯದಿಂದ ನಮಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ತಾಪಸಿಯು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುರಸುಮನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಜಗನ್ಮಾತೆ, ನಾವು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ಕುಸುಮಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಮಗೊಬ್ಬ ಸುಕುಮಾರನನ್ನು ಕೊಡು ಇದೇ ನಾವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇಡಬಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು, ಅದಕ್ಕೆ ತಾಯಿಗಳು ಆಗಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ, ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವ ಭಾಗ್ಯವೊದಗಿದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟಳಂತೆ ! ಬಂದು ಬೇಡಿದ ತಾಪಸಿಯು ಯಾರೆನ್ನುವಿರಾ ? ಸಮಾಜದ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನೇ ಆ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೇಡಿದನೆಂಬುದೇ ನೂರು ಪಾಲಿಗೂ ನಿಜ. ಕುಮಾರನು ಮುಂದೆ ಸಮಾಜ ಕುಮಾರನಾಗಿ ಬಾಳಲಿಲ್ಲವೆ ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆ ನಿದರ್ಶನ ಬೇಕೆ ?

ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ತನರೂರಾದ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಂದೀಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಯಾತ್ರೆಗೆ ನೀಲಮ್ಮನವರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ನಂದೀಶ್ವರನ ರಥೋತ್ಸವವು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಆ ತೇರನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿಯಲು ಅದರ ಬಳಿಗೆಹೋಗಿ ನೀಲಮ್ಮನವರು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಯಾರೋ ತೂರಿದ ಖರ್ಜೂರವೊಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನೀಲಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಉಡಿಯ ಮಡಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತಿಭರಿತರಾದ ತಾಯಿಯವರು ಇದೂ ಒಂದು ದೇವರ ಕರುಣೆಯೆಂದು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಆಗುವಾಡಿಕೊಂಡು ತಂದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತದಿಂದ ಲಿಂಗಕೃಪಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಾಗಿ ನವಮಾಸ ತುಂಬಿ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರನು ಜನಿಸಿದನು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಮರಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಾದಲಾಂಬಿಕೆಗೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪುಷ್ಪಫಲಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ಶಂಭುಬಸವೇಶ್ವರನು ಜನಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕನು ಸಹ ಬಸವೇಶ್ವರ ಫಲಾನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಜನಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಉದಂತ ಉದಯದ ಕುರುಹು.

ದಿನವಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು. ಒಂದು ದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮೀಮುಹೂರ್ತ. ಮಗು ಜನಿಸಿದೆ. ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲ ಆನಂದ. ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಣೆ ಕಾರಣಿಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದಾರೆ. ರಂಗವಲ್ಲಿ ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಜನ್ಮಲಿಂಗ ಧಾರಣೆಗೆಂದು ಜಂಗಮರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಮಹೇಶ್ವರರು ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿಯು ಸ್ವಾಮಿ ! ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತಿರುವರು. ಈ ದಿನ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಮ್ಮಾ, ಏನು ಹೆತ್ತಿರುವರು ? ಗಂಡುಕೂಸನ್ನು. ಹಾಗಾದಮೇಲೆ ನೀನೇಕಮ್ಮ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀಯೆ ! ಸುತನು ಜನಿಸಿದರೆ ಸಂತೋಷವಲ್ಲವೆ ? ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ದೀನದಂದ್ರರಿಗೆ ದಾನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಹೀಗೆ ಲೋಕರೂಢಿ

ಯಿದ್ದು ನೀನು ಒಂದು ಹಿಡಿ ಕಾಳು ನೀಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಧರ್ಮವೆ ? ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಸರಿಯೆ ಆದರದು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಾತು. ನಮ್ಮಂತಹ ಬಡವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ? ಮೊದಲೇ ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ದಾನಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹುಟ್ಟಬಹುದಲ್ಲವೆ ? - ಎಂದು ನಗೆ ನುಡಿದಳು. ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಸ್ವಾಮಿ, ಯಾರು ಬೇಡೆನ್ನುವರು ? ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ. ಸಾಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿಮಗಿದ್ದರೆ ಎಂದು ನಗೆನಾತಿ ನಿಂದ ನುಡಿದಳು. ಆಗ ಮಹೇಶ್ವರನು ಹರ್ಷಚಿತ್ತನಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ತಾಯಿಯ ಕನಸಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಜನತಾಜನಾ ದರ್ಶನೇ ಮರಳಿ ಮಹೇಶ್ವರನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಮಾಜದ ಶಿಶುವನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರಳಿದನು. ಇದೂ ಒಂದು ಉದಂತ ಉದಯದ ಚಿನ್ನೆಯಲ್ಲವೆ ?

ಆಮೇಲೆ ಜಂಗಮರೊಬ್ಬರು ಬಂದು ಜನ್ಮಲಿಂಗಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋಗುವರು. ಮೂರಾರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಗು ಹಾಲು ಕುಡಿಯದೆ ಹೋಯಿತು. ತಾಯಿಗೆ ದಿಗಲಾಯಿತು ಮನೆಯ ವರಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರು ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದರು. ಏನಾಗಿ ದೆಯೋ ಎಂದು ಯಾರಾರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಹತ್ತಿದರು. 'ಹಾಲಯ್ಯ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರು. ಇಮವೆ ಹುಟ್ಟುಹೆಸರಾಯಿತು. ಏನಾವರೂ ಹಳು ಮಗು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಅಂಗಾರವನ್ನು ತಂದು ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದರು. ಆ ಮಾತು ಮಾತೆಯಾದ ನೀಲಮ್ಮನವರ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದ ಭಸಿತವನ್ನು ತಂದು ಹಣೆಗೆ ಧರಿಸಿದರು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಮಗುವು ಮೊಲೆಯುಂಡಿತು. ಸರ್ವರು ಸಂತೋಷಭರಿತರಾದರು. ಕಂದನ ಉಜ್ವಲಂತ ಉತ್ಕ್ರಮಣ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೀಜಾವಾಪವಿದು.

ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಮಗುವಿಗೆ ಬಲಬಂದಿತು. ಮೈಕ್ಕೆ ತುಂಬಿಬಂದವು. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷನ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದನು. ನಗೆ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬೀರಿದನು. ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನ 'ಸದಾಶಿವ' ನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ನೆರೆಯವರ ನೇಹದ ಶಿಶುವಾಗಿ ಮನೆಯವರ ಮುದ್ದುಮಗುವಾಗಿ ದಿನಗಳೆದನು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಲಿನಂತೆ ಕರ್ಷಪ್ರದನಾಗಿ ಅಂಬೆಗಾಲಿನಿಂದ ಆಟವಾಡಿದನು. ಆಡಿಸುವವರ ತೊಡೆಯ ಶಿಶುವಾಗಿ ಮುದ್ದಿಸುವವರ ಮುಂಗೈಮಗುವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಎದೆಗೂಸಾಗಿ ತೂಗುವವರ ತೊಟ್ಟಲ ಕಂದನಾಗಿ ಬೆಳೆದನು. ತೊದಲ್ಲು ಡಿಗಳ ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಿದರು. ನಗೆಮೊಗವ ಕಂಡು ನಲಿದರು. ಮೊಗದ ತೇಜವ ನೋಡಿ ಹರುಷಿಸಿದರು. ವೃದ್ಧತನವ ಮುಟ್ಟಿಸುಖಪಟ್ಟರು ಹೀಗೆ ಸಕಲರ ಸಂತಸದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಆರು ವರುಷದವನಾದನು.

ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಯಾವ ಆಟಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರು ಗೋಲಿಯಾಟ (ಗುಂಡಿನಾಟ) ದಲ್ಲಿ ಗಮನವಿತ್ತು. ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಂಡಿನಾಟದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಹುಡುಗರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸದಾಶಿವನ ದೃಷ್ಟಿಯೇಗ ಈ ಆಟದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸದಾಶಿವನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮತ್ತೊಂದಾಟವೆಂದರೆ ದೊಂಬರಾಟ. ದೊಂಬರೆಲ್ಲಿ ಬಂದಾಡಿದರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರ ಮೈಕುಣಿತಗಳನ್ನು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಬಿಂದುವಿನ ತೂಕವಿಡಿದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ನಡೆವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಹಠಯೋಗದತ್ತ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ವಾಲಿತು.

ಗೋಲಿಯಾಟದಲ್ಲಿ ಗುರಿಯಿಡುವದರ ಮೂಲಕ ಕಲಿತ ದೃಷ್ಟಿಯೇಗ ವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಬಿಡದೆ ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಸಾಧಿಸಿ ಅದರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು. 'ದೃಷ್ಟಿ ಶುದ್ಧಿ' ಎಂಬ ಪುಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರಿ. ಗೋಲಿಯಾಟದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿತ್ತು.

ದೊಂಬರಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಫಲವಾಗಿ ಹಠಯೋಗ ಉದ್ಧಾರವಾಯಿತು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರವೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಧಕರೆ ಪರಮ ಸಾಕ್ಷಿ. ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ದೊಂಬರಾಟ ಬಂದರೆ ಬಿಡದೆ ಕರೆಯಿಸಿ ಆಡಿಸಿ ವಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಧಕರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಸ್ಪರ ಇರುವ ಆಸನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಭಾವವ್ಯತ್ಯಾಸ ಫಲವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನ ಆಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅವರ ನೋಟ ಹಿರಿದಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಅರನೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವನ ಅಜ್ಜಂದಿರಾದ ಶ್ರೀ ಕೊಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯನವರೇ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಶಾಲೆ (ಗಾವರ್ತಿ ಶಾಲೆ) ಯನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿಗೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಸದಾಶಿವನು ಕುಶಲಮತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆ ದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿದನು. ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನವನಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಓದು ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಓದಲು ಆತಂಕವೊದಗಿತು. ಮನೆಯ ಬಡತನ, ಬಾಳಿನ ಬವಣೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಬಾಳಿನ ಬವಣೆ-ವಿದ್ಯಾಸ್ವರಣೆ

ಮನೆಯು ಜನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು ಧನಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ಬರಿದಾಗಿತ್ತು. ತಾತ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ತಮ್ಮ ತಂಗಿ ಮುಂತಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಜನರಿದ್ದರು. ಸಂವಾದನೆ ಯಾವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಜಂದಿರು ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವತಂತ್ರಶಾಲೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಜನಗಳಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಅದೇತಕ್ಕೂ ಸಾಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಭಿಕ್ಷೆಯ ಮಾಡದೆ ವಿಧಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ತಂದೆಯವರು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಶಿವಾಧೀನರಾದದ್ದು ಒಂದು ತುಂಬಿಬಾರದ ಕೊರತೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ೧೦೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ತಾತಂದಿರು ಸಹ ಹಸುವಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಇಲ್ಲವೆ ಕೆತ್ತಿ ತರುವ ಕಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅಣ್ಣಂದಿರಾದ ಶಿವಬಸವಯ್ಯನವರು ಒಬ್ಬರೆ ತರುವ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಚರಿತಾರ್ಥ ಸಾಗದಂತಾಯಿತು. ಸದಾ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಭಿಕ್ಷೆ ಹೋಗುವ ಸರದಿ ಬಂದಿತು. ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ಶಾಲೆಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು ; ಬಿಟ್ಟಾಯಿತು. ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ಓದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ತರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅನರಿಗೊಂದು ಚಿಂತೆಯಾಗಿತ್ತು ; ಚಿತ್ತಚ್ಛಲತೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ. ಎಂದಿನಂತೆ ಎದ್ದು ಮುಖ ತೊಳೆದು ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು ಭಿಕ್ಷೆ ಹೋದರು. ನಾಲ್ವಾರು ಮನೆ ಭಿಕ್ಷೆವಾಯಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಮುಂದುವರಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬನು, 'ಎನ ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲು ನೀನೇನು ಮುದುಕನೇ? ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. ಈಗಲೇ ಈ ತಿರುಸೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಹೇಗೆ? ಇನ್ನೂ ನೀನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ಸಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ? ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದಿಂದಲೇ ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎದ್ದೆ ಕಲಿತು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗದೆ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ 'ಭಿಕ್ಷಾಂ ದೇಹಿ' ಎಂದು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದೇ?

ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಬಾಳುವುದೊಂದು ಬಾಳೆ ? ಬದುಕುವುದೊಂದು ಬದುಕೆ ? ನೀನು ಜನಿಸಿದಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿತ್ತೆ ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಾದದ ಬೈಗಳ ಸುರಿಸಿದನು. ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರ ಮೃದುವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಆ ಮೊನಚಾದ ಮಾತುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾಟದವು. ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಸು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ತವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತವರಗೊಂಡಿತು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಬರುತ್ತ ಆ ಮುದುಕನು ಅಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ಮುನ್ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವವರಾರು ? ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಕೈದಯ ಭಾರವಾಯಿತು. ಬುದ್ಧಿ ಸ್ತಿಮಿತವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದ ಮಾತಿನ ಗಾಯ ಮಾಣಲಿಲ್ಲ. ದುಃಖದ ಭರದಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ದಟ್ಟಡಿಯಿಟ್ಟು ನಡೆದಿದ್ದನು. ಹೂತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾದರು ಅವನಿಗೇನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಚಿಂತೆ ಶೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಗೊತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿ ? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಊರು ಹತ್ತಿ ಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಚ್ಚಿನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ತಂಗಿಯು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಂದ ನೀರಿನಿಂದ ಕಾಲುತೊಳೆದು ಒಳಗೆ ಹೋದನು. ಅಕ್ಕನು ಓಡಿಬಂದು ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ದಿನಕ್ಕಿಂತಲು ಹಿಟ್ಟು ತೀರ ತುಸು ಇದ್ದಿತು. ಅನ್ನಾ, ತಮ್ಮನಿಂದು ಹಿಟ್ಟು ತುಸು ತಂದಿದಾನೆ ಎಂದು ಕೂ \ ಹೇಳಿದಳು ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಅಣ್ಣನು, ಅಂಗಡಿಗೆ ಹಾಕಿ ಫಲಾರ (ಫಲಾಹಾರ) ತಿಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ದೂರು ಹೇಳಿದನು.

ತಾಯಿ ನೀಲಾಂಬೆ ಜಳಕ ಮಾಡಿ ವಡಿಯುಟ್ಟು ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಮಕ್ಕಳ ಮಾತುಗಳ ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸು ತಾಳದೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಳು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಂದಿಗಿಂತ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮಗನ ಮೇಲೆ ತಾಯಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮನುತೆಯಿತ್ತಾದರು ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ

ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಳು ; ಸಾವಿರಾಡಿದಳು. ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಕಾಯ್ದು ಕಂಬಿಯ ಕೀಸಿದಂತಾಯಿತು. ಮೊದಲೆ ಮುದುಕನ ಬಿರುನುಡಿಗಳಿಂದ ಬೆಂ ದ ಹೃದಯ ಮತ್ತಿಷ್ಟೂ ನೊಂದಿತು. ಅಕ್ಕನ ಚಾಡಿ, ಅಣ್ಣನ ಅಪವಾದ, ಅವನ ಅರ್ಭಟೆ ಯಾವುದನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕು. ಏನೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿತ್ತು. ಹೇಳುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಿರಾಡಲು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಕಷ್ಟವೊ ದಗಿದಷ್ಟು ಅವನ ಮನ ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟು ಚಿನ್ನದಂತೆ ಚೂಕ್ಕುಟವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ತಂಗಿ ನೀರು ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಬರಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನೆ ತೊಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಳನ್ನೂ ತೊಳೆದಿದ್ದನು. ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದನು. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಮುಚ್ಚಿದ ತುಟಿ ಎರಡಾಗಲಿಲ್ಲ ಊಟದ ಆಶೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಏನೂ ತೋಚದಾಯಿತು. ಯಾವುದೂ ಬೇಡವಾಯಿತು. ಸಹಿಸದ ಸಂಕಟದಿಂದ ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಮನೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತನು. ಅವನು ಕುಳಿತರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಕಾಲಕಳೆವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಮತ್ತೂ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿ ಯಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನಾದರೂ ಬೇಡಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು? ಯಾರನ್ನಾಶ್ರಯಿಸುವುದು ? ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಬಗೆಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನ ಕೂಗು. ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮೂಗು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತರೇನು ? ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾರು ? ದನದ ಮನೆ ಕಸಗೂಡಿಸಿಲ್ಲ. ಮೈಲಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳ ತೊಳೆದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಮಾಡ ಏಳು ! ಎನ್ನಲು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನು ಬಟ್ಟೆತೊಳೆವುದನ್ನೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಟ್ಟೆಗಳೊಡನೆ ಬಾವಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಸನಾಗಿ ತೊಳೆದನು. ಆದರೆ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಬಡತನದ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದಿನ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ತಗ್ಗಿನಡೆದನು ; ಅದೆಷ್ಟೋ ಕುಗ್ಗಿ ನಡೆದನು. ಇನ್ನು ಹಾಗೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹರಿಯಿತು.

ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಊಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನೆರೆಮನೆಯವರೊಬ್ಬರು ನೀರಿಗೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಮನ ಹಿಗ್ಗಿತು. ಉಂಡಷ್ಟು ಸಂತಸವಾಯಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಹೇಳಿ ತೊಳೆದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟನು. ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದನೆಂದು ಹೇಳಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟನು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಹಸಿದಿದ್ದರೂ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ನಿಟ್ಟೋಟದಿಂದ ಓಡಿದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರಾದರು ಬಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಾರೆಂಬ ಭಯ ಅವನಿಗೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಬೇಗ ಅವನು ಕಜ್ಜರಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿದನು ; ಕೊಂಚ ಮನ ಸೈರಣೆಗೊಂಡಿತು.

ಆಗ ಆ ಊರಿನ ಶಾಲೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಆಶೋಚಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವನ ಬಳಿ ಬಿಡಿಗಾಸು ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಅಕಿಂಚನನಾಗಿದ್ದನು. ಆಶ್ರಯದ ಮಾತು ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪರಿಚಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳುವುದು? ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅದೇ ಊರಿನ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟನು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಊಟವಿಲ್ಲ. ಮೈಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ. ಇತ್ತು ಹಸುವಿನ ಬಾಧೆ, ಅತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ವೇಧೆ, ಎರಡನ್ನೂ ಸಹಿಸದೆ ಹೋದನು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿತು. ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯ ಕಪ್ಪುಕಲೆ ಕಂಡಿದ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೆಲೆ ನಿಂತಿತು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅದೇ ಊರಿನ ಹಿರಿಯ ಮರದ ರಾಚಯ್ಯನವರೆಂಬವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಂದರು. ಅರಳಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಅಣುಗನ ಮೇಲೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಯಿತು. ಪಡುವ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಮರುಗಿ, ಕರಳುಕರಗಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಊಟ ದೊರೆಯಿತು. ಓದಲು ಊರಿನ ವರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಡಿಸಿಕೊಡುವೆನೆಂಬ ಅಭಯವೂ ಅವರಿಂದ ದೊರೆ

ಯಿತು. ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಯಿತು. ಆ ದಿನ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋದನು.

ಮರುದಿನ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಮಾತುಕೊಟ್ಟಂತೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿ ವಿದ್ಯಾಸಹಾಯವೆಂದು ಕೇಳಿ ಹಣ ಶೇಖರಿಸಿದರು. ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಓದುವ ಪುಸ್ತಕ ಹಲಗೆ ಬಳಸಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅವನ ಧೈರ್ಯದ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಇಂದು ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಚಿಹ್ನೆ ಚಿಮ್ಮಿತು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು.

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಈ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರ ಓದುವ ಉತ್ಸಾಹ ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಹೆಮ್ಮಿತು. ಮನಸಿಟ್ಟು ಮತಿಗೊಟ್ಟು ಓದತೊಡಗಿದರು. ಒಂದರಗಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ವ್ಯರ್ಥ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಠ ಬರುವವರಿಗು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಟವಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೆರವನ್ನು ನಿರರ್ಥಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಓದಾಯ್ತು, ತಾನಾಯ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಒಮ್ಮನದಿಂದ ಓದಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಶಾಲೆಯ ಜಾಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದರು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಸದ್ಗುಗಳಿಂದ ಮಠದವರಿಗೆ ಮುದ್ದು ಹುಡುಗರಾದರು.

ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕುವರ್ಷ ಓದಿದರು ಏಳನೆಯ ವರ್ಗದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಕೊನೆಗಂಡಿತು, ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತು ಈ ವರ್ಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮುಲ್ಕಿಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೆ ಜರಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅಸುಂಡಿ ಶಿವನಗೌಡನೆಂಬ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಯೊಡನೆ ಕಾಲುನಡೆಗೆಯಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟಿ ಆಯಿತು, ಕೊಟ್ಟು ಆಯಿತು. ಆದರೇನು ? ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶವೆ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಆದದ್ದೆ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಮಹಾ

ತುರ ಚರಿತೆಯೆ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಾಣಾದುದು, ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೀರಿದುದು-
ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲು
ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗದಿರುವುದೆಂದರೇನು ?
ಮನೋನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ವಿವರೀತವಾದ ಫಲಿತಾಂಶ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದರೇನು ?

ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರ ಮನಸ್ಸು ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಥೆಗೊಳಗಾ
ಯಿತು. ಕಜ್ಜರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಮುಖ ತೋರದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು
ಹೋದರು. ಅನ್ನದ ಆಶೆ ಹರಿದರು. ಆನೆಯೆತ್ತರದ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ
ಆಗರವಾದರು. ಸ್ನೇಹಿತರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಏನೇನೋ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು.
ಆದರೆ ಒಂದೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮರಳಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನೋಡೆಂ
ದರು. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ತಿ ಮನಃಪರಿವರ್ತನವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು.
ಎಲ್ಲರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೂ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗೂ ನೆಲ ಮುಗಿಲ ಅಂತರವಾ
ಯಿತು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮೇಳೈಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿರಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟು
ಅವರ ತಾಯಿಯ ತವರುಮನೆಯಿದ್ದ ಲಿಂಗದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. ತಾಯಿಯ
ತವರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಣ, ವೇದಾಂತ ನಿರೀಕ್ಷಣ

ಊಟನಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರ ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಜ್ಜಂದಿರವರ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರು. ಅಪೇ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾಧಮಿಕಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂ ಭಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಬಾಲಕರು ಕೂಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಣವು ಆರಂಭ ವಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದರಾದ ಸಮಾಳದ ಬಸವವ್ವಯ್ಯನವ ರೆಂಬುವರಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿ ದರು. ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಜಗುಣರ ಕನ್ನಡ ಷಟ್ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡ ಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ವೇದಾಂತದ ರುಚಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಿತು. ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅರಿವು ಅವರ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಿತು. ಇಷ್ಟ- ಪ್ರಾಣ- ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯ 'ಕೈವಲ್ಯ ಸದ್ಭತಿ'ಯ ಸದೃಶಗಳು ಅವರ ಬಾಳನ್ನು ಭಾವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಿಸಿದವು. ಭಕ್ತಿಪಂಥಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಮಿತ ವಾದ ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟಿತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆ ಪೂಜಾವೈಭವದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಪರವಶತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಬಾಹ್ಯವ ಮರೆದು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೆ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ವೇಳೆಯನ್ನೆ ಮೀರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಜಗುಣರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆ ಓದಿನ ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬೇಕಾಗದಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ವೈರಾಗ್ಯದ ಒಂದೊಂದೆ ಹಂತಗಳನ್ನು ಏರಹತ್ತಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ಸಂಸಾರದ ಕಹಿರಸವು ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿತು. ದಿನೇ ದಿನೇ ಶರೀರದ ಅಸಾರತೆ ಅಶಾಶ್ವತತೆ ಅವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಮಾತೆಯ ಆಗಮನ, ಮದುವೆಯ ಆಲೋಚನೆ

ಮಗನು ಒಂದು ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಚಾರವು ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಮಗನನ್ನು ನೋಡದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನೆದು ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ತವರೂರಾದ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿಗೆ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಬಂದರು. ಓದಿ ಬಂದ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಿದರು. ಮಗನ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ವ.ನಸಾರೆ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. 'ಮನೆಯಿಂದ ಕುರುಡು ಕಾಸನ್ನು ಅನ್ನೇಕ್ಷಿಸುವೆ ನಿನ್ನ ಕ.ಶ್ರಲತೆಯಿಂದ ಅನ್ಯರ ವ.ನಕರಗಿಸಿ ಅವರ ಆಶ್ರಯ ವಡೆಮೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಓದಿಬಂದದ್ದೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು. ಅವೇ ನನಗೊಂದು ಸಂತೋಷ. ಅವೇ ನನಗೊಂದು ಸಾವಿರ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಕಡಿಮೆ ! ಸಾಕು ನಡೆ. ಇನ್ನು ನೀನು ಮಾಪ್ಪರನಾಗಿ ಗಳಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಮನೆಗೆ ನಡೆ. ವಯಸ್ಸೂ ಆಗಿದೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಬಾಳಿನ ಭಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕೋಟಿಗೆ ನೇರಿದ ಮಾತಾಗಿದೆ'. ಅದಕ್ಕೆ ಮಗನು 'ತಾಯಿ, ನೀನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮದುವೆಯಾಗಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ, ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕಳೆದು ಬಂದಲ್ಲಿ ಆಗ ಯಾವುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ. ಈಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಲವಂತಿಸಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಊರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು ಎಂದಿಗಿಂತ ಊರಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಊರಿನವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಅನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗರು ಪ್ರೇಮೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯ ಕುರುಹಲ್ಲವೆ ? ಬುದ್ಧಿಬಲ್ಲವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವುದು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಎಳೆ ಕಂದರಿಗೆ

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಹೋಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಅಕ್ಕರಗರನ್ನು ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಅದರ ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಿಜಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯಾಸಕರವಾದುದು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮಹಾಜನಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲನೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯದು ಅದನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸುವವನೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು ಅಂತಹ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು ಸೂಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಊರಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ತಾವೂ ಸಹ ವೇದಾಂತ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಾಗಳೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ವೇದಾಂತ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದರು. ನಿಜಗುಣರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮಿಷವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ೧. ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ, ೨. ಪರಮಾನುಭವಬೋಧಿ, ೩. ಪರಮಾರ್ಥಗೀತೆ, ೪. ಪರಮಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ೫ ಅನುಭವಸಾರ, ೬ ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಇವೇ ಅವರ ಸೊತ್ತು. ಇವೇ ಅವರ ಗೊತ್ತು. ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮಾರುಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಆರು ಗ್ರಂಥಗಳೆ ಅವರಿಗೆ ಆರು ಮಂದಿ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವುಗಳೊಡನೆಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹೊಡೆಯುವವರೆವಿಗೂ ಬಿಡದೆ ಅವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಮಾಳದ ಬಸವಯ್ಯನವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ; ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನದಾದ ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಸಪ್ತದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅರ್ಥವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ನಾಟಿತು.

“ ಸುಮ್ಮನಾಗದು ಅರಿವಿನಿಂದವೆ ಮುಕುತಿ
ನೈಮಿತ್ತೀನಿಸುವ ಗುಣಗಣವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ||

ಗುರುಪಾದ ಸೇವೆ ಶರಣರ ಸಂಗ ಹರಪೂಜೆ
ಕರುಣ ವಿನಯ ನಿಜವನು ನಿಷ್ಠೆ
ವಿರತಿ ವಿನೀಕ ವಿದ್ಯೆ ಶನಿ ದನಿ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮ
ವರಭಕ್ತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಲವಿಲ್ಲವನಿಗೆ ||

ನಿಗಮಾಗಮದೊಳು ನಂಬುಗೆ ಸತ್ಯವಿಧಿಗಳ-
ನಗಲದೆಚ್ಚರು ದೇಹದೊಳು ವಿವೇಕ
ಜಗದಪವಾದದೆಯೊಳು, ಭೀತಿ ಸುಜನರ
ಬಗೆಗೊಳಿಸುವ ನಡೆನುಡಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ||

ಕಾವನಲರಂಬಿಗಿದೆಗೊಡದ ಬಲುವೆ ಜೀನ-
ಭಾವನೆಳ್ಳನಿತು ದೋರದಮಳಯೋಗ
ತೀವಿದನುಭವ ಸುಖರೂಪನಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗ
ವಾವರಿಸಿ ಕೀಟಿ ಭೃಂಗನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ||

ಈ ಪದ್ಯದ ಪ್ರತಿಶಬ್ದದ ರೂಪವೆ ತಾವಾಗಲು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು ಈ ಪದ್ಯಬೀಜವು ಅವರ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿತು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇರೂರಿತು ಹೂ ಹಣ್ಣಾಗಿರುವ ಬಯಕೆ ಹೆಬ್ಬು ಯಕೆಯಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತಿತ್ತು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತ ತಾಯಿಯವರು ಮಗನ ಮದುವೆಯ ಮಾತನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಸಿಕೊಂಡರು. ನೆನವಿನೊಡನೆ ಬಡತನದ ಬಾಳಿನ ಚಿತ್ರವೂ ಒದುರು ನಿಂತಿತು. ಅದು ರಕ್ತವಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ರ, ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ರ, ನೋಡಲಾಗದು, ನಿತ್ತರಿಸಲಾಗದು. ಬಡತನದ ಆ ಭಯಾನಕ ಚಿತ್ರ ಮದುವೆಯ ಮಾತನ್ನು ನನು ಹಿಂದೂಡಲೆಳಸಿತು. ಆದರೆ ಮಾತೆಯ ಮನಸ್ಸು ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಡತನ ನನಗೆ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದದ್ದೆ ; ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ತೀರದ್ದೆ. ಏನಾದರಾಗಲಿ ಮಗನ ಮದುವೆಯನ್ನು ಈ ಸಲ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು. ನೇರವೇರಿಸಿಯೆ ತೀರಬೇಕು. ಬಡತನಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ಮಗನ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ? ಅಲ್ಲದೆ

ಮಗನು ಸಹ ಆ ದಿನ 'ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಬಿಟ್ಟುಬಾ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಂತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಅಂದು ಕೊಟ್ಟಿಬಂದ ಮಾತನ್ನು ನೆರವೇರಿಸದೆ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ? ಮಗನಾದರೂ ಏನೆಂದುಕೊಂಡುಸು? ಏನಾದರಾಗಲಿ, ಈ ಸಲ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಬಿಡುವುದೇ ನಿರ್ಧರ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದಳು.

ಆದರೆ ನೀಲಮ್ಮ ತಾಯಿಯವರು ಎಣಿಸಿದಷ್ಟು ಮಗನ ಮದುವೆ ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಣ ಹೇಗಾದರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಗನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಆಗದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ಉಂಟಾದ ಮಗನ ಮನದ ಉಪರತಿಯ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ತನ್ನ ಮಗನು ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದೆ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆ; ಹೃದಯ ಹರಕೆ. ಆ ಮನದ ಬಯಕೆಯಿಂದ ತಾಯಿ ಮಗನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು.

ಬಂದು ಮಗನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದರು. ಮದುವೆಯ ಮಾತೆತ್ತಿದರು. ಮಗನು 'ನನಗೆ ಮನೆಯೂ ಬೇಡ, ವ.ದುವೆಯೂ ಬೇಡ' ಎಂದನು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾತೆಯ ಮನಸ್ಸು ಕಸವಿಸಿಗೊಂಡಿತು; ಕಳವಳಗೊಂಡಿತು. ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ಮಗನ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸಲು ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರು; ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಾದರೆ ಮನಸ್ಸು ಆಗಲೇ ತನಕಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಹೇಳಿದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ಅಮ್ಮಾ! ಅದಾಗದು. ಅರ್ಜೀಣ್ ಆದವನಿಗೆ ಅವೃತವು ವಿಷವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇನಮ್ಮ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವಿಷ ಕುಡಿಸಿದರೇ ಬದುಕುವರೇನಮ್ಮ. ಇರುಳು ಕಂಡ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬೀಳುವರೇನಮ್ಮ. ಬೀಳದವರನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ನೂಕಿ ಬೀಳಿಸುವರೇನಮ್ಮ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾಯಿಯಾದವರು ಈ ಹಾಳು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ತಬ್ಬುವರೇನಮ್ಮ! ಬೇಡ, ಅಂತಹ ಅಕರಣೆಯ ಅಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಆಲೋಚಿಸದೆ ದುಡುಕಬೇಡ. ನೀನು ಹೇಳುವುದು ಮೂರು ದಿನದ ಸಂಸಾರ. ನಾಲ್ಕು ನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ದುಃಖದ ಸಾಗರ. ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಸುಖದ ಸಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ

ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ಕೆಡುವ ಜೇಡ. ಈ ನಶ್ವರವಾದ ಶರೀರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಅಚ್ಚೆಯದ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜೀವರು ಕಣ್ಣರಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಳ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಿರಲಿ ಈಗ ಈ ಕಾಯವೆಂಬ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲನು ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೇಡಿತನ, ಕಾಮನು ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೇಡಿತನ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಸೆದಬಿಡಿಯಲು ಕಾಲಾರಿಯು ಕಾಮಾರಿಯು ಆದ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದೆ ; ಹಾತೂರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ನೀನು ಬಂದದ್ದು ಲೇಸಾಯಿತು ಮಾತೆ, ಜನ್ಮದಾತೆ ! ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ ನೀನಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ನೀನು ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ನನ್ನನ್ನು ಊರಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಬಾಳಿಗೆ ನೂಕಿದ್ದರೆ ನಾನೆಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಈಗ ಓದಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಕೃಪೆ. ಈಗ ಅರಿತಿದ್ದುದು ನಿನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ. ತಾಯೆ, ತಿರುಗಿ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಎಳೆಯಬೇಡ. ಮುನ್ನೋಡುವ ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡಕ ಸುತ್ತಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಮಗನು ಇದ್ದಾನೆ. ಅವರಿಂದ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನನ್ನು ವೃಥಾ ಆಶಿಸಬೇಡ. ಶೋಕಿಸಬೇಡ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತಾಯಿ ಋಣ ದೊಡ್ಡದು. ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮುಂದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಒಂದೆರಡು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಂವಾದಿಸಿದ ಈ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ತೃಪ್ತಳೂ ಶಾಂತಳೂ ಆಗು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ “ನೀನು ತಾಯಿಯೆಂಬ ಮಮತೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯು ನಾನು ಮಗನೆಂಬ ಮಮತೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇರಕೂಡದು. ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಹರಸು” ಎಂದು ಹೀಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟರು, ದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತಾದರು. ಜನತಾ ಜನಾರ್ಪನನು ಕಡೆಗು ತನ್ನ ಭಿಕ್ಷುನನ್ನು ಕೊಂಡೆಯ್ದಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮನವರಿಗೆ ದಿಕ್ಕುತೋಚದಂತಾಯಿತು. ತಾನು ಯೋಚಿಸಿದ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತಾಯಿತು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಯಿತು. ತುಂಬು ಹರೆಯದ ಹುಡುಗ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅವಳು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮರಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತಾಯಿತು. ಹೃದಯ ತಳಮಳಿಸಿತು. ಮನಸ್ಸು ಮರುಗಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ಕಾಲುನೆಲಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಕವಿದಂತಾಯಿತು. ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಹರಿದುಹೋದಂತಾಯಿತು. ಬಾಳಿನ ಭಾಗ್ಯ ಸಾಗಿದಂತಾಯಿತು. ಹರುಷದ ಹೊಳೆ ಹರಿದುಹೋದಂತಾಯಿತು. ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿದಂತಾಯಿತು. ಕೊನೆಯ ಮರ ಕಮರಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ದುರ್ದೈವ್ಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚಕಾಲ ಆ ತಾಯಿ ಅಚಲವೆ ಕುಳಿತಳು. ಬಾಹ್ಯಸ್ತೃತಿಯಿಲ್ಲದಾದಳು. ಆಮೇಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ನಿಡುಸುಯ್ದು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಕುಮಾರನಿಲ್ಲ. ಶೂನ್ಯವಾದ ಮನೆ. ಮೌನ ವಾತಾವರಣ. ಏನನ್ನು ನೋಡುವುದು, ಯಾರನ್ನು ಕೇಳುವುದು? ಸಾಗಿ ಹೋದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕರೆದುತಂದು ತೋರುವರಾರು? ತಾನು ಹೆತ್ತ ಕುಮಾರನನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಮುಂದಿದ್ದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದವರಾರು? ಸ್ವಪ್ನದ ಸಾಧುವೆ? ಜಾಗೃತದ ಜೋಗಿಯೆ? ಇದೇನು ಜಾಡು ಆಟವೆ? ಮಾಯೆ ಮಾಟವೇ? ಯಾವ ಜಾಯಮಾನವಿದು? ಕಾಲ ಜರಡಿಯಲ್ಲಿ ವತಿದೇವರು ಮಾನಂದಿರು ಸೋಸಿ ಹೋದರು. ಜನತಾ ಜೋಗಿಯ ಜೋಳಿಗೆಗೆ ಮಗನು ಮಾರುಹೋದನು. ಕಣ್ಣಿನ ಹಬ್ಬ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಮಾಡುವುದೇನು ಎಂದು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ನಿಡಾನನಾಗಿ ಎದ್ದು ಊರದಾರಿ ಹಿಡಿದಳು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ತಾಯಿಯ ಕೋಮಲ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆ ವ್ಯಥೆ ಕಥೆ ತಾಂಡವನಾಡಿದವು. ತೀರದ ನೋವಿನಿಂದ ನೊಂದಳು. ತಾಗದ ಉರಿಯಿಂದ ಬೆಂದಳು. ಹಾಗು ಹೀಗು ಮನೆ ಬಂದು ನೇರಿದಳು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ದುಃಖ ಇಮ್ಮಿಗಿಲಾಯಿತು. ನಡೆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ತೋಡಿದಳು. ತನ್ನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿದಳು, ಅತ್ತು ತೋರಿದಳು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದಳು. ಅಂದಿನ ದಿನ ಆ ಮನೆಯ ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಂತಿತ್ತು.

ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಹೀಗಾದುದು ಮುಂಬೇಸಿನ ಬೆತ್ತು ಎಂಬುದು. ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತೆಂದು ಮರುಗಿದಂತಾಯಿತು, ಕೊರಗಿದಂತಾಯಿತು. ಪ್ರೇಮ ಕುರುಡೆಂಬ ಮಾತು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಸಂಭವವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಕಾಯಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂವದವೆ ಮನೆತನದ ಮೂಲಸಿಧಿಯಾಯಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯ ಬಾಳು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿತು. ವಿನೇಕಾ ನಂದರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಗುರು ಮುಂಖಾಂತರ ಕೇಳಿ ವಡೆದರು. ನಮ್ಮ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಾರ್ಜಿತವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಹರಸಿದರು, ಕಷ್ಟ ಹರಿಸಿದರು.

ವೇದಾಂತಾಭ್ಯಾಸ - ಸಿದ್ಧಾಂತಹವ್ಯಾಸ

ಮನೆ ಮರಗಳ, ತಾಯಿ ತನ್ನವರ ಮೋಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಂದ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವಕ್ಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಬೇರಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ವರಿಣಮಿಸಿ ತನ್ನ ೨೯ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿರತನಾಗಿದ್ದರೆ ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಯು ಪೋಡರ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುಬೀಳದೆ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ಕೀರು ಕರೆಯದೆ ವೀರ ವಿರಾಗಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೆ ಅವರ ಮನೋಧೈರ್ಯದ ಮಹತ್ತು - ಸ್ಥಿರವ್ರಜ್ಞತೆಯ ಸಂವತ್ತು ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿರೂಪ್ಯನು ನಿರ್ವಿಷಯವೆ! ಅದಿರಲಿ.

ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿಂತರು. ಆರೂಢರಲ್ಲಿ ವಂಚದತಿ - ವಿಚಾರ ಸಾಗರ - ವರಮಾನುಭವಬೋಧಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವಿನೇಕಾನಂದರು ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾವಕರ ಮುಖಾಂತರ ರಾಮಕೃಷ್ಣವರಮ ಹೆಸರನ್ನು ಅರಿತರು. ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆರೂಢರನ್ನು ಆರಿಯಲು ಯಾರ ನೆರವೂ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಆರೂಢರ ಖ್ಯಾತಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಹಬ್ಬಿ ಹೂವಾಗಿತ್ತು. ಹೂವಿನ ವಾಸನೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿತ್ತು. ವೇದಾಂತದ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ವಿಶೇಷ ವಾದಾಗ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರೆ ಅವರ ವ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟರಬೇಕು, ನಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆರೂಢರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ವೇದಾಂತಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಹ್ಯಾಧ್ಯೈತವು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹವ್ಯಾಸ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ವಾಸ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆರೂಢರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಬಾಹ್ಯವನ್ನು. ಅದರ ಪೂಜೆ ಮೂರ್ತಿಸೂಚಿ. ಅದರ ಪೂಜೆಯಿಂದ, ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ವಿಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮನಸ್ಸು ಹೊಯ್ದಾಡಿತು. ಧರಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಉದಯಿಸಿತು. ಆಗ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡತ್ತಿನ ಮಠದ ಶ್ರೀಗಳೊಬ್ಬರು ಶಿವಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಬೆದಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ತ್ಯಾಗದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹುದಿನ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಅವರಿಂದಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಂಶಯ ವರಿಹಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅದೇ ಶ್ರೀಗಳವರು 'ತಮ್ಮಾ, ನೀನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಎಮ್ಮಿಗನೂರು ಜಡಿಸಿದ್ದರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಂಶಯ ನಿರಸನವಾಗಬಲ್ಲುದು. ಅವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸದೆ ನೀನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಹ ಆ ಜಡಿಸಿದ್ದರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಲ್ಲಿದರು, ನಿಚ್ಚಟದ ನಡೆಯನರು ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಪುಣ್ಯವಾರ್ತೆ ವಸರಿಸಿತ್ತು. ಅವರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟಿತು. ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿ ಜಡಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣವಾದರು. ಆಗ ರೈಲು ಬಸ್ಸುಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದಾಗಿ ದಿನವು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಮೈಲು ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಮಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತರುಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ತೀರಿಸಿ, ಕರತಲ ಭಿಕ್ಷೆ ದಿಂದ ಪ್ರಸಾದ ವರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆದರು. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾವಿಯ ಶಾಟೆ. ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿಯ ಕೊಪ್ಪಿ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಂಬಿಗೆ, ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋಳಿಗೆ. ಇಷ್ಟರ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರು ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸಾಗಿದರು. ಸತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹವ್ಯಾಸದ ಪುಚ್ಚಳ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಿತ್ತು. ಅವರಿಂದಾಗಿ ಈ ಕಷ್ಟ

ಗಳೊಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಹುದೂರದ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಪ್ರಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ತೀರಿಸಿ ಜಡಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬರುವ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತು ತಮ್ಮೆದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕಸ ತೆಗೆಯಿರಿ, ಬರಲು ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಜನರು ಅದಾವ ಮಹಾತ್ಮರು ಬರುವರೋ ಎಂದು ಆಚ್ಚರಿಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧರು ತಾವೇ ತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ವಕ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರ ಹೆಗಲಮೇಲಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾಕಾರದ ಸಜ್ಜಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕಂಡು ಕಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಅನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಸಿದ್ಧರು ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು **ಶಿವಯೋಗಿ** ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಿದ್ಧರಿಗಾಗಿ ತಂದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಸಿ - ಬಿಸಿ ಎನ್ನುವ ಬೇಡಿದ್ದು - ಬೇಡದ್ದು ಎನ್ನುವ ಬೇಕು - ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅವರ ನಿಜವಾದ ಆರೂಢಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಣಿದರು. ಮರ ಮಾನ್ಯಗಳ ಅನ್ನಅರಿವೆಗಳ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ಮಾನಾಪಮಾನಗಳ ಜಯಾಪಜಯಗಳ ಹಿಗ್ಗು ಕುಗ್ಗುಗಳೆಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸಹಜಾರೂಢಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಲೆದೂಗಿದರು, ತಲೆಬಾಗಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿಸರೀತಾಚರಣೆಯುಳ್ಳ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಆರೂಢರಲ್ಲಿಗೆ ತಾವನ್ನು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧರನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿ ಇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇವರ ಇಂಗಿತವ ತಿಳಿದು ಸಿದ್ಧರು 'ಎಲ್ಲಿದ್ದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರಾಯಿತು' ಎಂದು ಮೂರು ಸಲ ನುಡಿದರು.

ಜಡಿಸಿದ್ದರ ಆ ಆವೃಣೆಯನ್ನು ಮೀರದೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮರಳಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ಅದೇ ಆರೂಢದಲ್ಲಿಯೇ ವೇದಾಂತಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗದ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹಳಚಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಧಾರಿಗಳಾ

ಗಿಯೆ ಇದ್ದರು. ಹೀಗೆ ವೇದಾಂತಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಿದ್ಧಾಂತ - ಹವ್ಯಾಸ ವನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವರೊಡನೆ ಕೈಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂದು ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಇಂದು ಜಡೆಸಿದ್ಧರು ಹೇಳಿದ ಲಿಂಗಪತಿಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಲೌಕಿಕ ಸತಿಗೆ ಗಂಡನಾಗಿ ಬದುಕುವದಕ್ಕಿಂತ ಲಿಂಗ ಪತಿಗೆ ಶರಣಪತಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಲೇಸೆಂದು ಮನಗಂಡರು.

ಶರಣ ಸತಿಯ ಮದುವೆಯ ಸಂಭ್ರಮವನು ನೋಡಿರಮ್ಮ,
ಪರಮಾನಂದ ವಯೋಸಿಂಧಿಯೊಳಗೋಲಾಡಿರಮ್ಮ,

ಸಿಂಗರಿಸಿದ ಶುಭಮುಂದಿರವಂದದ ಹಂದರವಮ್ಮ,
ಮಂಗಳ ಚೌಕದ ಹಸೆಯ ಜಗುಲಿ ಹಸನಾದುದಮ್ಮ,
ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕಲರಗಳಂದೈರಣೆ ತುಂಬಿತಮ್ಮ,
ಹಿಂಗದವರೊಳೊಪ್ಪುವ ತಳರೆಡೆವರವೆನಿಸಿತಮ್ಮ. ||೧||

ಕಲಶೋದಕಮೊಳು ಮಿಂದು ಶುಚಿತೆಯಳವಟ್ಟುದಮ್ಮ,
ತಿಳವಿನ ಬೆಳುವಟ್ಟೆಯನೊಲಿದುಡೆ ಚಲುವೆತ್ತದಮ್ಮ,
ತಿಲಕ ಭಸಿತ - ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಣಿದೊಡವಾದುದಮ್ಮ,
ವಿಳಸಿತ ಶಿವ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದ ತೊಂಡಿಲು ಗಟ್ಟಿತಮ್ಮ. ||೨||

ನೆರೆದ ಗಣಂಗಳೊಸಗೆಯ ಸುವಾಸಿನಿಯರುಗಳಮ್ಮ,
ಪರಿವಿಡಿದೊರೆವಾಗಮ ವಿಧಿವಾದ್ಯದ ರಭಸವಮ್ಮ,
ವರ ಮಂತ್ರದ ಶೋಭಾನವಿಂಬಾಗಿರೆ ಪಾಡಿತಮ್ಮ,
ಸರಿದುದು ಮಾಯಾಮಲ ಕರ್ನುಕ ತೆರೆಯಾಗಳಮ್ಮ. ||೩||

ಭಜನೆ ಭಕುತಿಗಳಿವೆ ಜೀರಿಗೆ ಬಿಲ್ಲವಾದವಮ್ಮ
 ಸಿಜದೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದ ಸುಮುಹೂರ್ತ ಸಮನಿಸಿತಮ್ಮ
 ಸುಜನ ಜನದ ಕೈವಾರವೆ ಮಂಗಳ ವಾರವಮ್ಮ
 ತ್ರಿಜಗನ್ನತ ಗುರು ಕರುಣ ರಸದ ಕೈಧಾರಿಯಮ್ಮ ||೪||

ಮೆರೆವ ಶಿರದರಮನೆಯ ನಿಬ್ಬಣವೈತಂದುದಮ್ಮ
 ಕೊರತೆರಹಿತ ಶಂಭುಲಿಂಗನೇ ಮದವಳಿಗನಮ್ಮ
 ಮೆರೆದಿಸಿಗಲದೆ ನೇಹವೆರಸಿ ಕೈವಿಡಿದನಮ್ಮ
 ನೆರೆದಿಹ ಮುತ್ತೈದೆ ಶರಣವಧು ನಿಜಕಾಣಿರಮ್ಮ ||೫||

ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಜಗುಣರ ಈ ನಿಜಬೋಧೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ
 ಮನ ಮತ್ತೂ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿತು. ಈ ಬಾಳುವೆಗೆ ಬಾಗಿದರು. ಈ ಬಳುವಳಿಗೆಯ
 ಕೈಕೊಂಡರು. ಈ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದರು.

“ಆನ ಪುಣ್ಯವೊ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ವಿಧಿಯ ಅನುಭಾವನಹುದು ನರಜನ್ಮ
 ದೊಳು | ಸಾವಿರ ಮುಖದೊಳರಸಿ ನೋಡಿ ನಿಗಮಾಗಮಾವಳಿ ಕಾಣದ
 ಸಾಧ್ಯವಿದು ||” ಎಂದು ಲಿಂಗಧಾರಣ ಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು
 ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನಿಜಗುಣರು ಹೃದಯಾರಿ ಹಾಡಿ ಹರಸಿದಾರೆ ; ಹವಣ
 ತೋರಿ ಹೆಚ್ಚಳಕೆ ಹೂರಗೆಡವಿದಾರೆ , ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಿತೋವದೇಶ
 ಹೇಳಿದಾರೆ.

ಯೋಗ್ಯ ಗುರುವಿನ ಭಾಗ್ಯ

ಸಿಜಗುಣರ ವೇದಾಂತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೈವಲ್ಯ ವದ್ಧಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧಾರೂಢರವರು ಅವರ ಈ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆ ಹಿರಿಮೆಗಳ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನೇ ಲೆಕ್ಕಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಲಿಂಗ ವಿದ್ದ ಆರೂಢನಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗವೇಕೆ ಎಂದು ಅವರ ಗ್ರಹಿಕೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಂತರ್ಲಿಂಗ ಧಾರಣ ಸಮರ್ಥನಿಗೂ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗದ ಅಗತ್ಯವಿಜೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಜಗುಣರ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ ಸಾದೃಶ್ಯಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದಾರೆ: ಇಷ್ಟವ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ದೀವ - ದೀವದ ಕಿರಣ. ದೀವದ ವ್ರಕಾಶಗಳಂತೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ದಿಂದ ಇವೆಯೆಂದು ಇಸಿದಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದಾರೆ. ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣತೆ ಹಚ್ಚಿದಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬಿತ್ತೆಂದು ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿದರೆ, ಎತ್ತಿ ಬಿಸುಕಿದರೆ ಬೆಳಗು ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ? ಉಳಿದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೋ? ಹಾಗೆಯೇ ದೀವದಂತಿದ್ದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಇಲ್ಲದಿರಲು ವ್ರಾಣಕಿರಣವು ಇಲ್ಲ, ಭಾವ ಬೆಳಗು ಇಲ್ಲ. ಅನ್ನದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವವರೆವಿಗು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅಸಿವಾಶ್ಯ. ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಹೊದ್ದಿರುವರೆವಿಗು ಸ್ಥೂಲಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ. ಈ ಸಿಜವನರಿಯದವ ಸಿಜವಾದ ಆರೂಢನಲ್ಲ, ಆರೂಢನತಿತ. ಈ ತತ್ವನ ತಿಳಿಯದೆ ಸಿದ್ಧಾರೂಢರು ಅವರ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಯರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು ವೇದಾಂತ ಬಲ್ಲದರಾಗಿದ್ದರು ಈ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಯೋಚನಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಯೋಗ್ಯಗುರುವಿನ ಬರುವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಿತ್ತು. 'ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರು' ಎಂದರ್ಥದ ಜಡೆಸಿದ್ಧರ ಅವ್ಯತವಾಣಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಸಂದರ್ಶನಭಾಗ್ಯ ಲಭಿಸಬಹುದೆಂದು ನುಚ್ಚಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.

ಹೀಗಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮಹಾನುಹಿನುರಾದ ವೀರ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂವನ್ಮರಾದ ಎಳಂದೂರು ಬಸವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಆರೂಢರಿಗೆ ನಿಜಗುಣರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಆರೂಢರಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಆರೂಢರೊಡನೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಗಳ ಅಪ್ಪಲಿತವಾದ ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಂಡು ಆರೂಢರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ತಾವು ಮೌನತಾಳಿ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ವಾದಕ್ಕೆ ಮುಂದುಮಾಡಿದರು. ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಚುರುಕಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದರು. ಏನುಮಾಡಿದರೇನು ? ಅಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಬರೀ ವಾದವಿಮರ್ಶೆಯೇ ಹೊರತು ಆಳ ಅನುಭವದ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕವಾದವು ಆತ್ಮಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಗಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರೆ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅವರೊಡನೆ ಬಹಿರ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತ ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಸ್ವರಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯವೊಂದು ಹತ್ತಿರಕಂಡಿತು. ಶ್ರೀಗಳು ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆಹೋಗಿ ಬಂದು ಹಸ್ತ ತೊಳೆದರು. ಹಲ್ಲುಜ್ವಲು ಕಡ್ಡಿಯೊಂದನ್ನು ತರಹೇಳಿದರು. ಆರೂಢರ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸದಾಶಿವ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳುದ್ದದ ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಗಳವರು ನೋಡಿ 'ತಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಸಹ ಇಷ್ಟೇ ಉದ್ದಿದೆ. ಅದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ನಿನಗೆ ಬಾಹ್ಯಶೀಲಾಚರಣೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಬಾಹ್ಯ ಶೌಚಾಚರಣೆಯ ಮಾಡದವನು ಆತ್ಮವನ್ನು ಅರಿತು ಫಲವಿಲ್ಲ. ತಾನು ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದು ಮನೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಶುಚಿ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಕೇನು ? ತನ್ನ ಮನೆ ಶುಚಿಯಾಗಿರಬೇಡವೆ ? ತಾನು ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಬರುವುದೇನು ? ತಾನು ತನ್ನ ಮೈತೊಳೆದು ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೊಡುವಂತೆ ಮನೆಯ ಶುಭ್ರತೆಮಾಡಿ ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣಬಳಿದ

ರಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅರಿವಿನ ಬೆಳಗು ಒಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಶರೀರೇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಶುಭ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣ ಬಳುವ ಕುಂಚು ಎಷ್ಟುದ್ದವಿದ್ದರೆ ಲೇಸೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಡವೆ? ಹಾಗೆ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿ ಹನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲ ಉದ್ದಿರಬೇಕು ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರ. ಆತ್ಮವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲ. ದೇಹಾತ್ಮಗಳ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳೆರಡನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಶರೀರೇಂದ್ರಿಯ ಮೋಹ ತ್ಯಜಿಸುವುದೆಂದರೆ ನೀವೆಲ್ಲ ತೀದಿರುವಂತೆ ಶರೀರೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕೊಳೆಯಾಗಿ ಇರಿಸುವದಲ್ಲ. ಶೌಚ - ಸ್ನಾನ, ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಬಾಹ್ಯ ಶೌಚಾಚಾರಗಳನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಆಚರಿಸದೆ ಇರುವದರಿಂದ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಾದಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕೈತೊಳೆವುದೂ ಸಹ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ. ಹೊರಗಿನದನ್ನೆ ಅರಿಯದವನು ಒಳಗಿನದನ್ನು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಅರಿತಿರಬೇಕು? ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದರು.

ಇವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮನಸ್ಸು ವರಿವರ್ತನವಾಯಿತು. ಶಾರೀರಕ ಶೌಚವಿಧಾನವನ್ನೆ ಅರಿಯದ ಆತ್ಮವಿಚಾರದಿಂದ ಏನೂ ತಿರುಳೆಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತಾಯಿತು. ಅದನರಿಯಲು ಮನಸ್ಸು ಉತ್ಸುಕಗೊಂಡಿತು. ಮೊದಲೆ ಆರೂಢರ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡಮೇಲೆ ಮತ್ತೂ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲಿರಲು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿತು. ಶ್ರೀಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಲು ಅಭಿಲಾಷೆಯಾಗಿ ಅವಾಗಳೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿದರು.

ಯೋಗಧುರಂಧರರಾದ ಶ್ರೀಗಳವರು 'ತಮ್ಮ, ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ತೀರ ಕಠಿಣವಾದುದು. ನೀನಾದರೂ ಆರೂಢರ ಶಿಫಿಲಾಚಾರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿದ್ದವನು. ಕಷ್ಟದ ಸೇವೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ತೊಳಲಬೇಕಾದೀತು? ತುಂಬಾ ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೇಳು. ಎನ್ನಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿ 'ಮಹಿಮರೆ, ಶಿವಯೋಗದ ಕಟ್ಟುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟದಾಯಕಗಳಾಗಿವೆಂದು ಸಹಿಸಬಲ್ಲೆನು, ಸೇವಿಸಬಲ್ಲೆನು. ತಮ್ಮೊಡನೆ ಬರಲು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಆಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು

ನಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದರು. ಅವರ ದೃಢಸಿಶ್ವಯವನ್ನು ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀಗಳವರು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ವಂಗ್ರಹಿಸಿದರು.

ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ವಾರವೆ ಇಲ್ಲದಾಯಿತು. ಬಹು ದಿನಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇಂದು ಫಲಿಸಿತು, ಅಭೀಷ್ಟವು ತಾನೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು, ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೊದಗಿತು. ವಿನೇಕಾನಂದರು ವರಮಾತ್ರನ ಪಿವಾನುಗಳಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕರಲ್ಲಿಗೆ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡ ಸದ್ಗುರುಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಆಗಮಿಸಿದರು; ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಇದು ಭಾಗ್ಯ ವಿಶೇಷವಲ್ಲವೆ? ತಾನು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಪುಣ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು? ಪ್ರಪೂರ್ಣ ಸದ್ಭಾವ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು?

ಗುರುಗಳು ಬದುಕಿರುವವರೆವಿಗೂ ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸೇವೆ ಗೈಯುತ್ತಾ ಅವರ ಕೃಪೆಗೆ ವಾತ್ರರಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಶಿವಯೋಗ ಶಿವಾನುಭವಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದರು. ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾರ ಸವಿಯ ಸವಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಧರಾದರು. ಪ್ರತಿದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಬರುವವರೆವಿಗೂ ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಗಲು ಗುರುಗಳ ಸಕಲವಿಧ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕೆಲಸವೆ ಆಗಲಿ ಗುರುಸೇವೆಯೆಂದು ಹರುಷದಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ಅವನ್ನು ತದೇಕ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ತಲ್ಲಿನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತನ್ನು ಮರೆತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಂತೆ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಸಮರಸಕ್ಕೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳ ಪೂಜೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಹೊಲಬಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅಂತರಂಗದಾಡ್ಯಂತವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಗುರುಗಳವರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಾನುಭವಗಳನ್ನು ಕಲಿತುದಲ್ಲದೆ ಯೋಗ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು. ಕ್ರಿಯೋಪದೇಶವನ್ನು ನಡೆದರು. ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂಬಂಧ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ್ದಾಯಿತು; ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಭಾವದ್ದಾಯಿತು.

ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ವ್ರಾತ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಭಕ್ತನಮೂಹಕ್ಕೆ ಸದ್ಬೋಧೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ
ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವಾಗಲೆ
ಎಳಂದೂರು ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಾಯಿತು. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ದೇಹಾ
ಲಸ್ಯವು ಉಬ್ಬಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಗ ಹತ್ತಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸದಾಶಿವ
ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಗುರುವರ್ಯರು
ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನೇನುಂಟು ಕುಸಾರಾ! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯೋಗವಿದೆ, ತ್ಯಾಗವಿದೆ.
ವಿರತಿಯಿದೆ ಉಪರತಿಯಿದೆ. ಕಾರ್ಯವಕ್ಷತೆಯಿದೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಒಲವಿದೆ.
ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು? ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂಜದಿರು, ಅಳುಕದಿರು. ಧೈರ್ಯ
ಗುಂದದೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರನಾಗು. ಸಮಾಜಸೇವೆಯನೇಸಗು. ಸಮಾಜವು
ಯೋಗಬಲ ಹೀನವಾಗಿದೆ. ತ್ಯಾಗಗುಣ ರಹಿತವಾಗಿದೆ. ವಿಸ್ಮಯ - ಧರ್ಮ
ಗಳೆಲ್ಲದೆ ಕುರುಡಾಗಿದೆ. ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಳೆತುಂಬಿ ಕಣ್ಣರಳೆ
ಸಲು ನೀನು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಕೇವಲ ಯೋಗಿಯಾಗಿ - ವಿರಾಗಿಯಾಗಿ
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವು ರಕ್ತಿಗುಂದಿ ಸಣ್ಣಗುತ್ತಿರುವಾಗ
ಒಬ್ಬನೆ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ಹವಣಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾರ್ಥ. ಸಮಾಜ
ಸೇವೆಯೇ ಮುಕ್ತಯೋಗ. ಅದೇ ತಾತ್ವಿಕ ತವಸ್ಸು. ಸಮಾಜವೇ ನಿನ್ನ
ಜೀವನ. ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯೇ ನಿನಗೆ ವಾಸನ. ಸಮಾಜದ ಮಕ್ಕಳೆ ನಿನ್ನ
ಮಕ್ಕಳು. ಸಮಾಜದೇಳೆಯೇ ನಿನ್ನ ಏಳಿಗೆ. ಸಮಾಜ ಮುಕ್ತಿಯೇ ನಿನ್ನ
ಮುಕ್ತಿ. ಯೋಚಿಸಬೇಡ. ಯೋಧನಂತೆ ಧೈರ್ಯತಾಳು. ನಿನಗೆ ದೇವನ
ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಆಯಸ್ಕರೇಪೆಯಿದೆ. ಸಮಾಜವೇ ನಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ
ಸೇವಿಸು. ಇವರಿಂದ ನೀನು ಆದರ್ಶ ಜೀವಿಯಾಗುವೆ. ಅನುಧಾರಣ
ಶಿವಯೋಗಿ ಯಾಗುವೆ, - ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮಯೋಗದ ಸಾಧನ ನಾಮಗ್ರಿ
ಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಕೃಪಾ ಪ್ರಸಾದಾನುಗ್ರಹ ದೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು, ಶುಭಾಶೀರ್ವಾದ
ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾಗುವರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳುಂಟಾದರೂ ಗುರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ
ದುದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಭಾವೀ ಜೀವನದ ಪರಮ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ಪರಮಾರ್ಥ
ಸಂವಿತ್ತಿಯೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂತೋಷಚಿತ್ತರಾದರು ಆದರೂ ಗುರುವಿರಹದ
ವೃಥೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅನುಭವಿಸದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ತಪೋಭೂಮಿ - ತತ್ವಪ್ರೇಮಿ

ಆಮೇಲೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿ ಭಾವೀ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸೇವೆಗೆ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಯೋಗ ಯೋಗ್ಯವಾದ ತಪೋಭೂಮಿಯಾದ ನಿಜ ಗುಣರಿಗೆ ನಿಜನೆಲೆಯಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಬರುತ್ತ ಬೆಟ್ಟದ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ಮರೆತು ಚಣಹೊತ್ತು ಸೀಳ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿಂತಾಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಚ್ಚತ್ತು ಮೆತ್ತೆ ಹತ್ತಿವುತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುನ್ನಡೆದು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತು ಇಂತು ದಾರಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ನಿಶ್ಚಟದ ಗುರಿ ಮಾತ್ರ ತೋರದಾಗಿತ್ತು. ಗುರುವರ್ಯರ ಗುರುತರವಾದ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತನ್ನು ತಮಗೆ ಒರೆಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ? ಆ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲಿ? ಸಂಘ ಶಕ್ತಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಆ ಕಾರ್ಯ ನನ್ನಿಂದ ನೆರವೇರುವುದೆಂದರೇನು? ನೆರವೇರಿಸುವದೆಂದರೇನು? ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆ. ತೊರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾಡುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಮುಂದೋರದು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣರು ಹಿಂದೆ ನಿವಾಸಿಸಿ ನಿಯಮ ವ್ರತಗಳಿಂದ ತಪಸಿದ ಆಶ್ರಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಆ ಅನನ್ಯ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಅದೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆ ತಪೋಭೂಮಿಗೆ ತಪೋನೇಮಿಯು ತವಕದಿಂದ ಬಂದು ತಲುಪಿದನು. ತತ್ವ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿ ತಂಗಿದನು.

ಆ ತಪೋಭೂಮಿಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಾಡಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದನು. ಒಂದೆಡೆ ಗವಿಯೊಂದು ಕಂಡಿತು. ವಾಸಕ್ಕೆ ನೆಲೆಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದಿಸಿದನು. ಆ ಆನಂದದಿಂದ ವನವೈಭವವನ್ನು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಒಂದೆಡೆಗೆ ಬೆಟ್ಟದ ತುತ್ತಾದಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಮಡುಲಲ್ಲಿ

ಅನಂತ ಗಿಡಮರಗಳು ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ವನವೃಕ್ಷಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದವು. ಕಿರಿದಾದ ತೊರೆಯೊಂದು ಹರಿದಿತ್ತು. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಬಾಳಿದ್ದವು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಲ್ಪನೆ ಕೆರಳಿತು, ಬಯಕೆ ಬೇರೂರಿತು. ನಾನೂ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಗುಣ ವೃಕ್ಷಗಳು ಶಿವರತಿ ಸಮರತಿ ಲತೆಗಳು ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲವು. ಶಾಂತಿಜಲ ಪ್ರವಹಿಸಬಲ್ಲದು. ಸಮಾಜದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳಬಲ್ಲವು. ಇಷ್ಟಾದರು ದುರ್ಜನರೆಂಬ ವನ್ಯ ಪಶುಗಳು ಇಲ್ಲದಿರಲು ಸಾಧ್ಯನಾಗದು. ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿರುವ ವನವೃಕ್ಷಗಳಂತೆ ಅವುಗಳ ಆಟವೂ ನಡೆಯದು. ಹಾಗಾದಮೇಲೆ ನಾನೇಕೆ ಹೆದರಬೇಕು. ಅಖಂಡವಾದ ಅಚಲವಾದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದೇ ಈಗ ನನ್ನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ; ಅದೇ ಅದು ಗಂತವ್ಯಗುರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅಭಿಮುಖರಾದರು; ಮಿಗೆ ಹರುಷಿಸಿದರು.

ನಿತ್ಯವು ತಪ್ಪದೆ ತದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ತಪಸ್ಸಾಧನೆ ಸಾಗಿತು. ತಿಳಿಯಾದ ತಣ್ಣೀರಿನಲಿ ಮಿಂದು ನೀರ್ಗಾವಿಯ ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಹೂವು ಹಣ್ಣುಗಳ ತಂದು ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವರು. ಸಂಸಿದ್ಧಿಗೇರುವರು. ಜಪದ ಎಣಿಕೆ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಕ್ರಮದ ಪ್ರಮೆ ಅಡಗುವುದು ದೃಢದೃಶ್ಯವೊಂದಾಗುವವು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ದ್ರಷ್ಟಾ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ? ಹೀಗೆ ತ್ರಿಪುಟಯಳಿದು ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊತ್ತುಹೋದಂತೆ ಮರಳಿ ದೃಶ್ಯದಿಂದ ದೃಶ್ಯ ಬೇರ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಹ್ಯಸ್ಮೃತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಶ್ವರನೆ ಸಕಾರನಿರಾಕಾರ ನಾಗಿರುವಂತೆ ಸಾಧನ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ತಪಸ್ವಿ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದರು. ಬಾಹ್ಯವಿಧಿ ಭಾವಸಮಾಧಿಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದ ಭಾವೀ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರಾದರು.

ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ನಂಬುಗೆ ನೆರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಂಬಲ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ ನಿಜಗುಣರು ಶುಂಭುಲಿಂಗನ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂತೆ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಬಸವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವರು.

ತಮ್ಮ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಮೊದಲು ಗುರುಕರುಣ ವನ್ನೆ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಹಾಡಿದ ನಿಜಗುಣರ ಈ ವದ್ಯವು

ಸ್ವಾಮಿಗಳ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು. ಸೂಕ್ತವಾದ ಆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಹಾಡ ತೊಡಗುನರು :

ಕೋಗಿಲೆ ದನಿದೋರು ಕರ್ಮವೆಸಸುವ ಮಾಗಿ ಪೋದುದಿನ್ನು
ಅನುಸಯದಿ ಗುರುಕರುಣವೆಂಬ ಕೋಗಿಲೆ
ಘನನಂತ ವಿಧನಗೆ ಸೊಗಸು ಮಿಗೆ ಪ್ರಣವರೂಪಿನ
ಚಿತ್ರತರವಾದ ಕೋಗಿಲೆ || ಪ ||

ದಳನಾಲ್ಕು ದಳವಾರು ದಳಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು
ದಳವೋಡಶ ದ್ವಿದಳವನಾಂತ ಕೋಗಿಲೆ
ನಳಿನ ಕುಲದಿಂದೆಸೆವ ಚಕ್ರವೆಂಬರು ತಿಳಿ-
ಗೊಳನ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಭೋರೆಂದು ಕೋಗಿಲೆ
ಸುಳಿವ ಸರಸ್ವತಿ ಗಂಗೆ ಯಮುನೆ ಎಂದೆಂಬ ನದಿ-
ಗಳ ನಡುವೆ ಚೌಕಮಧ್ಯದಲಿ ಕೋಗಿಲೆ
ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಬೆಳಗುವ ಬಿಂದುವೆಂಬಿದು
ದಳದ ಮಾಮರದ ಮೇಲಿರ್ದು ಕೋಗಿಲೆ || ೧ ||

ಶರಧಿಯ ಮೊರಟಿನಂತೆ ಘನಘೋಷದಂತೆ ನಿ-
ರ್ಭುರರವದಂತೆ ದುಂದುಭಿ ಸ್ವನದಂತೆ ಕೋಗಿಲೆ
ವರನಾದದಂತೆ ಘಂಟಾ ನಿನದದಂತೆ ಬಂ-
ಧುರದ ಶಂಖಧ್ವಾನದಂತೆ ಕೋಗಿಲೆ
ಮುರಜೆಯ ಸ್ವನದಂತೆ ವಾಸದ ಧ್ವನಿಯಂತೆ
ಮೊರೆವಳಿಯ ಝಂಕಾರದಂತೆ ಕೋಗಿಲೆ
ನೆರೆದ ಕಿಂಕರಿಯ ಮೇಲುಲಿಯಂತೆ ವೀಣೆಯಿಂ-
ಚರದಂತೆ ಪೂರ್ವರಿಗಳಿಂದ ಕೋಗಿಲೆ || ೨ ||

ಯೋಗಿಗಳಿಗಣಿಮಾದಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ವಾದಿಗಳಿ-
 ಗಾಗಮಂಗಳು ಚಂದನಾದಿ ಕೋಗಿಲೆ
 ಭೋಗಿಗಳಿಗೊಲವೀವ ಸವಿಗಲೆಯೊಳಿಹ ಪರ ಮಿ-
 ರಾಗಿಗಳಿಗಹ ಸುಖಾಳಿಗಳು ಕೋಗಿಲೆ
 ಬೇಗದೊಳು ನಿನ್ನ ಧ್ವನಿಗೇಳಿ ಕೈಸಾರುತಿಹ-
 ವಾಗಿ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವನು ಕೋಗಿಲೆ
 ಕೂಗಿ ಕರದನಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ ನಿನ್ನಂತೆ ಸುಖ-
 ರಾಗಿ ಮತ್ತಾರುಂಟು ಕೋಗಿಲೆ

|| ೩ ||

ಹೀಗೆಂದು ಗುರುಕರುಣೆಗಾಗಿ ಹಾಡಿ ಹಾರೈಸುವರು. ನಾಲದೆ,

ಬಸವಲಿಂಗ ಯೋಗೀಶ್ವರ! ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅನುಷ್ಠಿಸಿದ ನನ್ನ
 ಈ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ ತವಃಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಫಲವನ್ನು ಸಮಾಜದ
 ಉನ್ನತಿಗೆ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಧಾರೆಯೆರೆವೆನು, ಸೂರೆಗೈವೆನು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
 ನನ್ನದೆಂಬುದು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಸೇವಾ ಸೌಭಾಗ್ಯವೊಂದೇ
 ನನ್ನದು. ಸಮಾಜದ ಅಜ್ಞಾನ ವಿಮುಕ್ತಿಯೇ ನನ್ನ ವಿಮುಕ್ತಿ. ಸಮಾಜದ
 ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಸದ್ಭರ್ಮದ ಉದ್ಧಾರವೆ
 ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರ. ಶಿವಯೋಗದ ಅಭ್ಯುದಯವೆ ಅನ್ನ ಅಭ್ಯುದಯ.
 ನನಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಜೀವಿತ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿನಗಿಂತ
 ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮರಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು
 ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವೆನು. ಸೊಗನು ನೋಡೆನು. ಸಮಾಜೋ
 ನ್ನತಿಯ ಸೊಗನೆ ನನ್ನ ಸೊಗನು. ಸಮಾಜದ ಚಿರಾಯುಷವೆ ನನ್ನ
 ಆಯುಷ. ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೈದು ಒಂದುದಿನ ಬದುಕಿವರ ನಾಲದೇನು ?
 ಅದು ಸಾವೇನು ? ಅದುವೆ ಮಹಾನವಮಿ ಯಾಗದೇನು ?

ಯೋಗೀಶ್ವರ! ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿರಕ್ತಿಯಿದೆ, ಶುದ್ಧಿ
 ಸಂಪತ್ತಿಯಿದೆ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಸಿದ್ಧಿಯೊಂದನು
 ಆಶೀರ್ವದಿಸು. ಇದೊ ನೀನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದೆಯಾದರೆ ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ
 ಹೊರಡುವೆನು. ತಪದ ತಳುವೆ ಸುಕಿನ್ನು. ಸಮೆದು ಸಣ್ಣಗುಪ ಸಮಾಜದ

ಆರ್ತತೆಯ ಕರೆ ಗಾಳಿಗೂಡಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನಿರಲಾರೆ, ಸಹಿಸಲಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ದೇವ, ಆಶ್ವಾಸನವೀಯದೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವೆ? ಅಡಗಿದ ಬೆಡಗನು ಬಿಟ್ಟು ಬಲುಹನು ತೋರಿಯಾ? ಬಾರೆಯಾ?

ಯಾವ ರೂಪದಿಂದ ಬರಲೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವಿಯಾ? ಯಾವ ರೂಪಾದ ರೇನು? ಯಾವ ಮುಖವಾದರೇನು? ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ. ಅದು ಯಾವ ರೂಪದಿಂದಲಾದರು ಬರಲಿ, ಅದು ನಿನ್ನದೆ. ನೀನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ಕರುಣಿಸುವರು? ಇನ್ನಾರ ಕರುಣೆಯೂ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಕಂದ. ನೀನು ನನ್ನ ತಂದೆ. ನಿನ್ನ ಕಂದನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಕರುಣೆ ಎಲ್ಲವೆ? ನಿನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ಕಂಡವರ ಕರುಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವೆ? ಅದೇ ನನ್ನ ಕರ್ಮವೆ? ಅಲ್ಲದಿರೆ ಬೇಗ ಬಾ! ಕರುಣ ಕಿರಣ ಕಾಣಿಸು. ಕರುಣ ರಂಕೆಯ ಮಾಡಿಸು. ಸಮಾಜನೇನೆಗೆ ಸಾಗಿಸು ಎಂದು ಆರ್ತತೆಯಲಿ ಆಲಾಪಿಸುವರು, ಆತ್ಮೀಯತೆಯಲಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು.

ಹೀಗಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ. ಹಾಲು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಂದು ಎತ್ತರದ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಜೀವನಜಂಜಡಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನದ ಮಾಯಾ ಪಟಲ ಹರಿವುದೆಂದಿಗೆ ಎಂದು ಬೇಗುದಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜ್ಞಾನಮಾಜಕ್ಕೆ ಅರಿವು ತರುವ ಶಕ್ತಿ ಮೈಗೂಡಿಬರುವುದಿನ್ನೆಂದಿಗೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರುವೆ, ಕಲ್ಪದ ತರುವೆ! ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಅಂದು ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಜನಕ ಕೋರಲು ಕಂದರಿಂದ ಕುಮಾರಾ ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ಕೈವಿಡಿದು ತಲೆದಡವಿ ನೇವರಿಸಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ? ಕಾಣದಂತೆ ಏಕೆ ಇರುವೆ? ತಲ್ಲಣಿಸಿದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಣ್ಣೀರು ಎರೆಯಲಾರೆಯಾ? ಕಾಣದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಿರಣವ ತೋರಲಾರೆಯಾ? ಎಂದೆನ್ನವಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕೋಲ್ಪಿಂಚು ಮಿಣುಕಿದಂತಾಯಿತು. ಮೈ ಜುಮ್ಮೆಂದಿತು. ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರದಂತೆಯೆ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆ ಮಿಂಚಿನ ತೇಜಸ್ಸು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಪಾರ ಬೆಳಗ ಮೂಡಿತ್ತು. ಚಂದಿರನು ಹೊರಗಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದಂತೆ ಚಿಜ್ಯೋತಿಯು ಚಿತ್ತದ ವ್ರಸಂಚವನ್ನು ಬೆಳಗಿತು. ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಶಕ್ತಿ

ಮೈಗೂಡಿತು. ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಯೋಚನೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಯಲಾಗಿ ಆತ್ಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸ್ಥೂರಿಸಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಎದ್ದು ಬಂದು ಹರ್ಷಚಿತ್ತದಿಂದ ಸಿದ್ಧರಾದರು.

“ ನಿಮಿಷವಾಗಲಿ ಸಿಮ್ಮ ನೆನಪು ಸಂದೋಡೆ ಮುಕ್ತಿ ”

ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಬಾಂದಳದಿ ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುವು ಮೂಡಿದನು. ಹೊಂಬೆಳಗ ಹರಡಿದನು. ಮರ ಮಣ್ಣುಗಳ ಹೊನ್ನಾಗಿರಿದನು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾರಾಡಿದನು , ಹಾಡಿಸಿದನು.

ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡಿನೊಡನೆ ಹೊರಹೊರಟರು. ತಮ್ಮ ತಾತ್ವಿಕ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಆ ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುವಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿಸಲು ಕಾಡ ಬಿಟ್ಟು ನಾಡ ಬಾಂದಳದಿ ಮೂಡಲು ನಾಗದರು. ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವವೆ ಭಾವೀ ಚೈತ್ರಯಾತ್ರಿಗೆ ಜಯಮಂಗಳವಾಯಿತು. ಕಾಡಿನ ಕಿಬ್ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದುಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ವನಲತೆಗಳ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ನರುಗಂಪಿನ ಹೂಗೊಂಚಲುಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪಿರಾಲವಾದ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಹಾರಹಾಕಿ ಕೈಮುಗಿಯುವಂತಿದ್ದಿತು.

ಜನತಾಜಾಗೃತಿ - ಜನಿತಕೀರ್ತಿ

ಮೆಟ್ಟಿದ ನೆಲ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದ ವಸ್ತು ಪವಿತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಾಡೊಳಗೆ ನಡೆದರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿರುಳು ವಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಐದಿರುಳು ಕಳೆಯುತ್ತ ಧರ್ಮ ನೀತಿ ದಾನ ದುಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮಾಡುತ್ತ ಅಭಿನವ ಅಲ್ಲನುರಂತೆ ಸುಳಿದರು. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಗತಿಯೆ ಪ್ರತಿಫಲವಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರತಿಫಲಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸದ್ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ; ಮುಂದಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಿತ್ತು, ವೈಭವವಿತ್ತು : ಮಾಧುರ್ಯವಿತ್ತು. ಅವರು ಬರೀ ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲರಲ್ಲ. ತಾವು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ ಆನ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ ಅಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮುಮ್ಮಲ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಕೂರಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು , ತಿಳಿವಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಪೋಗ ವಿದ್ಯೆ ಎರಡೂ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಒಂದು ಬಾಹ್ಯಜೀವನವನ್ನು ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಒಳ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಗೆ ಕೆಡವದೆ ಕ್ರಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾವಾಡಬಲ್ಲದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಶಾರೀರಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ದುಡುಮೆಗಳೆರಡೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದವು. ಕೃಷಿಯೆ ಕಾಯಕಷ್ಟ. ವಿದ್ಯೆಯೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶ್ರಮ. ಇವೆರಡೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು.

ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸದ್ಗುಣಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಜಾದರ್ಶ ಜೀವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷಿಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸುಖಜೀವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನಾಡಿದರೆ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಮಹಿಮೆ ಪುಣ್ಯ

ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ—ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ; ವಿದ್ಯೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯಬೇಡ, ವೈಮನಸ್ಸುಬೇಡ. ಸುಳ್ಳು ಕಳವುಗಳಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಕಪಟ ಮೋಸಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಪರನಿಂದೆಗಳಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಅಪಮಾನವಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ನೀತಿ ರೀತಿಗಳಿಂದ ನಡೆವುದೇ ನಿಜವಾದ ನಾಗರಿಕತೆ. ನಡೆವವನೇ ನಿರ್ದುಷ್ಟ ನಾಗರಿಕ ಎಂದು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಗರ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ,

ಖುತುಗಳು ನಮಗಾಗಿ ಮರಳಿ ಮರಳ ಬರುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯಾಧಿಗ್ರಹಗಳು ಪ್ರತಿಸಿತ್ಯ ತಪ್ಪದೆ ಮಿಣಗುತ್ತವೆ. ತಿರಿಯು ಘನರೂಪವಾಳಿದೆ. ವಿವಿಧ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಗಾಗರವಾಗಿದೆ. ವನಸ್ಪತಿಗಳು ವರುಷ ವರುಷವು ಹಳೆಯದನ್ನು ಹಳಚಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಹೊಸರೂಪ ತೋರುತ್ತವೆ. ಹೊಸಹೂವು ಹೊಸಕಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಯಾರಿಗಾಗಿ ?

ನಾವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಔದಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪಾಠವನ್ನು ವೃಷ್ಟಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಾರ್ಥಕಜೀವಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಆಲಸ್ಯ - ಅಸಹ್ಯ ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಚಾಣಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಅನೀತಿಯಿಂದ ನೀತಿಗೆರಬೇಕು. ಅಸತ್ಯದಿಂದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಪ್ರತಿದಿನವು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏರುವೆವೋ ಇಳಿಯುವೆವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏದರೆ ಲೇಸು, ಇಳಿದರೆ ತ್ರಾಸು.

ಆದ್ಯ ಆಚಾರ್ಯರು, ಬಸವ ಬುಧ್ಧರು ಏರು ಬಾಳಿನಿಂದ ಆದರ್ಶವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೈತಿಕ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದ ಜೀವಂತ ವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಜ್ವಲಂತ ಜ್ಯೋತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಡೆನುಡಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮುನ್ನುಡಿ ; ಬಾಳಿನ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಏರುವೆರುಗಳನ್ನು

ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವು, ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ನಾವೀಗ ಇಳಿಬಾಳಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ; ಇಳಿಗೆ ಭಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಅವರ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಹಿತನುಡಿಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದಾರಿಹಿಡಿದು ಸಾಗುವುದು ಮಾನವನ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಣ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಭೌತಿಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಲಸೆಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ನೈತಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೆಟ್ಟು ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ದಾರಿತಪ್ಪಿ ನಡೆದು ಬಳಲುವವರೆ ಒಹುವುಂದಿ. ಇವಕ್ಕಿಂತ ಏನೇನುಂಟೆ, ಏನಾದವುಂಟೆ ?

ಹೋಗಲಿ, ಸಿನರ್ಗದ ಅನುಕರಣವನ್ನದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವೆ ? ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಥರಾಗಿದ್ದೇವೆ; ಅಂಥಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಸಿದ್ಧರನಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡಿರಿ.

ಹೂವುಗಳು ದಿನದಿನವೂ ಅರಳುತ್ತವೆ, ನರುಗುವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಕುಸುಮಗಳು ಹಾಗೆ ಅರಳುತ್ತಿವೆಯೆ ? ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮುದುಡಿ ಮಂಕಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಚೋದ್ಯವಲ್ಲವೆ, ಚಿಂತಾಜನಕವಲ್ಲವೆ ? ಮಾನವ ಹೃದಯ ಪ್ರತಿದಿನ ಅರಳಬೇಕು ; ಅನುಕಂಪ ಬೀರಬೇಕು.

ವಸಲತಾದಿಗಳು ಆಗಾಗ ಚಿಗುರುತ್ತವೆ ; ಚೆಂಬಣ್ಣವ ಚಿಮ್ಮುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಮತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಲತೆಗಳು ಮೊಟಕಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅವು ತಮ್ಮ ಚೆಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಚಂದಾಗಿ ತೋರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುದ್ದಾಗುತ್ತವೆ. ನಾವು ದುರ್ಮತಿಯಿಂದ ಕ್ರೋಧಾವೇರದಿಂದ ಭೀಕರವಾಗಿ ತೋರಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಒಲುಮೆಗೆ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತರುಲತಾದಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ತೀರ ಹೀನರಾಗಿ ದೀನರಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಮಾನವನಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಲ್ಲವೆ ? ಹೀನಾಸ್ಪದವಲ್ಲವೆ ?

ಪರಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಜಲ ವ್ರತವಿಡುತ್ತಿದೆ. ಪರಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪರಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮರ ಫಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹಸು ಕರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಹಿತಮಾಡುವುದೊಂದಿಗಿರಲಿ ಸ್ವಹಿತಕ್ಕಾದರು ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಮಾತಾಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇನು ಕಾಲ ಗುಣವೋ, ಕರ್ಮಗುಣವೋ ?

ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾನವನು ಮನುಷ್ಯತ್ವದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಉದಾತ್ತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಉನ್ನತಸ್ಥಾನದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗೆ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನೀಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ನೀಲಾಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಆತ್ಮನೀತಿಗಾಗಿ ಆತ್ಮವ್ರತಗತಿಗಾಗಿ ಆರಂಭವಿಲ್ಲ. ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ವರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲ. ವಶುಜೀವನ ವಾಮರಜೀವನಗಳಿಗೆ ವಾಲುವಾರಿದ್ದೇವೆ, ವಾಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಋತುಗಳು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಸುಳಿವಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರುಜುಗುಣಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗ್ರಹಗಳಂತೆ ಮಾನವರು ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಜೀವನಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರನೆ ಮಿಣುಗಬೇಕು. ಭೂಮಿಯಂತೆ ಸಹನಶಕ್ತಿ ಭೂರುಹಗಳಂತೆ ಪರಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೈದಾಳಬರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾನವನು ಮಾನವನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಮಹೋನ್ನತನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಉಪೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಉತ್ತೇಜನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸತ್ಯಕೀರ್ತಿ ಸುತ್ತ ಹಬ್ಬಿತು.

ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಸೊರಬವ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ದಯೆಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕೀರ್ತಿವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಮೊದಲೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಉಳವಿಮಠದ ಗುರುಬಸವಯ್ಯನವರು, ಮಳಗದ್ದಿ ಕೆಂಡಪ್ಪಗೌಡರು ಎಂಬ ಆ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖರಿಬ್ಬರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ಸಂದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಸಂಭಾಷಣೆ ಕೇಳಿ ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಶಿಷ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳ ಆತ್ಮೀಯ ಆಗ್ರಹದ ಮೇರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನ ನಿಲ್ಲುವ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ವಿಚಾರ ಬೋಧೆಯೊಡನೆ ಆಚಾರ ಬೋಧೆಯು ನಡೆಯಲೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಕೆಳದಿ ರಾಜರ ಪಂಚಮಠಗಳಲ್ಲಿಂದಾದ ಕ್ಯಾನೂರು ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ' ಪಟ್ಟಾವ್ಯದ ಗುರುಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ' ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯೆಂಬರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೇಮ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನತಾಸೇವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆಯೆಂದು ಎಂದೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಸೇವೆಯೇ ಜನಾರ್ದನ ಸೇವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು.

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಲೇನವಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೊಂದು ಲೀಲಾಜಾಲ ವಾಗಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ನೋಟ ಅವರಿಗೆ ವರಮಸುಖವಾಗಿತ್ತು. ಲಿಂಗಸೇವೆ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾಕಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ತ್ರಿಕರಣ ತುಂಬಿ ಕೆಲವು ದಿನ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು.

ಹರನರ್ಚನೆ, ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಜಲಸೇಚನೆ ಮುಂತಾದ ಕಾಯತಪಸ್ಸು ನ್ನಾಚರಿಸಿದರು. ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥವರನ 'ಗುರುಭಜನೆ' ಬಂದ ಭಕ್ತ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಹಿತಬೋಧನೆ ಮುಂತಾದ ವಾಚಕತವಗೈದರು. ಲಮೆ ದಮೆ ಮಂತ್ರಜಪ ವಿವೇಕ ವಿರಕ್ತಿ ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಮಾನಸಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವದೇನು, ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ದಾದರೆ,

“ ಬಚ್ಚ ಬರಿಯ ಚಿತ್ಸಧಾರಸಾಂಬು ನಿಧಿಯೊಳು ಮುಳುಗಿ
ಎಚ್ಚರಿಲ್ಲದ ಅಮಳ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿ ವಡೆಯುತ
ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರೆ ದೋರದಂತೆ ಶಂಭುಲಿಂಗವನಸ್ತಿ
ಎಚ್ಚರದಗಿದ ಅಚ್ಚ ಪರವಶದೊಳು ನಿಂದೆನು.”

ಎಂಬ ನಿಜಗುಣರ ನುಡಿಯಂತೆ ತಾವೇತಾನಾಗಿ ನಿಜ್ಜೀವನಲಿ ನಿಂದು ನಿರಾಳವಾದ ತಪವನಾಚರಿಸಿದರು.

ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತವಾದ ಜನತೆಯು ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿವಾದಗಳಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಯಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಂತಹ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭವ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಜನತೆಯ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಜೀವನದ ಎಳೆಗೆಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದರು. ಜನಾಂಗದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸದ್ಬೋಧೆ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿ ಕರವಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಜನಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಉಪದೇಶಾ ಮೃತದ ಸವಿಗೆ ಶಾಂತಿಕಲೆಯ ಶಿವಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಮನಸೋತರು, ಮುಗ್ಧರಾದರು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭರದಿಂದ ಜನತಾಜಾಗೃತಿ ಜರಗತೊಡಗಿತು ; ಕೀರ್ತಿಯು ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಹರಿದುಹಬ್ಬಿತು.

ನೂರಾಧಿಪತ್ಯ - ಪಾಠಶಾಲಾಕೃತ್ಯ

ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ವಿರಕ್ತ ಮುಖ್ಯ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮರಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಲ್ಲದಿತ್ತು. ಆ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖರನ್ನೇಕರು ಯೋಚಿಸಿ ಯೋಗ್ಯಮೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಸಮಾಜಸೇವೆಗಾಗಿ ತ್ರಿಕರಣಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಂದವರ ಆಗ್ರಹ ಅತಿಶಯವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅವರೇ ಈಗ ಬೃಹದ್ವಿಠದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಜ. ಜಯದೇವ ಮುರಘರಾಜೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಇವರು ಆಗ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕರೆಯಿಸಿ ಬೃಹದ್ವಿಠದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗಿಮಾಡಿದರು.

“ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ವಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿದ್ಯಾಭಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಇನ್ನಿತರರಿಗೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದುದೇ ನಿವರ್ತನವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮನ್ನು ಶ್ರೀ ೧೦೮ ಜಗದ್ಗುರು ಪೀಠಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿದವರು ಇವರೇ.”

ಎಂದು ಶ್ರೀ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ಮಾರಕ ಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂದೇಶ ಬರೆಯುತ್ತ ಈ ಮೇಲೆಕಂಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಿರಾಶೆ ಪರಿಹಿತಾಭಿಲಾಷೆ ಎಷ್ಟಿದ್ದವೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಂದೊದಗದ ಈ ಪೀಠಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಈಗಲೇ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂರಾಧಿಪತ್ಯವು ಇವರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಅದೇ

ಹಾನಗಲ್ಲ ಮೂರಾಧಿಪತ್ಯ. ಆ ಮೂರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಮ. ಸಿ. ಘಕೀರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತೀರ ಮುಪ್ಪಿನವರಾಗಿದ್ದರು. ನೀರ ವಿರತಿ ಸಂಪನ್ನರು ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿ ಸಮಸ್ತಿತರು ಆಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಕಾಲ ವಾದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಮರ್ಥವಟುವಿನ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿರಿಸಲು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದರು. ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಅದೇ ಸೂರಬ ವ್ರಾಂತದ ಪ್ರಮುಖ ರಾದ ಮತ್ತು ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳಂತೆ ತಮಗೂ ಆಪ್ತಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಉಳವಿ ಗುರುಬಸವಯ್ಯನವರಿಗು ಕೆಂಡವುಗೊಡಲಿಗು ಸಹ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ಹೇಗಾದರು ಮಾಡಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಕಾಗದ ಬರೆಯಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಈ ಇಬ್ಬರು ಆಪ್ತಶಿಷ್ಯರು ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ತವಸ್ವಾಧನೆಗೆ ಸಮಾಜಸೇವೆಗೆ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಹಾನಗಲ್ಲ ಘಕೀರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕೃಪೆಯಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಜೆನ್ನು ಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದರ್ಶನವಡೆಯುವುದು ಒಳತಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡು ಉನಾಯವಾಗಿ ಹಾನಗಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಘಕೀರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಮರದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಪ್ಪದೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಸಮಾಜಸೇವಕ. ನನಗೇಕೆ ಈ ಬೃಹ ನ್ಮರದ ಅಧಿಪತ್ಯ. ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ಹೋಗಿಬರುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಡ ಹತ್ತಿದರು. ಸಿಲ್ಲಸಿ ತಮ್ಮಾ! ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ಬರೀ ಒಂದು ವೃತ್ತಿತ್ವ ಸಾಲದು. ಅಧಿಪತ್ಯದಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಆಗದು. ಮೂರಾಧಿಕಾರವಹಿಸಿದರೆ ವೃತ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಸ್ತುತ್ವಕ್ಕೆ ಜಲಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜಸೇವೆಯನ್ನು ಯಥೇಷ್ಟಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೂರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಸಮಾಜಸೇವೆಗಾಗಿ ಯೆ ಹೊರತು ಸ್ವಾರ್ಥ ಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಗುರುವಚನವನ್ನು ಮೀರಬೇಡ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದುದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಲೋಚಿಸು ತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ವಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖರ ಒತ್ತಾಯವೂ ಮೀರವಾಯಿತು. ಈ ಎರಡೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಪಿಠಿಯಲ್ಲಿ ಒನ್ಮಬೇಕಾಯಿತು.

ಒಪ್ಪುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಏನೆಂದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಠಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದು. ಕೆಲವುದಿನ ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಘಕೀರಸ್ವಾಮಿಗಳವರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ದಾಸೋಹದಿಂದಲೇ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳ ತೃಪ್ತೀರದೆ ಒಂದು ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಲೆನಾಡ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಹುದೂರ ಭಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘಕೀರಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಕಾಹಿಲೆಯಾಗಿ ಅವರು ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬಿದರಿ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ರಾದರು.

ಈ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದು ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬಂದರು. ಬಿದರಿ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಶ್ರೀಗಳವರು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಹು ವೈಭವದಿಂದ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದು ಹಸರನ್ನಿಟ್ಟರು. ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹಾನಗಲ್ಲ ಮಠಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಾಠಶಾಲಾಕೃತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು ; ನಿರ್ವಹಿಸಲನುವಾದರು.

ಹೀಗೆ ಪಾರಾಶಾಲಾಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತ ಮಠದ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಾರಣಿಕತನದ ಒಂದು ಕುರುಹು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಮಹಾಸಭೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ

ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ - ವೈಭವದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು ; ಬೆಳಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ವೈಭವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಗೆ ಪಾರವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಿಂದ ಸೆಲೆಯೊಡೆದು ಬಂದಿದ್ದರು ಕನ್ನಡ ನಾಡೆ ಅದರ ತಾಯ್ನಾಡು. ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯೆ ಅದರ ತಾಯ್ನುಡಿ ಯಾವ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂತಹ ಸಮಾಜವು ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಕಳೆಗುಂದಿತ್ತು ; ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಐವತ್ತುಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನದೇ ಆಗಿದ್ದ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೈಭವವನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅತಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು ; ಪರತಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು.

ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಪರಾಕಾಷ್ಠವಾದ ಶಿನಾನುಭವ ತತ್ವವನ್ನು ತಾನೇ ಮರೆತು ಕುಳಿತಿತ್ತು, ಮತ್ತೊಂದು ತೋರದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿತ್ತು. ಉತ್ಸಾಹಕಾರಕವು ಉಲ್ಲಾಸ ಜನಕವು ಆದ ತನ್ನ ಅವಾರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡದೆ, ಕಾಸಿತ್ತು ಪ್ರಚುರಿಸದೆ ಪವಡಿಸಿತ್ತು ; ಬೇರೊಂದು ಸತ್ವವಿಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ಪ್ರಾಂತಿಯುತವು ಉಜ್ವಲಕಾಂತಿ ಸಹಿತವು ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತನಗಿದ್ದರು ತಾನರಿಯದೆ ತೆಗೆದು ತೋರದೆ ತೇಜೋಹೀನವಾಗಿತ್ತು ; ತರಗಲಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸಮಾಜವು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯ ಗಂಧವನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಹಳೆಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕುಂಟುತ್ತ ಕೂರುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಅನಾಗರಿ

ಕತೆಯಿಂದ ಕುರುಡಾಗಿತ್ತು. ಅನೈಕ್ಯದ ಮುರುಕು ಕೋಲನ್ನು ಕೈಯಾಧಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಈ ದುರ್ಗತಿಗೀಡಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಯಾವ ಮಹಾಪುರುಷನು ಮುಂದು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಾರಣಿಕನಾದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಕಾಂತಿಯುತವಾದ ಕಣ್ಣು ಇತ್ತು ಹೊರಳಿತು. ಮುಕುರದಂತಿದ್ದ ಮನಸ್ಸು ಇವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿತು ; ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿತು.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸುಖ ನೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಆತಿಸದೆ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವೋನ್ನತಿಗಾಗಿ ಸಾಹಸಪಡುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರನ ಕೊರಳಿಗೆ ತಗಲುವಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಅವರ ಕರುಳು ಕೊರೆಯ ಹತ್ತಿತು. ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯಹತ್ತಿತು.

ಇಡೀ ಸಮಾಜವೇ ಹೀಗೆ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅನೈಕ್ಯದ ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವೊಂದು ವಾರಶಾಲೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾಗಬೇಕು ? ಇಡೀ ಹರಿಮನೆಯ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಿಣುಕುವ ಸೊಡರು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯ ಬಲ್ಲದು ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಇನಕ್ಕಿಂತಲು ಮಿಗಿಲಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಸಾಂವತ್ರಿಕ ಧೈರ್ಯಕ ಸೈತಿಕ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಕಲೆಗಳು ಉರ್ಜತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಉದಾತ್ತವಾದ ಉದಾರವಾದ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಜೋಧಿಸುತ್ತ ಜನರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಮಹಾಸಭೆಯ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಿರಸ್ತೆದಾರ್ ಆದ ಕೊಂಗವಾಡದ ಚನ್ನವ್ವಗೌಡರು, ಶ್ರೀಯುತ ಕಿತ್ತೂರು ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಮರಿವಾಡದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಮಂತಾದವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೨ ರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಒಂದು ವರುಷ ಮಹಾಸಭೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕೃಷಿಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖರೊಡಗೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು.

ಇದೆಲ್ಲದರ ಫಲವಾಗಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೪ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೈ. ಶ್ರೀಮಂತ ಲಿಂಗಪ್ಪ ಜಾಯಪ್ಪ ಸರ್ ದೇಸಾಯಿ ಶಿರಸಂಗಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರಚೈವ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಆಗಲೇ ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘವಾದ ಸಾಹಸದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ವರೆವಿಗು ಹಣ ಶೇಖರಿಸಿ “ಲಿಂಗಾಯತ ಎಜ್ಯುಕೇಷನಲ್ ಫಂಡಾಗಿ” ಇರಿಸಿದರು. ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಬಡವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮೊದಲೊಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲವಿದ್ಯಾವಂತರು ಕಾಣ ತೊಡಗಿದರು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಜಾಗೃತಿಯಿಲ್ಲದ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಚಾರದ ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹದೊಂದು ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿರುವ ಆದ್ವಿತೀಯವಾದ ಬುದ್ಧಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಯ ಉತ್ಕಂಠತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆ ?

ಮಹಾಸಭೆಯು ಪ್ರತಿಸರ್ವವು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆದ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಅನಿಶಿತವಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಹಿತ್ಯಕ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಆರೇಳು ವರುಷ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಾಹಸದಿಂದ ಸಭೆಯು ತಪ್ಪದೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಶ್ರೀಮಂತ ಶಿರಸಂಗಿ ಲಿಂಗರಾಜರು, ಸರ್. ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ನೆಟ್ಟರು, ವಂಟಮುರಿ ರಾಜಾಲಖಮನಗೌಡ ಬಸವಪ್ರಭು ದೇಸಾಯರು, ಸೊನ್ನಲಾವುರದ ವಾರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಹಂದಿಗನೂರು ಬುಳಪ್ಪ ಬಸವಂತಪ್ಪ ದೇಸಾಯರು, ರಾವಬಹದ್ದೂರ್ ಅರಟುಳ ರುದ್ರಗೌಡರು, ಮೊದಲಾದ ಸಮಾಜ ಪ್ರಮುಖರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ಮಹಾಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಸಮಾಜದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಧೀಮಂತರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸುನಾಡಿದರು, ಮುಂದುವರಿದರು.

ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಧರ್ಮೋತ್ತೇಜಕ ಸಭೆ, ಶಿವತೋಷಿಣೀ ಸಭೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಧರ್ಮನೀತಿಗಳ ಸಂದೇಶ ಬೀರಿದರು.

ಮಹಾಸಭೆಯು ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಗವಾಗಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೀರಶೈವ ಮಹಿಳಾ ಪರಿಷತ್ತು, ವೀರಶೈವ ತರುಣ ಪರಿಷತ್ತು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಲನ, ವೈದ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಘಿಕ ಚಟವಟಿಕೆಗಳು ಉದಯವಾಗಿವೆ; ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಮಾಜದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಚಾರವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನವೀನವಾದ ಜಾಗೃತಿ ಮೈದೊರಿತು. ಆ ಕಾಲವು ವೀರಶೈವರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕಾಲವಾಯಿತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಾಸು ಉದಯ ವಾದನು. ಅಂಧಕಾರ ಅಳಿಯಿತು. ಜನಾಂಗ ಜಡನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಜಾಗೃತ ವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಮೂಲಕಾರಣನಾದನು.

ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣ

ನೀರಣೈವ ಮಹಾಸಭೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಆದರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದೇಳೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಮುಖಗಳಿಂದ ನಡೆದರೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಮುಖಗಳಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಸೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ಕೊರತೆಗಳೆ ಗಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹೆಗಲಿರುಳು ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವೆ ಬರುವದೆಂದು ಸದಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದ ಸರ್ವಾಂಗದೇಳೆಯ ಆಸಕ್ತಿಯು ಅವರ ರಕ್ತದ ಪ್ರತಿ ಕಣದಲ್ಲಿಯು ಬೆರೆತಿದ್ದಿತು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಪಟ್ಟಿ ವರೈಮವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಕಸವನ್ನೆಲ್ಲ ರಸವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರೀರದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಶ್ರಮವನ್ನು ಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಬೆಳದಿಂಗಳಾಗಿಯು ಉಪವಾಸವು ಊಟದಂತೆಯು ಯೋಚನೆಯ ಜನನಾಗಿಯು ಪರಿಣಮಿಸಿದವು. ಪರಲಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಗಳಿಸಿದ ಜಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ವಿಷಯ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಶಿರಸಂಗಿ ದೇಶಗತಿಯ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ಣಯವು ಲಿಂಗಾಯತ ಘಂಟಿನಂತೆ ಆಗುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹೇರಳ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ದೇಶತೀರದಷ್ಟು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಿದ್ದನ್ನು ನೀರಣೈವ ಸಮಾಜವು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಲಘಟಿಗಿ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳ ವಾಗದೈತದ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಲಿಂಗಯೋಗದ ತತ್ವವನ್ನು ಬೋದಿದರು. 'ಹಾನಗಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಳವರ ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ನಾಥು ನಿರಸನ.' ಎಂಬ ತಲಬರದದ ಲೇಖನವನ್ನು 'ಮೈಸೂರು ಸ್ವಾರಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ಜನರ ನಣ್ಣು ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಒದ್ದಿಬಲದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಕೋಟೀಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು

ಸುರಿಯದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಸಾಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಮೂಢಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅತಿವ್ಯಯವನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದರು. 'ಕಾಯಕನೆ ಕೈಲಾಸ' ಎಂಬ ಶಿವಶರಣರ ದಿವ್ಯ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಸಾಂದರು. ವ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಬೋಧಿಸಿದರು. ವ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣವುಟ್ಟ ದೋಷವನ್ನು ತಿದ್ದಿದರು. ವ್ರತಿಯೊಂದು ಕಣವನ್ನು ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಯಮಾಡದಂತೆ ವ್ರತಿ ವಾದಿಸಿದರು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಾರವಾದ ಅಭಿಮಾನ ವಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತ್ರಿಕರಣಗಳನ್ನು ಸವಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತ ಸದ್ವ್ಯೋಧೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಹಲವು ಕಡೆ 'ಫಂಡು' ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಹಾನೇರಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ ಅಕ್ಕಿ ಆಚಾರು ದೋಣ ಇತ್ಯಾದಿ ನೀರಡಗುಂಬ ಅನಂತಪುರ ಕೆಳದಿ ಚಿತ್ತಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ವಂತವ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರೇರಣೆ ಮೋಕ್ಷದೊಡನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಲವು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಉಪದೇಶದಿಂದಲೇ ನೀರಕ್ಕೆವರಲ್ಲಿ ವಾಚನ ಮಂದಿರಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಶೋಧನವನ್ನು ಮಾಡಲೆಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಂಡಳವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವ್ರಯತ್ನ ವಟ್ಟರು. ಜನ ಧನ ಸಹಾಯವು ಸುಕಷ್ಟವಾಗದೆ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಶ್ರೀಗಳವರು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಂಡಿತರನ್ನು ತ್ರಾವಣಿ ಕೋರ ತಂಡಾವರ ಮದ್ರಾಸ್ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸಂಶೋಧನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಿರುವರು. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನೀರಕ್ಕೆವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಒಂದು ಮರುಷಮಾತ್ರ ನಡೆಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೈ. ನೀರಬವನಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಬಿ. ಎ. ಅವರನ್ನು ವಾಶ್ವಾತ್ಯ ದೇರಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಗಳವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವರಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಾಧನಮಾಡಿದರು. ಕುರಣಾಂತರಗಳಿಂದ

ಕಾರ್ಯ ಕೊನೆಗಾಣಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಗಳವರ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲವೆಂದಿಲ್ಲ. ವಲೀವೇದಿ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಲೇ ಹುಳದ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ವಾಙ್ಮಯವು ಬದುಕಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಹೊಸಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಮುಕ್ತಹಸ್ತದಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಓದುವವರಿಗೆ ಹಲವು ವಿಧವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು. ಮೊದಲು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ಮ. ಸಿ. ಜಗದ್ಗುರು ಜಯದೇವ ಮುರಘರಾಜೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗು, ಶ್ರೀ ಬಾಳೇಹಳ್ಳಿ ಪೀಠಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಜಗದ್ಗುರು ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗು ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದ ಉಳಿದ ಜನರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. 'ಧರ್ಮ ತರಂಗಿಣಿ' 'ವಿವ್ರತಾಪ' ಮೊದಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ ಹಲವು ವಿಧವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಪುರುಷರು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹೃದಯರು. ಅವರು ಆರ್ಚನಾನುಭವ ಜೀವಿಗಳು. ವೀರವಿರಾಗಿಯಾಗಿ ಯುಕ್ತಯೋಗಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿದರು. ಜನಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಜನ ಪಡೆದರು. ಅವರು ಸಮಾಜ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿಮಾಡಿದ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿ. ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈದ್ಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಸಂವರ್ಧಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿದ್ಧಮೂರ್ತಿ. ಪಿಡ್ಲೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿ. ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ ಕೀರ್ತನ ಭಾಷಣ ಕಲಾಶಿಕ್ಷಣಾಚಾರ್ಯ. ನೀತಿ ಭಕ್ತಿ ನಡೆ ನುಡಿ ಸ್ತ್ರೀಸುಧಾರಣೆ ಕಲಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖವುಂಗವ. ಹೀನರನ್ನು ದರಿವರನ್ನು ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪರಿಸಿದ ಉದಾರಚರಿತ. ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿಯಿಂದ ಲೋಕದ ಬಾಳನ್ನು ತದ್ವಿ ಸಚಲತನಗೊಳಿಸಿದ ಸಂತ. ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಧಾರ ಯೆರದ ಮಹಾತ್ಮ. ಪುರಾತನ ಪ್ರಮುಖರ ಆಚಾರ್ಯರ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಹಜ್ಜೆ

ಯಿಕ್ಕೆ ಗವ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸುರಿದ ವರಿಪೂರ್ಣ. ಆಚಾರ್ಯರ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿತ್ತರಿಸಿದ ಆರ್ಯ.

ಆತ್ಮಂತ ವೈಭವಯುಕ್ತವಾದ ಹಾನಗಲ್ಲ ವಿರಕ್ತಮಠವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೇರಿ ಮೆರೆಯ ಬಹುದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಣವನ್ನೇರಲು ಬಲವಂತಿಸಿದರು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆ ಉತ್ಸವದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ವೈಭವವೆಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ, ಭ್ರಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜನತಾರೂಪಿ ಜನಾರ್ದನನ ಸೇವೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಮೈದುಡಿಸಿದರು. ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ನಾಡ ಸುತ್ತಿದರು; ಕಾಡ ಸುತ್ತಿದರು. ಸಂತಲ್ಲಿಯೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮಾಡಿದರು. ಕುಂತಲ್ಲಿಯೆ ದೇವ ಚಿಂತನೆಗೈದರು. ಆತ್ಮಪೂಜೆಯ ನೆನಗಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಜನಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಅನುವಮವಾದ ಬೋಧನಾಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಅನುವಾದ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸತ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾವಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವಾನುಭವ ಜರಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರ ಉನ್ನತಿಯ ಉದ್ದೇಶ. ಸಮಾಜ ವ್ರಮುಖರು ಬಂದರೆ ಅವರೊಡನೆ ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಯ ಸಮಾರೋಚನೆ. ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಷ್ಯರು ಬಂದರೆ ವಾತ ಪ್ರವಚನ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತ್ಮಚಿಂತನ. ಹೀಗೆ ಯಾವಜ್ಜೀವನವು ಕ್ಷಣಕಾಲ ವೃಥಾಕಳೆಯದೆ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ವರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ತಣಿಸಿದರು. ವಸಮಾತ್ಮಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವನ್ನು ತಣಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಗಳು ಲೋಕಚರಿತರು; ಲೋಕೋತ್ತರ ಚರಿತರು.

ಸಂಸಾರಿಯಾಗಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೆ ಅವರ ಮನೀಷೆ; ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ. ಆದನ್ನೇ ಅವರು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೋಧನೆಗೆ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಅವರು ಮನನಾರೆ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೃದಯಾರೆ ಹರಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಂಧವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಮ್ಮಿಯಿತ್ತು. ಸಮಾಜದ ವಿಸ್ತಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾತಕ್ಕು ನಿಲುಕದಾಗಿತ್ತು.

ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೇವಕರ ಗುಂಪಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮೂಡಿನಂತಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮವಿವೇಚನೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅವರ ಬಂಕು. ಈಜೆಗೆ ವೀರಶೈವ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಲು ಆತಂಕ ವಾಯಿತು. ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯ ಪದವೀಧರರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೊಡಲಿ ವೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೯ ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮೋತ್ತೇಜಕ ನಾನಾಂಕಿತ ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ಬಂಕಾವುರದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಠ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿ ದರು. ಅದನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದಲೂ ಅವರ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಣ ಸೇವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರ ಬೋಧಕರ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚುಗೂ ತೋರಿತು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರಾಶೆ ಬೀರಿತು.

ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕಲೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಕಡೆ ಯಿಲ್ಲದ ಕುತೂಹಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು. ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸೇವೆ ಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೊಕ್ಷ ಬಂದರು ಅದು ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ವಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಯಕೆ ಮೂಡಿಬಂದಿತು. ಗುರುವಿನ ಆದೇಶವು ಅದಾಗಿತ್ತು.

ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸ್ಥಾಪನೆ

“ಗಿಡಮಾಗಡಿ ಎಂಬ ಪುರದ ಜಂಗಮದೇವ ಮೃಡಕಣಾ.

ಭಿಕ್ಷವ ಬೇಡ್ಯಾನು ! ಪೊಡವಿಗೆ ಬಾಗಿ ನೀಡಲು ದೃಢದಿಂದ

ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡಾನು ! ಮಲಾಪುರ ತೀರದಿ ವಿರಕ್ತ ಜಂಗಮನೊಬ್ಬ

ನಲವಿಂದ ಹುಚ್ಚನೆನಿಸ್ಯಾನು ! ಲೋಲ ಜನಗಳು ಹೆಸರನೇ ಇಟ್ಟಾರು.

ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೆಯೆ ಹೂಳಿಸಿಕೊಂಡಾನು.”

—ಹಳ್ಳೂರು ಕಾಲಜ್ಞಾನ.

[ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಯು ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮಂಜೆಹವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಪುರಾತನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವಿದು. ಇದರಿಂದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಕಾರಣಿಕತನವು ಕಣ್ಣಿನಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ.]

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬೆಳಗಿನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಹಾನಗಲ್ಲ ಮರದ ತೂಗುಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದಾರೆ. ಪುರಾತನ ತಾಳೆಗರಿಯೊಂದನ್ನು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಓದುತ್ತಿದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ತಟ್ಟನೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವಾವನೆಯ ವಿಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಹಾಗೆಯೆ ಯೋಚನಾಮಗ್ನರಾಗುತ್ತಿದಾರೆ. ಅವರು ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅದರ ಸೊಗದಲ್ಲಿ ತೂಗಿ ತೊನೆದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು, ಒಮ್ಮೆ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಪರಿಶೋಧನೆಯತ್ತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭಾವೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯಯೋಚನೆಯತ್ತ ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು, ತೂಕಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾವೃತ್ತಿಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಾಗಿ ಒಂದು ಕಂಡು ಕಾಣದವರಂತೆ ಈ ಮರದ ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೇಳಲು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಊಳಗದವನು ಭಯಭಕ್ತಿಯುತನಾಗಿ ಕೈನನ್ನೆಯ್ದಿದ ತೂಗುಮಣೆಯತ್ತ ತೋರಿಸಿ ಅವರೇ ಸ್ವಾಮಿ

ಗಳೆಂದು ನೂಚಿಸಿವನು. ಆ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯು ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನುಸುನೆ ಈ ಮರದಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಾವೇ ಏನು?—ಅನ್ನುವರು. ಯಾರು?—ಜನರು.

ಅನ್ನುವವರು ಮೂರ್ಖರು. ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ. ಕಾವಿ ಧರಿಸಿ ಕೋಲು ಹಿಡಿದರೆ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲ. ಹಾವುಗೆ ಹಾಕಿ ಹಾಸುಮಂಚದ ಮೇಲೆ ತೂಗಿದರೆ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಬಾಹ್ಯ ಚಿನ್ಮಗಳ ಹುಚ್ಚು ಹರಿದು ನೆಲ ಹಾಸಿಕೆಯಾಗಿ ಮುಗಲು ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಒನೆದಮೆಗಳೆಂಬ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿ ವ್ರಾತಿಭಾಸಿಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ವಸಂತನುಭವೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಸೇವೆಗೈಯುವ ಸತ್ಯವಿರತಿಯ ಮಾರ್ಗವೆತ್ತ ? ಭೋಗಭಾಗ್ಯದ ಸೆಕೆತಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿ ನಾನು ಮರಾಧಿಕಾರಿ ; ನಾನು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಅಹಮಿಕೆಯಿಂದ ನೊಕ್ಕಿ ಭೂತಲಕ್ಕೆ ವಾದವನ್ನು ನೋಂಕಿಸದೆ ಅಹಂಕಾರ ಮನುಕಾರ ಸರವಣಿಗಳಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಬಿಗಿದ ಈ ತೂಗುಮಂಚದ ಸಂಕೋಲೆಯ ಸುಖವೆತ್ತ ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯಾವ ಅಂಕು ಅಳುಕು ಇಲ್ಲದೆ ಅಖಂಡಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅರ್ಧ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆತ್ಮಾವೇಶದಿಂದ ಆರೋಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಸುಕು ತಾಕಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಆ ಕಟುವಾದ ಆರೋಪಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲವೆ ಕೊವಾವೇಶಗಳ ಆರ್ಥ ? ಆ ಮಾತುಗಳೆಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ತಾಕಲಾಟ ? ಶುದ್ಧಮಾರ್ಗಗುಮಿಗಳಿಗೆ ಸತ್ಯವಾಕ್ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಆ ನುಡಿಗಳು ಕುಸುಮ ಗಳಾಗಿವೆ ಪರಿಣಮಿಸಬಲ್ಲವು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಹಾಗೆಯೆ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಅವರಿಗೆ ಆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಪವೆಲ್ಲಿಯದು ? ತಾವವೆಲ್ಲಿಯದು ? ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ನಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೃದಯಾರೆ ಹರುಷಿಸಿ - ನೀವಾರು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದುದು ? ಏನು ಸಂಗತಿ ? ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕೇಳಿದಾರೆ.

ಅವರ ಉತ್ತರದಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ವೈರಾಗ್ಯದ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರೆಂದು ಮನನರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ

ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತೀರದ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಮನನೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಧರ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಬಲ - ಕ್ಷಾತ್ರಬಲ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳೇನೋ ನಿಜ. ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕ್ಷಾತ್ರಬಲದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮಿಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಬೀಳುಂಟೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕತ್ತಲೆಯು ಕಾದಿರುವಂತೆ ಕ್ಷಾತ್ರಬಲದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಾತ್ರಬಲ ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮಘ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಏಕೀತಗಳ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ ಏಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ ವೈಕಲ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮವು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆತ್ಮ ಬಲದಿಂದ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ ಸತ್ಯ ವಿರತಿ ವಿಶಾಲಮತಿ ಇವುಗಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಧರ್ಮವೆ ಚಿರಕಾಲ ಉಳಿಯಬಲ್ಲದು. ಚಿತ್ರಕಾಶ ಬೆಳಗಬಲ್ಲದು. ಚಿದಾನಂದ ಬೀರಬಲ್ಲದು.

ಈಗ ಕಂದಿ ಕುಂದಿದ ಶಿವಯೋಗ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮೆರಗುಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಸಮನ್ವಯದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಗ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸರವೇರಬೇಕಾಗಿದೆ, ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನು ಹೇಳುವಿರಿ ?

ತಾವು ಮೊದಲೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಇವುದನ್ನೆ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಳಗೊಳಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಭರಿತರಾದರು. ಮೇಲೆ ಇವಕ್ಕೆ ಅವರ ಬೆಂಬಲವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯಲು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾದುದೇನೋ ಸರಿ, ಆದರೆ ಅದು ಅಪಾರ ದ್ರವ್ಯ ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಆಪ್ಣೊಂದು ದ್ರವ್ಯ ಈಗ ಸಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡುವುದು ?

ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ಕಾಲು ತಾಗಿದ ಹಾವಿನಂತೆ ಮುನಿದಿದ್ದು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮಂತಹ ಸಿರಾಭಾರಿ ವಿರಕ್ತರು ನಿರಂಜನ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮರವಾನ್ಯಗಳ ಪೋಷಕವನ್ನು ಕಳಚಿ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯ ಸುಲುಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆಚಿ ರಾಂತಿ ವಿರಾಂತಿಗಳ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ನುಣುಚಿ ಡಾಂಭಿಕ

ಭಕ್ತರ ಪರಡಿ ಪಾಯಸಗಳ ಸವಿಯೂಟವ ಹಿಳಿದು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಮೇಣಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗಳ ವೈಭವವನ್ನು ಕನಸು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದೆ ಸಮಾಜಸೇವೆಯ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆನಾಡಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಧನಗಳಾದ ಜೋಳಿಗೆ ಬೆತ್ತಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಚಾರನಿಷ್ಠೆಯೆಂಬ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ವಯಣ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಶಿ 'ನಾ-ಸೀ' ಅನ್ನು ವದರೋಳಗಾಗಿ ಕೂಡ ಬೀಳುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆ ಜೋಳಿಗೆ ಬೆತ್ತಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ನಾನು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಯಾಣ ನಾಡಿನಂತೆ ತಾವು ನನ್ನ ಹಿಂದೆಯಾದರು ದಯನಾಡಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ಆ ಯೋಗ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೇಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ನೋಡೋಣ! ಹಣ ಹೇಗೆ ಒದಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ನಿರೀಕ್ಷಿಸೋಣ! ಎಂದು ಕೆರಳಿ ನುಡಿದರು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೆರಳುವಂತೆ, ಕೆಚ್ಚಿದೆಯಿಂದ ತೆರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಆ ಭಾವಾವೇಶದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೊತ್ತಮೊದಲೆ ಆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅದರ ಅವರ ಭಾವಣದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತು :

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮುಂಗೋರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತು. ಯೋಚನೆ ಹೋಗಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿ ಯೋಗಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪನಾಡಿದರು, ಘುರೀಣರಾಗಿ ನಿಂತರು.

ಸೇರಿ ಸಂಕಲ್ಪನಾಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರವೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ದೀರ್ಘಕಾಹಿಲೆ ಮಲಗಿ ವಾಸಿಯಾಗದೆ ಉಬ್ಬಣವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ನೀರಾಯಿತು, ಆಶೆ ನೀರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮರಳಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗರಾದರು. ವರ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಮಿಂಚಿದಂತಾಯಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಕವಿದಂತಾಯಿತು ; ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಂತಾಯಿತು.

ಏನಾದರೇನು ? ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಪ್ತೇನು ಅಳ್ಳಿದೆಯವ ರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಹಾಯಕರಿರಲಿ ಇಲ್ಲವಿರಲಿ, ಸಿರಿಬರಲಿ ಉರಿಬರಲಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಡಿಯಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಡಿಗಳಂತೆ ಹಿಮ್ಮುಖ ರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಕೈಬಿಡದೆ ಇನ್ನೂ ಇಮ್ಮಡಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರ ಉತ್ಸಾಹ ಶಕ್ತಿ ಬಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಸಂವರ್ಧನಾಯಿತು. ಎರಡಳಿದು ಒಂದಾ ದಂತಾಯಿತು.

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಗೆ ಸುತ್ತಿದರು. ತಮ್ಮ ಮತಿನಂತಿಕೆಯಿಂದ ಧೃತಿನಂತಿಕೆಯಿಂದ ಆನತಿಕುಲದಲ್ಲಿಯೆ ಹಡಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅರ್ಥಸಂಗ್ರಹವಾದುದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯೆನಿಸಿರುವಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡರು. ಸಿಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಿತ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತಾನೆ ತಾನಾಗುವಳೆಂಬ ಮಾತು ಸಿಜವಾಗಿಯು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕ ವಾಗಿತ್ತು, ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷವಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ. ರ. ಸಾವಿರದ ಒಬ್ಬನೂರು ಎಂಟನೆಯ ಸಾಲು. ಬಾಗಲ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಲ ವೀರಶೈವ ಮಹಾಸಭೆಯು ಜರಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಅದರ ಪ್ರಕಟನೆಗು ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರು ಅದೇ ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿಯೆ, ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ನಿಯಮಿತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಜರಗಿತು. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಇಳಕಲ್ಲ ಮಹಾಂತಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತೋರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು.

ಆಶೋಚಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಬಿಡುವುದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಕ್ಷಾದಲ್ಲಿಯೆ ಇಳಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಆದ್ಯಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿಕೆಮಾಡಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಆಗಲೇ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಜಲ್ಲಾಧಿ

ಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶಿತ್ತೂರು ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಗದಗ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳ ೨೦-೩೦ ಜನ ಪ್ರಮುಖರು ಸಹ ಹೊರಡುವರು. ಹುನಗುಂದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಐಹೊಳೆಯ ಪ್ಲೇಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಪುರಾತನ ದೇವ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕಲವರು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಳಕಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಳವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಏಕಾಂತತೆಗೆ ಭಂಗವೆಂದು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಟ್ಟದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿನ್ನೈಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಅಲ್ಲಿಯೆ ವಕ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಗರ ಹಾವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಜೀಡ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಶಿವಪೂಜೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಒಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾಣವ್ರಸಿದ್ಧವು ವವಿತ್ರವು ಆದ ಮಾಕೂಟಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೆ ವಿರಮಿಸಿ ಒಳಕ ಮಲಾವಹಾರಣೆ ನದಿಯ ತೀರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟು ಈಗಿರುವ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರು ಹೆಗ್ಗಾಡು, ಕಗ್ಗಾಡು. ಹಜ್ಜೆಯಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂತೆ ಮುಳ್ಳು ಗಳ್ಳಿ (ನಾವಾಸು ಕಳ್ಳಿ) ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಏನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಶ್ರೀಗಳು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಹೂಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ಥಳ ವರಚಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರು ನದಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವವತ್ತೆಯ ವನವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸು ಎಂದೆನ್ನುವರು. ರೈತನು ಇದೋ ಈ ದಬದಭೆಯ (ದಿಡಗಿನ) ದಂಡೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವತ್ತೆಯ ಗಿಡಗಳಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದನು. ಶ್ರೀಗಳವರು ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಧೋ ಎಂದು ರಬ್ಬಮಾಡುತ್ತ ಬೀಳುವ ಹೊಳೆಯ ರಮ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನಿಬೆ ತೋರಿಸೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ರೈತನು ಅದೇ ನಿಜವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮಳ್ಳಗಳ್ಳಿಯ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವವನ. ಅದರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು

ಕೊಟ್ಟೂರ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ. ನಾವೆಲ್ಲ ಶ್ರಾವಣ ನೋಮವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಕಾಯಿ ಕಪ್ಪುರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ; ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಶ್ರೀಗಳವರು ಆ ಮಾತಿಗೆ ಓಹೋ! ಇದು ಕೊಟ್ಟೂರು ಬಸವ; ಕೊಡ ದಿದ್ದರು ಬಸವ ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದೇ ರೈತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಮಾಕೂಟದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಯಿಸುವರು. ಇದೋ ಇದೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನದಿಯು ತೀರ ಹತ್ತಿರವಲ್ಲಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲವೃಕ್ಷಗಳಿವೆ. ಸೊಂಪಾದ ಲತಾ ಮಂಟಪಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅದೇ ಕೊಟ್ಟೂರು ಬಸವೇಶ್ವರ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮುಂದೆ ಕಪ್ಪುರ ಹಚ್ಚಿ ಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತು. ಶ್ರೀಗಳು ಈಗ ನಾವು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಳೆಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ರಥಸವ್ವಮಿಗೆ ಲಿಂಗ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಸಿವು ನೀವೆಲ್ಲರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವಿಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕುದುರೆಯೇರಿ ಅದೇ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವನು. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವುದು.

ಪುಸ್ತಕಮಾಸದ ಅನಾವಾಸ್ಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಪಾಳೆಯವಾಗಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲು ಮುಳ್ಳುಪೊದೆಗಳು ವಿವೇಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ. ಕಾಡಮ್ಮಗಳ ಕಳ್ಳಕಾಕರ ಭಯ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಾಧಿಸತೊಡಗಿತು. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಹಾನಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಧೈರ್ಯಹೇಳುತ್ತ ಧೀರೋದಾತ್ತರಾಗಿ ಧಾರಂಧರ ರಾಗಿ ಧರ್ಮಸಿಂಹರಾಗಿ ನಿಂತಿದಾರೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ಚುಕ್ಕೆ ಗಳು ಮೂಡಿದವು. ನದಿಯು ನಿರ್ಮಲೋದಕವ ನೀಡಿತು. ವನದೇವತೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದಿರಲು ಶಾಸಿಸಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಡಹಂದಿಗಳು

ಚಿರ್ಚುಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡ ಸೇರಿದವು. ವನಪಶುಗಳು ಸಹ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾದವು. ನಿಸರ್ಗವು ಸಹ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಧರ್ಮೋದ್ಯಮದ ಮೂರ್ತಿ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದಂತಿತ್ತು. ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವ ಭಯವು ಯಾರಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಿತಾಹಾರವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ವನ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದರು.

ಪುಷ್ಯದ ಮನುಗು ಹರಿಯಿತು. ಮಾಘದ ಬೆಳಗು ಮೂಡಿತು. ಮುಂದಿನ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿ ಚಿಂಬಣ್ಣದ ಚಿಗುರುಡಿಗೆಯ ನುಟ್ಟು ರವಿತಿಲಕವನುಟ್ಟು ಕಿರಣಭಸಿತವ ಧರಿಸುವಳು. ನೀಲಾಕಾಶದ ತಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಜ್ಯೋತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮಂಗಳಾರತಿಯ ಮಾಡುವಳು. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮಂಜುಳ ಘೋಷವನಮಾಡುವವು. ಲತಾಕುಂಜಗಳು ಮಗ್ಗು ಮಂಜರಿಗಳ ಮಾಲೆಯ ಹಾಕಲು ಸಜ್ಜಾಗಿರುವವು. ಸೂರ್ಯೋದಯದೊಡನೆ ಶುಭೋದಯವಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲರು ಎದ್ದರು. ನೊಗದೊಳೆದರು. ಮುಂಜಾವಿನ ಆ ನಿಸರ್ಗ ಮನೋಹರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ನಲಿದರು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಮಲ ನಿಸರ್ಗದೃಶ್ಯ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಾರೆ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದರು.

ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕಿತ್ತೂರು ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರನ್ನು ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ ಜಿರ್ಲಿ ಮುರಘಪ್ಪನವರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ 'ಮಂಗಳೂರು' ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುವರು. ಹಲವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಆ ಹೊಲದ ಒಡೆಯನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು. ಅವನು ತೀರ ಬಡವನಾಗಿದ್ದನು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಳ್ಳುಗಟ್ಟಿ ಬೆಳದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯೆಡಲು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವು ಕೈಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದನು. ಬೇರೆಯಾರು ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾರಾದರು ಗಿರಾಕಿ ಬಂದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದನು. ಬೆಲೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಯಿತು. ಹಣವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ರಯಪತ್ರ ಬರೆಯಿಸಿಯಾಯಿತು. ಬಂದೊಡನೆ

ಬಂದ ಕಾರ್ಯವಾದುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮುಳ್ಳು ಗಳ್ಳಿ ಕಡಿದುಹಾಕಲು ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಜನ ಆಳುಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನ ಅದೇ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಒಂದು ಕುಲಕ್ಷೇಪವಾಗಿತ್ತು.

ಆರನೆಯ ದಿನ ಐವಾರು ಪರ್ಣಕುಟೀರ ತೃಣಕುಟೀರಗಳನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಬೆಳಗಾದರೆ ರಥನವ್ತಮಿ. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ದಿನ. ಇಳಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಹಾಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಮತ್ತು ಮುತ್ತಣ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ವಾದ ಉತ್ಸಾಹ. ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಸನಮಾಡಿದ್ದರು. ಪರ್ಣ ಕುಟೀರಗಳ ಮುಂದೆ ಮಾಂದಳಿರ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿ ಸಿಂಗರಿಸಿದ್ದರು. ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿ ಒದೆಡೆಗ ಇರಿಸಿದ್ದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಇಳಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಸುವಿನೊಡನೆ ಬರುವರು. ಆ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ವನದೇವತೆಯು ಬನಶಂಕರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಐಹೊಳೆಯ ಭತ್ತರು ಐತಂದು ಹೊಳೆ ನೀರಿಸಿದ ಚಳಕಯೊಡೆದರು. ವಟ್ಟದ ಕಲ್ಲಿನವರು ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಮಂಗಳೂರಿನವರ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಶುಭಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಬಾದಾಮಿಯವರು ಬಾದಾಮು ತೂರಿದರು. ನಿಲುವಿಗೆಯವರು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ನೆರವಿತ್ತರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮದವರು ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಒಂದು 'ಮಹಾ ಕೂಟವಾಯಿತು. ಮಹಾ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಮತ್ತಣ ಈ ಗ್ರಾಮನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೋತ್ಕರ್ಷ ಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿವೆ. ಎಷ್ಟು ಅರ್ಧ ಪೂರ್ಣವಾದ ಉತ್ಕರ್ಷ ಪೂರ್ಣ ವಾದ ಮಂಗಳ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಸರುಗಳೆವು. ಅಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದು ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಂಗಲ್ಯೋದಯವಾಯಿತು, ಪುಣ್ಯೋದಯವಾಯಿತು. ಆಯಾಗ್ರಾಮಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅಂದಿನಿಂದ ಸುರ್ಧಕವಾದವು. ಅವುಗಳಂತೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಎಂಬುದು ಅರ್ಧಪೂರ್ಣವಾದ ಅನ್ವರ್ಧನಾಮ. ಭವರೋಗವನ್ನು ಕಳೆದು ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಆಶ್ರಮ. ಹಿಂದಿನ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ

ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳ ವಾಸದಿಂದ ಕಳ್ಳ ಕಾಕರ ತ್ರಾಸಿನಿಂದ ಭೀಕರವಾದ ಆರಣ್ಯವು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಮವಾಗಿ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಯಿತು. ನೆರೆದ ಭಕ್ತವೃಂದವು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿತು. ಸಂತೋಷವುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ಇಳಕಲ್ಲ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ವಿಜಯವಾಗಲಿ ಎಂದು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಜಯನಿನಾದ ಮಾಡಿದರು. ಆ ನಿನಾದವು ನಾಲ್ಕೆ ಸುಗು ಇರುವ ಕಾನನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತು.

ಆಶ್ರಮದ ನಿಸರ್ಗೋಭೆ ಆಗಂತುಕರ ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತಹದು. ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಮಲಾನಹಾರಿಣಿ ನದಿಯು. ಅದು ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಫಬ ಫಬ ಎಂದು ಉಲಿಯುತ್ತ ಉರುಳುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ 'ಫಬಫಬ' ಎಂದರೆ ಜಲವಾತವೆಂದು ಹೆಸರುಬಂದಿದೆ. ತೊರೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಸುರು ಮುಡಿದ ದರ್ಭೆಯ ಹುಲ್ಲು. ಹೂತು ಕಾತು ಕಂಗೊಳಿಸುವ ತರುಲತೆಗಳು. ಹೂಗಂವನು ಹೊತ್ತು ಹಗುರಾಗಿ ತೀಡುವ ತಂಗಾಳಿ. ಇವು ವಾಂಧರ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ಕುಕಿಲ್ವ ಕೋಕಿಲೆಗಳು, ನರ್ತಿಸುವ ನವಿಲುಗಳು, ಹರಿದಾಡುವ ಹರಿಣಗಳು, ಹಾರಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಓಡಾಡುವ ಮೊಲ ಅಳುಲೆಗಳು ನೋಡುವವರ ನೋಟ ತಣಿಸುತ್ತವೆ. ತೊರೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆಂದು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಹುಲ್ಲುಗುಡಿಸಲುಗಳು, ಕಲ್ಲುಗವಿಗಳು ತಾವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿ ಹೆಣೆದು ಸಿಂತ ಕುಂಜ ನಿಕುಂಜಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹಣ್ಣು ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ರಾಜಿಸುವ ನೇರಲ ವೃಕ್ಷಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಚಿತ್ತ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದು ಶಾಂತಿಗೊಳಿಸುವವು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ತಿಂಗಳ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಣ ಆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವನಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ,

“ ಅಳಸಂಕುಳವೆ ಮಾಮರವೆ ಬೆಳದಿಂಗಳೆ ಕೋಗಿಲೆಯೆ

ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ನೆಲ್ಲರನು ಒಂದು ಬೇಡುವೆನು.

ಎನ್ನ ಚನ್ನವಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು

ಇವರೆ ಕರೆದು ತೋರಿದೆ.”

ಎಂಬ ವಚನವನ್ನು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಹಾಡಿದ ಬಹುದೆ ಹಂಬಲಿಸಿರಬಹುದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ; ವಾಣಿಯಿಂದ ಅದೇ ವಚನವನ್ನು ಹಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿನಗಳು ಆ ಕಾಡು ಚಲುವಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಭವ್ಯಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಿವೆ. ಯೋಗಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಗವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲವೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಿರಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿ ಭೂಮಿ ಸೀಮೆಗಳ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ನೂರಿನ್ನೂರು ಗೋವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರು, ಅವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಐವತ್ತು ಎಕರೆ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಸರಕಾರದಿಂದ ಇನಾಮನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದರು. ಜೀರಿಬೀರಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ನೂರಾರು ಕೂರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗೆಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಾರೆ. ಜೀನಿಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಸಿಂಗ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯೊಂದನ್ನು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾರೆ. ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮರಾಠಿ ಹಿಂದಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಂಧಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಶೇಖರಿಸಿದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪುರಾತನ ತಾಳೆಗರಿಗಳನ್ನು ಕೈಬರಹದ ಕಡತಗಳನ್ನು ಏಳಿಂಟು ನೂರು ಕಲೆಹಾಕಿದಾರೆ. ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಭಸ್ಮ, ಪಂಚಸೂತ್ರದ ಪವಿತ್ರ ಶಿಲೆಯ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಏರ್ವಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ವೈದ್ಯದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಹಲವು ದಿವ್ಯಾಪಧಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದಾರೆ. ಬಿಳುಪನ್ನು ಕಳೆಯುವ ‘ಧೃತಿ’ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಪಧಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಗುಣಹೊಂದಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಧೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದಾರೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಜಾತ್ರೆ

ಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಭೆಗಳು ನಡೆವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಾರೆ.

ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆವಿಗೆ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಸಾಧಕರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಾರೆ. ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗವನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನೆಲೆ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಷಟ್ಪರ್ಮಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರು ಕೀರ್ತನಕಾರರು ಮೌರಾಣಿಕರು ಲೇಖಕರು ಯೋಗಿಗಳು ಅನುಭವಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಂಗೀತಜ್ಞರು ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಮಾರಾಧಿತವತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿಗಳ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಟ್ಟು ಶಾಖಾಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕವನಹಳ್ಳಿ ಕೋಡಿಕೊವ್ವ ಬಾದಾಮಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ತಯಾರಾಗಿ ಹೋದ ಹಲವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆ ಭೋಜನಶಾಲೆ (ಬೋರ್ಡಿಂಗ್‌ಹೋಂ)ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅವಾರವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿದೆ. ಅನೇಕ ಉದ್ದಾಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿದಾರೆ. ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾಶಕರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆರ್ಯಸಮಾಜದ 'ಕಾಂಗಡಿ ಗುರುಕುಲ'ವಿದ್ದಂತೆಯು ಶಾಂತಿಸಾಧಕರಿಗೆ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ರಾಕೂರವರ 'ಶಾಂತಿಸಿಕ್ಕೇತನ' ವಿದ್ದಂತೆಯು, ಅನುಭವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ೧೨ ನೆಯ ಶತಮಾನದ 'ಅನುಭವಮಂಟಪ' ವಿದ್ದಂತೆಯು ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬಸವಣ್ಣನು

ದ್ವಿತೀಯ ಶಂಭುವೆನಿಸಿದಂತೆ ಈ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಶ್ರೀ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಬಸವಣ್ಣನೆನಿಸಿದರು, ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷರಾದರು.

೧೯೨೫ ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರವು ಹದಿನಾರನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹೆಜೆಯನ್ನಿ ಕೈತ್ತು. ಏಕುಂಜವ್ವನದ ಆರಂಭ ವಯಸ್ಸು. ಎಂಥವ ರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ವರ್ಚಸ್ಸು. ಆಗ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ೩೦ - ೪೦ ಜನ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ವಟುಗಳು. ೭೦ - ೮೦ ಜನ ೧೨ ವರುಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ೨೫ ವರುಷಕ್ಕೆ ಮಿಂಚದ ಸಾಧಕ ಸಮುದಾಯವು. ಗುರು ವಿರಕ್ತರೆಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಸಮರಸವಾಗಿದ್ದರು. ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ವೈಷಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕ ವಟುಗಳು ಧರಿಸುವುದು ಬಿಳಿಯ ಕಪನಿಗಳು. ಸಾಧಕರು ಧರಿಸುವುದು ಕಾವಿಯ ಕಪನಿಗಳು. ನಿಲು ವಂಗಿಗೆ ಕಪನಿಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವಾಡಿಕೆ. ಎಲ್ಲರು ಕೌಪೀನಧಾರಿಗಳು. ವಟುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳು. ಸಾಧಕರಿಗೆ ಮಸ್ತಕಪಾವುಡಗಳು. ಚೌಕ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಸ್ತಕಪಾವುಡಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿನವರ ಉಡುಪು ಗಳು. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಯನ ಸಾಗಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಇಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಓದಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರು. ಒಬ್ಬರು ಕನ್ನಡಾಧ್ಯಾಪಕರು. ಹೀಗೆ ಐದು ಮಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕ ರಿದ್ದರು. ಅಭ್ಯಾಸ ಅತ್ಯಂತ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ದಿನಾಚರಣೆ ಕ್ರಮವಿಡಿದು ನಡೆದಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕುವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಜಾಗಟೆಯ ರುಣರುಣಲ್ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಪ್ರಭಾತ ಸಮಯ ಸುಪ್ರಸನ್ನ ವಾತಾವರಣ. ಆಗ ಎಲ್ಲರು ಶಿವನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಏಳುವುದು. ಎದ್ದೊಡನೆ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾಜಿಸುತ್ತ ಸುಶ್ರವ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ನೆಸಗುವುದು. ಬೆಳಗಾಗುವ ವರೆವಿಗು ಅವರವರ ವಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಾಂತ ಚಿತ್ತ ದಿಂದ ಓದುವುದು. ಅನಂತರ ಪ್ರಾತಃಶೌಚ ತೀರಿಸುವುದು. ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮರಳಿ ಜಾಗಟೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರು ಸೇರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯವರೆವಿಗು ಆಸನಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು. ಆಸನ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಒಂದು

ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು; ಸಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಮಾತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮನ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಹರಿದಾಟವಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಉರ್ಧ್ವ, ಪೌರ್ಣಿಮ, ನಾಸಿಕಾಗ್ರ, ಅಮಾವಾಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು ಧ್ಯಾನ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷಂಗವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತರಂಗ ಆತ್ಮಸಂಗವಾಗಿರಬೇಕು.

ಎಂಟು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ವಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳು ವಾರಂಭವಾಗಿ ಹತ್ತು ಹತ್ತುವರೆಗೆ ಪೂರೈಸುವುದು. ಮುಂದೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯ ವರೆವಿಗು ತೊರೆಯ ತಿಳಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರು ಮೀಯುವುದು, ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಮನವಿಟ್ಟು ಶಿವಪೂಜೆ - ಪಾದಪೂಜೆಗಳ ಮಾಡುವುದು, ವಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಗಳ ಕೊಂಬುವುದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಶಿವಾನುಭವ. ಎರಡುಗಂಟೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕುವರೆ ವರೆವಿಗು ಪಾಠಗಳು. ಐವರ ವರೆವಿಗೆ ಸಾಯಂಶೌಚ. ಆರರ ವರೆವಿಗೆ ಪುರಾಣಶ್ರವಣ, ಭಜನೆ. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟುವರೆ ವರೆವಿಗು ಮರಳಿ ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜಾದಿಗಳು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿಕೊಂಡು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ದೇವ ವ್ರಾರ್ಧನೆಮಾಡಿ ಮಲಗುವುದು. ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ವ್ರಾರ್ಧನೆ ಪುರಾಣ ಶಿವಾನುಭವ ಮುಂತಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವರು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಕಂಡಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಉಡುಗೆಯ ಆ ನೋಟ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸತ್ಕರ್ಮ; ಒಂದೇ ಸದ್ಧರ್ಮ. ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗು ಒಂದೇ ಧೈಯ; ಒಂದೇ ಶ್ರೇಯ. ಎಲ್ಲರು ಮನೆ ಮಾರು ಊರು ಕೇರಿ ಬಂಧು ಬಳಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದವರು. ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಹಂಗನ್ನು ಹಳಚಿದವರು. ಜನ್ಮದಾತರಾದ ಜನನೀಜನಕರನ್ನು ನೋಡುವುದು ಒಂದೆಡೆಗಿರಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆರಿಯದವರು ಯಾರಾದರು ಕೇಳಿದರೆ ತಾಯಿ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯೆಂತಲು ತಂದೆ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಗಳಂತಲು ವಟುಗಳು ಹೇಳುವ ರೂಢಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹಣ ತರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ;

ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ನಿರಸನದೊಡನೆ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ ನಿರಸನವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ. ಅದರಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನಡೆವಳಿಕೆ.

ಉಪ್ಪು ಹುಳಿ ಕಾರ - ಎಣ್ಣೆಗಳಿಲ್ಲದ ಸಪ್ಪ ಆಹಾರ. ಅವರೆ ಹುರುಳಿ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಮುಳ್ಳು ಗಾಯಿ ಜೋಳ ರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ತಾಮಸಾಹಾರಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿ ತೋಗರಿ ಹೆಸರು ಗೋಧಿ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ಸಾತ್ವಿಕಾಹಾರದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲರು ಒಳ ನಟ್ಟಿ ರ ಬೇ ಕು. ಕೆಲವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಹೆಸರುಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಆರ್ಯ, ಆಚಾರ್ಯ, ದೇವ, ದೇಶಿಕ ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಸನ ಅಭ್ಯಾಸ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅನುಭವ ಇವು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು. ಇವನ್ನು ಎಲ್ಲರು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಲು ಮನಃಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಫಲಾಫಲ ಅವರವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೋಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಈ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಆಗಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಮರಾಢಿವತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಧರ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೇಮ ನೀತಿಗಳಂತೆ ಇರುವುದೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ್ದು.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಮಹಂತೇಶ್ವರ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂಪೋಷಣೆ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ತಜ್ಞರಾದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸ್ವತಃ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ವರಿಸ್ಕೃತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟ ವಾಗದಿರುವುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ! ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ತರುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವೈದ್ಯ ಸಂಪೋಷಣೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಆಯುರ್ವೇದದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಾಯಂಕಾಲ ಗಾಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅದೆಂದಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಕ್ಕವಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಿಸುಗಳನ್ನು ಬಳ್ಳಿ ಬೇರು

ಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಶೇಷ ವನಸ್ಪತಿಯನ್ನು ತಾರದೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಮರುಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ವನಾಷಧಿಗಳ ಸಂಶೋಧನವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ವೈದ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗು ಸಹ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ರೋಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಔಷಧಿಗಳಿಂದ ವಾಸಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಬಿಳಪು (ತೊನ್ನು) ಕಳೆವ 'ಧೃತಿ'ಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅನೇಕ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆದರು. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾತಾರೆಯ ಆರ್ಯಾಗ್ರ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ವೈದ್ಯಭಾಗದ ಸೇವೆಯು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲ್ಲಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮ ಲಿಂಗಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕಾಗಾರ. ಇವಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಒಂದು ನಾಹೇಶ್ವರ ಕುಟುಂಬವರ್ಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೆ ತಂದಿರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲವಿತ್ತು. ಶುದ್ಧ ಭಸ್ಮಗಳ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಸುಗಳ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಶುದ್ಧಿ ಇದ್ದದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವಿತ್ತರು. ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ದಿನಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಶುದ್ಧವು ಶುಭ್ರವು ಆದ ಭಸ್ಮದಗಟ್ಟುಗಳು ತಯಾರಾದವು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೀರಿದ ಸಂತೋಷವಟ್ಟರು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಲಿಂಗಗಳ ವಿಷಯ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಚ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಟ್ಟಗಲ್ಲಿನ ಲಿಂಗಗಳ ಹೊರತು ಶುದ್ಧ ಶಿಲೆಯ ಲಿಂಗಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಪೀರದವರು ಯಾರು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಗತ್ಯದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಶುದ್ಧವಾದ ಕಲ್ಲು ತರಿಸಿ ಪಂಚಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ವಾಣಮಾಡಿಸಿದರು. ಲಿಂಗಕಲೆಯನ್ನು ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈಗಲು ಅನೇಕ ಕಡೆ ತಿಳಿಯದೆ ಸಿಕ್ಕ ಪೀರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೋದಷ್ಟು ಕ್ಷೇಮ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅತ್ಯ

ಗತ್ಯವಾದ ಶುದ್ಧ ಭಸ್ಮಲಿಂಗಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಸ್ಮಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮೂಲಕರ್ತರಾದರು ; ಮಹಾಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದರು.

ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ಕೃಷಿಕರ್ಮ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದರು. ಹಳೆ ಮಾಕೂಟದ ಬಳಿ ಒಂದು ಬಾಳೆಯ ಬನವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದರು. ಲಿಂಬೆ ಮಾವು ಈರಳೆ ಮೊದಲಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿದ್ದರು. ಇವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಿರಿಸಿದ್ದರು. ದಿನ್ನೆಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಭೂಮಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆದವು.

ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು, ೩ - ೪ ಮಂದಿ ಬರವಣಿಗೆದಾರರು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳು. ಒಂದು ಅಂಚೆ ಮನೆಯ (ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸ)ನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿಯೇ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದ ಪಡೆದಿದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವರಮಹಾಸರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲು ವಿವೇಕಾನಂದರು 'ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮವನ್ನು' ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೇಲೆಕಂಡ ರೂಪುರೇಖೆಯ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿದ್ದು ಯೋಗ ವಿದ್ಯೆ, ಆಚಾರ - ವಿಚಾರ, ಪುರಾಣ - ವ್ರತಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯು ಸಾಮಾಜಿಕರಿಗೆ ಧರ್ಮ ನೀತಿ ಮಿತವ್ಯಯ ಮೈತ್ರಿಭಾವ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಜೀವನದ ಬಹುಭಾಗ ಪ್ರಯಾಣ ಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೆಡೆಗಿದ್ದು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದ ದಿನಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರಿರಬೇಕೆಂದರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿರದು. ಅವರು ಹೆಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಕಾಂಕ್ಷಾಬಾಹುಲ್ಯವು ಅವರನ್ನು ಇರಲೀಸದು.

ನಾಡಸಂಚಾರ, ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ

ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದರು. ಹೋದ ಹೋದಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ತಪ್ಪದೆ ಹಿತಬೋಧೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಪತ್ರಯ ದಿಂದ ತೊಳಲಿ ಬಂದ ಅನೇಕರು ಅವರ ಬೋಧೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ತಿಳಿ ಮನಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತಿಯಾಲೆಯ ಪಿಶಾಚಿ ಹೊಡೆದವರು ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಷಯಾಸಕ್ತರು ವಿಹ್ವಲರಹಿತರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಪಣರು ಉದಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ನೀತಿ ನಾಗರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ನಿರ್ದಿ೦ತ ಜನಾಂಗವನ್ನು ನಿಜಜೀವನದತ್ತ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಮದಾಂಧರ ಮದವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದರು. ಮತ್ಸರವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರಿಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು. ರೋಷಾವೇಶವುಳ್ಳವರನ್ನು ಶಾಂತರನ್ನಾಗಿ ಸಮಾಧಾನಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಕುಡುರಿಸಿದರು.

ಇವರ ಫಲವಾಗಿ ಜನಾಂಗದ ಮನಸ್ಸು ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು. ಧನಿಕರು ದರಿದ್ರರು ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಮಾಸ್ತರರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟರು. ರಾಜಾಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರು ಅತ್ಯಂತ ಅನುರಾಗಿಗಳಾದರು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರದವರಾದರು.

ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳ ಬೋಧೆ, ಕಾಡ್ಯತಪ್ಪರತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೇಮ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಅನೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಹ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಷ್ಯವೃಂದವು ಅವಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ನಾಡಸಂಚಾರ - ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಯಾವ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತು. ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಗದಿಂದ ಹರಿಯಿತು ; ಹರಡಿತು. ಮೂಢತನ ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ

ಗುರಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಬಹು ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು ;
 ತೀರಿಸಿದರು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು.
 ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ನಾಡಸಚಾರದಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಚಾರವು ಸಾಕಷ್ಟು ಜರಗಿತು.
 ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಧರ್ಮದ ಕಣ್ಣು ಮರಳಿ ತೆರೆಯಿತು.

ಗುರು - ವಿರಕ್ತ ಸಹಕಾರ

“ಅರಿಯದರಂ ಸತ್ಪಥದೋಳ್

ನಿರಿಸಲ್ ತುತಿಱಳಿಗಳೊಳವು ಬುಧರ್ಗವು ಬೇಡಂ |

ಕಿರುವೆಂಚೆಗೆ ಕಟ್ಟುಂಟಾ -

ತೆರದಿಂ ವಾರಿಧಿಗೆ ಕಟ್ಟಿನಾರೆ : ಗುವರೋ ||”

- - ನೀತಿಮಂಜರಿ.

ಸಮಾಜದ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಒಳವಂಗಡಗಳು, ವಿರಕ್ತರಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಭೇದಗಳು ಸಾಲದೆ ಸಮಾಜ ಪುರುಷನಿಗೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಂತಿರುವ ಗುರು ವಿರಕ್ತರು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ತಾನು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ವಾದಿಸಿ ವಿದ್ವೇಷಕ್ಕೊಳಗಾದುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿ. ಈ ವೈರ ವಿಷವು ಸಮಾಜವನ್ನೇ ನಿರ್ನೀಲವಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ದಳ್ಳುರಿಯಿಂದ ದಗ್ಧವಾದ ಸಮಾಜ ದೇಳಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟಾಗದೆ ಮೊಟಕಾಗುತ್ತ ನೆಡೆದಿತ್ತು. ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ದೂಷಣೆ - ದೋಷಾರೋಪಣೆಯ ಸುರಿಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ಸರ ಪಕ್ಷ ವಂಗಡ ಭಾಗವಿಭಾಗಗಳೇರ್ಪಟ್ಟವು. ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಬಂಧು ಬಳಗದವರಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಕೂಡಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ ಪರಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾಸಕ್ಕಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳೆಲ್ಲದಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು ಕಡು ನೋಂದರು. ಹೇಗಾದರು ಮಾಡಿ ಎಂತಾದರು ಮಾಡಿ ಗುರು - ವಿರಕ್ತರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮೂಡಿಬರುವಂತೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹದ ಸೆಳೆತ ಸಣ್ಣದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಚ್ಚೆದೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೂ ಅದು ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಬಾರದ

ಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯ ಬಿರುಸು ಬಾಣಗಳು ಬಂದು ಬೀಳತೊಡಗಿದವು. ಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗಾನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಭಯ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೀ ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲ. ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಸಮಾಜ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಮಾಡ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮತಾ ಭಾವವನ್ನು ತಾವು ಅದೆಂದಿಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಜ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳು ತಾಯ್ತೀರು. ಅವರನ್ನು ಹೀಗಕೆ ವೃದ್ಧ ತರವಲ್ಲ. ಜಗದ್ಗುರು ಮಂಚಾಚಾರ್ಯರಂತಹ ಪೂಜ್ಯಪುರುಷರಿಂದ ಸಮಾಜ ಪರಿವಾಲಿತವಾಗಿದೆ - ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಜಗದ್ಗುರು ಮಂಚಾಚಾರ್ಯರ ಮೇಲೆ ವ್ರಾಧನೆಯ ವದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ವಟು ಗಳೆಗು ಸಾಧಕರಿಗು ಕಲಿಸಿದರು. ಸಿಕ್ಕ ಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಒಂದೇ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೇರೆಯಾದರು ತತ್ವ ಒಂದೆ. ಜಂಗಮನಾದರು ಲಿಂಗ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ಗುರುವನ್ನು ಏಕೆ ಹೀಗಕೆಯೆಬೇಕು? ಲಿಂಗ ಅಚರಲಿಂಗ. ಗುರುಜಂಗಮರಿಬ್ಬರು ಚರ ಲಿಂಗಗಳು. ವರಸ್ವರ ಸಮಾನರು. ಗುರುವಾದರು ಲಿಂಗ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಂಗಮವನ್ನೇಕೆ ಜರಿಯಬೇಕು? ಗುರು ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ತರತಮ ಭಾವವಿದ್ದರೂ ತತ್ವತಃ ಯಾವ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕಗಳಾಗಿವೆ. ಗುರು ವಿರಕ್ತರಲ್ಲಿ ವರಸ್ವರ ಈ ಸಮಭಾವ ಸಮರತಿ ಸಮಕ್ರಿಯೆ ಬಾರದ ವಿನಹ ಸಮಾಜದ ಏಕೈಯಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತಿ ಅದೊಂದು ಭ್ರಾಂತಿ, ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವೃಥಾಶಿಶ್ವಯಃ; ವೃಥಾ ವ್ರತ್ಯಯ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಈ ಸಹಕಾರ ಈ ಸಮತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸರಿಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಗಳವರೇ ಕುಶೀನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರನ್ನು ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕು ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಅನ್ಯೈಕ್ಯತೆಗೆ ಕುರಣರಾದವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಎಷ್ಟು ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದಾದ

ಅನ್ಯೈಕೈತೆಗಾಗಿ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಐಕ್ಯತೆಗಾಗಿ ಕಂಡ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಎರವಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ವಿರಕ್ತ ವಿರಕ್ತರಲ್ಲಿಯೇ ಸಹಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ; ಸೌಹಾರ್ದ್ರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ವರು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಾಗಿದ್ದರು. ಇವರುಗಳ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೀಮೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಹಸವಟ್ಟರು. ಒಮ್ಮೆ ವಿರಕ್ತ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆದರು. ಆಗ ಅನೇಕರು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮುರಘಾಮರದ ಶ್ರೀಗಳು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶ್ರೀಜಗದ್ಗುರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮರದ ಶ್ರೀಗಳು ಪ್ರಮುಖರು. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಹಾನಗಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಳವರು ಹಗಲಿರುಳೆಲ್ಲ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬಾಳಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸುಕಿ ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣಾಗುವುದೇ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸು ಬೇಕು. ಆತ್ಮೀಯತೆ ಬೇಕು. ಅಂತು ಬಿಜಾವಾಸವಾದುದು.

ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದ ದಿನವೆ ಮೊಳಕೆ ಹಾಕದು. ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಆವಕಾಶ ಬೇಕು. ತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣಬೇಕು. ಅಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ಇದೀಗ ನೆನೆದು ಮೊಳಕೆ ಹಾಕಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದವರು ಸೇರತೊಡಗಿದಾರೆ. ಕೂಡಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಸಾಲದು. ನುಳಿದೆಗೆದು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನುನು ಅರಳಿ ಸುವಾಸನೆ ಬೇಕು.

ಇದೀಗ ಗುರು - ವಿರಕ್ತರ ದ್ವೇಷ ದೃಢೀಕರಣ ಹೊರಗೆ ಉರಿಯದಿದ್ದರೂ ಒಳಗೆ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕಿರಿಯ ಬಾವದ ಶರಣು ಮಾರ್ಗದ ತಣ್ಣೀರು ಒಳಗೆ ಬೀಳದ ಹೊರತು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದದ ಹೊರತು ಅದು ನಂದುವಂತಿಲ್ಲ, ನಂದಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಹಿರಿಯರಿಗಿಂತಲು ಕಿರಿಯರಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳಂತಹ ಸಮತಾಭಾವಿಗಳ ಶಿಷ್ಯಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದಾಸ್ಪದವಾದುದು, ವಿಚಾರಾನ್ವದವಾದುದು.

ಭಕ್ತರ ಒಳಪಂಗಡಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯು ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅಸಮಾಧಾನವಿತ್ತು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳಿಯಲು ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಸಾಮ್ಯವಾದವು ಸಾಗಿಬರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಆ ತರತಮ ಭಾವವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದಾದರೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಲೇಸಾದೀತು. ಶ್ರೀಗಳವರ ಶ್ರಮಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು. ಅವರ ಆ ದಿವ್ಯ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅನಂದವೆನಿಸೀತು.

ಸರಳಿ ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ

ತಮಗಡಸಿವೆಡರ ಸೀಕ್ಷಿಸಿ-

ದೆ ಮಹಾಂತರ್ ಪೆರರ ಸಂಕಟಮನಪಹುಪರ್ |

ಹಿಮರುಚಿ ತನ್ನಯ ಮರ್ಬಂ

ತೆಮರದೆ ತಿರೆಯೋಳ್ ತಗುಳ್ ತಮಮಂ ತವಿಪಂ

---ಸೀತಮಂಜರಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಮಾಜ ಜೀವಿಗಳು. ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮಣ ನಡೆದರೂ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ದುರಾಕ್ರಮಣ ನಡೆದರೆ ಕೇಳಬೇಕೆ? ತಮಗಿರುವ ತೊಡರುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರಮವಿಭಾಗವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವರಳೇ ವೈದ್ಯನಾಥ ಲಿಂಗದ ಪೂಜಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವರಕೀಯರು ಪೂಜಾಧಿಕಾರ ವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಸಾಹಸಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆನೆರವಾದರು.

ಬರೀ ವೈದ್ಯನಾಥಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ವಿಷಯ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಆಗ ಬಹುದಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿನಾದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಂತ್ಯಜ ಆಗ್ರಜ ಎಂಬ ಕೀಳು ಮೇಲು ಭಾವ ಬಲಿತಿತ್ತು. ವೀರಶೈವರು ಅಂತ್ಯಜ (ಶೂದ್ರ) ರೆಂಬ ವಾದ ವಿನೀತಕ್ಕೇರಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಇದು ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇನ

ಕೃಷ್ಣಾಯೈ ಈ ಹೊಲನು ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಅವೇಗದಿಂದ ಅವೇರದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ವಾದವಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾದರು.

ವಾದ ಬೇಗ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ೨ - ೪ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ವಾದ ಕೇಳುವ ವ್ಯಾಜ್ಯನೋಡುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಜನರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಉಟುಲುಪಚಾರದ ವೆಚ್ಚನ್ನು ಶ್ರೀಗಳವರೆ ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ತಂದ ಹಣ ತೀರಿಯೋಗಿತ್ತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಮಾಡುವದೆಂದು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ತಂದರು. ಕೊನೆಯವರೆವಿಗು ಬಂದವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಿತ್ತರಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆ ; ಅಮೃತ ಹಸ್ತ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕೊರತೆಯ ಮಾತೇಕೆ ?

ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಷ್ಟ - ನಷ್ಟ ಅವಾರ ವಾದದ್ದು. ಆದರೂ ಆ ಯೋಚನೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಣಯವು ಸಮಾಜದಂತಾದ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿದೊಡನೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಂತೋಷ ವುಂಟಾಯಿತು. ಆ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳು ತುಂಬಿಬಂದವು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಾ ಪತ್ರಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಬಂದವು.

ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನದಿಂದ ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿದರು. ಶುಭಾಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು.

ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಪರೇ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಭಾಕರ ! ಅಹುದು. ಪರಮ ಪೂಜ್ಯರು ಆ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡದಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಜಯದ ಬೆಳಕು ಸಮಾಜಕ್ಕೆಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು ? ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳಂತಹ ಸಾಹಸಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಡೆದ ಸಮಾಜವೆ ಧನ್ಯ. ಅದುವೆ ಮಾನ್ಯ. ಅವರೆ ಆದಕೊಂದು ಭವ್ಯಭಾಗ್ಯ ; ದಿವ್ಯಸಂಪತ್ತಿ.

ಸ್ತ್ರೀಸುಧಾರಣೆ

“ನೀರಿಂಗಿ ನೈದಿಲೆಯ ಶೃಂಗಾರ. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ತೆರೆಯ ಶೃಂಗಾರ.
ಗಗನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಮನೆ ಶೃಂಗಾರ. ನಾರಿಗೆ ಗುಣವೆ ಶೃಂಗಾರ....”

ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖಗಳನ್ನು ಈ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡದಿದ್ದರು ಅವರ ಜೀವನ ಮುಖವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ನೇತ್ರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ವತೋ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ವಶ್ಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ವ್ರತವರ್ಷ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಯಾತ್ರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೇ ಕುರೈಕರ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾಷಣ ಕರ್ತರನ್ನಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಧಾರಣೆಯ ಜೀವಂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಕಳುಹಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಸಮಾಜ ರಥಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳೆಂದು ಸಮಾಜ ಪುರುಷನ ಒಳಮೈ ಹೊರಮೈ ಎಂದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉಪವಾದದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸುಸೂತ್ರ ವಾಗಿ ಸಾಗದೆ ಕುಂಟುತ್ತದೆಯೆಂದು ಒಮ್ಮಿಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಅವನೇ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರುಷರ ಸುಧಾರಣೆಯಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸುಧಾರಣೆಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯ, ಅಸಿವಾರ್ಯ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿರುವಾಗ ತಂಗಿದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾ ದರು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದದ್ದು ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಏನಪ್ಪ, ಯಾತಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದೆ? ತಪ್ಪು ಮಾಡದ ಮನುಷ್ಯನಿರುವನೆ? ತಪ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಇವೆಯೆ? ನೀನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಯಾರು ಹೊಡೆಯಬೇಕು? ಬುದಿ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿ

ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು. ಹೆಂಡತಿಯ ಮನೆಯ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆ! ಮನೆ - ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ ಅವಳ ವಾಲಿನದು. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವವರಿಗೆ ಹರನು ಮೆಚ್ಚಲಾರ. ಘೋರ ನರಕತಪ್ಪದು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮ ಸಂತೋಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಸುಖಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಸಂಸಾರ ಸುಸೂತ್ರ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲು ಕುಂಟಾದರೆ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಹೇಳು. 'ಸತಿಪತಿಗಳೊಂದಾದ ಭಕ್ತಿ ಹಿತವನ್ನು ಶಿವಂಗಿ' ಎಂದು ಶಿವ ಶರಣರು ಅವುಗಳೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದೇಹಗಳು ಎರಡಾಗಿದ್ದು ಮನಸ್ಸು ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು. ಹೃದಯ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು. ತಿಳಿಯಿತೆ? ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಡೆಯಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಜ್ಞಾನ ಅನಾಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ತುಂಬ ನೋಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸದಾ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕೇಳದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಣಿಯಾಗಿ ಅನುಭವಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಹಾದೇವಿ ಯಕ್ಕಗಳನ್ನು 'ಕೇರದ ಮರೆಯೇಕೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಅಲ್ಲವು ಪ್ರಭುವಿಗೆ 'ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ನೋವಾದೀತೆಂದು' ಅಕ್ಕಗಳು ಉತ್ತರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನೋವಿಕಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ವಡೆದಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಪರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆ ವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಕಾರಣ ಹಿರಿಯರ ಅನುಕರಣ ಕಿರಿಯರು ಮಾಡಿಯಾರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕರಣ ಮಾಡುವುದು ವಿಶೇಷ. ನಾವೇ ನೋಡ ತೊಡಗಿದರೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸಾಧಕರು ನೋಡ ತೊಡಗುವರು. ನಮ್ಮಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ ಸೇತಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋದಾರು ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ. ಹೀಗೆ ಸಾಧಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡದೆ ಅವರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಅವರಿದಿಲ್ಲ.

ಒಂದುದಿನ ಗಚ್ಚಿನ ಮಠದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಧಕರಿದ್ದರು. ಕಲ್ಲುಮಠದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳೊಬ್ಬರ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಯಾರೋ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಾದ ಹೆಂಗಸರು ದ್ವಾರದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಜವಾದ ಗಲಾಟೆಯೊಡನೆ ಒಳನುಗ್ಗಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಎದುರಿಗಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆಯು ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗಚ್ಚಿನ ಮಠವತ್ತೆ ಹೋಗಿಹತ್ತಿದರು. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಾವೇ ಎದ್ದು ಅವರನ್ನು ತಾಯಿಗಳೆ, ಎಂದು ನಯವಾಗಿ ಕರೆದು ಅಲ್ಲಿ ತವರೊಳಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತು ಆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕು ಸೀವು ಅಲ್ಲಿ ನೋಡತಕ್ಕದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸೀವು ಹೀಗೆಯೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿದರು. ಇವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಳೆಯಾರೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಅವರ ವ್ರತಾಚರಣೆ ಸಾಧಕರ ಸಮಿತಿಯಾಗಿ ಇತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ?

ವ್ಯಾಜೀವನದ ಸಾಧನಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಣ್ಣ ಕುಟುಂಬವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಮಷ್ಟಿ ಜೀವನದ ಸಾಧನಕ್ಷೇತ್ರ, ವಿಶಾಲವಾದ ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬವನ್ನು ಮೀರಿ ಯಾವನೂ ವಿಶ್ವವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಾರನು, ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಕಾರಣನಾಗನು. ಹಾಲಾದರು ಮುಘರ ಪಾಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆರಕೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಪ್ರೇಮವೆ ಹಾಲು. ಸದ್ಗುಣಗಳೆ ಸಕ್ಕರೆ. ಪ್ರೇಮ ಐಂದ್ರಿಕವಾಗಬಾರದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಬೇಕು. ಆದರ್ಶಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸದ್ಗುಣ ಸಂವರ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು.

ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನೋನ್ನತಿಗೆ ಹೇಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೇಣ್ಣು ಗಂಡೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಆತ್ಮಗಳು ಉಭಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನ ವಾದವುಗಳು. ಏರು ಪೇರುಗಳ ಕವಲಿಲ್ಲ, ಕೊಂಕಿಲ್ಲ. ಆದರು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಗೆ ಹೇಣಿಗಿ ಮುಖದಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ವಿರಳ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಚರಿತರಾಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳಗಿದರು. ಉತ್ತರಾಯಣದ ಪ್ರಭಾಕರನಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹೆಂಗಸರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡದೆ ಇವ್ವದು ಹೇಳನ
ಭಾವದಿಂದಲ್ಲ. ಸತೀತ್ವ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಧರ್ಮಗಳೆರಡರ ಪರಿವಾಲನದ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಯಿಂದ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿವು “ಉರಿಯ ನಾಲಗೆಗಂಜೆ. ಸುರಿ
ಗೆಯ ಮೊನೆಗಂಜೆ. ಪರಸ್ಪ್ರೀ ಪರಧನವೆಂಬ ಜೂಜೆಗಂಜುವೆ” ಎಂದು
ಉಸುರಿದ ಬಸವಣ್ಣನ ಬಂಧು ರೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಜೀವಿಯು ಅದೇಷ್ಟು
ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿದು
ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಆ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿದ ಸನ್ಯಾಸರು
ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಆ ವ್ರತಶೀಲರಾಗಿಯೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನಿ
ಗಿದ ಕಾರಣಿಕರು ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು.

ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲ ಬೋಧಕವರ್ಗ ತಯಾರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ
ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದಾಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಕ, ಲಕ್ಕಮ್ಮ ನೀಲಾಂಬೆ ಮುಂತಾದವರಣೆ
ಯರಂತೆ ಆತ್ಮವೀರರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಮೈತ್ರೇಯಿಯಂತೆ. ಪತಿವ್ರತಯ
ರಾಗಿ ಪರವಸ್ತು ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಸ್ವಾಮಿಗ
ಳವರಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು. ಚಿಗುರು ಹಾಕಿತ್ತು. ಫಲ ನೋಡುವ
ಅನುಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು.

ವ್ಯವಸಾಯ - ವಾಣಿಜ್ಯ

ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರಸಂಗ್ರಹ

ಮುದ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಸ್ಥೆ

ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತರುಣ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಮಂಡಳಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಸ್ಥೆ

--- ಭೂಮಿಮಾಲೀಕರು

‘ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲಿನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ’ ‘ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲಿನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರು ಭೂಮಿಮಾಲೀಕರು, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅತಿ ಐಕ್ಯ. ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಕೃಷಿ ಚಲಾವಣೆಯಿಂದಲೇ ಅನೇಕರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ; ಆಗುವಂತಹದೆ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಮ್ಯಕ್ ದೃಷ್ಟಿ ಜೀವಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಜೀವಶಕ್ತಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿತ್ತು. ಅನ್ನು ದೇವರೆ ದೇವರು. ಅದಕ್ಕಿನ್ನು ಬೇರೆ ದೇವರಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಾಳುವ ಬಗೆ ಬೇರಲ್ಲ. ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿ ಬೇರೊಂದರಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನವು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಉಳುವ ಯಂತ್ರದ ನೇಗಲಿ (ಟ್ರಾಕ್ಟರ್)ನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವಿಕ್ಕಿ ತರಿಸಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ತಿವ ಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೂರಾರು ದನಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರೆತ್ತುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತರಿಸಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಪ್ಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಶಾಯನುಂದಿರದಲ್ಲಿ ಎಂಜನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೀರೆತ್ತಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವಯೋಗ ನುಂದಿರದ ಬಳಿ ಹಳೆಯ ಮಾಕೂಟದ ನೀರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಳೆಯ ಬನವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮೂಲೆಂಬ ಮರ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅದು ಕಾರಣ ಬಲ್ಲ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಕ್ಕಲತನವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪಾಟೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎತ್ತು ಎಮ್ಮೆ ಹಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ್ನು ಕಾನಾಡುವನರ ಮೇಲೆ ಅವರ ಕೃಪಾಧೃಷ್ಟಿಯಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಹಾರ ಮುಗುಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ, ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಗ್ರೆಮೆಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ವೃಷ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ಅಳವಡವು. ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣವಾದ್ದು. ಎಂಬುದನ್ನು ನಾಚಕರೆ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಈ ದೂರದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಲದೂಗಲಿ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ 'ವ್ರವ್ಯಮೂಲಂ ಜಗತ್' ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮಡ್ಡು ಬೇಕು. ಮಡ್ಡಿದ್ದವನೇ ದೊಡ್ಡವನು ಹಣವೇ ಗುಣ. ಅಂತಹ ಹಣ ಬರುವ ದಾರಿ ನಾಣಿಬ್ಯ.

‘ಧರೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಹಿರಿದಪ್ಪ ಅಂಗಡಿಯನ್ನಿಕ್ಕಿ

ಹರದ ಕುಳ್ಳಿರ್ದ ನಮ್ಮ ಮಹದೇವ ಶಿಟ್ಟಿ

ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಸವಣ್ಣನು ಹರನನ್ನೆ ಹಿರಿಯ ಹರದನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೇನೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಗತ್ಯ ಇರುವಾಗ ಉಳಿದವರ

ಮಾತೇನು ? ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು. ಆದು ಸದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸದಾರ್ಥ ವಿಸಿನುಯವಾಗಿಯಾದರು ಇರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಸದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರಮಾರ್ಥ ವಿಸಿನುಯವಾಗಿಯಾದರು ಇರಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಚತುರಾಶ್ರಮಿಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗು ವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಅಣ್ಣನ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರನೂ ಹರದನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ತತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. “ವ್ಯಾಪಾರಂ ದ್ರೋಹ ಚಿಂತನಂ” ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುವದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ರೋಹ ಮಾಡುವುದು ವ್ಯಾಪಾರದ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಲ್ಲ. ಸರಸ್ವರ ಪಿತಚಿಂತನೆಯೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ. ಅದು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬರಬರುತ್ತ ದ್ರೋಹ ಚಿಂತನೆಯೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೂಲವೆಂಬ ದುರ್ಭಾವನೆಗೆ ದುರ್ವೃತ್ತಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಜಗತ್ತು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯ ಬಾರದೆಂಬುದು ಶ್ರೀಗಳವರ ಘನೋದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಕಮೀಟಿಯವರು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬಾಗಲ ಕೋಟೆ ಯಲ್ಲಿ ಜೀಸಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ ಒಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈನಾಗಲು ಸುಷ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಶ್ರೀ ಒಳ್ಳಾರಿ ಬಸಪ್ಪನವರು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ಈಗ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ನಿಜವಾದ ಆಸ್ತಿ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇದೀಗ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣ. ಆದರೆ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಸಾಲವನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಈಗ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ರೂಪ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು.

ದಾಸೋಹಂಭಾವ, ದಾಸೋಹ ಸೇವೆ

ಇವೆರಡು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇರಕವಾದವು, ಪ್ರೇರಕವಾದವು. ಒಂದು ಒಳಮೈ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೊರಮೈ. ಎರಡು ಸೇರಿ ಒಮ್ಮೈ. ಒಂದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ರೋಭಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡು ಸುಂದರ ಸಮನ್ವಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ನೀರಶೈವರ ಪಿಪಿಷ್ಟಸೃಷ್ಟಿ.

ಈ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾರವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವೆರಡನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾನುಭಾವರೆಂದರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ನಂತರ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುನಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೊಬ್ಬರೆ! ದಾಸೋಹಂಭಾವದಿಂದಿರುವವರಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹ ಸೇವೆಯ ಅಭಾವ. ದಾಸೋಹ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವವರಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹಂಭಾವದ ಕೊರತೆ ಎರಡನ್ನು ಸಮನ್ವಯವಾಗುವವನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪ. ಇಲ್ಲೆಂದರೆ ಆಗದು ಅವಲಾಪ.

‘ಎನಗಿಂತ ಕಿರಿಯಿಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವಾಳದ ಅನ್ಯ ತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಚಾಚು ತಪ್ಪದೆ ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಒಂದರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಅವರಿಗ ತಾವು ಹಿರಿಯರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ದಾಸೋಹಂಭಾವವನ್ನು ನುಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರದು ‘ಕ್ರಿಯಾ ಕೇವಲಮುತ್ತರಂ.’

ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ತಾವು ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಭೆ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪಕರೆಂಬ ಸ್ವಾಹಂಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೈ ಒಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಮಹಾವಿಭೆಯ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಅದಾರೋ ವಿಪರ್ಜಿತ ಬಿತ್ತಿದರು. ಜರಗಬೇಕಾದ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಏಟು ಹಾಕಿದರು. ಪರಸ್ಪರ ವೈಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಭೆಯ ನಿಲ್ಲುವ ಪ್ರಸಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು, ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಣ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮದಚಾಂಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಾದದ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಾರು ಸಲ, ನೂರಾರುಸಲ ತಿರುಗಾಡಿ ತೀರ್ಥೇ

ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಸಭೆಯು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅನರ ದಾಸೋಹಂಭಾವಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

ತಾವು ಸ್ವತಃ ಸತ್ಪುರುಷರಾಗಿದ್ದರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜೇರೆ ಜೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ಪುರುಷರಿದ್ದರೆ ಶಿವಯೋಗಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅನರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹಂಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಪಿನಪುತ ನಹುದರಿಂದುಪಚಾರಮುಂಟೆ?' ಎಂಬ ನುಡಿಯನ್ನು ಸಾಸಿರ ಪಾಲಿಗು ಸಾರ್ಥಕ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಧು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡು ಅನರ ಸಂತೋಷ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕುತೂಹಲ ಕರಳ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಡಿ. ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಿನಯಾದಿಂದ ಅನರ ಗಣವರ್ಣನೆಯಿಂದ ನೆನಪಿಸಿಂದ ಕಂಠವಾಹಿನಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿರವೇಶ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಅಥಣಿ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಾಯ ಮನಸೇವೆಗಳೊಡನೆ ಎಂದಿಗೂ ಕಾಣಬರುವ ಸಾಣೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾರೆ.

“ಮಂಗಳಾರತಿ ಪೇವಗೆ ಶಿವಯೋಗಿಗೆ | ಕಂಗಳಾಲಯ ಸಂಗಗೆ ||

ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಭೇದದ ಸ್ವಯ ಚರಪರ | ಇಂಗಿತವರುಪಿ

ದಂತಾಚರಿಸಿದ ಮುನಿವುಗೆ ||”

ಇದು ಅನರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿದಾಗ ಅನರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಡಿಸಿದ ಮಂಗಳಾರತಿ. ಹೃದಯವುಕ್ಕಿದಾಗ ವಾಣಿಯು ಉಕ್ಕುವುದು ಅವರದೊಂದು ಸುಸ್ವಭಾವ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧಕರಿಂದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ತಂದು ಪವಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೃದಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಹೃದಯದಿಂದ ನಿರರ್ಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಯವು

ಅಷ್ಟೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಜೀವನ ಸಾರವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದೆ. ಪಲ್ಲವಿಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿದ ಸ್ವಯ ಚರ ಪರ ಜಂಗಮ ವಿನರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಸಹಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದಾರೆ.

ಮುಖಸ್ತುತಿಗಾಗಿ ಅವರು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖಸ್ತುತಿಗಾಗಿ ಯಾವಜ್ಜೀವವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಇದು ತಮಗು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಡೆಯೂರು ತೋಟದಾರ್ಯರ ಸೊನ್ನಲಾಪುರ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರರ ಗಮ್ತೆಗೆಗಳ ವರ್ತನಕ್ಕೆ ವಯನಾಡಿದಾಗಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಾಣಿಶೇವೆಯನ್ನು ಪದ್ಯಗಳ ಮುಖಂತರ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಮುಖಸ್ತುತಿ ಪರರಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವ್ಯಗ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದಾಸೋಹಂಭಾವ ಆಳವಾದುದು. ಅವಾರವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಅಳಿಯಲು ನಮ್ಮಂಧನರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅವರ ದಾಸೋಹ ಸೇವೆಗೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರವೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಿರ್ದೇಶನ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅಲ್ಲನ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವು ಪರಸ್ಪರಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ನೂರಿ ನ್ನೂರು ಜನ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ವಿಸಿಯೋಗ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನೆಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು ಚಿಕ್ಕವರು ಧನಿಕರು ದಂದಿರುಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸಾದದ ಏರ್ಪಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಜವಾದ ದಾಸೋಹ ಸೇವೆ.

ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಶಿಕ್ಷಣ

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಧಾನವಾದುದು, ಪ್ರರಂಸನೀಯವಾದುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹಂಗಿಗನಾಗಬಾರದು. ಹಂಗಿಗನಾಗುವವನು ಮುಂದರಿಯಲಾರನು. ಮುಂದರಿಯದಿರುವುದು ಮಾನವೀಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗದವರು ಶಿಲಾವರ್ಗದವರು. ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜ ನೇವೆಯೊಂದೆಡೆಗಿರಲಿ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ತಮ್ಮಬಾಳಿನ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ನಿತ್ತರಿಸಲಾರರು. ಅನರು ಭೂಭಾರರು.

ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಯಂಸೇವೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಂತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೂವು ಬಿಲ್ವ ನೀರು ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾವುಂಡ ಎಡೆಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲನ್ನು ತಾವೇ ಬೆಳಗಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಲಿಂಗದ ಕಂತೆಯನ್ನು ತಾವು ಧರಿಸುವ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕಂತೆ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾವೇ ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಂತೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೊಡುವ ಹೊಸ ಗಂಜಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗಂಜಿಮಾಡುವ ಆಗಸರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಚ್ಚಿದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಗಂಜಿ ಕಳೆವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಡಿವಾಳರಿಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು. ತಮ್ಮ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗುವವರೆಂತು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಲೆಯಬೇಕು. ಹೆಂಡರಿರುವದಿಲ್ಲ, ಸೇವಕರು ನದಾ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಂದರ್ಭವಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಸಮಯ ಒದಗಿದರೆ ಉಪವಾಸ ಬೀಳಬೇಕಾದೀತು. ಒಂದು ದಿನ ಎರಡು ದಿನಗಳಾದರೆ ಇರಬಹುದು. ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಇರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದರೆ ಗತಿಯೇನು ? ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ವಯಂ ನಾಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸೇವಕರಿಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂವಾಕಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ನನುಗೆಲ್ಲ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸೇವಕರಿಲ್ಲದಿದ್ದು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡುಂತಿಲ್ಲ; ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸಲು ಆತ್ಮಂತ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಆ ವಿಪುಲವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೈಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗು ಅವರು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಸ್ವಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ವಿಷಯವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಡಿಗೆಗೆ ಹೆಸರುಬೇಳೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಡೆದುಕೊಡಲು ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳ ಅಭಾವವಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿತು. ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಕರೆದು ಇಷ್ಟೊಂದನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರು ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರಿ. ಹೊರಗಿನವರು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೀವೇ ಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಡೆವ ಕಲ್ಲು ತರಿಯಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಮರುದಿನ ಬೇಳೆ ಒಡೆಯಬೇಕು. ಯಾರು ಒಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ನಾವನಾಡಿಕೊಂಡು ಸೇವೆಯವರು ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅವರೆಲ್ಲ ಬೀಸದೆ ಆಚೆ ಹೊರಟು ಹೋದನಂತರ ತಾವೇ ಹೆಸರುಕಾಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಳೆಮಾಡಲು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು; ಕೊಂಚ ಬೀಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಶಿಷ್ಯರು ಬಂದು ಬಿಡಿಸಿ ತಾವೇ ಒಡೆದುಕೊಂಡರು. ಸಂದರ್ಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಿಮ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೈಯಿಂದ ನೆಯ್ದ ಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನೆಯ್ದ ದೇಶೀಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು ; ತಾವು ಸ್ವತಃ ಖದ್ದರ ತೊಡುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಖದ್ದರ ಬಟ್ಟೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಾಗುವಷ್ಟು ನೂಲನ್ನು ನೀವೇ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟುವಣೆ ಮಾಡಿ ತಲೆಗೊಂದರಂತೆ 'ತಕಲಿ'ಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ದಿನ ನಾನೆಲ್ಲ ತಕಲಿ ತಿರುವಿದೇವೆ ; ನೂಲು ತೆಗೆದಿದೇವೆ.

ಶಿಷ್ಯ ಸಂಪತ್ತು

ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಷ್ಯನಂವತ್ತು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ, ಅಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿಗೆ ೪೧ ವರುಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೆ ನಾನಿರಾರು ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದಾರೆ. ಆಚ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಊರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದಾರೆ. ನಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖರನ್ನೇಕರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಮುಖರಾದವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ.

1. ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಜೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಇವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮೂರುನಾವಿರ ಮಠದ ಅಧಿಪತಿಗಳು. ವಿರಕ್ತಾಶ್ರಮದ ಕುಮಾರ ಸಮಿಯ ಮೂಲ ಪೀಠದವರು. ಈ ಮಠಕ್ಕೆ ಹಾನಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೆ ಇವರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದರು. ಇವರು ಮೊದಲು ಕೊಣ್ಣೂರು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು. ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದು ಓದಿದವರು ಮಂದಿರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅನೇಕ ದಿನ ಕೆಲಸಮಾಡಿದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮಠದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾರಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಉಚಿತ ಭೋಜನಾಲಯ ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಲಕತ್ತಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಾರಾಚಾರ್ಯನಲ್ಲಿಯೆ ನೆರವೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದಾರೆ.

2. ನವಿಲುಗುಂದ ಗವಿಮಠದ ಶ್ರೀ. ಮ. ಸಿ. ಬಸವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಇವರು ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದು ಓದಿ ವಿದ್ಯಾವಿಚಕ್ಷಣರಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗಿದಾರೆ. ಅವರ ಕೃಪೆಗೆ ವಾತ್ಸರಾಗಿದಾರೆ. ಮಂದಿರದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಇದ್ದಾಗಳೆ ಗ್ರಂಥ ಬರವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಈಚೆಗೆ

ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ, ತುಂಬಾ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದಾರೆ. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗವಹಿಸಿದಾರೆ. ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯದಂತಹ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾಮತವ ಪಿದ್ವಾಂಸಂತರನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕರೆಯಿಸಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಚಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಡುಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೂಲಕರ್ತರಾಗಿ ನಿಂತು ಕೆಲಸಮಾಡಿದಾರೆ. ಕಾಸುಕೂಡಿಸಿದಾರೆ. ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಅನೇಕ ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಪಿದ್ವಾಂಸರು ಪ್ರಮುಖರು ಇವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಶ್ರದ್ಧೆವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

3. ಹಾಲಕೆರೆಯ ಇಂದಿನ ಶ್ರೀ. ಮ. ಸಿ. ಅನ್ನದಾನಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಇವರು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ ವಡೆದವರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಾನಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ರಾದ ಮೇಲೆ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅಮೋಘವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾರೆ. ತಪೋಸಿವರು. ಭವನಸಿರ್ಮಾಣ ಚಿತ್ರಬರವಣಿಗೆ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಾಸೋಹವನ್ನು ಕರೆದು ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರಗಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಶಿವಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದ್ದರು.

4. ಬಿದರೀ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಾಸವರು. ಇವರ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಬಿದರೀ ಪ್ರಭುಕುಮಾರ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಾಸರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಷ್ಯರು. ಬಹು ಕಾಲ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರು. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಯೋಗಿಗಳಿಂದ 'ಯೋಗಿರಾಜ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ವ್ಲಾಡಿವಿ ವಜ್ರೋಲಿ ಮುಂತಾದ ಮೇಲಿನ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿ ಇನಂಗಿತ್ತು. ಶಾಂತರು ಸರಳಹೃದಯರು. ಸುಧುಶೀಲರು. ಶಿವಪೂಜಾ ಧಾರಂಧರರು. ನೀರ ಮೇಲೆ ಆಸನ ಹಾಕಿ ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತಾದರೂ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಆಸನ ಹಾಕಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿ

ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕರಿಗೆ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರುಗಳು. ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ರಾಗಿವಾರೆ.

5. ಸಖರಾಯ ಪಟ್ಟಣದ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ಮ. ಲಿಂ. ಚ. ಸದಾಶಿವ ಶಿವಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಇವರು ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣವಡೆದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಗಳೆಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅವರ ನಾನಾಂಕಿತವಿಟ್ಟು ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಕೃವರ್ಣೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯ' ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಚ್ಚಾಗು ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಇನರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ನಮಗೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದು ಇವರು ನಿಜವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯ ಪದವಿಗೇರಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಿಯಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಕುಮಾರಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ 'ಶಿವಾನುಭವ ಸಪ್ತಾಹ'ವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ವೈಭವದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು. ಈ ಕೃತಿಯು ಸಹ ಅವರ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಫಲ. ಅವರ ಸಪ್ತಾಹ ಸ್ಮಾರಕಚಿನ್ಮು.

6. ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ನಾಗನೂರು ಶಿವಬಸವ ಪ್ರೀಗಳವರು. ಇವರು ಶಿವ ಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರಾದವರು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಂತಹ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಬಹುರೂಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಓದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಊಟ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದು ಬೃಹದ್ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದೀಗ ಇವರು ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

7. ಕೊಪ್ಪದ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಮಹಾಂತ ಶ್ರೀಗಳವರು. ಈಗ ಇಳಕಲ್ಲ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನಮನಾಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿ ಇವರಲ್ಲಿ

ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ವಾಣಿಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿದೆ. ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ರುಚಿಕರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲರು. ಸಭಿಕರನ್ನು ನಗೆಗಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ತೇಲಿಸಬಲ್ಲರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅವ್ಯಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಧರ್ಮ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥಾಚೋಡಣೆಯಿಂದ ಮನ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಬೋಧಿಸಿ ಜನ ಜಾಗೃತಿಯ ಮಾಡಿ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿದಾರೆ. ಇಳಕಲ್ಲ ಮರಾಢಿಪತಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಹುನಗುಂದ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಉಚಿತ ಭೋಜನಾಲಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಸತ್ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಾಜನಗಳ ಪ್ರೇಮಾ ದರಗಳಿಗೆ ವಾತ್ರರಾಗಿದಾರೆ. ಇವರು ವಿದ್ಯಾಗುಣ ವಕ್ಷವಾತಿಗಳು. ನಿಗರ್ವಿ ಗಳು. ಬೋಧಾಸಕ್ತರು. ಸಂತಸಚಿತ್ತರು. ಸೋತ್ಸಾಹಿಗಳು.

8. ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಜಡೆಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂಬವರೊಬ್ಬರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಕಾಲ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಶೂನ್ಯಸಿಂಹಾಸನ ಮಠಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ದಾರೆ. ವ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಿದಾರೆ. ಸದ್ಯಃ ಬೀರೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

9. ಈ ಕೃತಿಕರ್ತರ ಪರಿಚಯ ಅನುವ್ಯಕ್ತವಾದರು ಕ್ರಮವ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನಿಸಲಾರದು; ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಯೆನಿಸಲಾರದು. ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಶೈಲ ಪೀಠವು ಪಂಚಪೀಠಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಶ್ರೀಶೈಲ ಸೂರ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಪೀಠ. ಪ್ರಾಚೀನ ಪೀಠ. ವ್ರಭಾವಯುತ ಪೀಠ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕೃಪೆಯ ಬಲದಿಂದ ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರವರ ಆರ್ಡರ ಪ್ರಾಕಾರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವತಃ ನಿಂತು ಪೀಠದ ವಟ್ಟುಧಿಕಾರವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ನಾನ್ಮೊಬ್ಬರು. ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕೃತಿ ಯೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಕೃತಿ. ಗೋರಿಬಿದನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಪಂಥಗಳ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡು ವರುಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಗೂಳೂರಿನ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಪೀರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿದೆ.

10. ಭಾಲ್ಕ ಶ್ರೀ. ಮ. ಲಿಂ. ಚ. ಚನ್ನಬಸವ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಕ್ಷರು. ಇವರು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿವು ಶಿಕ್ಷಣವಡೆದವರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಧನ್ಯರಾದವರು. ಇವರು ಹೈದರಾಬಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಾರೆ; ಸತ್ಕಾರ್ಯ ನಿರತ ರಾಗಿದಾರೆ.

ಇವಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಕರಣಾಳ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಕ್ಷರು, ಕೆಳದಿ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಕ್ಷರು ನೂಡಿ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಸವದತ್ತಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬಾಗಲ ಕೋಟೆ ಕರವೀರ ಮಠದ ಶ್ರೀಗಳು ನೇರಡುಗುಂಭ ಶ್ರೀಗಳು ಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

11. ಶಿರೂರಿನ ಶ್ರೀ ಮಾಗಿ ಶಿವಬಸವ್ವ ಮಾನ್ತರರು. ಇವರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೊದಲೊಂದು ಇಂದಿನ ವರೆವಿಗು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾನ್ಯನೇಜರಾಗಿ ಅಮೋಘವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಬಾಳಿನ ಮನುತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಔತ್ಸುಕ್ಯದಿಂದ ಭಕ್ತಿವ್ರತಕ್ಕಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೇವೆಗೆ ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೆ ಮುಡಿಪಿಟ್ಟು ದುಡಿದು ಧನ್ಯರಾದರು. ಅದರ್ಪಜೀವಿಗಳಾದರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸತ್ಯವೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಇವರ ತ್ಯಾಗ, ಸತ್ಯಸಂಧತೆ, ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿದ್ದ ಗಾಢಭಕ್ತಿ, ಸಿಯಮಸಿಂಹಿ, ವಚನ ಪರಿ ವಾಲನಾವೃಷ್ಟಿ, ಕಷ್ಟಸಹಿಸ್ಥತೆಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು ಸುತ್ತರ್ಹವಾದವು. ಈಗ ತೀರ ಅಪರವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೆ ತಂಗಿದಾರೆ.

12. ಸಂಗೀತಗಾರರು : ಶ್ರೀ ಸಂಚುಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳವರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೆಳೆದು ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಒಂದು ಸಂಗೀತವಾರಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಗಾಯನ ನಯನ ವಡೆದು ಅನೇಕ ಕುರುಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಾನನೇತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಇವರು

ಈಗ ಅದೇ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಾಯನ ಕವನ ಕಲಾಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಾಶ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಗಾಯನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುರುಡರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ವದ್ಧತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಆಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಜಯ ಶೀಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಮಾರೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮರುಡ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇಕರು ಗಾನ - ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಸ್ವತಂತ್ರಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಒದುಕುವಂತಾಗಿದೆ, ಬೆಳಗುವಂತಾಗಿದೆ.

13. ಕೀರ್ತನಕಾರರು : ೧ ದೇವಲಾಪುರದ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೀರ್ತನಕಾರರಾದರು. ತಮ್ಮ ಅವಲಿತವಾದ ಅದ್ಭುತವಾದ ವಾಕ್ ವೈಖರಿಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ತಲೆದೂಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಜುಳವಾದ ಕಂಠದಿಂದ ಮನ ಮೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಎಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟರೂ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರನ್ನು ಹರ್ಷಪುಳಕಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಕೀರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡಿದರು. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾದರು.

ಎರಡನೆಯವರು ಹಿರಿಯ ಹಾಳ ಶ್ರೀ ನೀರಯ್ಯನವರು. ಇವರು ಆ ಕೀರ್ತನ ಕಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿಯೇ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದವರು. ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಬಂದವರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗೀತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ವತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೀರ್ತನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಡಿಯಡದವರು. ಇದ್ದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿನೋದಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೀರ್ತನಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರು. ಜಂಭದ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳು. ಈಗಲೂ ಕೀರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಮೀರಿದ ಭಕ್ತಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

14. ಕವಿಗಳು : ೧ ದ್ಯಾಂಪೂರಿನ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಕವಿಗಳು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತರು. ಪುರಾಣಕರ್ತರು. ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು

ಬರೆದಿದಾರೆ. ಪುರಾಣ ನಿರ್ಮಾಣವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ವೀರಶೈವವ್ಯಾಸರು. ರಾಘವಾಂಕನ ಕಾವ್ಯಕಸ್ತಿಗೆ ಇವರ ಕೃವಿಡಿದಿದ್ದಳು; ಕೃತಾರ್ಥಳಾಗಿದ್ದಳು. ಚನ್ನಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಶ್ರೀಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ಉಸುರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಾದದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದರು. ಕೀರ್ತಿಕಾಯರಾದರು.

ಎರಡನೆಯವರು . ಶ್ರೀಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯರು. ಕಾವ್ಯಜೀವಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದಾರೆ. ಕಾವ್ಯವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾರೆ. (ಅದಾವುದೋ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.) ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಇವರು ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

15. ಸಂಶೋಧಕರು ಅಧಸಂಶಿವಾನುಭಾವಿಗಳು : ಶ್ರೀ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರು 'ಸದ್ಧರ್ಮ ದೀಪಿಕೆ'ಯ ಸಂಪಾದಕರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ತುಂಬಾ ನಜ್ಜಿನ ಶಿಷ್ಯರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ವಳಗಿದಾರೆ. ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಭಾಷಣಮಾಡಿದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಗಳವರ ಆರ್ಪಣದಿಂದ ಬಂದು ಪ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 'ಸದ್ಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ' ಮಾಸಿಕ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಸ್ತುತಂತ್ರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ರಗಳೆ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿವಾನುಭವ ಮರ್ಮವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದಾರೆ. ಈಗಲು ಅದೇ ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯವರು ದ್ಯಾವೂರು ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪನವರು. ಇವರು ವಿನಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೆ ಅನೇಕ ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲು ಅದೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಇಟಗಿ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥಾಶ್ರಿಗಳವರು. ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು. ಮಗ್ಗಿಮಾಯಿದೇವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿವಾನುಭವಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದರು. ಶಿವಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಶಿವಾಧೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

16. ಲೇಖಕರು : ಶ್ರೀ ಕರ್ಜಿ ಗಿ ಗುರುಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳರವಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಶಿಷ್ಯರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಪ್ರಚೋದಿತರಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಶಿವಪ್ರತಾಪ' ಎಂಬ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆಶ್ರಯ ಅಪ್ಪಣೆಗಳಿಂದ ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಬಿದ್ದು ಕೆಲವು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಮಾಡಿತು. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು, ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯ ಬಳಿಯವರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸ್ಮಾರಕ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುವೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಇವರು ಶಿವಾಧೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

2 ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇಶಿಕರು. ಇವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿದ್ದು ನೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತ ಆಶೋತ್ತರವೇ ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ಇಂದು ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಇವರು ಈಚೆಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

17. ಪುರಾಣಿಕರು . ೧ ತೆಲನಂಗದ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗ ವಟ್ಟದ್ದೇವರು. ಇವರು ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದವರು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಗತಿಯಿದ್ದವರು. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯವು ಇನರಿಗಿದೆ. ಇವರು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಪುರಾಣ ಹೇಳುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಾರೀರಪಿಡೆ; ನೇಮುಷಿಯಿದೆ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ರುದ್ರದೇಶಿಕರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಇವರು ಸಹ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲರು.

ಇವಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ ದೇವಿ ಹೊಸೂರು ರಾ. ಬ. ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು, ಶಿರಸಂಗಿ ಲಿಂಗರಾಜರು, ಅರಟಾಳ ರುದ್ರಗೌಡರು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಸಾಹೇಬರು, ಕಿತ್ತೂರು ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಪೀರಬಸವ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯವರು, ವಾರನ ಅವ್ವಾಸಾಹೇಬರು, ಒಂಟಮುರಿ ದೇಸಾಯರು, ಇಟ್ಟಗಿ ದೇಸಾಯರು, ಸವದತ್ತಿ ಮೂಗಪ್ಪಣ್ಣನವರು, ತೇರದಾಳ ಬುದ್ಧಯ್ಯನವರು. ಧಾರವಾಡ ಶಿವಲಿಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ರೋಣ ಜೋಳವ ಮಾನ್ವರರು, ಅಡ್ಕೂರಿನ

ಪ್ರಭುಗೌಡರು, ಕುರಹಟ್ಟಿ ನರ್ವತಗೌಡರು, ಬೆನಕೊಪ್ಪ ಭಾವುಗೌಡರು ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು, ಈಗಲು ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾವೇರಿ ಶ್ರೀಗಳವರು

ಇವರು ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತರು. ಆವರಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ಕೊನೆಯ ವರೆವಿಗು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಭಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ತರುವಾಯ ಇವರ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಇಳುಹಿ ಹೋದರು. ಹಾವೇರಿ ಹುಕ್ಕೇರಿ ಮಠದ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಶಿವಬಸವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ಭಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಉಸಿರು ಇರುವವರೆವಿಗು ಹೊತ್ತು ನಿತ್ತರಿಸಿದರು. ಯರಸ್ತಿಗಳಾದರು. ಇವರು ತಪೋನಿಷ್ಠರು. ಸದಾಚಾರ ನಿರತರು.

ಕುಸಾರನು ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿ

ಶಿಲ್ಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಈತನು ಜಾತಿಯ ಶಿಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆತ್ತಿ ತನ್ನ ಅಂತಸ್ಥವಾದ ಕಲೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಲಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲನು, ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ಕುಸಾರ ಯೇಗಿಯು ಅನೇಕ ಶಿಲಾವರ್ಗದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ವರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕಡೆದು ಕಡೆದು ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಗಿಂತಲು ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿನದು, ಕಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿನದು, ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಶಿಲೆಯು ವರಂಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಶಿಲಾವರ್ಗದ ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ವಶವರ್ತಿಯಾಗುವುದು ತೀರ ಕಷ್ಟದ ಮಾತು. ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಯು ತಾನೊಂದು ನೆನೆದರೆ ಶಿಷ್ಯನು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವಾಲಿಸುವುದೇ ಪರಮ ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ. ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯ ಉಳಿಯ ಹೊಡೆತ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಯ ಹಿತನುಡಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಶಿಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮಿಗೆ ಮಾಡಲಿರುವುದು.

ಶಿಲಾವರ್ಗದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮಾನವತ್ವದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದು ಮೂರ್ತಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಇಸೂ ಒಂದು ಶಿಲ್ಪಕಲೆ. ದುಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ ಸುಸ್ವಭಾವ - ಸ್ವಾನುಭಾವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಶಾಂತಿ - ಸೌಹಾರ್ದ ಕಳೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ತೋರುವಂತೆ ಎಸಗುವುದು ಒಂದು ಸಜೀವ ಸೋಜ್ವಲ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ; ಪ್ರವಾಹಿಕಲೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ ನೈವುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಾವ ನೈವುಣ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು, ಪ್ರಯುಕ್ತವಾದುದು.

ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯು ಬಹಿರಂಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲನು. ಮಾನವೋನ್ನತಿ ಗೈಯುವ ಶಿಷ್ಯಶಿಲ್ಪಿಯು ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬಲ್ಲನು, ತಿದ್ದಿ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಬಲ್ಲನು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವಸನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ ತೊಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯ ನೈವುಣ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಗುಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ

ಶಿಷ್ಯಶಿಲ್ಪಿಯ ವುಣ್ಯಪ್ರಭೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ತೊಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗಳಿಗೇನು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಜೇಲೂರು ಹಳೆಬೀಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಜೇರೆ ಸಿದ್ಧರ್ಥನಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನವು ಶಿಷ್ಯಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ, ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತರಂಗದ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಗುಣಾಭರಣದ ಏನಹ ವಸನಾಭರಣದ ಹಂಗೆಲ್ಲಿ, ಏತಕ್ಕೆ ?

ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯದು ಜಡವಾದ ಕಲೆ. ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಯದು ಅಜಡವಾದ ಕಲೆ. ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯು ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೀ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಕುದುರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶಿಷ್ಯಶಿಲ್ಪಿಯು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಕೆತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಶಿಲಾಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲೆ ಕಾಲಕ್ರೋಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲೆ ಕಾಲಾತೀತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕುಮಾರೇಶನ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ನಿರೀತವಾದುದು, ನಿತಾಂತವಾದುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸುಧಾರಿಸಲು, ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅನೇಕರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಮುದ್ದಾದ ಮೂರ್ತಿವಂತರಾದರು, ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕೀರ್ತಿವಂತರಾದರು.

ಸರಿಯಾಗಿ ಓದುಬಾರದವರು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿವಾಸುಭಾವಿಗಳಾದರು. ಬರೆಯಬಾರದವರು ವ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ಲೇಷಕರಾದರು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಬಾರದವರು ವಾಗ್ಮಿಗಳಾದರು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳಾದರು. ಕೀರ್ತನ ಕಲಾವಿದರಾದರು. ಸಂಗೀತದ ಗಂಧವನರಿಯದವರು 'ಸಂಗೀತ ಸಾಗರ'ವಾದರು. ಸುಸಾರಿಗಳಾಗಬೇಕಾದವರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾದರು. ವಶುಗಾಯಿಗಳಾಗಬೇಕಾದವರು ವಾರಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕರಾದರು. ರೋಗಿಗಳು ಸೀರೋಗಿಗಳಾದರು. ರಾಗಿಗಳು ಪಿರಾಗಿಗಳಾದರು. ಕೃಷಣರು ತ್ಯಾಜಿಗಳಾದರು. ಭವಿಗಳು ಭಕ್ತರಾದರು. ಗುಣಹೀನರು ಗುಣಗಳಾದರು.

ನುಳವು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದ ಶಿಲೆಗಳು ಶಿಲ್ಪಿಯ ಕೈಗೆ ನೇರಿದರು ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗುವ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಒಡೆದು ಹೋಗುವಂತೆ, ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕ್ರಿಯಾಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೆಲವರು ಕರ್ಮಬಲದಿಂದ ಕಲಾಹೀನರಾದರು. ಕಸಿಷ್ಠ ಬಾಳು ಬಾಳಿದರು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪುಣ್ಯಬೇಕು ; ಭಾಗ್ಯಬೇಕು.

ಅಂಧವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಘಿಗಳವರು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೆನೆದು ಮನಸಾರೆ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ “ನಗನೆಯ ಬೆನಕಂಗೆ ಸಂಪಿಗೆಯ ಅರಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ರಂಜನೆ ಆಹುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಗಂಜಳ ಬಿಡದಣ್ಣು” ಎಂಬ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪಚನನನ್ನು ನೆನೆದು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಿದ್ದರು , ನೆಮ್ಮದಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಡೆನುಡಿ

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರು. ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಶ್ರಮಿಸತೊಡಗಿದರು. ಕ್ರಿಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದರ ಪರಿವೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ನಾನ ಶಿವ ಪೂಜೆಗಳ ಹಂಗು ಹರಿದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂರು ದಿನವಾಗಲಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರ್ಯ ಕೊನೆಗಾಣದೆ ಅವರು ಅದೆಂದಿಗೂ ಶಿವಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಶಿವಪೂಜೆಯಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತ ಎಲ್ಲಿಯಮಾತು ?

ಕಾರ್ಯಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ ಚಿಂತೆಯ ಚಾವಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ 'ವೃತ್ತಿಯ ಜಾಲ ಚಿಂತೆಯ ಮೂಲ' ಎಂದು ಅವರೆ ನುಡಿದ ಅನುಭವೋಕ್ತಿಯಿದು. ನುಡಿದು ಆಪ್ತಕ್ಕೆ ಸಿಲ್ಲದೆ ರವಿಕಿರಣಗಳು ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹರಿಯುವಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಾಚಾರ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಯೋಚನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭೇದಿಸಿ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ತಾವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸತ್ಯನುಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆದಮೇಲೆ 'ಸಿನ್ನಯ ಸಂಗ ಬನ್ನದ ಭಂಗ' ಎಂದು ಹೃದಯಾನುಭವದ ನೇದಸಮುವಾದ ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರಾಗರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರಿಯಾ ಬತ್ತಿಗೆ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ಅಂಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಬೆಳಗನು ಹರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಬೆಳಗಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ ! ನೋಡೋಣ ಬನ್ನಿ !!

ಜ್ಞಾನ ಭಾಗ

ಪ್ರವೇಶ

ಕಾರಣಿಕನಾದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ, ಕ್ರಿಯಾಭಾಗವು ಕೊನೆಗಂಡು ಇನ್ನು ಜ್ಞಾನಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜ್ಞಾನಭಾಗವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ತೀರಾ ಸಾಹಸ. ಆದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಕಾರಣಿಕತೆ ವರಿವೃಣ್ಣವಾಗಲಾರದು. ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾರಣಿಕತೆ ಎಷ್ಟು ಉಜ್ವಲವಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಕಾರಣಿಕತೆಯು ಉಜ್ವಲವಾಗಿದೆ, ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಪಂಚ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರಗಳು, ಆತ್ಮ ಇವುಗಳ ವಿಷಯಗಳೆ ಇವಕ್ಕೆ ವಿಷಯಗಳು. ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧಿಗಳೆ ವಿಷಯಗಳು. ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಸ್ತಾರಗಳ ವಿಷಯಗಳು. ಯೋಗ ವಿರಾಗ ಸಿರಹಂಕಾರಗಳೆ ವಿಷಯಗಳು. ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದ್ದವು, ಎಷ್ಟು ಶುದ್ಧ ಗೊಂಡಿದ್ದವು, ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದೇ ಈ ಭಾಗದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ.

ಇದು ಗುಣವೃಧಾನವಾದುದು. ಜ್ಞಾನವೃಧಾನವಾದುದು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಇವರ ಚಿತ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಬಹು ಬಿಗಿಯಾದುದು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಇವಕ್ಕೆ ತಂಬು ವ್ರಾಜ್ಞತೆ ಬೇಕು. ವರಿಶುದ್ಧತೆ ಬೇಕು. ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗನು ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಚಿತ್ರಣ ಚಿತ್ತಾದೀತು ? ವಿಷಯ ವಿನಿರಣೆ ವಿನಿರಾದೀತು ?

ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅಂತರೀಂದ್ರಿಯಗಳ ಆತ್ಮ ವಿಷಯದ ಕಾರ್ಯ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಮಗ್ರವಾದ ಅನುಭವ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದು ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪಂಚ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಆಗಾಗ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತರೀಂದ್ರಿಯಗಳ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಅವರ ಅರಿವು ಅನುಭವ ವಿರತಿಯೋಗಾದಿಗಳಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಆತ್ಮೋ

ನ್ನತಿಯ ಎತ್ತರ ಬಿತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿತು ಅನುಭವಿಸಿದೇನೆ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಅವನ್ನು ನಸುಮಸಗು ಬೆಳಗಿನ ನೋಟ ಕುಂಚದಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಚಿತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಸಿಂಧ್ಯವಾಗು ವಷ್ಟು ಚಿತ್ತಾಗಲಾರದು, ಅಂದಗಡಲಾಗದು - ಎಂಬ ಧೈರ್ಯವಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರದ ಮುನ್ನಾನೆಗೆ ಮಹದಭಿಲಾಷೆಗೆ ಅಂಕುರವಾಗ ಬಹುದೆಂದು ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಭಾಗ ಸರಳ ಜೀವನದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಓದುಗರು ಸರಳ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಓದಿ ನೋಡಬೇಕು. ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಸರಳ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು.

ಸರಳಜೀವನ - ಸ್ವಾರ್ಥನಿರಸನ

ಸರನುಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಜೀವನವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಂತೆ ತೀರ ಸಾಧಾರಣವಾದುದು, ತುಂಬ ಸಹಜವಾದುದು. ಆಡಂಬರ ಎಂಬುದು ಅವರ ಸನಿಹದಲ್ಲಿಯೆ ಸುಳಿಯಕೂಡದು. ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಗೆ ಅವರೆಂದಿಗೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಜನ್ಮವು ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವದ್ಯರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಯಾರಾದರು ರಚಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹಾಡಗೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬರೆದ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚೂರುನಾಡಿ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಬವಲು ಶಿವಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿರಿ. ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ವ್ರಾರ್ಥನೆ, ವ್ರನುಧರ ಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥ ರಾಗುವಿರಿ, ಧನ್ಯರಾಗುವಿರಿ - ಎಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಗಿಂತಲು ಆತ್ಮಘಾತಕತನ ಬೇರಿಲ್ಲ. ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದವನು ಮಹತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಡಲಾರನು. ಮಾಡಿದರು ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಗೆ ಮೋಹಿತರಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರನು. ಅವರ ತೆಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವನು ತಾನೂ ಭಾಗಿಯಾಗುವನು. ಇದು ಮಾನವಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಮಹೋನ್ನತಿಯ ಕುರುಹಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮುಖದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಆಡಿಕೊಂಡುದನ್ನು ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಎಧವರನ್ನಾದರು ಅವರು ಉದಾಶೀವನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಬಿಟ್ಟು ಹಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರ ತಪ್ಪುತಡೆಗಳೆದರೆ ತೋರಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಂದಿಗೂ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ; ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಉಡುಪು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು : ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಾದುದು. ಅವರ ನಿಲುವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ದವ್ವಾದ ಕಾವಿಯ ಕಪನೆ. ಒಂದು ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಚೌಕ ಪಾವುಡ. ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ವಸ್ತ್ರ. ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಬೆತ್ತ. ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದುಕೆಗಳು. ಇವಿಷ್ಟು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಉಡಿಗೆಗಳು ; ತೊಡಿಗೆಗಳು. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ತೊಡಿಗೆಗಳ ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಉಡುಗೆಗಳು ಸಹ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಕೂಡದು ; ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯವನ್ನು ತರಕೂಡದು.

ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ವೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಡುಪು ಹೊಲಿಸಿ ತಂದರು. ಅವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹೇಗೋ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೆ ಈ ಬಟ್ಟೆಗಳು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಂಜುತ್ತ ಶಿಷ್ಯನು ತಮಗೆ ಎಂದು ಮೆಲುನುಡಿದನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತುಂಬಾ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡರು. ತೊಟ್ಟಿರುವ ನಿಲುವಂಗಿ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುವಾಗ ಇವನೇಕೆ ತಂದದ್ದು ? ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಭಾರಿಯಾಗಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದು ? ಸಮಾಜದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೇಳು ನವರಿಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡಂತೆ ಬಿಚ್ಚುವಾಡುವುದೆ ? ಸಮಾಜ ಕೇಳದಿದ್ದರು ಆತ್ಮ ಅರಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಇದು ಆತ್ಮನಂಚನೆಯಲ್ಲವೆ ? ಸಮಾಜ ವಂಚನೆಯಲ್ಲವೆ ? ಈಗ ಇವು ನಮಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇರುವ ಉಡುಪು ಹರಿಯುವವರೆವಿಗೂ ಹೊಸ ಉಡುಪನ್ನು ತರುವಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಡ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಅಂತಹ ವೇಷದ ಆಶೆ ನಮಗೇಕೆ ? ಅತಿವ್ಯಯದ ಅಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದೇಕೆ ? ತಿಳಿಯಿತೆ ? ಎಂದು ಮಿತವ್ಯಯದ ಹಿತನುಡಿಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು. ತಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಡಿಗೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚದಾದರು.

ಆಜನ್ಮದ ವರೆವಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆನೆ ಅಂಬಾರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಸವ ಉಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಒಳಸಂಚು ಒತ್ತಾಸೆಗಳನ್ನು ಆಶಿಸಿದವರಲ್ಲ ; ಅಂಗೀಕರಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಣಿಸಿನ ಆಶೆ ತೋರಿದವರಲ್ಲ. ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಒಲುಮೆಗೆ ಬಗ್ಗಿದವರಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಿಂದ

ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಳಸಿದರು. ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೋ ಅವಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕೊಟ್ಟವರ ಅರ್ಧ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಆಯಿತು. ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಕುಡುದರ ಪುರುಷರು ವರತಾ

ದೊಡಮೆರೆನಗೊಲ್ಲ ಕುಡುವರರ್ಥಮೆ ಅಕ್ಕುಂ |

ಕುಡಿವೊಡೆ ನೀರಂ ಕುಡಿದಾ

ಕಡಲಿಂ ಮೊಗೆದಿಳಿಗೆ ನೀರನೆರೆದಪುದು ಮುಗಿಲ್ ||

ಎಂಬ ನೀತಿ ನೂರುಪಾಲಿಗು ನಿಜವಾಯಿತು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ. ಅವರು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅದೆಂದಿಗು ಸಿಲುಕಲಿಲ್ಲ, ಬಳುಕಲಿಲ್ಲ. ಮುಗಿಲಂತೆ ಶುಭ್ರನಾಗಿದ್ದರು. ನಿರಭ್ರನಾಗಿದ್ದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು ನಿರಾಡಂಬರ ಸ್ವಭಾವ. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನ. ಅವರು ಅಕಳಂಕ ಚರಿತ್ರರು. ಅನಂತ ಮಹಿಮರು. ಯಾವ ರಂಜನೆಗೂ ಮನೋಹರವರಲ್ಲ. ಯಾವ ರಸರುಚಿಗಳಿಗೂ ಬಾಯ್ತೀರು ಕರೆದವರಲ್ಲ. ಅಂದ - ಅಂದಣಗಳನ್ನು ಹಾರೈಸಿದವರಲ್ಲ. ಅತಿವ್ಯಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪರಹಿತದಿ ನಡೆದು ಪರಿಮಿತದಿ ನಡೆಸುಡಿದು ಹೋದ ಮಹಂತರು, ಮಹಾತ್ಮರು.

ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿ

ಇಸ್ರವಾತಿಯೊಲ್ಲದ ಮೇ

ಣಿಸಸುಂ ಬಿರುವಾತಿಯಿಂದೆ ಮರುಗುವುದು ಜನಂ |

ದಿನಕನ ಬಿಸುಗದಿರೋ ಚಂ

ದ್ರವ ತಣ್ಣದಿರೋ ಕಡಲೆ ಮಾಳ್ವದು ಪಿಚ್ಚಂ ||

—ಸೀತಿಯಂಜರಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಾಣಿರುದ್ಧಿ ವಿಶ್ವತರವಾದ್ದು, ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳದ್ದು. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಕೇವಲ ವೈವೇಚಿಕವಾಸನೆಯಿಂದ ವಡೆದವರಲ್ಲ. ಮಾತಾಡುವದನ್ನು ಅವರೆಂದಿಗು ಸಿಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮಾಡಲರಿಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೂರು ಮಾತಿಗೆ ನೂರು ಮಾತಿ ಸಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತುಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೆ ತಳಮುಟ್ಟುವ ತೂಕವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಕಲ್ಪವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಸಾವ್ಯಷ್ಟವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮಾತಾಡಿಯು ವೈವೇಚಿಕ, ವೈವೇಚಿಕವಾಸಕರು. ವೈವೇಚಿಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ವಡೆದವರು; ವರಿಣತಿಯನ್ನು ವೈವೇಚಿಕವರು.

‘ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕೈ ತಂದ, ಮಾತು ಬಾರದವ ಜಗಳ ತಂದ’
‘ಮಾತಿನ ನಗೆ ನುಡಿಯು, ಮಾತಿನ ಹಗೆ ಹೊಗೆಯು.’ ‘ಏನು ಬಂದಿರಿ, ಹದುವಿದ್ವಿರಾ ಎಂದರೆ ಸಿಮ್ಮ ಮೈಸಿರಿ ಹಾರಿ ಹೋಹುದೇ...?’ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತಿನ ಬಗೆ - ಬಣ್ಣ, ನಯ - ಸೀತಿಯನ್ನು ಬೀರುವ ಹಿತನುಡಿಗಳನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತಿನ ಅಧಮತೆಯು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತಿನ ಭೇದದಿಂದಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಭೇದಗಳು. ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವನಾಗಬಹುದು, ಮನುಷ್ಯನಾಗಬಹುದು; ಮನುಷ್ಯತರವ್ರಾಣಿಯೂ ಆಗಬಹುದು.

ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಮನುಷ್ಯನ ಒಂದು ಹಿರಿಮೆ. ಈ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಇವನಲ್ಲದೆ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದೇಕೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಕರಾಗಿರುವವರಷ್ಟಿಲ್ಲ? ಮಾತು ಒರುವವರಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯದವರು ಎಷ್ಟಿಲ್ಲ? ಅರಿತವರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಿತದ ಹಿತದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಆಡುವವರು ಅನುಷ್ಠಿಸುವವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ? ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದೂ ಒಂದು ತಪಸ್ಸು. ಮಾತಿನ ಮರ್ಮವನರಿದು ಮಾತಾಡುವ ಶಕ್ತಿಶುದ್ಧಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾರವು, ಸರ್ವರಿಗೂ ಬಾರವು. ಕಾನು ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಆ ಮಾತುಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅಂಧನನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಕಾನು - ಕ್ರೋಧೋಕ್ತಿಗಳು, ಮದ - ಮತ್ಸರದ ಮಾತುಗಳು ಎಂತಹ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುತ್ತವೆ. ಸಿದ್ಧರನಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವ ಶರಣರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಕ್ರೋಧಾನೇರದ ಕಟೋಕ್ತಿಗಳ ನುಡಿದು ಇಂದಿಗೂ ಕಟುವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದಾರೆ, ಕಡೆಯೆಡೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದಾರೆ.

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಯಾವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಉದ್ರೇಕವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಅನಿಶ್ಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ವಾಗ್ಜಾಲವನ್ನು ಪಿತ್ತವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗ್ಗುಲವನ್ನು ವಿಕೀರ್ಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರತಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಗಳಿದ್ದವು. ವಿದ್ರವಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು; ವಿಕಾಸಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ವಿಜೇಯ ಚಿನ್ಮೆಯಿರುತ್ತಿತ್ತು, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿತರಣೆಗಳ ಸುಳಿವಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾತಿಗೆ ಮಾತನ್ನು ಅವರೆಂದಿಗೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಡಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೆರಗಿಲ್ಲದಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ಸತಂತ್ರಶಕ್ತಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಮಂದರದಂತೆ ಅಚಲವಾಗಿದ್ದವು; ಮಾಂದಳೆಂತೆ-ವೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು; ಮನೋಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು, ಮಾಯದ ಮಾತು, ಮೋಸದ ಮಾತು ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಒಂದೊಂದು ಮಾತು ಒಂದೊಂದು ಮಾಣಿಕ್ಯದಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ಬೆಲೆಬಾಳದು. ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾಮಿ

ಗಳವರ ಮಾತುಗಳು ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಮಾತೆ ಅವನಾಗಿದ್ದವು. ರತ್ನದ ದೀಪ್ತಿಯಂತೆ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳಗನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ವಜ್ರದ ಶಲಾಕೆಯಂತೆ ನೂರ್ಮಿಕವಾಗಿದ್ದವು; ಮೊನಚಾಗಿದ್ದವು. ಆತ್ಮಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಜನಾಂಗದ ಉದ್ಧಾರ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದವು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವೇ ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಿನಯೋಗ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಅಣ್ಣಿಗೇರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೨೪ ರಂದು ಹೋಗಲಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಹಸ್ತನೋಡಿ ಅರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ, 'ಎಲ್ಲವು ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ಆರೋಗ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಗಂತು ಬಡತನವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅವುಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಂದು ನನಗೆ ನಾನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಟ್ಟೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಮತಿ ಅಷ್ಟೇನು ಚುರುಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಹಾನುಭಾವರ ಆ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ವಾಣಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ನಿರಿತವಾಯಿತು, ಇಂದಿನ ಈ ರೂಪ ತಾಳಿತು. ಇದು ಅವರ ಅಮೃತವಾಣಿಯ ಫಲ, ವಾಕ್ ಸಿದ್ಧಿಯ ಫಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಿದ್ಧಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹಾವಾಣಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಮೂಕರಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದವು. ಕುರುಡರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಂದವು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಡೆದರು. ದರಿದ್ರರು ಫನಿಕರಾದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪ್ರತಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂಕಾರದ ಮಹತ್ತಿತ್ತು, ಶ್ರೀಕಾರದ ಸಂವತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಭಂದೊಂದು ಉಕ್ತಿ ಒಂದೊಂದು ನಿರುಕ್ತಿ. ಅದನ್ನು ಆಲಸಿ ಪಾಲಿಸಿದವರಿಗೆ ವರಮುಕ್ತಿ.

ಸತ್ಯಸಾಲನೆ

“ಎವೆವಿಡದಿವ ಸತ್ಯದಿಂ ತಪಮುಂಟಿ ?”

— ಸಿಜಗುಣರು.

ಬಹು ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸತ್ಯ ಶಬ್ದವು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಸತ್ಯ ಪರಿವಾಲನೆ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ವಟ್ಟಿಪಾಡನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕಂಡುದುದನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳುವುದು ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಮರೆಮಾಜದೆ ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣವಾದರೆ, ನುಡಿದಂತೆ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಯುವುದೂ ಮತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷಣ. ಆಗ ಆಗುವುದು ಸತ್ಯದ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣ.

ಇಂತಹ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಶ್ರಯದಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸತ್ಯ ಪರಿವಾಲನೆಗೆ ಸಾವನ್ನೂ ಅಪ್ಪಲು ಸಂತೋಷವಿತ್ತದಿಂದ ಸನ್ನದ್ಧರಿದ್ದರು. ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವುದೆ ಶಿಷ್ಯಕ್ಕವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪರರು ಸಹ ಅಸತ್ಯ ನುಡಿದರೆ ಅವರು ಸಮಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಅನಾಚಾರವನ್ನಾದರೂ ಸಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಸಮಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪುನಡೆದು ತಪ್ಪು ನುಡಿದರೆ ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತಕವನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಿದಂತೆ. ಆತ ನಡೆ ತಪ್ಪುಕನಲ್ಲದೆ ನುಡಿತಪ್ಪುಕನೂ ಆಗಿ ಉಭಯ ಪಾತಕಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮಿಕೆಗೆ ಸೇರು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೆ, ಎನು ಅವುಗಳೆಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಾರಾದರೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿ ಒಪ್ಪು ನುಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸತ್ಯತೆಗೆ ಸಂತೋಷವಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾಭಬಂದ ವ್ಯವಹಾರಿಯಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪಬೇಡೆಂದು ಆಪರಾಧಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿ ಕಳುಹುತ್ತಿದ್ದರು, ಕೃಪೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಪ್ಪು ಮಾಡದಿರುವುದು ಯಾರಿಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆಯಿದೆ; ಜಾಗ್ರತೆಯಿದೆ. ತಪ್ಪುವ ಪಾತಕ ಕೈಂತಲು ಸುಳ್ಳಿನ ಪಾಪ ದೊಡ್ಡದು, ದಮನೀಯವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯು

ನುಡಿದು ನಡೆಯದಿರುವುದು ಮತ್ತೂ ಮಹಾಪಾತಕ; ಆತ ಆತ್ಮಘಾತಕ. ಈ ಹುಸಿಯಾಡುವವನೆ ನಿಜವಾದ ಹೊಲೆಯ. ಆತನಿಗೆ ಅವಕ್ಕಿಂತ ಬೇರಲ್ಲ ನಿರಯ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಹೇಳಿಕೆ.

ಸಮಾಜ ಸೇವಕರು ಸಮತಾಭಾವಿಗಳು ನೊದಲು ಸತ್ಯದತ್ತ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸತ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸರ್ವಸ್ವನಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ತನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸದವನು ಇನ್ನೇನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಲ್ಲ; ನಿಯಾಮಿಸಬಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯ ಆಡಿದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ನಷ್ಟ, ಕಷ್ಟ. ಅದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವಕನು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ವಾಲುವಾರಿದರೆ ತಾನೊಬ್ಬನಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜವು ನಷ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಸಮಾಜಸೇವಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇದೆ. ನಿಯೋಗಿಯಾದವನು ನಿಜನುಡಿ - ನಿಜನಡೆಗಳತ್ತ ಸಿರಂತರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಕರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸತ್ಯ ಸಾಧನೆ ಒಂದು ಪಥ್ಯ. ಮಿಥ್ಯಾಸಾಧನೆ ಒಂದು ಅಪಥ್ಯ. ಭವರೋಗಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಪಥ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಆಪೇಕ್ಷೆ. ಅದು ಅಧರಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ, ಉವರಕ್ಕೆ ಕಹಿ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದು. ಭವಭವಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಡದು.

ಪತ್ಯದ ಮಾತು ಪರಿಶ್ರಮವಾಗಿ ಕಂಡರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ, ಪರಿಭವ ಪರಿಹಾರಿ. ಸತ್ಯವ ನುಡಿದುದೆ ಸತ್ಯಲೋಕ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆ ತಪಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವಂತನೆ ಸಾಧುವಂತ; ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲವಂತ. ಜಾಬಾ ಲೆಯ ಮಗ ಸತ್ಯಕಾಮನು ಸತ್ಯಮಾತಿನಿಂದಲೆ ಹಾರಿದ್ರನುರ ಶಿಷ್ಯನಾದನು, ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮೆ ಅನಾರವಾಗಿತ್ತು. 'ಹರನೇ ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವೇ ಹರ' ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿದು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಅವರೇ ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅಸತ್ಯ ಅಪಥ್ಯವನ್ನೇ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಕಂಡವರಿಲ್ಲ.

ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿ

‘ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ’ ಎಂಬುದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಇದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿವರೀತವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದೃಷ್ಟಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಎಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದೃಷ್ಟಿಯೋಗ ಅಂತಹ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಆರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ಚರ್ಮ ಚಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೋಡುವುದಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದೇ ಸಿಜವಾದ ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿ. ಇದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಕರಿಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ನೋಡಿ ನೋಹಿಸದಿರುವುದೇ ಸಿಜವಾದ ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವಸ್ತು - ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕು, ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧಕಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಬೇಕು. ಅದು ಸತ್ಯವಾದ ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿ. ಇದೆಲ್ಲವು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಆ ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಂತಹ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಉರ್ವ್ವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಕಸಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ವಿಷಯವಾಗದೆ ಉಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ತೇಜಸ್ಸಿತ್ತು, ಓಜಸ್ಸಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯನಿಲೋಕನದಿಂದ ಹೀಗೆ ಅವುಣಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಯಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಿ ಸೌಖ್ಯಗಳು ಜಲಮುರೀಚಕೆಯಂತಾಗುವವು. ಮಾತಿನ ಮಂಟಪ ಕಟ್ಟುವರು. ಕೃತಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು - ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ. ಇಷ್ಟ

ರಲ್ಲಿಯೆ ಇದೆಲ್ಲವು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣಿದುರು ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಅದೇಕೆ, ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಎಡಹಸ್ತದ ತರ್ಜನಿ ಬೆರಳನ್ನು ಎಡಗಣ್ಣಿನ ಕಡೆಭಾಗಕ್ಕೆರಿಸಿ ನಿಟ್ಟುಲಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು ವೃಷ್ಟಿಯೋಗ. ಆ ಯೋಗದಿಂದ ಅವರ ವೃಷ್ಟಿ ಆತ್ಮವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು. ಆತ್ಮಾರಣಿಯಾಗಿ ಪರಿಣತಿಗೊಂಡಿತ್ತು, ಅವರ ಆ ದಿಟ್ಟ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು, ಅವಿರಳವಾಗಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಆತ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರರು, ಆತ್ಮಸ್ರಷ್ಟಾರರು.

ಅವರ ಆ ತೇಜೋಮಯ ವೃಷ್ಟಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮಂಚಭೂತಗಳು ಪ್ರಪಂಚ ವದಾರ್ಥಗಳು ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಮೀರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ವ್ರಸಂಗ ಜರಗಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖಭಕ್ತರು ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೇಲ್ಕುರದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕ ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಶಿವಾನುಭವ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಬಂದ ಭಕ್ತರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತಟ್ಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕರ್ಪುರವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದರು. ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ಎದ್ದು ಅವುಗಳೆ ವಡೆದು ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿಯೆ ಕುಳಿತರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯತೊಡಗಿತು. ಕರ್ಪುರದ ಉರಿ ಅಲ್ಲಾಡತೊಡಗಿತು. ಗಾಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗಿ ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ಉರಿವ ಕರ್ಪುರ ಆರುವದೆಂದು ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಎದ್ದುಬಂದು ಅದರ ಸುತ್ತ ಕೈಹಿಡಿದರು. ಗಾಳಿ ತಾಕದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ವಕ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸನ್ನೆಮಾಡಿ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಗಾಳಿಗೆ ಕರ್ಪುರದ ಉರಿ ಆರದಿರಲಿ ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಮನೀಷೆ, ಆ ಸನ್ನೆಯ ಉಪದೇಶ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅವಲೋಕಿಸಿದರು. ಅವರಿಗಿಂತವನ್ನು ಅರಿತರು.

ಎಂದಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ಎಡಗೈ ತೋರು ಬೆರಳನ್ನು ಎಡಗಣ್ಣಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಟ್ಟನೋಟದಿಂದ ಉರಿವ ಕರ್ಪುರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಉರಿ ಅಲ್ಲಾಡದಂತಾಯಿತು. ನಿರ್ವಾತ ವ್ರದೇಶ ದೀವದಂತೆ ನೆಟ್ಟಗೆ

ಉರಿಯತೊಡಗಿತು. ಬಿರುಗಾಳಿ ಜೀವುತ್ತಿದ್ದಳು ನಂದಲಿಲ್ಲ.* ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಆ ಭತ್ತರು ಮನಸಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆ ದೃಷ್ಟಿ ರುದ್ಧಿಗೆ ದಿವ್ಯರಕ್ತಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡರು. ಅನಂದ ತಂದಿಲರಾದರು.

“ಅಲಿ ಸಿಂದೊಡೆ ಸ್ವಾಮಿ ಸೂಮನ ಗಾಳಿ ಸಿಲುಳಿದು.

ಗಾಳಿ ಸಿಂದೊಡೆ ಮನವು ಸಿಲುಳಿದು. ಮನವು ಸಿಂದೊಡೆ
ಮಾಯೆ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಹುದು ಒಸವ ಕೇಳೆಂದ.”

ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ವಚನವನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಚನದಂತೆ ಅವರು ಬರೀ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅಲಿ, ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಸಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಮನ ಮಾಯೆ ಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿ ಬಹಿರ್ದೃಷ್ಟಿಗಳೆರಡು ರುದ್ಧಿ ಯಾಗಿದ್ದವು, ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಯು ತುಂಬಿರುಳುಕಿದ್ದರೆ ಬಹಿರ್ದೃಷ್ಟಿಗಳೊಂದರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಯಿತ್ತು, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಿತ್ತು.

* ಒಳಉಸಿರಿಸಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ ಸಂದವೆ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗು ತ್ತಿರುವಂತೆ ಹೊರಗೆ ಅವರ ಆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯ ಬಲದಿಂದ ಹೊರಗಾಳಿಗೆ ಕಪ್ಪುರದ ಉರಿ ಆರದೆ ಅಪಿಚಲವಾಗಿ ಉರಿಯಿತು

ಸ್ವಪ್ನಸಿದ್ಧಿ

ಸ್ವಪ್ನ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿದೆ. ಆದರಿದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವರಿಭ್ರಮೆ; ಪರಿಹಾಸ್ಯ. ಎಕೆಂದರೆ ಅವರ ಸ್ವಪ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ ಸತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಪ್ನದೃಷ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಸಂದಿಗ್ಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಾಣದ ವಿನಹ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆಯದಿನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಪವಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ಅವರು ಸ್ವಪ್ನ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಮರುದಿನ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ - ಸಹಜವಾಗಿ ವರಿಣಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರಂತೆಯೇ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ಸಲ ಹಲವರು ನೇರಿ ಎಡೆಯೂರ ತೋಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಸಮಾಧಿ ದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಸಮಾಧಿಗೆ ಕೆಲವರು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ನಮಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸಮಾಧಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗವಂತರು ನಮಸ್ಕರಿಸಬಹುದೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರು. ಚರ್ಚೆಗಾರಂಭವಾಯಿತು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಮ್ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿತು. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಹ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧ ಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಏನನ್ನು ಉತ್ತರಿಸದೆ ನಾಳೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತೀರ್ಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವರ ಗುರುಗಳು ಬಂದು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಸಮಾಧಿಗೆ ವಂದಿಸಿದಂತೆ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡರು. ತಮ್ಮ ಗುರು ತೋರಿದ ಮಾರ್ಗ. ಲಿಂಗೈಕ್ಯರ ಸಮಾಧಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವಿಲ್ಲ

ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಮರುದಿನ ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ ; ಇದೊಂದೆ ಅಲ್ಲ. ಎಂತಂತಹ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಸಂದಿಗ್ಧವೋವಾಗಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋದರೆ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದೆಂಬುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯ ದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಪ್ನಮುಖದಿಂದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಮಾರ್ಗ ದಿಂದ ಮುನ್ನಡೆದು ಆ ಯಾಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಿ ಯಶಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ವಪ್ನ ಸಿದ್ಧಿಯು ಹೀಗೆ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಅಮೋಘ ವಾಗಿತ್ತು.

ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲವಾದರು ದುಃಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡವರಲ್ಲ. ದುರಾಚಾರ - ದುರಾಲೋಚನೆಗೆ ಒಳಗಾದವರಲ್ಲವೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನಗಳ ಅವತಾರ ; ಅವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಅವು ಸುಳಿಯಕೂಡದು. ಮಂಚಜ್ಜಾನೇಂದ್ರಿಯ ಗಳು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು ; ಪರಿಶುಭ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರ ನಾಲಗೆ ನಯನಗಳು ವಪುತ್ರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಘ್ರಾಣ ಶ್ರೋತ್ರಗಳು, ಪರಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು. ನಾಲಿಕದಿಂದ ಮೋಹಕಗಂಧಗಳನ್ನು ಮೂಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೋತ್ರದಿಂದ ಶೃಂಗಾರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ರಬ್ಬವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೇತ್ರ ದಿಂದ ಮೋಹಕವಸ್ತುವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾದಕ ತಾಮಸ ಆಹಾರಗಳಿಗೆ ಅವರ ನಾಲಗೆ ಎಡೆಯಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಜ-ವಿವಯೋಗಗಳ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಜೊಳ್ಳು ಸ್ವಪ್ನಗಳನ್ನೇ ಅವರು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ದುಃಪರಿಣಾಮಿ ಸ್ವಪ್ನಗಳೇ ಅವರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಪಾತ್ರ ಸರ್ವಿಯಗಳೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಸ್ವಪ್ನಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವು ಅವರ ನತ್ಯಪುಷ್ಪಿ, ಸಿದ್ಧಿಪುಷ್ಪಿ.

ಯೋಗ - ಯೋಗಿ

ಕುಸಾರಯೋಗಿಯ ಪಂಚಚ್ಛಾನೇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟಗಳ ಶುದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣವಾದ ಮನದ ನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು; ನಿಶ್ಚಲತೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇವೆರಡನ್ನು ಆಮರು ಪಡೆದದ್ದು ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಿಂದ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಪರಮಯೋಗಿಗಳಾದರು. ಅದು ಕಾರಣ ಅಂತಹ ಯೋಗದವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಥಾಮುತಿಯಾಗಿ ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೋಗ ಮಾರ್ಗವು ಪುರಾತನದ್ದು. ವರಮ ಪವಿತ್ರಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದದ್ದು. ಯೋಗದ ಅರ್ಥವು ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು, ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಇಲ್ಲದ್ದು ನೆರೆದು ಬರುವುದೇ ಯೋಗಾರ್ಥ. ಅದು ಭೌತಿಕವಿರಬಹುದು, ದೈಹಿಕವಿರಬಹುದು. ಮಾನಸಿಕವಿರಬಹುದು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಿರಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತಿಲು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ; ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದು. ಅವು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ, ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿವೆ.

ಈಚೆಗೆ ಈ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ವರೂಪ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂನರು. ಅನರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನು ಪತಂಜಲಿ ಮಹರ್ಷಿ. ಎರಡನೆಯವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಗವಾನನು. ಮೂರನೆಯವನು ಚನ್ನಸದಾಶಿವ ಶಿವಯೋಗಿಯು.

ಭೌತಿಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ - ಸಂವತ್ಸುಗಳ ಸಮಾಗಮಕ್ಕೆ ಯೋಗ ಶಬ್ದವು ರೂಢವಾಗಿದೆ. ಪತಂಜಲಿಯು ಆ ಯೋಗ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕಾರ್ಥವನ್ನು ಮುಖ್ಯಾಂಗವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ “ಯೋಗಶ್ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧಃ” ಎಂದು ಸೂತ್ರಿಸಿದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಆಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ “ಯೋಗಃ ಕರ್ಮನು ಕೌಶಲಂ” “ಜ್ಞಾನಯೋಗೋ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ” ಎಂದು

ಮುಂತಾಗಿ ಗೀತೆಗೈದನು. ಚನ್ನಸದಾಶಿವ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಆತ್ಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಶಿವಯೋಗ'ವೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. ಸತಂಜಲಿಯು ತನ್ನ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಫಲವಿದೆ, ಫಲಬೇಕು ಎಂದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು 'ಕೃಪಣಾಃ ಫಲಹೇತವಃ' ಎಂದು ಆ ವಾದವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ 'ಕರ್ಮಣ್ಯೇವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ನಾ ಫಲೇಷು ಕದಾಚನ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಫಲ ಬೇಡೆಂದನು. ಚನ್ನಸದಾಶಿವ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಬೇಕು - ಬೇಡೆಂಬ ಎರಡು ವಾದಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗಳೆದನು. ಶಿವಯೋಗಿಗೆ ಬೇಕೆಂಬ ರತಿಯು ಬೇಡ ; ಬೇಡೆಂಬ ವಿರತಿಯು ಬೇಡ. ಇವೆರಡು ಭವಬೀಜಗಳು. ಇವನ್ನು ಹುರಿದು ಭೋಗ ಯೋಗ ತ್ಯಾಗಗಳ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿದನು. ಮೊದಲಿನ ಇಬ್ಬರ ವಾದಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿಯೂ ಕರಿಸದಂತೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಮೈತ್ರಿ ಷ್ಟೈರ್ಧವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. ಇವನ ಶಿವಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟಲಾರದು.

ಯೋಗ ಭೇದಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿ ದಾರೆ ; ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದಾರೆ. ಸತಂಜಲಿಯು ಯಮ ಸಿಯಮ ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧಿ ಎಂದು ಆಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದಾನೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಮ, ಧ್ಯಾನ, ಬುದ್ಧಿ, ಭಕ್ತಿ, ಸಾಂಖ್ಯ, ಅಮನಸ್ಕ, ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಭಾಗಿಸಿದಾನೆ. ಮುನಿಗಳು ಮಂತ್ರ ಲಯ ಹಠ ರಾಜ ಎಂದು ಚತುರ್ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಶಿವಯೋಗ ಸೇರಿಸಿ ಯೋಗ ವಂಚಕವಾಗಿ ಮೊಗದೊಬ್ಬರು ನಿದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಮೇಲೆಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರುವಿಸ್ತಾರವನೊಳಕೊಂಡ ಜೀವದಂತಾಗಿ ಇರಿಸಿದಾರೆ. ಹಠ, ಮಂತ್ರ, ಲಯ ಯೋಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೈ - ಮಾತು - ಪ್ರಾಣಗಳ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸ ಬಲ್ಲವು. ಮೈ ಮಾತು ಉಸಿರುಗಳಿಗೆ ರಾಜನಾದ ಜೀವನನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸ ಬಲ್ಲದು ರಾಜಯೋಗ. ರಾಜಯೋಗದಿಂದ ಶುದ್ಧನಾದ ಜೀವ (ಅಂಗ)ನು ಶಿವನ (ಲಿಂಗದ)ಲ್ಲಿ ಸಮರಸನಾಗುವುದೆ ಶಿವಯೋಗ. ಶಿವಯೋಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತೆಗೆ ಇಸೂ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವರು ಶಿವಯೋಗ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಕುಚಿತಾರ್ಥ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಆಸನಾದಿಗಳು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಾದದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲವಾದರು ಮಗ್ಗು ಮಾಯಿದೇವರ ಪೂರ್ವಯೋಗ - ಉತ್ತರಯೋಗ ಎಂಬ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗದ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮುಂದು ಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧಿಗಳೆ ಉತ್ತರಯೋಗಗಳು. ಅವೆ ಆನಶ್ಯಕ. ಉಳಿದವು ಅನಾಶ್ಯಕ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಗ್ಗು ಮಾಯಿದೇವರು ಗೌಣ ಮುಖ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹೊರಟದಾರೆಯೆ ವಿನಹ ಪೂರ್ವಯೋಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲು ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ಗೌಣವಾಗಿಯಾದರು ಯನು ಸಿಯಮಾಸನಾದಿಗಳು ಅಸಿವಾರ್ಯ ; ಅಂಗೀಕಾರ್ಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯ ಎರಡನೆಯ ಪಟಲವನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ಹರಯೋಗವು ಸಾಧನವೆಂದು, ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಗಳಾದ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥವಿತ್ತರ ಭಯದಿಂದ ವಿಶೇಷ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೇಲೆಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಲ್ಲಿದರಾಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ಮನ ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಆನರ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಯೋಗವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಯೋಗಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ತಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದರು. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು , ಪ್ರತಿಮಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯೋಗಿಗಲ್ಲದೆ ಮೊರೆವುದೆ ಪರತರ ಮುಕ್ತಿ

||ಪ||

ಚಿರ ಸುಖಾಸನತೆ ಶರೀರದ ಸಸಿನತೆ |

ಕರಣ ಸಿಕರದ ಸಿಶ್ಚಲತೆ ||

ಮರುತ ಮನ ದಿಟ್ಟಿಗಳೊಂದು ಗೂಡುತೆ |

ಪರಹೃದಯಾನು ಸಂಧಾನತೆ

||೧||

ಮಂಡಲತ್ರಯದ ತಾರಾಗ್ರವ ನಭದೊಳ- |
 ಖಂಡ ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗಲು ||
 ಕಂಡು ತದೀಯ ಸುಧೆಯನು ದಣ್ಣನೆ ದಣ- |
 ದುಂಡು ನಿಜಾನಂದ ಲೀಯತೆ ||೨||

ಮೂರು ಮೊಳೆಯ ನಡುವಣ ನಾವನು ಕಳ- |
 ಮೀರುತದನು ವಾಗ್ಗೀಶ್ವರಿಯೊಳು |
 ಜೀರಾಗದೊಂದೆಸಿಸಿದ ಚಿತ್ತಿನೊಡನೊಂದಿ ||
 ತೋರುವ ಶಂಭುಲಿಂಗೈಕ್ಯತೆ ||೩||

ಈ ಪದ್ಯದ ಮೂರ್ತಿಯ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳಿಂದಿದ್ದರು. ಈ ಪದ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿನ ಸಂಧಾನತೆ ಸಲ್ಲಿಯತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ; ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಅದಿಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರು ಸುಖವಾಗಿ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರ್ಜವವಾಗಿ ಕುಳಿತ ಅವರ ಮೈ ಬಳುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆನ್ನು ಬಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಕರಣ ಸಿಕರಗಳ ನಿಶ್ಚಲತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಜೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉಸಿರು - ಮನ - ದಿಟ್ಟಿಗಳು ಒಂದು ಗೂಡಿ ಹೃದಯಾನುಸಂಧಾನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ 'ದೃಷ್ಟಿಶುದ್ಧಿ' ಪ್ರಕರಣವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಪದ್ಯದ ಮೊದಲಿನ ನುಡಿಯು ಕುಳಿತ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳ ಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ವರ್ಣಿಸಿದಂತಿದೆ. ಅವರ ನಡೆಗು ಈ ನುಡಿಗು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯನುಡಿಗಳ ನಡೆಯು ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಾಗ್ರದಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಆ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರನನ್ನು 'ಯೋಗಿ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಸಕ ಪದದಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆತ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯೋಗಿ ಕುಮಾರ , ಕುಮಾರ ಯೋಗಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೊದಲು ಎಳೆದೂರು ಬಸವಲಿಂಗ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಯೋಗಿ ಕುಮಾರರಾದರು. ತರುವಾಯ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಲಹಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಯಾದರು. ಎರಡೂ ಸಾರ್ಥಕ ನಾಮಗಳೆ! ಸಮರ್ಪಕ ನಾಮಗಳೆ !!

ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ

ಬಿಜ್ಜೆಯ ನಸಿತಂ ಕಲ್ಪೊಡ

ಮುಜ್ಜಳಿಸ ವೀಕಮಿಲ್ಲದಂದದು ವಿಫಲಂ |

ಸಜ್ಜಕ ಮನಿತರೋಡಮೇಂ

ಗೋಜ್ಜಗೆ ಬೀರುಗುಮೆ ಕಂಪನಲಡೆದ ಮುನ್ನಂ ||

---ನೀತಿಮಂಜರಿ.

ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓದಿದವರಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕೊಂಚ ಕಲಿತವರು. ಆದರೂ ಅವರ ಆಳವಾದ ಅನುಭವ ವಿಶಾಲವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂಥವರನ್ನು ಆರ್ತ್ಯರ್ಯ ಚಕಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರ ಆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಹಾಮಹಾ ದಿಗ್ಗಂತಿ ಪಂಡಿತರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಸೋಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇದಾಂತಿಗಳು ವಚೋಹೀನರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಓದು ಅಲ್ಪಾಗಿದ್ದರು ಬುದ್ಧಿ ಒಳ್ಳೆ ಹರಿತಾಗಿತ್ತು.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ವೇದಾಂತಿಯು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆತನು ವೇದಾಂತವೇದ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 'ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ ಜಗನ್ನಿಧ್ಯಂ' ಎಂದು ವೇದಾಂತಿಯು ಉಸುರಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೀಗೆ ಅವ್ವಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು :

ವೇದಾಂತವೇದ್ಯರೆ, ಅದ್ವೈತವೆ ವೇದಾಂತದ ಗುರಿಯಲ್ಲವೆ? ನಿಜ. ಹಾಗಾದಮೇಲೆ ಸತ್ಯ - ಮಿಥ್ಯಗಳೆರಡು ವಸ್ತುಗಳ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಿಂದ ಅದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಹಾಸಿಯಲ್ಲವೆ? ವೇದಾಂತಿ ನಿರುತ್ತರನಾದನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವೇದಾಂತಿಗಳೆ, ಜಗನ್ನಿಧ್ಯೆಯಲ್ಲ; ಸತ್ಯ. ಬೀಜದಿಂದೊಗೆದ ಹೆಮ್ಮರ ಮರಳಿ ಬೀಜದಲ್ಲಡಗುವಂತೆ ಅದ್ವೈತದಿಂದೊಗೆದ ಜಗತ್ತು ತಿರುಗಿ ಅದೇ ಅದ್ವೈತ ಗರ್ಭದಲ್ಲಡಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ತೋರದಂತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತೋರದಿರುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದರು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕಾಶೀ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದನು. ಆತನು ವೇದಾಂತಿ; ಕುಶಲನುತಿ. “ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ” ಎಂದು ಅದ್ವೈತ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಮಸ್ತವು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ ಎಂದು ಹೇಳುವಿರಿ. ಈ ಭೂವಲಯ ವೆಲ್ಲವು ಬ್ರಹ್ಮವೇನು? ವೇದಾಂತಿ ಉತ್ತರ :—ಹೌದು. ಭಾರತವೆಲ್ಲವು ಬ್ರಹ್ಮವೇನು? ಹೌದು. ನೀವಿರುವ ಊರು? ಹೌದು. ನೀವಿರುವ ಈ ಮಠವು? ಹೌದು. ಈಗ ಸಿಮ್ಮದೂರಿಗಿರುವ ಕರ್ಪೂರವು? ಹೌದು. ನೀವು? ಹೌದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೌದೆಂದೆ ಉತ್ತರ ಬರಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದರು. ಆ ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವೇದಾಂತಿಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡು ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಶಿಷ್ಯನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದನು. ಅಂಟಿಸೆಂದರು. ಶಿಷ್ಯನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಲು ಉಪ್ಯುಕ್ತನಾಗುವನು. ಆಗ ವೇದಾಂತಿಯು ಬೆಚ್ಚಿ ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಧಟ್ಟನೆ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದನು. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿಂದ ವೇದಾಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು: ಏನು, ಬ್ರಹ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಹೆವರುವುದೆ? ನೀವು ಬ್ರಹ್ಮ, ಬೆಂಕಿಯು ಬ್ರಹ್ಮ, ಭಯವೇನು? ಸಿಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಂದು ಪರಿ, ನಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿ. ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲವೆ? ವೇದಾಂತಿ ಮೂಕನಾದನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ‘ಬಳಸದಿರದ್ವೈತವನು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿನ್ನೊಳಗೇಕೋ ಭಾವನೆಯೊಡಗೂಡು’ ಎಂದು ಉದಹರಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಿಳಿಯಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಹೇಳಿದರು.

ಮೊಗದೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಾ ವೇದಾಂತಿಯು ಬಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಕೇವಲಿಯೆಂದು ಆತ್ಮಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ಅಯ್ಯಾ! ವೇದಾಂತದ ಹೊಲಬಾವುದು, ಫಲವಾವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ವೇದಾಂತ ಕೇವಲಿಯು “ಜ್ಞಾನಾದೇನ ತು ಕೈವಲ್ಯಂ” ವೇದಾಂತಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನವೇ ಮಾರ್ಗ, ಕೈವಲ್ಯವೇ ಫಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಕೈವಲ್ಯವೆಂಬ ಒಂದು ಫಲವಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅದು ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೇಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೇಳಿದರು. ಅರಿವೆ ಫಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅರಿವೇ ಫಲ

ನಾಗದು. ಅರಿವು ಮಾರ್ಗವೆಂದು ನೀವೇ ಒಪ್ಪಿರುವಿರಿ. ಅರಿವು ಮಾರ್ಗ ವೇನೋ ನಿಜ. ಆದರದು ವರಿಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದೆ ಕೈವಲ್ಯ ಫಲವನ್ನು ತಾರದು; ತೋರಬಹುದು ಮಾತ್ರ. ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವೇದಾಂತ ಕೇಸರಿಯು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ಕತೆಯ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸುವರು :

ವೇದಾಂತಿಗಳೆ, ಒಂದು ಊರಬಳಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾವಿನ ತೋಪನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದನು. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ತೋಪಿಗನು ತೋಪಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕಾವಲಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಾರಿಹೋಕನು ಆ ತೋಪಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಬಿಟ್ಟ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವು ತೊಟ್ಟಬಣ್ಣವನ್ನು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಹಣ್ಣು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆಯೆಂದು ಅರಿತನು. ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಆಶೆಯಾಯಿತಾದರೂ ಆತನ ಆಶೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಹಣ್ಣುಗಳ ರೂಪು ರುಚಿಗಳ ನೋಡುತ್ತ ನೆನೆಯುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆದನು. ಅಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪಾಂಥನು ಬಂದನು. ಅದೇ ಮಾವಿನ ತೋಪನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಹಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ತಾಗಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ಆಶೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆ ಕ್ಷಣವೆ ತೋಪಿ ನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ತೋಪಿನ ಒಡೆಯನು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಂದ ದಾರಿಕಾರನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆಯುಧವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾನು ಕೆಲವು ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದನು. ತೋಪಿನ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು, ಹೋಗಿ ಬರುವೆನೆಂದನು. ಒಡೆಯನ ಮನಸ್ಸು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಸುವಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮಡಿಮೆಗೆ ಮೆಚಿ ಒಂದೊಂದು ಜಾತಿಯ, ಒಂದೊಂದು ಹಣ್ಣು ಹರಿಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದನು. ಪಾಂಥನು ಅವನ್ನು ತಿಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು. ಪಂಡಿತರೆ, ಜ್ಞಾನಿಗು-ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾವಂತನಿಗು ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದು. ಕೈವಲ್ಯಫಲಕ್ಕೆ ಶರೀರವೆ ಆಶ್ರಯ. ಮಾವಿನ ಫಲಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದ ಹಸನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಫಲ ದೊರೆತಂತೆ ವೇದಾಂತಿಯು ತನ್ನ ನಿಷ್ಕಾಮ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಶರೀರವನ್ನು ಹಸನಗೊಳಿಸಿದರೆ ಆ ಕೈವಲ್ಯ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಮಾನಂದ ಪರಿಣಾಮವೊದಗುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಪಾಂಥನಂತೆ ಬರೀ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದು ಸಾಗಿದರೆ ಫಲಕ್ಕೆ

ದೂರನಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬೋಧಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಅವನ್ನು ಅವರು ಬರೀ ಓದಿಸಿಂದಲೆ ಸಂಪಾದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಹಸಿಹಸಿ ಗೂಡಿ ಹಳ್ಳ, ತೆನೆ ತೆನೆ ಗೂಡಿ ರಾಶಿ' ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯದವರಾರು? ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸುವವರು ಮಾತ್ರ ವಿರಳ. ಈ ನುಣ್ಣುಡಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಬ್ಬರು, ಒಂದು ತೂಕ ಮೇಲಾದವರು.

ಯಾವ ಜ್ಞಾನವೆ ಇರಲಿ ಅದು ಯಾರಲ್ಲಿಯೆ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಸಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅನಂತ ಮುಖಗಳಿವೆ. ಕಲಿತು, ಕಂಡು, ಕೇಳಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಸತ್ಸಂಗಿಯಾಗಿ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಇವೆಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು, ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದರು.

ಯಾವ ಕಾಯಕದವರೆ ಬರಲಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಉದಾಶೀನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಏನಾದರು ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಾವು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಯದ್ದು ಯಾವುದಾದರಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಿಳಿಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ನಿರಂತರವಾದ ಕಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ ಭರಿತವಾಗಿತ್ತು; ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಲಾರ. ಆಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಲದು. ಅದು ಸರ್ವಜೀವಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸದವನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಾರ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. 'ಆದಿವರೆ ಶರಣ, ಮರೆವರೆ ಮಾನವ.' ಅರಿವು ಮಾನವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುತ್ತದೆ, ಮಹಾತ್ಮತೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಚಿಜ್ಞೋತಿ ಯಿಲ್ಲವೆ ಚೇಕಟಿ ಹರಿಯದು. ಚಿನ್ಮಯ ಬೆಳಗು ಚಿಮ್ಮದು. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ

ನಮ್ಮ ತೋರದು. ಆ ಜ್ಞಾನವೇ ಜೀವನದ ಬೆಳಕು ; ಬಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಗಳು ಹುರಿಗೊಂಡು ಹದಗೊಂಡು ನಿಂತರೆ ಆ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸತ್ಪಾಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಬೆಳಸಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಅವಾರವಾಗಿತ್ತು ; ಅಮೇಯವಾಗಿತ್ತು.

ವಿಮರ್ಶೆ ಚ್ಚಾನ

ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನೆ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೆ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಕಾಲ್ಪನೆಯನ್ನೆ ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಳವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರರ ವಿಮರ್ಶೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟವುಳ್ಳವರನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕ ವ್ರವೃತ್ತಿ ಇತರರಿಗೂ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ, ವರಿಪ್ರಣೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು, ನೋಡಬಹುದು. ಅವರವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಚಿಕ್ಕಿತ್ಸಕತೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು. ಈ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಆಡೆನ್ನೊ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಒಮ್ಮೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆಸನ ಹಾಕುವವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವು ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ತಾವು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಂದಲೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗುಣದೋಷಗಳೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನವರು. ನಮ್ಮನ್ನು ನಹ ಕರೆಯಿಸಿ ಒಂದು ಪೋಟೊ ತೋರಿಸಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಏಕೇನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿದೆ ಹೇಳಬಲ್ಲರಾ ? ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದರು. ನಾವೇನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು ? ಅವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಏಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಒಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿಶೇಷವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಆ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಕಾಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಿಸಿಲ್ಲ ವೆಂದರು. ಕೆಲವರು ಕೈ ಕೊಂಕಾಗಿದೆಯೆಂದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೇನೇನೋ ಹೇಳಿದರು.

ಎಲ್ಲರದು ಆದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಯಿತೆ ಎಂದರು. ಯಾರೂ ಮರುಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ನೀವೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಹೊರಗಿನ ಏಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಹೊರಗಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೇ ನೋಡತೊಡಗಿದವು. ನೈಜವಾದ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನೋಡದಾದವು. ಯಾವ ಆಸನಕ್ಕೆ ಯಾವುದರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೋಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಸ ಸಿಕ್ಕಬಲ್ಲುದು ?

ಸಿದ್ಧಾಸನ ಹಾಕಿದವರ ದೃಷ್ಟಿ ಮುಖಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಈಗ ನೋಡಿರಿ ಆ ಪೋಟೊ. ಕಣ್ಣು ಪೂರ್ಣ ತೆರೆದಿಲ್ಲ. ಮುಖದ ಮುದ್ರೆ ಶಾಂತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖದ ಮುದ್ರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಮುಖ ವ್ಯಗ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಗ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದೇ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು , ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತರ.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಯಾವುದೂ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರಾದರೆ ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆತನು ರುಜುಕಾಯನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಿನೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಹಳಚದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅವೆರಡು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತ ಯೋಗಿಯೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣಿನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಡೆದವನು ಅಲ್ಪಾಯುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಾಡುವವನ ಚಿತ್ತವು ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲೆಂದು ಊಹಿಸಬೇಕು , ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಶಿವಾನುಭವ ನಡೆದಿತ್ತು. ಶತಕತ್ರಯದ ವಿಷಯ. ಓದಿ ಅನುಭವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರ ಹೆಸರು ನೆನಪಿಲ್ಲ. “ಲಿಂಗ ಮುಖಾರ್ಪಣೀಯವಹ ಸರ್ವ ವಿಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥ” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದ ವಿಷಯ ಉಪಸ್ಥಿತವಾಯಿತು. ಓದುವವರು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಸಿದರು. ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ? ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾರೂ ಏನನ್ನು ಹೇಳುವರೋ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅರ್ಥಮಾಡಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಹಲವು ಮಂದಿ ಹಿರಿಯರು ತನುತನುಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಚಿಕ್ಕವರಾದ ನಾವು ಏಳೆಂಟು ಜನ

ಇದ್ದೆವು. ಆಗಾಗ ರಘುವಂಶ ಕುಮಾರಸಂಭವ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನನಗೆ ಶಿವಾನುಭವದ ಗಂಭೀರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕೇಳಿದರು. ಮೂಕರಾದೆವು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬರುವದಿಲ್ಲವೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಏನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ? ಅದಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾದೆವು.

ಕೊನೆಗೆ ಯಾರ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿದೋರ ಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಸ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಿ ತ್ತರು : ಬರೀ ಓದುಬಂದರೆ ಸಾಲದು. ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವೇ ಅಭ್ಯಾಸವಲ್ಲ. 'ಓದು ಒಕ್ಕಾಲು ಬುದ್ಧಿ ಮುಕ್ಕಾಲು' ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಂತ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವ - ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಬರಬೇಕು ; ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿರಬೇಕು. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಳಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದು. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರಿ ? ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹೇಳಬಲ್ಲರಿ ?

ಮೊದಲು ರುಜುಕಾಯವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅಮೇಲೆ ಅವಧಾನದಿಂದ ಅರ್ಪಿತಮಾಡಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಮುದುಕರಂತೆ ಮೂರ್ಖರಂತೆ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಮನಬಂದಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದು ರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕರಣ.

ಬಾಯಿಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಭುಂಜಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲ, ಲಂಗಾರ್ಪಿತ ವಲ್ಲ. ಅಂಗ ಮುಖಗಳಾಗಬಾರದು. ಲಿಂಗ ಮುಖಗಳಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಲಿಂಗಾರ್ಪಣೆಯ ವಿಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾತ್ವಿಕಾಹಾರದ ತತ್ತ್ವ ತಾನೇ ವಿರದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ. ಕಾಯವು ಪ್ರಸಾದವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ ಮುಖಾರ್ಪಣೆಯ ವಿಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆ ಅನುಭವದ ಅಮೃತವಾಣಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಓದಿ ತಿಳಿದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅಪ್ರಸ್ತುತ.

ಯೋಗ - ಸಂಯೋಗ

ಯೋಗಕ್ಕು ಸಂಯೋಗಕ್ಕು ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಯೋಗದ ಗುಣಕಾರ್ಯಗಳೆ ಬೇರೆ. ಸಂಯೋಗದ ಗುಣಕಾರ್ಯಗಳೆ ಬೇರೆ. ಫಲಗಳು ಸಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣಿಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಿಮರ್ಶಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಾದುದು, ಅಲೋಚನೀಯವಾದುದು.

ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಇರುವಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾವಯವಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಒಂದಂಶ ಮಿಶ್ರವಾದರೆ ಅದು ಯೋಗ. ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದವಯವಗಳಿಂದ - ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಂಗದಿಂದ ಕೂಡಿದರೆ ಅದು ಯೋಗ. ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರ ಅವಯವಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸಮ್ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಸೇರಿದರೆ ಅದು ಸಂಯೋಗ.

ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕದಡಿಸಿದರೆ ತಾನರೆಯ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದರೆ ಆಗುವುದು ಯೋಗ ಮಾತ್ರ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಗವೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುರ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಆಗುವುದು ಸಂಯೋಗ. ಇದು ಬರೀ ಯೋಗವಲ್ಲ.

ಹೀಗೆಯೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರ ಅವಯವಗಳ ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಯೋಗ - ಸಂಯೋಗಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸತಿಪತಿಗಳಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸೊಂದಾದರೆ ಅದು ಸಂಯೋಗ. ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ಮಿಡಿದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ಸಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದರೆ, ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಹ್ಯವಯವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಯೋಗ. ಇದು ಲೌಕಿಕದ ಮಾತು. ಅಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕರಣಸತಿ ಲಿಂಗ ಪತಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಯೋಗ - ಸಂಯೋಗಗಳಿವೆ. ಲಿಂಗವೆ ತಾನಾಗದೆ ಸುನ್ಯನೆ ಘನಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಯೋಗ. ತ್ರಿಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಲಿಂಗವೆ ತಾನಾಗಿ ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಮ್ಮಿಲನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಯೋಗ ; ಅದು ಸಾಮರಸ್ಯ.

ಈ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರಿ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂದು ಯಾರು ಭಾವಿಸ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಅಷ್ಟಣೆ ಕೊಡಿಸ ದಿದ್ದರು 'ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ' ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನನಾಟುವಂತೆ ಕತೆಯ ಕಲೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳದವರಾರು ಅರಿಯದಿಲ್ಲ. ಆ ಬೀಜಾವಾವನೆ ಈ ತರು ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಿಮರ್ಶೆಯೆ ; ವಿಜ್ಞಾನವೆ. .

ಲಯ - ವಿಲಯ

ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹದಂತರವಿದೆ, ಮನೋಯ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಲಯದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಬರುವ ಗುಣವಿದೆ. ವಿಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮರುಳದೆ ಅವಿರಳವಾಗುವ ಗುಣವಿದೆ. ಮರಳಿ ಬರುವಿಕೆಗೂ ಅವಿರಳವಾಗಿರುವಿಕೆಗೂ ಮಹದಂತರವಲ್ಲವೆ ?

ಸಿದ್ಧಿ ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ಉದಹರಿಸಬಹುದು. ದಿನದಿನದ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಜಾಗ್ರತೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಸಿರಾಲಂಬ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಸಿರಂತರವಾಗಿ ಮರುಳದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಸಿದ್ಧಿ ಲಯ, ಸಮಾಧಿ ವಿಲಯ. ಸಾವು ಸಹ ಲಯವೆ, ಪುನರ್ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದಲ್ಲಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವೆಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರುವೆ. ಜಗದ ಲಯವು ವಿಲಯವಲ್ಲ, ತಿರುಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವದಾಗಿ.

ಅನುಭಾವಿಗಳು ಅಚ್ಚೆಯಾದ ಸುಖವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ವಿಲಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಲಯದ ಕಾಡ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೇಳುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೋಗಿ ಬರುವ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಕಿನಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಕಿವಿಯಿಂದ ಲಯವಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೋ ಬೇರಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಗಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಲಯ.

ಪ್ರತಿದಿನ ನಮಗಾದ ಆಗುವ ಲೋಕಾನುಭವಗಳು ಆದಿಷ್ಟೋ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಲಯವೆಂದೆನಿಸದು. ಅನೇಕ ಮರಳಿ ಭಾವ ಮನಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ವಿಲಯವಾದುದು ಹೀಗೆ ಮರಳಿಬಾರದು.

ಇದು ಲಯ ವಿಲಯಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ. ಇದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅನುಭಾವ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಒಂದಂಶ.

ದೈವ - ದುಡಿಸು

ಮನುಷ್ಯನು ಪಡೆದ ಫಲಾಫಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವು ದೈವಬಲವೇ ದುಡಿಸು ಮೆಯ ಬಲವೇ ಎಂಬುದೊಂದು ನಾವು ಆಗಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯತ್ನ ಪ್ರವಾದಿಯು 'ದೈವೇನ ದೇಯಮಿತಿ ಕಾಪುರುಷಾ ವದಂತಿ' ಎಂದು ದೈವವಾದಿಯನ್ನು ಸಿಂದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಿದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಸಿಂಹವು ತಾನು ಮೃಗರಾಜನೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹಸಿದು ಬಾಯ್ಬಿರೆದು ಒಂದೆಡೆ ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಬೇಟೆಯು ತಾನೇ ಬಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದೆ ? ತಾನು ಅದೆಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮ ಶಾಲಿಯಾದರು ಎದ್ದು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದು ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ನೋಡಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಯೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ದುಡಿಸುಯೆ ದೊಡ್ಡ ಸ್ತಿಕೆಯೊಂದನ್ನೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ.

ದೈವವಾದಿಯು 'ಯತ್ನೇನ ಲಭ್ಯಮಿತಿ ಕಾಪುರುಷಾ ವದಂತಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದೇ ನುಡಿಯಿಂದ ಯತ್ನವಾದಿಯನ್ನು ಹೀಗಲೆಯೆಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ದೈವಬಲವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಅಸೀರಿಕ್ಷಿತವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯವ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ದೈವಬಲವಿಲ್ಲದವನು ದೀರ್ಘವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿಯು ಫಲವ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದೆ ಚೊಳ್ಳು ಕುಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಶ್ರಮವೆ ಫಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಹಣೆ ಬರಹ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿಲ್ಲೆಂದು ಉಸುರ್ಗರೆವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ವರ್ಷಾಧ್ಯಂತ ಕೃಷಿಮಾಡಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮಳೆಬೀಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನ ಪ್ರಯತ್ನ ಅದೇನಾಗಬಲ್ಲುದು ? ಒಂದುವೇಳೆಮಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಳು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಅದೇನು ಬರಬಲ್ಲುದು ? ನನ್ನ ದೈವ ಚನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದ ಲ್ಲವೆ ? ದೈವಬಲವಿದ್ದರೆ ಕೊರಡು ಕೊನರುವುದು. ಬರಡು ಹಯನಹುದು. ಅದೇ ದೈವಕೃಪೆಯಿಲ್ಲದ ಕೊನರು ಕಮರುವುದು. ಹಿಂಡುವ ಹಸು ಬರಡಹು ದಲ್ಲವೆ ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ದೈವವಾದಿಯು ದೈವದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯನ್ನೆ ಮುಂದುಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡು ಚೊಳ್ಳು ನಾವಗಳು. ಏಕವಕ್ಷೀಯ

ವಾದಗಳು. ಇವೆರಡು ಸರಸ್ವರ ವೂರಕವಾದವುಗಳು. ಇವೆರಡು ಅವಧ್ಯಕ ವಾದವುಗಳು, ಅನಿವಾರ್ಯವಾದವುಗಳು. ದುಡಿದು ಪಡೆದದ್ದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದಕ್ಕದೆ ಹೋಗಬಹುದು ; ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೆ 'ಕೈಗೆ ಬಂದು ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ದೈವ ವಾದಿಯು ಹೇಳುವಂತೆ ದಾರಿಹೋಕನಿಗೆ ದೈವಬಲದಿಂದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಡ್ಡು ಸಿಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ದೈವಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅದೆಷ್ಟು ದಿನ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು? 'ಧರ್ಮಕೊಟ್ಟದನ್ನು ಕರ್ಮಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತಂತೆ' ಎಂದು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿಯಿಲ್ಲವೆ? ಅದರಿಂದ ಯಾರು ಯಾರನ್ನೂ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೈವ - ದುಡಿಮೆ ಗಳೆರಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಸ್ಥಿ ಗಳವರ ಹಿತೋಪದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಒಳ್ಳೆಯ ದೈವವಿದ್ದರೆ ಬರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಅದೆಂದಿಗೂ ಅವರು ಹೇಡಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಳತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನ ವಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ಫಲಕೊಡುವುದು ದೈವದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮಿಗೆ ಫಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೂರು ಸಲವಾಗಲಿ ಬೇಸರ ಪಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೈವಕೃಪೆಯನ್ನು ವಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲವನ್ನು ಮೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವಧ್ಯಾನವನ್ನು ದೇಹದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಅವರು ಅದೆಂದಿಗೂ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ತನ್ನ ಅಲ್ಪಾಯುಷವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡುದು ಒರೀತನ; ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲ್ಲ, ದೈವಿಕ ಸಹಾಯದಿಂದ ದೈವಿಕ ಸಹಾಯ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಫಲದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಯಮನು ಬಂದು ತನ್ನ ಪಾಶವನ್ನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದೈವಿಕ ಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಮನ ಆ ಪಾಶ ಕೆಲಸಮಾಡದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೈವ - ದುಡಿಮೆ ಎರಡು ನೇರಿಯೆ ಒಂದು ಫಲಿತಾಂಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನೀತಿ ಬೋಧ, ರೀತಿ ಶೋಧ

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನೀತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಡತೆಯನ್ನು ಕೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀತಿಬೋಧೆಯು ರೀತಿಶೋಧದಲ್ಲಿಯೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಡೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಅದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು, ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಕ್ಕದೆ ಹಗ್ಗ ಹೊಸದಂತೆ!

ಈ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಅವರದೇ ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ. ಅವರು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಆತನು ವಡೆಯುವವರೆಗೂ ಆತನಿಗೆ ನೀತಿ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತಿ ಭೋಜನಲೀಲಸಿಗೆ ಮಿತವಾಗಿ ಭುಂಜಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಆತನು ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಆತನ ಮಲ ವರಿಶೋಧನೆನಡೆದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆವಿಗೂ ಅವರ ಆತ್ಮ ಕಳಕಳಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆವಿಗೂ ಅವರ ರೀತಿಶೋಧ.

ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಉಸಿರು. 'ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ನಡೆವುದರಿಂದ ಕಷ್ಟಮಿನ್ನುಂಟು?' ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡವನಾಗಲಿ ಬಲ್ಲಿದನಾಗಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಲಿ ವಂಸಾವಿಯಾಗಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಿರಲಿ ಅನಧಿಕಾರಿಯಿರಲಿ ನೀತಿ ರೀತಿಗಳಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ನಲ್ಲದವರೆಂದು - ನೀತಿ ನ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ನಡೆವವರೆ ಮಹಾನುಭಾವರೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು, ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೀತಿಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅನುಭವ ಪೂರ್ಣವಾದ ನೀತಿ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಜಗುಣರ ನೀತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯಿಂದ ಮೆಮರ್ತಿಸಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸೋಣವಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ಶ್ರೀಗುರು ವಚನದಿಂದಧಿಕ ಸುಧೆಯುಂಟೆ ?

ಇದು ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯ ನೀತಿ, ಎಂತಹ ಅಮೃತ ನೀತಿ. ಮಾನವನು ಅಮರನಾಗಿ ಆಶುಂಡನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಚರಿಸಿಯೆ ತೀರಬೇಕು, ಅನುಭವಿಸಿಯೆ ಗಬೇಕು. ಮೊದಲು ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಬೋಧಕ ವೇದಕ ಸಿಷ್ಯರು ಕಾಮ್ಯ ಸೂಚಕ ವಾಚಕ ಕಾರಣ ವಿಹಿತ ಎಂದು ಎಂಟು ಬಗೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರುಗಳಲ್ಲದ ಬರೀ ಗುರುಗಳೆಂಬವರೆಂದು ಜಗುಣರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉಚಯಕ್ಕೆರಾದವಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಶ್ರೀಗುರುಗಳಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಷ್ಠ ಗುರುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾಯಿ ಎಂದೆ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಅಚಾರ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ವರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. * ನಾಲ್ವರು ನರಂಗಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಗುರುಗಳು. ಇವರ ವಚನ ಸುಧೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗೊಬ್ಬ ನರನು ವಾನಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಿಂದಾಗಿ ಮಾನವನು ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ಎಂದೆ ವಂಚಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾತೆ ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ರೀಗುರು. ಇವಳು ಕೊಡುವುದು ವಚನಸುಧೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನವನು ಮೊದಲು ಲಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಮಾತು. ಮಾತಿಲ್ಲವೆ ಮಾನವನ ಚರಿತಾರ್ಥವೆ ನಾಗುವು ಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಮಾತುಬೇಕು. ಮಾತಿಲ್ಲವೆ ಹೋದರೆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಇತರ ವರುಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತ, ಬದುಕಬೇಕು. 10ದಿನ ನಾಗರಿಕ ಮಾನವ ಜೀವನ ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನವತೆ ಾತಿಸಿಂದ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತು ಮಾತೆಯಿಂದ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. * ಕಾರಣದಿಂದ ವಚನಸುಧೆಯ ನೀನ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೀಗುರು ಮಾತೆ. ಇವಳು ನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಾನವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಬರುವವ ಲ್ಲರು ಈ ವಚನಸುಧೆಯನ್ನು ವಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಲರದು. ಇದು ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ವಚನಸುಧೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಾತ್ರ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ವಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಆ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದ ಅಮೃತವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶ್ರೀಗುರು ತಂದೆ. ಈತನು ಕೊಡುವುದು ಉದ್ಯಮಾಮೃತ. ಮಾತು ಕಲಿತಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಕೃತಿಯಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬಾರದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡದವನು ಒದುಕಲಾರನು. ಕಾರ್ಯ ಮಾಡದವನಿಗೆ ಅನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಅನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಅದೊಂದು ಮೃತಜೀವನ. ಅನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಸಿತನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈತನು ಎರಡನೆಯ ಶ್ರೀಗುರು. ಇದು ಈತನಿಂದಲೇ ಆಗುವ ಕಾರ್ಯ. ತಾಯಿ ವಚನ ಪೂರಕಳಾದರೆ ತಂದೆ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರೇರಕ. ಕಾರ್ಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಾಯಿ ಸಹಿವಬಹುದು ಸಹಿಸು ತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆ ಸಹಿಸಲಾರ. ಯಾವದಾದರೊಂದು ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋ ದಿಸುತ್ತಾನೆ; ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಬಹು ಮಂದಿ ವರಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಓದಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಸೋಮಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿರು ದ್ಯೋಗ ನಿರುತ್ಸಾಹಗಳು ಹೊರಟುಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲರು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗ ಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಾತ್ರರಾದರೆ ಸಾಲದು. ಇದು ಶರೀರ ಮಾತ್ರ ಪೋಷಿಸಬಲ್ಲದು. ಮಾನವನಿಗೆ ಶರೀರ ಪೋಷಣೆಯೇ ಚರಮ ಗುರಿಯಿಲ್ಲ. ಅದರಾಚೆ ಬುದ್ಧಿಯೊಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಭಿವರ್ಧಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಗುರುಬೇಕು.

ಅವನೆ ಮೂರನೆಯವನಾದ ಅಧ್ಯಾಪಕನು. ಈತನು ಮಾತೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾತೆಯು ಬರೀ ಮಾತು ಕಲಿಸಿರು ತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಆದರ ಅರಿವು ಬುದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲುಕುವಷ್ಟು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಸಮಾಯಕವಾಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಮಾತಿನ ಮರ್ಮ - ಮೂಲಗಳ ಅರಿವು ಸಂಕಷ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೌತಿಕ - ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಚಾರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಾಗದ ವಿನಹ ಮನುಷ್ಯನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಾರ; ನಾಗರಿಕನಾಗಲಾರ.

ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿವುದು ಬಾಹ್ಯವಾಣಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕನಲ್ಲಿ ಕಲಿವುದು ಅಂತ ರ್ವಾಣಿ. ಇದುವೆ ಕಾವ್ಯ. ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಭಂದೋ ಬದ್ಧವಾದ ಕವಿತೆ

ಯಲ್ಲ; ಪದ್ಯನಲ್ಲ. ಗದ್ಯವೂ ಕಾವ್ಯ. ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ರಸವತ್ತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ತಾಯಿಯಿಂದ ಕಲಿತ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಸವಂತಿಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಕಾರಣ ರಸವಾಣಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಆಗ ಬುದ್ಧಿವಂತನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ, ಜಾಣನೆಂದೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಜವಮಿಲ್ಲದ ಅಪ್ಪ, ಕುವರನಿಲ್ಲದ ಮನೆ, ಕವಿತ್ವವಿಲ್ಲದ ಜಾಣ್ಮೆ' ಇವು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲೆಂದು ಕವಿ ಷಡಕ್ಷಿಯು ಹೇಳಿದಾನೆ. ತಾಳಕೆಯ ಮಾತಿದು. ಉಳಿದ ಪಳುಗಳಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ನಡಿಗೆಯುಳ್ಳವನು ಜಾತ್ಯರ್ಥನಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕು ಬರಬೇಕು. ವೇಗ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಆಗ ಕುದುರೆ ಕುದುರೆಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕತ್ತೆಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಮನುಷ್ಯನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ಬರೀ ಮಾತುಬಂದರೆ ಸಾಲದು. ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಆ ಮಾತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಚುರುಕಾದರೆ ರಸಯುಕ್ತವಾದರೆ ಅದೇ ಕಾವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತು ಇಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಳು ಇಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕುದುರೆಯಂತೆ ಅಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈತನನ್ನು 'ನರೋ ವಾ ವಾನರೋ ವಾ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉತ್ತರವಾಗಬಲ್ಲದು. ಓದು ಬಾರದವನ ಬಾಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ವಾನರ ಬಾಳೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಮಾತು ವ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೆಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೋ ಅವರು ವ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ವ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾತು. ಒಬ್ಬರ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತಾಡುವುದು ಪರೋಕ್ಷ ಮಾತಿನ ಒಂದು ಬಗೆಯಾದರೆ ಬರೆಹ ಮೂಲಕ ಮಾತಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನು ಅದೆಂದೂ ಆಗಿ ಹೋಗಿದಾನೆ. ಅವನು ಇಂದು ವ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಆದರೇನು? ಅವನ ಅಂತರ್ವಾಣಿ ವ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಆತನು ತನ್ನ ಆ ಅಂತರ್ವಾಣಿಯನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಾನೆ. ಕಾವ್ಯವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕುಮಾರನ ಕತೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ದುಷ್ಯಂತ ಶಕುಂತಲೆಯರ ಬಾಳಬಗೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು ನಡೆಸ ಮಾತು. ಇಷ್ಟು

ದೂರದ ಮಾತು ಬೇಡ. ಇವೀಗ ಈ ಪರೋಕ್ಷ ಮಾತಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವೇ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ. ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರು ನಾವು ಮಾತಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ದೂರದ ರಾಜಕೀಯ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿದು ಮಾತಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪತ್ರಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮಾತುಗಳು ರಸವತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ಕಾವ್ಯಗಳಾಗಬಲ್ಲವು. ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆಗಿವೆ. ವಿನೇಕಾನಂದರ ಜವಹಿರಲಾಲರ ಅನೇಕ ಪತ್ರಗಳು ಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ ?

ಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರೋಕ್ಷ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಲೆವುದು ಆವಶ್ಯಕ, ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಮಾನವನ ಮಟ್ಟ ಮೇಲಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಮಾತಿನ ಪೂರ್ಣತೆ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇವರಿಂದಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನು ಕೊಡುವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಕಲಿತಾಗಬೇಕು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧೆಯ ವಾಸವನ್ನು ಅನೇಕರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ಕಲಿತು ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಭೌತಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸುಧೆಯನ್ನು ವಾಸವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಾದರು ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಇವರಾಚೆ ಇನ್ನೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ಆತ್ಮ. ಅದರಿಂದಲೇ ಬುದ್ಧಿ ಸಂಸತ್ತು ಶಕ್ತಿಸಂಸತ್ತು ವಾಕ್ ಸಂಸತ್ತು ಬರಬಲ್ಲವು, ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬಲ್ಲವು. ಇನ್ನೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದ ಆ ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರಪಿಲ್ಲವ ಮೇಲೆ ಮಾನವನಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಪಿಲ್ಲ. ಮಾತು ಮೈ ಬುದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಮನುಷ್ಯ ಕಡೆಯದಾಗಿ ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕು. ಆಗ ಮಾನವನು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಬಲ್ಲನು, ಮಹೋದಯನಾಗಬಲ್ಲನು.

ಈ ಮಹತ್ವಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ರೀಗುರುವಾದ ಆಚಾರ್ಯನು. ಮಾತು ಮೈಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಒಹಿರಂಗದ್ದು. ಬುದ್ಧಿ ಆತ್ಮಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಂತರಂಗದ್ದು. ಬಹಿರಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು. ಅಂತರಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಅಧ್ಯಾಪಕ ಆಚಾರ್ಯರು. ಇವರಿಬ್ಬರು ಅಂತರಂಗದ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು. ಅಧ್ಯಾಪಕನು ತಾಯಿಯ

ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಆಚಾರ್ಯನು ತಂದೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೃತಿಯಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಹೇಗೆ ಕೊರತೆಯದೋ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮಾನುಭವವಿಲ್ಲದ ವಾಂಡಿತ್ಯ ಕೊರತೆಯದೆ. ಜನಸಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜನಕನು ಪೂರೈಸಿ ಕಳೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಚಾರ್ಯನು ಪೂರೈಸಿ ಕಳೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅರಿತುದನ್ನು ಆಚರಿಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಚರಿಸಿ ಅನುಭವಿಸು ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ ನಡೆವುದೇ ಮಾನವನ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿ. ಉನ್ನತಗತಿ. ಇದೇ ಚರಮಗುರಿ ; ಪರಮಸಿರಿ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯನ ಆಯತ್ನ ಅತ್ಯಧಿಕವಾದುದು, ಶ್ರೀಗುರುತ್ವ ಹಿಂದಿನ ಮೂವರಿಗಿಂತಲು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

ಈ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಬೋಧೆಗೆ ಬಹುಮಂದಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸುಧೆಗೆ ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಹಾತ್ಮರಾಗಿ ಆದರ್ಶಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಅಖಂಡ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗದ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೀವಿಯಾಗಿ ಜನನ ಮರಣದ ಜಂಜಡಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಹೋಗುವವರೆ ಬಹಳ.

ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅಪರೂಪ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಪರಿತ್ಯಸ್ತತೆ ಇನೆಯೆಂದು ತೀರದವರು ತೀರ ಅನರೂಪ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಮತ್ತೂ ಅಪರೂಪರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಆತ್ಮಸುಧೆಯನ್ನು ಸುರಿದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ವರಮಾದರ್ಶ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಬ್ಬರು. ಇದು ಇನ್ನೇದವರಿಗೂ ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಮಾತಾಡುವಿಕೆ, ಮಾಡುವಿಕೆ ಅರಿಯುವಿಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದಂತಹ ಶ್ರೀಗುರು ವಚನಸುಧೆಗಿಂತ ಬೇರೆ ಸುಧೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ನೀತಿಬೋಧೆಗಿಂತ ಬೇರೆ ನೀತಿಬೋಧೆಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆತ್ಮಾನುಭವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಪರಮನೀತಿ ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯನು ಬೋಧಿಸುವ ನೀತಿಗಳಾವು, ಸನ್ನದತೆಗಳಾವು ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನು ಅರಿತಾಗಬೇಕು.

೨. ರಾಗದಿಂ ಬೇರಿನ್ನು ಭವಬೀಜಮುಂಟೆ ?

ರಾಗ ವಿರಾಗಗಳು ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಹಗಲಿನಂಥವು. ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಹಗಲು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮಾನವ ಜೀವನ ಅದೊಂದು ಶೂನ್ಯ. ಅದೇ ಒಂದು ಬಂಧನ. ಮಾನವನು ಮಹಾನುಭಾವನಾಗಬೇಕಾದರೆ ರಾಗದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದಾಗಬೇಕು. ವಿರಾಗ ರವಿ ಮೂಡಿಯಾಗಬೇಕು.

ಮಾನವನು ಮನೋವೃತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬದುಕುವಾಗ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾರ್ಥವು ರಾಗದ (ಅತ್ಯಾಸೆಯ) ಬೀಜ. ರಾಗವು ಭವದ (ಬಳಲಿಕೆಯ) ಬೀಜ.

ಇಲ್ಲಿ ಭವವೆಂದರೆ ಬಳಲಿಕೆ. ಅದು ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳದ್ದಾದರು ಆಗ ಬಹುದು. ಅದು ಬೇಕು ಇದು ಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿ ಶ್ರಮಿಸುವದಾದರು ಆಗಬಹುದು. ಮನದ ಆಲೆಗೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ. ಪಾರವಿಲ್ಲವ ಆ ಆಲೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದೇ ಪಾರತಂತ್ರ, ಪಾಮರತ್ವ. ಆತನ ಚಿತ್ತ ಆತನ ಸಾತಂತ್ರ್ಯ ದಲ್ಲಿರದು. ಕರ್ತವ್ಯಾಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯದು. ಬಯಸಿದ್ದು ಯಾವುದೆ ಇರಲಿ - ಅದು ಹೇಗೆ ಬರಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದೇ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮಾನವನು ಪಶುವೃತ್ತಿಗೀಯುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ತಂತ್ರನಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಾನೆ, ಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಆಗಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಆಗಲಿ ಮಾನವನು ಅತಿ ಆಲೆಗೆ ಒಳಗಾದರೆ ಆ ರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ಲವ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ಇಂದಿನ ಕಳ್ಳನಂತೆಯ ವಿಪ್ಲವದ ಕತೆ ಎಲ್ಲಿಗೇರಿದೆ? ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿಸಿದೆ? ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಹೀಗೆಯೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಗದಿಂದ ರಸವಿಲ್ಲ. ರಾಗವು ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಸ. ಅದನ್ನೆ ರಸವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭ್ರಮಿಸಿ ಜೀವನು ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಮುಂಗಾಣದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹತ್ತದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯು ಮಾನವ ಹೆಂತದಿಂದ ಮಹಾತ್ಮ ಹೆಂತಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ರಾಗದಿಂದಲ್ಲ, ವಿರಾಗದಿಂದ. ವಿರಾಗವೆಂದರೆ ಇದು :

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಇರುವುದೆ ವಿರಾಗದ ಪೂರ್ಣತೆ ಯಲ್ಲ. ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾತ್ರ. ಅತನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಾಗಿಯೆ! ಅದೇ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನವಾದಾಗ ವಿರಾಗ ವರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬಲ್ಲದು. ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ವಿರಾಗವನ್ನು ಬಳಸಿ ಲೋಕದೇವೆಗಾಗಿ ರಾಗವನ್ನು ಬಿಳಿಸಿದರೆ ಅದು ವಿರಾಗವೆ! ಅಂತಹ ವಿರಾಗ ಇದೀಗ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ವ್ಯಕ್ತಿಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಈ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕವಾದ ವಿರಾಗಕ್ಕೆ ಬಾರನು. ಬಾರದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಮಹಾನುಭಾವನಾಗಲಾರನು. ಆಗದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಭವಬಂಧನ ತಪ್ಪದು. ಭವಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬಳಲಬೇಕು; ಬಳಲುತ್ತಾನೆ.

ರಾಗಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು ಅಶಾಂತಿ; ಅಸಂತೋಷ. ಸಂಪಾದಿಸದಿದ್ದರಂತು ಅವನ ಪಾಡು ಪಾಡೇ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದು. ವಿರಾಗಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು ಸಂತೋಷ, ಸಂತೃಪ್ತಿ. ಸಂಪಾದಿಸದಿದ್ದರು ಸಂತೋಷ, ಸಂತೃಪ್ತಿ. ರಾಗಿಯು ಮೈಸಿರಿ - ಮನೆಸಿರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾನೆ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ವಿರಾಗಿಯು ಭಾವದಸಿರಿ ಭುವನದ ಸಿರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ರಾಗಿಗೆ ಅಹೋರಾತ್ರಿಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಂದು ಒಮ್ಮೆ ಸುಖ ಒಮ್ಮೆ ದುಃಖ, ಒಮ್ಮೆ ಶಾಂತಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅಶಾಂತಿ, ಒಮ್ಮೆ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಕ್ರಿಯೆ, ಒಮ್ಮೆ ದಯೆ ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಅದಯೆ ಹೀಗೆ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ವಿರಾಗಿಗೆ ಅವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಟ್ಟಾಗಿಯೆ ಇದ್ದು ಶಾಂತತೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ದಕ್ಷತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ರಾಗಿಯು ರಹಸ್ಯ ಕ್ಷಿಂತ ರಂಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾಲುುತ್ತಾನೆ. ಅನಶ್ಯಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಆಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿರಾಗಿಯು ಇವುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಗವು ತನ್ನನ್ನೆ ಬಂಧನದಿಂದ ದಾಟಿಸದು. ವಿರಾಗವು ಭುವನವನ್ನೆ ಬಂಧ ಬಳಲಿಕೆಗಳಿಂದ ದಾಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ರಾಗದ ಗುಣ. ಇದು ವಿರಾಗದ ಗುಣ. ಅದು ಭವಬಂಧನಕ್ಕೆ ಬೀಜ; ಇದು ಭವ ವಿಮುಕ್ತಿಗೆ ಬೀಜ; ಭವ್ಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಬೀಜ.

ಇಂತಹ ವಿರಾಗವು ವಿನಾಹವಾಗದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೂ ಆವಶ್ಯಕವಾದುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದುದು. ಅಂದಿಗೆ ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ ಸವಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯೇ ಜೀವನ. ವಿದೇಹ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಮರಣ. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ರರಣು ಹೋಗುವುದೇ ಲೇನು. ಭವಬೀಜವಾದ ರಾಗವ ಬಿಡುವುದೇ ಲೇನು.

ಇವಲ್ಲವೆ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ವಿನಿರಸದೆ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತೀರೆಯಲ್ಲಿ ನರಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹಿರಿದಿಲ್ಲ. ಕರಣ ವಿಜಯದಿಂದ ಕಲಿತನವಿಲ್ಲ. ಯಾಚನೆಗಿಂತ ನೀಚತನವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮದರಿವಿಗಿಂತ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಲ್ಲ. ಕೃಪಣತೆಯೇ ಕುಗುಣ. ಅವನಾದವೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯಾ. ಸತ್ಯವೇ ಶುದ್ಧತವ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನವೇ ಸಂಪದ. ಕಾಯಬಿಟ್ಟು ಮಾಯದಾಟವಿಲ್ಲ. ಕಾಮಬಿಟ್ಟು ಚುಚ್ಚು ಕತ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ವಿನಯಬಿಟ್ಟು ಉಪಚಾರವಿಲ್ಲ, ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ. ಶಮೆಯೇ ಮುಕ್ತಿಸಾಧನ, ವಿಮಲಮಾನವನೆ ಶುಭತೀರ್ಥ. ರಮತಸ್ವಿ ನಡೆವುದು ಕಡುಕಷ್ಟ. ಮಮಕಾರವೇ ಮಿಕ್ಕಿನಬಂಧ. ದಯೆಯಿರಲು ಧರ್ಮ ಬೇಡ, ವಿರತಿಯಿರಲು ಸಂಪದ ಮುಖಬೇಡ. ಅಚ್ಚ ಭಕುತಿಯಿರಲು ಸಚ್ಚ ರಿತ ವೇಕೆ ? ತಾಸಿರಲು ತೀರೆಯ ದೇವರೇಕೆ ?

ಸಮತೆ ಸಹಜತೆ ಸ್ನೇಹ ಸೇವೆ ಸಂತ್ಸಂಗ ಸಿಸ್ಸಂಗ ಆದರಣೆ ಲೌಕಿಕ ಪರಮಾರ್ಥ ಜಾಣ್ಮೆ ನೇಮ ಸಿಂಹ ಪೂಜೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ವಿನಯ ವಿನೇಕ ವಿರತಿ ವಿದ್ಯೆ ಶಮೆ ದಮೆ ಸತ್ಯ ಸತ್ಯತ್ಯ ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯ ದಾನ ಧರ್ಮ ಇವೆಲ್ಲ ಅನು ಸರಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿಗಳು.

ಪರನಿವೃತ್ತಿನ ಕೂಟ ಪರವಿತ್ತಾಪಹರಣ ಅಭಿಕ್ಷುನೇವನೆ ಹಿಂಸೆ ಇವು ತನುವಿನಿಂದಾಗುವ ಅನೀತಿಗಳು ; ವಾಮರ ಜನ್ಮ ಕಾರಣಗಳು ಇವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಬೇಕು.

ಅಸತ್ಯ ಅನುಚಿತ ನಿಷ್ಕುರತೆ ಪೈಶುನ್ಯ ಇವು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಅನೀತಿಗಳು. ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಜನ್ಮ ಸಾಧನಗಳು. ಇವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಬೇಕು.

ಅಕಾರ್ಯಯೋಚನೆ ಅನಿಷ್ಟಚಿಂತನೆ ಅನ್ಯಥನದಾಲೆ ಅನ್ಯನತಿ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಇವು ಮಾನಸಿಕ ಅಸೀತಿಗಳು. ವಾಪಜನನ ಮೂಲಗಳು. ಇವನ್ನು ಪರಿವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮದ ಮಾನ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮೋಸ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಮಂದಭಾವ ಕದನ ಕರ್ಕರ ಕಪಟ ಕೋಪ ಸಿದ್ಧಿವಾದ ವಶ್ಯವರ್ನ ಅವಿವೇಕ ಅಲಸಿಕೆ ಹಿಂಸೆ ಸಿಂಧಿ ತನಕ ಶೋಕ ಕರಣವೃತ್ತಿ ಮಾಯಾವಿಲಾಸ ಹವಣಿಸದಾಸೆ ಕುನುತಶಾಸ್ತ್ರಾನುಗತಿ ವಿರತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತಿಮನುತೆ ಚಿಂತೆ ದುರಾತ್ಮರ ಸಮರತಿ ಇವೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡತಕ್ಕ ಅಸೀತಿಗಳು.

ಇವೆಲ್ಲ ನಿಜಗುಣರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ನೀತಿ ಅಸೀತಿಗಳಾದರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ತಪ್ಪದೆ ತಂದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂದ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪದೇಶ ಕೇಳಿದವರು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವರೂ ಇಲ್ಲೂ ಎಂಬುದನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಅಪ್ರಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅದು ಅಪ್ರಮೇಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸದ್ವಿಧೆಯಿಂದ ನೀತಿಜ್ಯೋತಿಯು ಬೆಳಗಿತು. ರೀತಿ ಪ್ರೀತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನೀತಿ ರೀತಿಗಳ ಮಹೋನ್ನತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣರಾದರು.

‘ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೈರವಿಲ್ಲದೆ ಕೂರ್ವುನೆ ಚಂದಮನು’

ಕಾಲೋಚಿತನ ಬಲ್ಲ; ಕ್ರಮನ ತಪ್ಪುನಲ್ಲ

ರವಿಬಳ್ಳ ಮುಪ್ಪಿನಂ ಮು-

ಸವರಾಯನ ನಳೆದು ನಿಚ್ಚಲುಂ ಜನಸುಜ್ಞಂ |

ಅವಸಿಯೊಳರ್ಪನೆ ವರಂ

ವಿನೇಕದಿಂ ಧರ್ಮಮೆಸಗಿ ಕಳೆವುದು ದಿನಮಂ ||

—ನೀತಿಸುಂಜರಿ.

ಹೊತ್ತಿನ ಮಹತ್ತನ್ನು ಅರಿತವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. 'ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲವನು ಕಳೆದು ಸಾವುದುಚಿತವೆ ಮನುಜ' ಎಂಬ ನೀಜಗುಣರ ಹಿತನುಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿವಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಹೊತ್ತು ಹೊರಳಬಾರದು, ಕಳೆದ ಕಾಲ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟರು ಮರಳಿ ಬಾರದು. ವೃಥಾ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವವನ ಜೀವನ ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು. ಎಂದು ಪರರಿಗು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾಲವೆಂಬ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೇತಾಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಅದು ಯಾವಾಗ ಹರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಕಾಲದ ಟೆಚಿತ್ಯವನ್ನರಿದು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು. ಕಾಲವನ್ನು ಕನಕದಂತೆ ಬಳಸಬೇಕು ಭಾವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾಲವೆಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರವಾಹ. ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನೆ ಜಾಣ. ಆತನು ಸತ್ಪೀರ್ತಿಯೆಂಬ ಹುಲುಸುಬೆಳೆಯ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ. ಕಾಲವನ್ನು ಮೀರಿ ರೀತಿಕಾಯದಿಂದ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ. ತಿಳಿಯದವನು ಕಾಲಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹರಿಯಬಿಡುವನು. ಅದರ ಸೆಳತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾವಿನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವನು ಎಂದು ಉದ್ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕಾಲವನ್ನು ಕೆಟ್ಟುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾವಾವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲು 'ಡೈರಿ' ಬರೆಯಲು, ಸಾಧಕರಿಗೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲಕಳೆಸ ನೋವಾಂಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಅಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಯುಷ್ಯವೆ ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತು. ಆಯುಷ್ಯಲ್ಲದ ಅರ್ಥ ಅದಷ್ಟಿದ್ದರೇನು? 'ಅರ್ಥರೇಖೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ಆಯುಷ್ಯರೇಖೆಯಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ' ಎಂಬ ಅಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನವನ್ನು ನೆನೆಸಿರಿ. ದರಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಹಣಕ್ಕಿಂತಲು ಆಯುಷ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಮನುಷ್ಯನೊಳಗಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ರಮದಿಂದ ನಡೆವುದರಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೇಮ. ಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳೊದಗಿದರು ತಮ್ಮ ಕ್ರಮದಿಂದ ತಾವು ಷ್ಟು ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ಕ್ರಮತಪ್ಪಿನಡೆವುದರಿಂ ಕಷ್ಟಮುಂಟೆ ?’

ಸಂಗೀತ - ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು ; ಸ್ವಾಮಿತ್ವವಿತ್ತು. ಸಂಗೀತ ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತಿ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದೇ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಡನೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ಮರದ ಒಬ್ಬ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ತಂದೆ ತೀರ ಬಡವನಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಲಹಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸಾಕಾಗಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಆ ಎರಡು ಹುಡುಗರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಿದ್ದು ಕಂಠವಿತ್ತು, ಕಲರವವಿತ್ತು. ಅವರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿ ಉದಾರ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಇಬ್ಬರನ್ನು ಸಂಗೀತ ಕಲಾಭಿಜ್ಞರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹುಡುಗನು ತೀರಿಹೋದನು. ಉಳಿದ ಚಿಕ್ಕವರೆ ಸಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗನಾಯಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದರು. ಕನ್ನಡ ಸಂಗೀತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭೆ; ಅವರದೇ ಒಂದು ಶೋಭೆ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸಿದರು, ಕಲಾವಂತರೆನಿಸಿದರು. ಸಂಗೀತ ಕಲೆ ಸೋಜಿಬವಾಗಿ ದರಡಲು ಅನುವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಕೃಪೆಯ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಬಾರದಿದ್ದರು ಅಂತಿದ್ದರು. ಹಾಡುವ ಆನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರು ಹಾಡಿಸುವ ನೀಕ್ಷ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಜೇರಿ ಜೇರಿ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ವಧ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು ಸಂಗೀತ ಮಿಶ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಭಕ್ತಿ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಂಗೀತ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಋಷಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಂಗೀತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರು; ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರು.

ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ಬಾಹ್ಯಸಂಗೀತ ಗಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು ಅತ್ಯುಗ್ರಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಿವೇಕ ಸ್ಥಿತರಾಗಿದ್ದರು; ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಗೊಂದು ವೀಣೆಯಿತ್ತು. ಒಂದು ರಾಗವಿತ್ತು: ಅದನ್ನು ಸುಶ್ರವ್ಯವಾಗಿ ಸುಮಧುರವಾಗಿ ಬಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಬಾಹ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಯೋಗಿ ನಿಜಾನಂದದೊಳು ನುಡಿಸುವ ವೀಣೆ |
ರಾಗ ರಸದ ತರಂಗಣಿ ನೋಡು ರಮಣಿ ||

ತನುವೆಂಬ ಹೊಳಹಿಗೇರಡು ದಿಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಕಾಯ
ನನುವರಿದಲುಗದಂತಿರೆ ಕೇಳಿಸಿ |
ಸಸುಮತನಾದ ಮೋಡಶಾಧಾರವೆಂಬ ರಮ್ಯ
ಮನಸುವ ಮೆಟ್ಟುಗಳ ನೆಲೆಯ ನಾರೈದು ನೋಡಿ ||

ತಿಳಿಬೀಳು ಮುದ್ದುನಾಡಿಯೆಂಬ ತಂತಿಗಳನು
ಮೃಗ ಮತಿ ಮನವನುಸಂದ್ರಿಯಂಗಳ |
ಕುಲವೆಂಬ ತಿರುಪುಗಂಬದೊಳು ಬಂಧಿಸಿ ಮೂಲ
ದೊಳಗಣ ತಾರೆಯೆಂಬ ಕಲೆಯ ಶ್ರುತಿಯನೆತ್ತಿ ||

ಪರ ಶಂಕರಾರಾಜನವನು ಮೇಳೈಸಿ ಯೋಗ
ಕರಣವೆಂಬಂಗುಲಿಯನಿಟ್ಟು ಬಾಜಿಸಿ |
ಪರನಾದವೆಂಬ ಗೀತವನು ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ
ಪರಿಜೆಂದು ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಕ್ತಿ ಪದ ವೀಯೆ ಕೇಳನುವ ||

ಆವರು ತಮ್ಮ ಆ ಆತ್ಮಗಾನಕ್ಕೆ ಈ ವೀಣೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಡಬಿಡದೆ ನುಡಿಸಿದರು, ನುಡಿದರು. ಆ ರಾಗರಸ - ಆ ಸಮರಸಗಳಲ್ಲಿ

ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಹ್ಯಸಂಗೀತಕ್ಕಿಂತಲು ಭಾವಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದರು, ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತವಾಗಿದ್ದರು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೋಷಣೆ ಅನನ್ಯಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜರಗಿತು. ಪರಿಶೋಧನೆ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಾಗಿ ಫಲಿಸಿತು.

ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅದೊಂದು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೃಕ್ಷದ ತಾಯಿಜೇರು. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಂದರಭವನದ ಅಸ್ತಿವಾರ.

ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೋದಿ ಅಧಿಕಾರಾರೂಢನಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆತ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕನ ಸ್ಥಿತಿ ಸಾಹಿತಿಯ ದಾಗಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರ ಇರುವವರೆವಿಗು ಅಂದ ಚಂದದ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆಗಳ ವಾಸಸ್ಥೂ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅದೇ ಸಿವೃತ್ತನಾದ ಮರುದಿನ ಮರಳಿ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯತ್ತ ಹೊರಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇದು ಹಾಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಗತಿ? ದುರ್ಗತಿ.

ಸಾಹಿತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇಂತಹದಾಗಿತ್ತು. ಆತ ತನ್ನ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೇ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಪೋಷಿಸದೆ ಪರಕೀಯ ಎರವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಸೌಧದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವರರ ಸೊತ್ತಿನಿಂದ ಬಾಳುವುದು ಅದೆಷ್ಟು ದಿನ? ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿ ಶೇಖರವಾಗುವ ಬಗೆಯೆಂತು? ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಸಾಲತಂದ ಮೂಲ ಹಣದಿಂದ ಅದೆಷ್ಟನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಬಲ್ಲ? ಅದೆಷ್ಟು ಸುಖ ಪಡಬಲ್ಲ?

ಹೊಸ ನುಡಿಯ ಹೆಮ್ಮರದ ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹುಳ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಮರ ಮುಗುಳೊಡೆವುದು ಒಂದೆಡೆಗಿರಲಿ ಬಾಡ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. ಬೇರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹುಳಗಳನ್ನು ಬೆದಕಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗಿಡ ಚಿಗುರ ತೊಡಗಿತು. ತನ್ನದೇ ಆದ ಕುಸುಮಗಳು ಅರಳಿದವು. ಫಲಭರಿತ ವಾಯಿತು. ರಸಭರಿತವಾಯಿತು.

ವಚನ ವಾಙ್ಮಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಆದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇದೀಗ ಜೆಳೆದ ಕನ್ನಡ ರಸವತ್ತಾದ ರಹಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಂತದ ಮನೆ ಯಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಎಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಿ ತಾಳೆಗಲಗಳನ್ನು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಇವುಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅಳವ ಸಾಹಿತ್ಯ ವನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು, ಬೆಳೆಸಿದರು. ನಾಲ್ಕುನೂರುಗಳಿಗೆ ಭಾಗ್ಯ ತಂದರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸ್ವಂತ ರಚಿಸಿದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಿಂತಲು ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವೇನೆಯು ಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು, ಆದರ ಣೀಯವಾದುದು.

ವಿರತಿ, ವಿರತ

“ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿಯಿಲ್ಲ. ದ್ವೇಷಕ್ಕಿಂತ
ಜುಜ್ಜುವ ಅಲಗಿಲ್ಲ. ಭ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಪಾಶವಿಲ್ಲ. ದುರಾಶೆಗಿಂತ
ಬೇರೆ ಶತ್ರುವಿಲ್ಲ.”

—ಬುದ್ಧಜೀವ.

ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳವರ ಅಂತಃಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮನಬುದ್ಧಿಗಳ ರುದ್ಧಿ
ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಚಿತ್ತದ ಸಂವಿತ್ತಿಯನ್ನು
ನೋಡೋಣ! ಅದು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ವಿರತಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ!

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿರತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗಡುಸಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ, ವೆಡುಸಾಗಿ
ಕುಂತಿದ. ವಿರತಿಯು ನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಿಳಿದಿದೆ. ನಿರಂಜನ
ನಿರೂಪದಿಂದ ರಂಜನರೂಪಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿದೆ.

ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ವಿರತಿಯು ಸಂಸ್ಕಾರ ಜನ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸಂಸ್ಕರಣ
ಜನ್ಯವಾದುದು. ಆಗ ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣ, ವರಮಾರ್ಗ. ವಿರತಿಗೆ
ಸಂಸ್ಕಾರ - ಸಂಸ್ಕರಣ ಎರಡೂ ಎರಡು ಮುಖಗಳು. ಒಂದು ಬಾಹ್ಯಮುಖ,
ಇನ್ನೊಂದು ಅಂತರ್ಮುಖ. ಸಂಸ್ಕರಣವಿಲ್ಲದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಜಡ, ಜಂಜಡ,
ನೀರಸ.

ವಿಚಾರ -- ವಿನೇಕ ಹೀನವಾದುದು ವಿರತಿಯಲ್ಲ. ವಿರತಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ
ಕಣ್ಣು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ವಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ವಿರಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತಿದೊರೆ
ಯದು, ವ್ರಾತಬ್ಧಿ ದುಃಖ ಬಿಡದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನ
ವಾಗದು. ತನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣವೆಲ್ಲಿ?

ಹೆಣ್ಣು ಒಂದರಲ್ಲಿ ರತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ವಿರತಿಯ ಸಾಕಲ್ಯಾಣವಲ್ಲ.
ಪಿಷಯ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧ. ರೂಪು ರಸ ಗಂಧ
ರಬ್ಬ ಸ್ಪರ್ಶ ಎಂದು ಐದು ಬಗೆ. ಮೊದಲಿನ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳವ ಒಂದನ್ನು
ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ವಿರತಿ? ಅದು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧ

ಬಂಧಿತರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ್ತೂ ವಿರತಿಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರತಿಭಾವ ಅನಿವಾರ್ಯವಿರಬೇಕು. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿರಾಶಕತೆ ಕನಕದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಹರನಲ್ಲಿರುವ ವೃಷ್ಟಿಭಾವಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಿರ್ಮಮತೆ ಪಂಚವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಬೇಕು.

ಹೊಟ್ಟೆಯ ವಾಡಿಗೆ ಕಾಷಾಯವೇಷ ಹೊದ್ದರೆ ವಿರತಿಯಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ಜಿಟ್ಟಿಗಳ ಆಲಿಗೆ - ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ವಿರತನು ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ವಿರತಿಯ ವಿಶೇಷವೇನು? ವಿಶೇಷ ರತಿಯೇ ವಿಶೇಷವೇನು? ಹಾಗಾದರೆ ಶಾಂತಿಗೆ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿ?

“ಎಹಾಯ ಕಾಮಾನ್ಯಃ ಸರ್ವಾಸ್ವಮಾಂಶ್ಚರತಿ ಸಿಸ್ತೃಹಃ |

ಸಿರ್ಮಮೋ ಸಿರಹಂಕಾರಃ ಸ ಶಾಂತಿಮುಧಿಗಚ್ಛತಿ ||

ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯಬೇಕು. ಶಾಂತಿ ಸಿಲಯವಾದ ಸಿಸ್ತೃಹ ಸಿರ್ಮಮ ಸಿರಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಅನವಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ವಿರತಿಯಾಗಲಾರದು. ಸಿರಾಶೆ ಸಿರಹಂಕಾರಗಳು, ಆದರ್ಶಜೀವನದ ವಿರತಿಜೀವನದ ಅಡ್ಡಿ ಗಲ್ಲಿಗಳು.

ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರು ಒಂದು ಅರ್ಹತೆ ಬೇಕು. ಅರ್ಹತೆಯಿಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಏನೂ ಫಲಿತಾಂಶವಿಲ್ಲ, ತಥ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲ. ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಯು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದ ಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರದ ಆಲಿಯೇಕೆ? ಆ ಮೋಸವೇಕೆ?

ವಿರತಿಗು ಒಂದು ಗುರಿಯಿರಬೇಕು, ಇದು. ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ವಿರತಿಯ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥಸುಖಗಳ ತ್ಯಾಗದೊಡನೆ ಪರಹಿತ ಪರಾಯಣರಾಗುವುದೇ ಚರಮ ಗುರಿ, ಪರಮ ಆದರ್ಶ. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನಲು ವಿರತಿಮುಖನಾಗಬೇಕು. ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ - ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮಂಗಳವನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀವಲೋಕಕ್ಕೆ ಧಾರೆಯೆರೆಯಬೇಕು. ಯಾರಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದ್ದರು ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿದ್ದರು ಅದ್ದೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ - ಅಸೂಯೆಗಳಿದ್ದರು ಅವೆಲ್ಲ ಅಳಿದುಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಬೇಕು; ಪೂರೈಸ

ಬೇಕು. ಆಗ ವಿರತಿ ಸುಗತಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ, ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಗರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳವರ ವಿರತಿಯು ಮೊದಲು ಸಂಸ್ಕರಣ ಜನ್ಯವಾಯಿತು. ಮರಾಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಶೆಬಿದ್ದು ಅವರು ವಿರತಿಯನ್ನು ತಾಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿರತಿಗೆ ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಒಲವಿತ್ತು. ಒಹಿರಂಗ ಕಾರಣದ ಕಿಡಿ ಯೊಂದು ಅದರ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಭುಗಿಲೆದಿತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಗಾಳಿಗೆಂದು ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರೊಡನೆ ಹೊರಟದಾರೆ. ಜೊತೆಯವರೊಡನೆ ನೇದಾಂತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದಾರೆ. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನವ ಯವ್ವನದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ನೀರಿಗೆಂದು ಬರೀಕೊಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈ ಸೊಂಕಿಸುತ್ತ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವಳು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮನಸ್ಸು ನಾರ್ಸಟ್ಟಿತು. ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಿದಿರಾ! ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ; ಮಾಯದ ಮದನನ್ನು. ನೇದಾಂತದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಳಿಹಿಂಡಿ ದಂತಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮವ ಬಿಡಿಸಿ ಭೌತಿಕ ಭೂತವ ಹಿಡಿಸಿತು. ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಅಧ್ಯಾಸಕಾರಣ. ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಸತ್ಯವ ಮರೆಯಿಸಿ ಮಿಥ್ಯದತ್ತ ಹೊರಳಿಸಿತು ಮಾಯೆ. ಇನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದರ ಸಂಗ ದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಗತಿಯೇನು? ಅವಳು ಹೊತ್ತೊಯ್ದ ಕೊಡ ಬರಿದಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ನಾವು ಹೊತ್ತ ಈ ಘಟ ಬರಿದಾಗಿಯೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಜಲ ತುಂಬುವುದೆಲ್ಲಿ? ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾಯೆಗೆ ಸಿಕ್ಕು ತುಂಬಿದರೆ ಒಡಕು ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಜಲವ ತುಂಬಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯು ಲಗ್ನವಾಗಲಾರೆನು. ಸಂಸಾರಮಗ್ನನಾಗಲಾರೆನು ಎಂದು ಆಗಳೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಧೃಢಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಯೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಬುದ್ಧದೇವನ ವಿರತಿಗೆ ಮೂರು ದೃಶ್ಯಗಳು ಕಾರಣವಾದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಿರತಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಹೃದಯ ಅಷ್ಟು ಹದವಾಗಿತ್ತು; ಹೆಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಅಂತರಂಗದ ಆತ್ಮಸ್ಫುರಣ ಅವರ ವಿರತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಿರತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮತಿನಂತೆ ರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ' ಪ್ರಕರಣವೇ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಅವರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ವಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಆಸೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಣ್ಣೊಂದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಆಶಿಸಿದವರಲ್ಲ ಎಲ್ಲವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಿರಾಶೆಯಿತ್ತು; ನಿರ್ನೋಹವಿತ್ತು. ಮಮತೆ ಚಿಂತೆ ಪಾಂಚ್ ಇಚ್ಛೆ ಕಾಮ ವ್ರೇಮ ಯಾವುದು ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಹರಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಲ ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀಗಳವರಿದ್ದರು. ತುಸು ದಾರಿ ಮುನ್ನಡೆದರು. ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಂಗುರಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರು ಆಗಳೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಗಿ ಕೈನೀಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬೇಡಿ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಯಾರದೋ ನೊತ್ತಿಗೆ ಆಶೆಯೇಕೆ? ಕಾಯ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ವರರ ನೊತ್ತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕಳ್ಳತನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಕಳೆದುಕೊಂಡವನು ಮರಳಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗಿ ಅವನ ಒಡವೆಯ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗುವರು. ಇದು ಅಲ್ಲವೆ ಸಿಜವಾದ ಸಿರಾಶೆ. 'ಒದಗಿ ಬಂದರೆ ಒಲ್ಲಿನೆಂಬ ಚಾಗಿಯಾರೊ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಬಸವಣ್ಣನಿಗೆ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳೆ ಉತ್ತಮ ಸಿದ್ಧಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಾಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅರ್ಹತೆಯಿತ್ತು; ಆದರ್ಶತೆಯಿತ್ತು. ಅವರು ಮೊದಲೆ ಆತ್ಮ ಸಾಸ್ಪರಣದಿಂದ ತಾವೆ ವಿರಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮತಾಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಯ್ನೀರು ಬಿಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವರಲ್ಲ. ಮಠವನ್ನು ಆಶಿಸಿ ಮಠವನ್ನು ವಡೆದವರಲ್ಲ. ಘಟವೋಷಣೆಗೆಂದು ಮಠಕ್ಕೆ ತಗಲು ಬಿದ್ದವರಲ್ಲ. ಅದ

ರಿಂದಲೆ ತಮ್ಮ ಅರ್ಹತೆಯಿಂದ ಸಡಿದ ಮಠವನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಠದಿಂದ ಅವರು ಬದುಕಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಮಠ ಬದುಕಿತು, ಬೆಳಕು ಕಂಡಿತು. ಇದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅರ್ಹತೆ, ಆವರ್ತತೆ!

ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯೋಪರತಿಗಳೆಂಬವನೆ ಸಂ-
ಧಾನಿಸುತ್ತಿರೆ ಭೋಗ ಮೋಕ್ಷವಾಂಛಿತರು || ೪ ||

.....

ಇವರೊಳರು ನಿಲ್ಲದುಳೆದೊಡು ಕೂಡೆರೆ ಮುಕ್ತಿ
ಸವನಿಸದುತ್ತರಲೋಕ ಗತಿಯೊಡದು |
ಪವಣದರಿವಿದು ಮಿಕ್ಕೈರಡಿಲ್ಲದಿರೆ ಮೋಕ್ಷ
ಸವನಿಪುದಾರಬ್ಬ ದುಃಖವದು ಬಿಡದು || ೪ ||

ವಿರತಿಗೆಲ್ಲನನು ತೃಣವೆಂಬುದುಪರತಿಗೆ
ಪರವಶನಂತಿದುಮಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ |
ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗವೆ ತಾನೆಂಬ ದೃಢಬುದ್ಧಿ
ರರಿರದಭಿಸಾಸ ದಂದದೊಳಹುದವಧಿ || ೫ ||

ಈ ನಿಜಗುಣರ ಸುಡಿಯೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಉಕ್ತಿಯೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಗುಣಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಮಂಡವಾಗಿ ಸೆಲೆನಿಂತಿದ್ದವು, ಕಳೆಗೊಳಿಸಿದ್ದವು.

ನೈಜವಾದ ಸಾಜವಾದ ವಿರತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿರತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದರು, ಬೆಳಸಿದರು. ವಿಶಿಷ್ಟ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿರತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಸಿಟ್ಟರು. ಅವರು ವಿರತಿಯ ನಿಜಗತಿಯನ್ನು ಗುರಿಯನ್ನು ತುಳಿದು - ತಳೆದು ನೀರ ವಿರತರಾದರು. ನಿಷ್ಕಲಂಕ ವಿರತರಾದರು ವರಿಪೂರ್ಣ ವಿರತರಾದರು.

ಜಗವೆಲ್ಲ ಸಗುತಿರಲಿ ಜಗದಳವು ಸನಗಿರಲಿ
ಜಗವತ್ತು ನಾನುಲೆಯ ಬಹುದೇ ?

- -ಕೋರಿಕೆ

ಈ ಕೋರಿಕೆಯೆ ನ್ಯಾಸಿಗಳವರ ಕೋರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ವಿರತಿಗೆ
ಇದು ಪಲ್ಲವಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪೀಠ ವಿರತನ ಜೀವನವಾಗಿತ್ತು.

ಸಮತಾಭಾವಿ

ಭಾರತ ವರ್ಷವು ಮತ ಮತಾಂತರಗಳ ಗೂಡು. ಮಾನವರಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಮತಗಳಿವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಡೆಯಿಲ್ಲವಷ್ಟಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಮೈರ ಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂತ್ರವ್ರಾಯವಾದ ಸಾನ್ಯಭಾವವು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿನ ಕಂಪಿನಂತೆ ಗರ್ಭೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು.

ಪರಮತ ಸಮಿಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವರಸುಹಂಸರಂತೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಮಾಡಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದಿದ್ದರು ನಮನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರಿಸ್ವಭಾವ ಹೊಮ್ಮಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ ಭಿನ್ನವಾದರು ಹೃದಯವೊಂದು, ಹೃದ್ಧೈಯವೊಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲು ಕೀಳಿನ ಕಚ್ಚಾಟಿ ಬೇಡ. ನಾವೊಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರಾದು ಬೇಡ. ನಮಗೆ ಯಾರಾದರಾಗಲಿ ಕೀಳೆಂದರೆ ನಮಿಸಲಾರೆವು. ನಮಗು ನಿಮ್ಮಂತೆ ಆತ್ಮನಿದೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲವು - ಎಂಬ ಸದಭಿಮಾನದ ತೇಜವಿತ್ತು. ತಾವಾಗಿ ಇತರ ಮತಗಳ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಮಾತಾಡಿ ದವರಲ್ಲ, ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಿವಾಚಾರ ತತ್ವವನ್ನು ತುಳಿದವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಮತ ಅವಚಾರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದವರಲ್ಲ. ಸ್ವಮತ ಅವಜಯಕ್ಕೆ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೂತವರಲ್ಲ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವೇ ಅವಮೃತ್ಯು; ಅಭಿಮಾನವೇ ಅಭಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದ್ದವು.

ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಬೇಕು. ಸಮಾನತೆ ಬೇಕು. ದಾರಿಯಾವು ದಾದರಿರಲಿ ಎಲ್ಲರು ಹೊರಟಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಒಂದೆಡೆಗೆ, ಒಂದಾನಂದಕ್ಕೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಕಲಹವೇಕೆ? ಕುಹಕವೇಕೆ? ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸು ತ್ತಿದ್ದರು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯರು ಸ್ವೈರಪ್ರಿಯರು ಪಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ಏಕಪಂಥಮಾಡಹೊರಟಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿ

ಗಳವರು ಮನನೊಂದಿದ್ದರು. ಏಕವಂಧವಾಗುವುದು ನಮಗೂ ಇಷ್ಟವೇ! ಆದರೆ ಆ ವಂಧ ಬೇರೆ. ಇವರು ಮಾಡಬೇಕಾದವರಾದ ಹೊರಗಿನ ಅನ್ನ ವಾನಗಳ ವಂಧವಲ್ಲ. ಇದು ಎಂದಿಗೂ ಏಕವಾಗುವಂತಹದಲ್ಲ. ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಅನ್ನ ಅವರವರದು. ಅವರವರ ಪುಣ್ಯ ಅವರವರದು. ಒಂದೇ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಊಟಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರ ಮಾತೇನು? ಕೂಡಿ ತಿನ್ನುವುದು ಕುಡಿಯುವುದು ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾದಿ, ಆತ್ಮವಂಚನೆಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿ. ಸಿಕ್ಕಾಕು ಸಿಕ್ಕಾಕು ತಿನ್ನುವುದು ವರುಸವಾನವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಅದರಿಂದ ಸಮತಾಭಾವ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದಾಗುವ ವಂಧ ಬೇರೆ. ಅದು ಅಂತರಂಗಿಕವಾದುದು. 'ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾನು ಹಲವು' ಎಂಬುದೇ ಬೇಕಾದ ಏಕವಂಧ. ಆತ್ಮನೊಬ್ಬ ಅಂಗಗಳು ಭಿನ್ನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ವೈತ್ಯಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕೇ ವಿನಫ ಬಾಹ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಉಂಬುವ ತಿಂಬುವ ಬಾಹ್ಯ ವಂಧವ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಮಾಡಿದರು ಮುಂದೆ ಅದು ರುಚಿ ಅರುಚಿ ಭೇದದಿಂದಲಾದರು ಜೀರಣಿ ಸಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲದು. ಕೇವಲ ಅನ್ನವಾನಾದಿಗಳ ಐಕ್ಯಸಾಧನೆಯಿಂದ ಸ್ವತಃಸಮಗಮನ ಅಳಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವಧರ್ಮವು ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.

ರುಚಿ ಅರುಚಿ ಭೇದದಿಂದ ಬಿನ್ನವಾದ ಹುಟ್ಟುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಿದ್ಧರ್ಥನ. ಈಗಾಗಲೆ ಕೇಳಿದ ವಂಧದವರು ಮೇಲಿನ ವಂಧದವರೆಂಬ ವನರು ಇರಿಸಿದ ಹೋಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಆರುಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು? ಇದಕ್ಕೇನು ಬಲವಂತಿಕೆ?

ಇದು ಸಮದರ್ಶಿತ್ವವಲ್ಲ. ಇದು ಪರಮತ ಸಮಿಷ್ಣತೆಯಲ್ಲ. ಪರಮಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ. ಅನ್ನವಾನನ್ನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇರೆ ಗಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಸಿದೆ. ಇದುವೆ ಮಾನವೀಯ ಆಚಾರ, ಆದಿ ಧರ್ಮ. ಇದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದೃಷ್ಟಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಪರಮತಗಳಲ್ಲಿ ವೈರಭಾವವಿಲ್ಲದಿರುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನವರೆಲ್ಲರು ಮಾನವತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವ ಜನಕಾಯುವನರು ಸಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು. ಸ್ತೃತಿಕಾಚರಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿಸಿ ಅವರಿಗು ಭಕ್ತರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಧರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವ್ಯಣಿಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನವರೆಲ್ಲರು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನರಾಗಿ ಸಮಸುಖಿಗಳಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅನುಕಂಪವಿತ್ತು. ವರುಬಾಳ ಬದುಕು ವರನ್ನು ಕಂಡು ಅನುತಾಪವಿತ್ತು.

ದಯಾನಿಧಿ

ಕುಲಮೇವು ದರ್ಘಮೇವುದು |

ಕಲೆಯೇವುದು ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದಾತಂಗಳೆಯೋಳ್ ||

ಕಲನಾದ ಮೇವುದೇಡಂ |

ಗೆ ಲಸದ್ವೀನಿಕೆಯದೇವುದೋ ಕುರುಡಂಗಂ ||

--ನೀತಿಮಂಜರಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದಯಾಸಾಗರರು. ದೀನರು ದುಃಖಿಗಳನ್ನು ಕಂದರೆ ಅವರ ಅಂತಃಕರಣ ದ್ರವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಅಮೃತ ಹಸ್ತ ಅನುಕೂಲ ವಿಧವನ್ನು ಅಭಯಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಆಶಿಸಿ ಬಂದ ಯಾವ ಬಿಟ್ಟ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಹ ಸಿರಾರಕನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವವರನ್ನು ಕಂಡಂತೂ ಅವರ ಕೋಮಲ ಕರುಣ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಆ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಔಷಧಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗಳೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರೋಗ ಉಬ್ಬಣಕ್ಕೇರಿದ್ದರೆ ಉಪಶಾಂತಿಯಾಗುವ ವರೆಗೂ ತಾವು ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೋಗಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಾವೇ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ರೋಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟಿದ ಮಹಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ಸಾಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೇವಲ ದೀನ ದುಃಖಿತರನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ರೋಗಿ ರಾಗಿಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲ ಅಪಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನೂ ಕಂಡು ದಯಾ ಹೃದಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ದೀರ್ಘಾರೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರುಚಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾಸಮ್ಮುಖರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾ ಕಲಾಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೃದಯ ಕರಗಿ ಉಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮುಂಗೈಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೀರಿದ ಅಭಿಮಾನಾದರಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನ್ಯರಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಅರುಹುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಂತೆ ಸಿನೇಕೆ ಮುಂದುವರಿಯಬಾರದು. ಸಿಮಿಗೆ ದೇವರು ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇನು ಎಂದು ಕರುಣಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಮೂಕವ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಅವಾರ ದಯೆಯಿತ್ತು. ಮಾನವ ಜೀವನಾಧಾರವಾದುದು ಗೋವು. ಆದರ ವಧೆಯು ಆಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಚ್ಚಿತ್ತು, ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಮಾನವ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದ ಉಣ್ಣೆಯನ್ನೀಯುವ ಕುರಿಗಳನ್ನು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕಟುಕತನಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಮೊದಲರಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನೊಂದು ಜೀವದಯಾ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಬೋಧೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಜೀವವಧೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ವಿಶ್ವವ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಜಾತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಜೀವದಯಾ ಸಂಘದವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅವರಿಂದಲೂ ಅಹಿಂಸಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

‘ಶ್ರೀಗಳವರ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಮೂಕ ವ್ರಾಣಿಗಳು ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕರುವಿನಂತೆ ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತಿರುವವು’ ಎಂದು ದಾವಣಗೆರೆ ವ್ರಾಣಿದಯಾ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರಕ ಸಂಘದ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳುಂಟಾದ ಆನೆಕೊಂಡದ ಶ್ರೀ ಮುಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದುದು ಸುಕು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವ್ರಾಣಿದಯಾಮಮತೆಯ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು ಅನವಶ್ಯಕ.

ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಅಂತಃಕರಣವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರ

ಹೃದಯ ಅರಳುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟದಾನರೆಯ ಹೊವುಗಳೆದರೆ ಅವರ ಪೂಜೆಯ ವೈಭವವೆ ವೈಭವ.

ಒಂದು ದಿನ ಮುಚ್ಚಂಚೆಯ ಮುಂದೆ ಮೇಲ್ಮಠದ ಮುಂಬದಿಯ ಹೂದೋಟದ ಒಂದು ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಓದುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರು ಬಹಿರ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಯಮಾಡಿಸಿ ಹಸ್ತ ತೋಕದು ಹೊಳೆಯಿಂದ ಹೂದೋಟಕ್ಕೆ ವಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಕಂಡು ಎದ್ದು ಸಂತೆನು. ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿ ಸಂತ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಮರುಗಿ ಇದೆ ಏನು ನೀನು ಓದುವುದು? ಓದಿಸಿಂದ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೊಂದು ಚಿಗುರಿದರೆ ಸಾಕೋ? ಈ ಗಿಡ ಬಾಡಿ ಬತ್ತಿದ್ದರು ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವೋ, ಕರುಣಬರಲಿಲ್ಲವೋ? ಯಾರು ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೊಯ್ದು ಚಿಗುರಿಸುವರೋ ಅವರ ಜೀವನವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿಗುರಬಲ್ಲದು. ಹೂವಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ಅವ್ಯಕ್ತಕೊಡಿಸಿದರು.

ಆ ಅಮೃತವಾಣಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಂಟಿತು ಆ ಕೂಡಲೆ ಕೂಡ ಪೊಂದನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ನೀರರೆಡೆನು. ಅವರ ಆ ಉಪದೇಶದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟಿತು. ನನ್ನ ಶಿವಪೂಜಾ ಮನೆಯ ಮುಂಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಹೂವಿನ ಬನವನ್ನೆ ಬೆಳೆಸಿದೆನು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಿಫದಲ್ಲಿ ದಯಾಸೂಯ ಹೃದಯವಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರವಸ್ತು ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಸಿರಿಸಿ ಆ ಆ ಮುಖದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದಾದರಿದ್ದರೆ ಅದು ದಯೆಯೊಂದೇ ಎಂಬುದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಭವ್ಯಭಾವನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ದಯಾಸಿಧಿಯಾಗಿದ್ದರು; ದಯಾರ್ಪಣದಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಅಹಿಂಸಾ ಚರಣೆ

ಪೆರಳಲಂ ತಮ್ಮಳಲೆಂ |

ದರಿದುರಿಯೊಳ್ ಬೆಣ್ಣೆಯಂತೆ ಕರಗುವರಿದರ್ ||

ಕರೆವುವು ಕಣ್ಣಳ್ ನೀರಂ |

ಪೆರತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ಳಿತ್ತಿಸಿ ರುಜೆಯಂ ||

--- ನೀತಿಮಂಜರಿ.

ದಯಾನುಯರಾದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾತೇಕೆ ? ಹಿಂಸಾ ವಾದದ ಹೊಡೆದಾಟವೇಕೆ ? ಅನ್ಯತದಲ್ಲಿ ಅರುಚಿಯುಂಟೆ ? ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲುಂಟೆ ?

ಅಹಿಂಸಾಚರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತ್ರಿಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತೃಪ್ತಿಪಡೆದ ಕಾರಣಿಕರವರು. ಜೀವೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಕುಮಾರರವರು. ಅಂಧವರು ಜೀವ ಹಿಂಸೆಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಜಾರಬಿಡುವುದೆಂದರೇನು ?

ಜೀವದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಅದೆಂದಿಗು ಹಿಂಸೆಗೆ ಮನ ಮಾರುಗೊಳ್ಳರು. ಪಶುಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮಾನವನ ಮಾನವತೆ ವಾತಾಳಕ್ಕೈಯಬಲ್ಲದು. ನಾಗರಿಕತೆ ಅನಾಗರಿಕತೆಯಾಗಿ ಅಶಾಂತಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲದಿರದು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಾಯಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕಂಡವರಿಲ್ಲ. ವಾಚಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣ ಪ್ರತಿವಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋವಬಂದರೆ 'ಮಂಕ' ಎಂಬುವೆ ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೈಗಳ. ಅವರ ಅವಗುಣಕ್ಕೆ ಮುಸಿಸು ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ವ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಮುಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತೀರ ವಿರೋಧಿಗಳಾದವರನ್ನು ಸಹ ಅವರು ತಮ್ಮ ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಿತವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಿದ್ದರು ; ಕೈಗೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸಿದವರು ತಾವು ಮಾಡುವುದಿನ್ನೆಲ್ಲಿ? ಅವರ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಚ್ಚಿ ಕಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ಚೇಳು ಹಾವು ತಿಗಣಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟುವಣಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವನ್ನು ಕಂಡರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೊಯ್ದು ಆಚೆ ಬಿಟ್ಟುಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಧಿಸಿದ್ದರು. ಕಾಡಹಂದಿ ತಿರ್ಚಿ ಮೊದಲಾದ ಕಾಡುವೃಗಗಳನ್ನು ಮೀನು ಮೊಸಳೆ ಮೊದಲಾದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಚೆ ಈಚೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೆರಡು ಮೈಲಿಯೊಳಗೆ ಬೇಟೆಗಾರರಾಗಲಿ ಜಾಲಗಾರರಾಗಲಿ ಬಂದು ಹಿಂಸಿಸಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟಿಳೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅದರಂತೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು.

ತೊರೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಆಶ್ರಮ. ಬೆಳಗು ಬೈಗುಗಳಲ್ಲಿ ನಟುಗಳು ಸಾಧಕರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಜಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಬರುವಾಗ ಪ್ರವಾಹದ - ಸೇತದ ಅಳುಕಿಲ್ಲದೆ ಈಜಬೇಕು. ಆಗ ಕ್ರೂರ ಮೊಸಳೆಗಳು ಪ್ರವಾಹದ ಎದುರಾಗಿ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಈಜುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೆ ಈಜುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆಯಾದರು ಅವುಗಳಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಘಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗು ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಹಿಂಸಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವವೇ ಕಾರಣ.

ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲಾದರು ಸರಿಯೆ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸ ಬಾರದು. ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಯಾರಾದರು ಹಿಂಸಿಸಿದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತುಂಬಾ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳದೆ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ :

ಒಂದು ದಿನ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತು. ಪಾಠಶಾಲೆಯಿಂದ ನಾನು ಕ್ಯಾಗಿ ಮೇಗಣ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಸ್ವಭಾವ ಕ್ಷುಣ್ಣಗುಣವಾಗಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅದೇನೊ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟಿತು. ಎದುರಾಳಿ ಅನಾಚ್ಯವಾಗಿ ಬೈದನು. ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚನ್ನಾಗಿ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೊಡೆದು ಓಡಲಾಯಿತು. ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡವನು ದೊಡ್ಡದನು ಅತ್ತನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೌಚಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದ್ದರು.

ಅದು ಹೇಗೋ ಅಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತುಳವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲಣ ಮಠಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿದಾರೆ. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದರು. ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಳಕಕ್ಕೆ ಇಳಿದ ನಾನು ಅಪ್ಪಣೆಯಾದೊಡನೆ ತೊಯ್ದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೇ ಹೋದೆನು. ಈತನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತ ಹೊಡೆದ ಕಾರಣವನ್ನು ಗದ್ದದಿತ ಕಂಠ ದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮಂಕ, ಬೈದರೆ ಮೇಲೆ ನವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೊ ಹೊಡೆಯಬೇಕೊ ; ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ನಡೆ, ಹೋಗು ಎಂದು ಗವರಿದರು. ಬೈದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಮಠಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟು ಅವರು ಸರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಹಿಸು ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರಹಿಂಸೆ ಕಣ್ಣಿಗಾಗಲಿ ಕಿವಿಗಾಗಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪೂಜೆಗೆ ಮನಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪೂಜೆಯನ್ನಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವರರ ಪೀಡೆಯನ್ನು ವರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ವರಿಷ್ಠಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತೊರೆಯ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನೋಣ ಇರುವೆ ಮೊದಲಾದ ಸಣ್ಣ ಹುಳಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀರಿಂದೆತ್ತಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಜೀವದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಿಂದ ಹೋಗುವಾಗಲು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹುಳಗಳೆದರೆ ತುಳಿಯ ದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತಿದ್ದರು.

ಶೀಲಾಚರಣೆ

ಖೇದ ಪರಂಪರೆ ಪಿರಿದುಂ |

ಮೋದಿದೊಡಂ ಸಂತರಾತ್ಮ ಶೀಲಮನುಸುಯರ್ ||

ತೇದತಿ ಕೃತಮಾದೊಡ ಮಾ |

ಮೋದಂ ಗುಂದುಗುಮೆ ಪೇಳಿ ಸಿರಿಕಂಡಮುಣಂ ||

- - ನೀತಿಮಂಜರಿ.

ಶೀಲಾಚರಣೆಯ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತವರು ಅವರೂಪ. ಶೀಲ ವೆಂದರೆ ನೀರಿನಿಂದ ಮೈತೊಳೆವುದೆ, ನೀರಿನಿಂದಾದ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ದಿರುವುದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಆಚಾರವಂತರೆ ಬಹಳ. ಮನದ ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದೆ ನಿಜವಾದ ಶೀಲಾಚರಣೆ. ಶೀಲವೆಂದರೆ ಸ್ವಭಾವ. ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಸುಸ್ವಭಾವವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಶೀಲಾಚರಣೆಯ ಗುಟ್ಟು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೈತೊಳೆಯಬಾರದೆಂದಲ್ಲ. ಶೌಚ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರವೆಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಕರಚರಣಾದಿ ಶರೀರವನ್ನು ಜಲದಿಂದ ತೊಳೆವುದು ಬಾಹ್ಯಶೀಲ. ಮನದ ಕಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆವುದು ಅಂತಃಶೀಲ. ಮನದ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆಯದೆ ಮೈಯನ್ನು ಜಲದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಸಲ ಮುಳುಗಿಸಿದರು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ; ವರವಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಜಲ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಮೀನು ಮೊಸಳೆಗಳೇಕಾಗಬಾರದು?

ಗಾಜಿನ ಕೊಳವೆ ಒಂದು ಮೈ ಶುಭ್ರವಾದರೆ ಪ್ರಕಾಶ ಬಾರದು. ಹೊರಮೈ ಒಳಮೈ ಎರಡು ವರಿಶುಭ್ರವಾಗಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಶೀಲ ವಂತರ ಮೈಮನಗಳೆರಡು ಮದಿಯಾಗಬೇಕು; ಮರವೆ ಹರಿಯಬೇಕು. ಅಹಮಿಕೆ ಅಳಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶೀಲಾಚರಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅನುಭವವಿತ್ತು. ಅವರು ಉಭಯಾಂಗಗಳನ್ನು ತೊಳೆದಿದ್ದರು. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶಿಲಕ್ಕೆ ಅವರು ತಲೆಬಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರುವಿನ ಶಿಲದಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಮೈಯ ಕೊಳೆಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಶುಚಿವಡಿಸುವಂತೆ ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣಶಿಲರಾಗಿದ್ದರು. ಅನುಭವದ ಅಮೃತದಿಂದ ಜೀವನ ಜಡತೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ನಶ್ವರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಾಹ್ಯಶಿಲವು ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲೋ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತಃಶಿಲವು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನಶಿಲರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನುಭವದ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ನಿಜ್ಜೀವಿಗಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಳಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮುನ್ಮತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬರೀ ಮೈ ಮಾತ್ರ ತೊಳೆದು ಮಡಿ ಮಡಿ ಎಂದು ಸಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಡಿಯ ಮರ್ಮವನಂದಾಚರಿಸಿ ಮಹಿತಾತ್ಮರಾಗಿ ಬಾಳುವುದೇ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಶಿಲ ಶಾಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಾರದು. ತನಗಾಗಲಿ ವರರಿಗಾಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಮೇಲನೇನಗುವದಾಗಬೇಕು. ಮನಶ್ಚಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಬೇಕು. ಅದಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಶಿಲಗಳೆರಡು ಬೇಕೇ ಬೇಕು.

“ಆಚಾರವೆ ಸ್ವರ್ಗ, ಅನಾಚಾರವೆ ನರಕ”

ಪ್ರಗತಿ ತೀಲತೆ

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಪಿರತಿ ಸಂವತ್ಸರಾದರೂ ಪ್ರಗತೀಲದರು. ಶಾಂತಿ ಸಮ ಸ್ವತರಾದರೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಣರು. ಆಚಾರವಂತರಾದರೂ ಅನುಭವಯುತರು. ಸಂಪ್ರದಾಯವರ್ತಿಗಳಾದರೂ ನೂತನಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳು, ನವನವೋನ್ಮೇಷಿಗಳು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟಾಗದೆ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾರ್ಗ ಮಾರ್ಗಮವಾದರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿಡುವ ಸ್ವಭಾವದವರಲ್ಲ. ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು ಮುಗ್ಧರಿಸುವವರಲ್ಲ. ಮುಂದಡಿಯಿಡುವಾಗಲೇ ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಾರು ಜನರೊಡನೆ ಹತ್ತಿರ ಹೃದಯದಿಂದ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅಂತ್ಯವ ವರೆಗೂ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ರಗತಿಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಹರಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನ ಕೈಂಠಲು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೆಲವು ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು.

ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಆ ಸಿಯಮ ಸಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವು. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಜೀಕಾದಷ್ಟು ಹೊಸ ಬಗೆಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣರು. ಆಳವಾದ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದರ್ಶನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಆಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ದಾರ್ಶನಿಕರು ಅವರಲ್ಲಿ ಕುರುಡ ರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮರುಳರಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರೀ ಓದಿದ ಒಣ ತರ್ಕದವರ

ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅವರ ಅನುಭವ ಅರ್ಥವಾಗದು. ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯಾಗದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆತ್ಮಪ್ರಗತಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮಾತಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಪುರಾಣ ಕೀರ್ತನ ಹೇಳುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪ್ರಗತಿ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಔವಾಸಿಕ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರಾಗಿ ಬಾಳಿದರು.

ಆಹಾರ, ಆರೋಗ್ಯ

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಹಾರ ಆರೋಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಹಾರವೇ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣವೆಂದು ಕಂಡು ಅವರಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರವೇ ಪರಮೌಷಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಹಾರ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ತೋರಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ತೋರಿದರು. ಮಿತಿಯಾದ ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಆಹಾರವೇ ಅನ್ಯತ. ಮಿತಿಯಾಗಿ ಉಣ್ಣುವವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ. ಸಾತ್ವಿಕವಾದುದನ್ನು ಉಣ್ಣುವವನಿಗೆ ರಾಗವಿಲ್ಲ. ಮಿತವಾಗಿ ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಉಣ್ಣುವವನು ಸಿರೋಗಿಯಾಗಿ ವಿರಾಗಿಯಾಗಿ ಬಾಳಬಲ್ಲನು, ಬೆಳಗಬಲ್ಲನು.

ಸಾತ್ವಿಕವು ಶುದ್ಧವು ಆಗಿದ್ದು ಶಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಆಹಾರ ಹಾಲೊಂದೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭುಂಜಿಸುವವನ ಆರೋಗ್ಯ ಆಯುಷ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹಮನಿನ ಹಾಲನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯವಿವೆಯೆಂದು ಇಂದಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದಾರೆ. ಆ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕಾಲ್ಸಿಯಮ್ ಪೆಟಾಮಿನ' ಎ - ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಾಲಿಗೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ ಈಗಲು ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವಂತಹ ಬೇರೆ ಕಾಫಿ ಟೀ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಸೇವಿಸುವವರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿನ ಶಕ್ತಿ ಹ್ರಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸದೆ ತೆಗೆದು

ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸದೆ ಕುಡಿದರೆ ಮತ್ತೂ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರಿಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿ ಪೂರ್ಣಾಯುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೊದಲೊಂಡು ಏನನ್ನು ಬೆರಸದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಸುವಿನ ಹಾಲನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಅವರ ವ್ರಧಮ ಆಹಾರ. ಎರಡನೆಯದು ಜೇನು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಸರು ಗೋಧಿ ಲವಣ ಕಿರಕನಾಲಿ. ಇವುಗಳ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾತ್ವಿಕತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುದ್ಧತೆಗೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ರಾಜಸ ತಾಮಸಾ ಹಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಹಾರ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದ ವರೆವಿಗೂ ಇಂದಿನ ತರುಣರಿಗಿಲ್ಲದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಇದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ೬೩ ವರುಷದ ಅಪರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಆಹಾರ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾರೋಗ್ಯವೊದಗಿದ್ದುದು ಅವರ ವರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಆಹಾರದಿಂದಲ್ಲ. ಆ ಅಪರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಿಮೀರಿದ ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅಜ್ಜಂದಿರಂತೆ ಅವರು ಗಂಭೀರವಾದ ಬಾಳಬಹುದಿತ್ತು. ಆ ಭಾಗ್ಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು.

ಲಿಂಗೈಕ್ಯ

೧೯೩೦ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಿಂದ ಮುದ್ದಿನೋರಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತೆರಳಿದರು. ವಿಭಾಗವಾಗಲಿದ್ದ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖ ಮನೆತನದವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು, ಪ್ರಮುಖ ಪುಂಗವನಾದ ಬಸವಣ್ಣನ ನಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ನಾಟಕ ಸಂಘದವರ ಕಲೋತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಗೌರವಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಆನಿರ್ಭವಿಸಿತು, ಅತಿಶಯಕ್ಕೆಟ್ಟಿತು. ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯರು ಭಕ್ತರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಹಸಪಟ್ಟರು. ಏನು ವಟ್ಟರೇನು? ಎಲ್ಲವು ಮನೆ ವೈದ್ಯನಾಗಬೇಕು. ಬೇರೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಚಾರನಿಕ್ಕರು. ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಅನನುಕೂಲವಾದ ಗೃಹವೈದ್ಯವು ಅವರಿಗೆ ಬೇಡ. ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಯಾರಾಗುವ ಶುಂಠಿ ಮೆಣಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಚಾರದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಅವಕಾಶವೊದಗಲಿಲ್ಲ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕಾಹಿಲೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ದಿಗಿಲಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಲೇಸಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಾವೇರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿ ಬಂದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಹಿಲೆಯೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿತು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಅನಂತ ಶಿಷ್ಯರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಯಾರ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆಯಿಲ್ಲ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಜ್ವರ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಬಲಕುಂದುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಸೇವಕರನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ದೋಷ; ಧ್ಯಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆದು ನಮ್ಮ ದೋಷ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ - ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತರು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾದರು. ಎಡಬಿಡದೆ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೊಬ್ಬರು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ

ಬಂದು ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಮಗಿರುವುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಚಿಂತೆ. ಅದು ಸಮಾಜವೇಳ್ಗೆಯ ಚಿಂತೆ ; ಸಮಾಜವೈಕ್ಯತೆಯ ಚಿಂತೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ನಿರ್ವಹಿಸುವೆವೆಂದರೆ ಅದೇ ನಮಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದ ಚಿಂತೆ ಕಣದಷ್ಟು ನಮಗಿಲ್ಲ. ಕಾಯ ವೋಹದ ಮಾತೇಕೆ? ಸಾಮಾಜಿಕ ನೇವೆಗಾಗಿ ಏನನ್ನುವಿರಿ? ಅವರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಿಡುನುಯ್ದರು. ಸಮಾಜನೇವೆಗಾಗಿ ನಾವೇ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವನುಯಿತ್ತರು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಾಹಿಲೆ ಉಬ್ಬಣಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿತು. ವೈದ್ಯರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಮಾತಿಗೆ ಅನುಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಂದವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜೀವನದ ಗುರಿಯೇನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮರ್ಥರಾದವರಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಾರಹೊರಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಧ್ಯಾನ ಅಬಂಡವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮಸ್ಥಂಭದ ಮೇಲೆ ಹೃದಯದ ಹಣತಿಯ ನಿರಿಸಿ ಧ್ಯಾನ ತೃಲನನೆರೆದು ಕ್ರಿಯಾ ಬತ್ತಿಪಡಿದು ಅವರ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಲಿ ಇತ್ತು. ಈ ಪ್ರದೀಪ ಒಂದಿನದ್ದಲ್ಲ, ಒಂದು ವರುಷದ್ದಲ್ಲ ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರುಷದ ನಂದಾದೀಪ. ಕಾಂತಿಯುತವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ವ್ರಾಣವೀಣೆ ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಯ ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿವ ಯೋಗ ಮಂದಿರ ಏಳ್ಗೆಯ ಬಯಕೆಯ ಅವರ ಹಸ್ತ, ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಮರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಮೀರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೋಗವು ಮೇರೆ ಮೀರಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭಯ ಕಂಪನಗಳು ದಿಸಿದವು. ಆ ಕ್ಷಾದಲ್ಲಿಯೆ ಹೊಸಕಾರು ತರಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಾಗೈಸಿದರು. ದಾರಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕು ವಕ್ಕದಲ್ಲರಿವವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಎನೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆವಿಗು ಯಾವ ಆವಾಯನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮವನ್ನು ಶಿವಯೋಗ

ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ವರೆವಿಗು ಉಳಿಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮ ವಸ್ತ್ರ ಹಾರಿಸಿತ್ತಿತ್ತು. ದೇಹ ವೃಕ್ಷದ ತುದಿಗೇರಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿತ್ತು. ಆದರು ಹಾರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಕಾರಣಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ತೋರ್ಪ ಡಿಸಿದರು. ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಕಾಲನ್ನು ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದರು. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸೇರಿದರು. ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಿ ಗೊಳಗಾದರು.

ಅಂದು ಮಾಘ ಬ|| ಸಪ್ತಮಿ ೧೯೩೦ ನೆಯ ಇಸವಿ ಗುರುವಾರ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಶಿವಪೂಜೆಗೈದರು. ಶಿವ ಶಿವ ಎಂದರು. ಸಂಜೆಯ ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದರು. ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರದಂತೆಯೇ ಇದ್ದವು. ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವೈಕ್ಯರಾದರು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು ಕಂಡವರ ಸೊತ್ತಲ್ಲ. ಕಾಲ ಕರ್ಮ ಮಾಯೆಗಳ ಗೆದ್ದವರ ಸೊತ್ತು. ಶಿವಧ್ಯಾನ ಪರಾಯಣರ ಸೊತ್ತು. ಕ್ರಿಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾರಣಿಕರಾದವರ ಸೊತ್ತು.

ಶಿಷ್ಯವೃಂದವು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಿತು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಟುಗಳು ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅತ್ತರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅನೇಕರಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಗುರು ದೇವರು ಆಗಿದ್ದರು. ಅಂದು ಅನರೇಲ ಅನುಭವರಾದರು. ವ್ರಾಣ ವೊಂದು ದೇಹವೆರಡಾಗಿದ್ದ ಹಾವೇರಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಅತ್ತರು. ಕಣ್ಣೀರು ಕೋಡಿಯಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಆ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ - ದೇವ, ಅವರ ಬದಲು ನನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯಬಾರದಿತ್ತೆ ? ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯೇ ಈ ವಾಕ್ಯರೂಪಾಗಿ ಅವರ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕರ ಹೃದಯ ಭೇದಿಸಿತು. ಅನೇಕರು ಸಂತೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಫಲಿತಾಂಶ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗು ತಮ್ಮ ಶೋಕದ ಭಾರ ಇಳಿಯುವವರೆವಿಗು ರೋಕಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಶೋಕ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರು.

ಇತ್ತ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವವಿತ್ರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿದರು. ಕಾವಿಯ ಬಟ್ಟೆಯೊಂದನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿದರು. ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಧರಿಸಿದರು. ಹೂವು ಹಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ದೀವಿಗೆಗಳು ಬೆಳಗಿದವು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ವಟುಗಳು

ಸಾಧಕರು ಶಿಷ್ಯರು ನಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕೈವಲ್ಯ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ಪುರಾಣ ಪಠಿಸಿದರು. ಭಜನೆ ಮಾಡಿದರು. ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಹೀಗೆಯೆ ಕಳೆಯಿತು. ಮರುದಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ತಂತಿಯಿಂದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿದರು. ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ ಬರುವವರಿಗಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಏಳೆಂಟು ಸಾವಿರ ಜನ ಸೇರಿತು. ಜನ ಸಂದಣಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ಆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಸೇರಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಜನತಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯ. ವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗಿದವು. ಅತ್ತ ರಾಸ್ತ್ರೀಕ್ಷೆ ವಾಗಿ ಸಮಾಧಿ ತಯಾರಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಾದ್ಯಘೋಷಗಳೊಡನೆ ಭಜನೆ ಕೀರ್ತನೆಗಳೊಡನೆ ಕೈವಲ್ಯ ವಾಕ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪುಣ್ಯ ಶರೀರವನ್ನು ತಂದರು ಇಳುಹಿದರು. ಸರ್ವರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿದರು, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಮರಳಿ ಪೂಜೆಯಾಯಿತು. ಮಹಾ ಮಂಗಳವಾಯಿತು. ಸಮಾಧಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಂಗವಾದವು. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪ್ರಣವ ದೇಹವನ್ನು ಕೂರಿಸಿದರು. ಅವರೇ ಮಡಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮಡಿ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಭಸ್ಮಾಂಗ ರಾದರು. ಭಸ್ಮಶೋಭಿತರಾದರು. ಭಸ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಖಕಾಂತಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದಂತಿತ್ತು. ಶಾಂತಿ ಚಿಹ್ನೆ ನೆಲೆನಿಂತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಣ್ತುಂಬ ಕಂಡರು. ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರ ಮುಖ ಭಸಿತದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿತು. ಸಮಾಧಿ ತುಂಬಿತು. ಪವಿತ್ರ ಶರೀರವನ್ನು ಭೂ ಮಾತೆ ಬಿಡಲಾರದೆ ಆಗಲಲಾರದೆ ಮರಳಿ ತನ್ನ ಮಡಲಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳೆ ಧನ್ಯೆ. ಅವಳದೆ ಪುಣ್ಯ. ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮೈ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಮನದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂರ್ತಿ ನೆಲೆನಿಂತಿತು. ಎಲ್ಲರು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಠಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಹೋಗುತ್ತ ಜಯ ಘೋಷಮಾಡಿದರು, ಶುಭಘೋಷ ಮಾಡಿದರು. ಆ ನಿನಾದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು. ದಿಗಂತ ಸೇರಿತು. ಅಚೇತನ ಗಿರಿ ಗರ್ವ್ವರಗಳು ಪಹ

ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶುಭ ಕೋರಿದವು ; ಜಯ ಹರಸಿದವು : ಜಯಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ - ಜಯಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿ, ಜಯಶ್ರೀ ಸಮಾಜ ಪ್ರೇಮಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ಲೀಲಾಮಯವಾದುದು ; ಲೋಕಾರ್ಕಷಕ ನಾದುದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಲೋಕದ ಆಲೋಕನವನ್ನು ಆಗಲೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಲಾಪೂರ್ಣ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ - ಮಲರಹಿತ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮಲೀನವಾದರು. ಅಂತಹ ಜನಜೀವಿಯ ಆ ಕಲಾ ಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗೈಕ್ಯದ ಕುರುಹುಗಳ ಸ್ಮಾರಕ ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೆ ? ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಒಪ್ಪುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಗದ್ದುಗೆಯ, ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೊನೆಯ ಕುರುಹುಗಳ ಸ್ಮಾರಕ ಚಿತ್ರಗಳೆಂದೊಡಗೂಡಿದ ಕುಮಾರನ ಕಾರಣಿಕ ಸ್ಥಂಭವೊಂದು ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರದು ಬುದ್ಧನಂತೆ ಅನಾಧಾರಣವಾದ ನಿರ್ವ್ಯಾಜವು , ಅಸದೃಶವಾದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಕಾರಣಿಕರು. ಬುದ್ಧನ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಚಿತ್ರಣ ಸ್ತೂಪವನ್ನು ಅನನ ಶಿಷ್ಯರು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೀರಿದರು. ಬುದ್ಧನ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಸ್ತೂಪವು ಬುದ್ಧನ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅಚಲವಾಗಿ ಚಿರಕಾಲ ನಿಂತು ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನು ಆನಂದವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ.

ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ - ಪರಮಾರ್ಥಧಾಮ

ಅನೇಕರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಡೆದ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮವನ್ನೇ ಸಾರ್ಥಕ ಪಡೆದದೆ ಇರುವರು. ಇನ್ನು ಅಂಕಿತ - ರೂಢಿ ನಾಮಗಳ ಮಾತೇನು ? ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತ್ರಿವಿಧ ನಾಮಗಳನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದ್ದರು.

ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರು, ಇಟ್ಟು ಹೆಸರು, ತೊಟ್ಟು ಹೆಸರು ಮೂರು ಇದ್ದವು. ಹಾಲಯ್ಯ ಎಂಬುದು ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರು. ಸದಾಶಿವ ಎಂಬುದು ಇಟ್ಟು ಹೆಸರು. ಕುಮಾರ ಎಂಬುದು ತೊಟ್ಟು ಹೆಸರು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಿಡಿದು ವ್ಯಾಕರಣಕಾರರು ರೂಢಿನಾಮ ಅಂಕಿತ ನಾಮ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ ಎಂದು ಸಕ್ಕದ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುನಾಮ ತೊಟ್ಟುನಾಮಗಳು ಅನೇಕರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವ ಜನಿಕವಾದ ಅಂಕಿತ ನಾಮದೊಡನೆ ಅವೆರಡನ್ನು ವಡೆವವರು ವಿರಳ. ವಡೆದರು ಸಾರ್ಥಕವಡಿಸುವವರು ತೀರ ವಿರಳ.

ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಾರಣಿಕತನ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ; ಕಂಗೊಳಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವರು ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿನಗ ಜನ್ಯ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೊನೆಗೂ ಆತನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೇ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರು ಜಾತಕರು ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರನ್ನೇ ಅವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಜನ್ಮ ಆಗುಹೋಗಗಳನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನೈಜವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಇಟ್ಟು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬರೆದ ಜಾತಕಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ದಾರಿಯೇ ಬೇರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ

ವಿಲ್ಲವಂತಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರೆಯ ಹೇಳಿದರೆ ಸಿಜಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇರಲಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರು ಹಾಲಯ್ಯ. ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾಲಯ್ಯನೆಂದರು. ಈ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಭಸಿತ ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಗು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಿತು. ಆಗಲೇ ಹೆಸರು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆಯು ಆಗಿದೆ.

ಹಾಲಯ್ಯನೆಂಬ ಹಾಲು ಮೊವಲು (ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ) ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ವಣ್ಯಗಳ ಕೆಂಡದಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆಯ ವಾತಾ ವರಣದಿಂದ ಬಿಸಿ ಆರಿತಾದರು ಪೂರ್ಣ ತಣ್ಣಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉಗುರು ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವಾಗಲೇ ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಹುಳಿಯ ಒಂದು ಹಸಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. (ವಿರತಿಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ.) ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಆರೂಢರ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹೆಪ್ಪುಗೊಂಡಿತು. ಎಳೆದುರು ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಯೋಗದಂಡವು ಮಂಥನ ದಂಡವಾಗಿ ಹೆವ್ವಾದ ಆ ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆಯಿತು. ನೇದಾಂತದ ಕಟು ಹುಳಿಯ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬೇರಾಯಿತು. ತಿನಯೋಗದ ಬೆಣ್ಣೆ ತಯಾರಾಯಿತು. ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗಲು ಬೆಂಕಿ ಬೇಡವೆ? ಆದರೆ ಮೊದಲು ಹಾಲು ಕಾಯಿಸಿದ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ವಣ್ಯದ ಕೇಳು ಜ್ವಾಲೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದು ತಪೋಜ್ವಾಲೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಂಭುಲಿಂಗನ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಪೋಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗಿ ಕಂಪು ತುಪ್ಪವಾಯಿತು. ಆಗ ಸಮಾಜ ಪುರುಷನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನಧಾನ್ಯ ಹೊಲ ಮನೆ ದನಗಳೆಂಬ ಪಂಚವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಭರಿತನಾಗಿ ಸಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಆ ಪಂಚವಸ್ತುಗಳನ್ನೆ ಭೋಜನಕ್ಕೆ (ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ) ಮುಖ್ಯವಾದ ತುಪ್ಪವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೇನು? ಫಲಿತಂ ವಿನಾ ಭೋಜನಮಪ್ರಶಸ್ತಂ' ಅಲ್ಲವೆ? ತುಪ್ಪದ ಹಾಲಯ್ಯನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ತ್ಯಾಗ ಭೋಗ ಮಾಡಿಸಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸುಯೋಗವೊದಗಿಸಿದನು. ಆಹ, ಏನು ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಹೆಸರಿದು? ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾದ ನಾಮವಿದು? ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹಾಲಯ್ಯ.

ಇಟ್ಟು ಹೆಸರು ಸದಾಶಿವ. ಇವನ್ನು ಇಟ್ಟವರು ಬಸವನೀಲಾಂಬಿಯರು.

ಅಂದ ಬಳಿಕ ಇದೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗದೆ ಉಳಿದೀತೆ? ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ - ಯೋಜನೆಗಳು ಸಂಯಾದ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಎಂದಿಟ್ಟು ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಸುಶೀಲೆ - ವಿಮಲೆ ಎಂದಿಟ್ಟು ದುರಾಚಾರಗ ಗೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ, ಈಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಹಾಗಾಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಪಂಚಕೃತ್ಯ ಕರ್ತರಾದ ಪಂಚಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವ ಸ್ಥಾನ ಉನ್ನತವಾದುದು, ಉದಾತ್ತವಾದುದು. ಶಾಂತ್ಯತೀತಕಲೆಯಿಂದ ಮನೋನ್ಮತನೇ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಕಾಶತತ್ವದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತೇಜೋವಂತನು ಅನುಗ್ರಹಕನಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವರಿಂದ ಜಗದನುಗ್ರಹ ಕಾರಕ ಸದಾಶಿವನೆಂಬುದು ಸುಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಅಮೋಘವಾದ ಅಸದೃಶವಾದ ಹೆಸರನ್ನು ತೊಟ್ಟ ಕಾರಣ ಸದಾಶಿವನು ಸಹ ಇನ್ನೇ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆ ಉದ್ಧರಿಸುವ ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದ ದೇಹ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವು ಆಡಗಿರ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಸಲ್ಲಿದ್ದು ಸೋಜಿಲವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದ್ದು, ಕಾರಣಿಕ ಸದಾಶಿವನಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಶಾಂತ್ಯತೀತವಾದ ಕಲೆಯಿತ್ತು ಮನೋನ್ಮತನೇ ಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಕರ್ಮಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ - ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವ ಇಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದು ಯಾವ ಲೇವವಿಲ್ಲದೆ - ಲೋಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರ, ಆಕಾಶ ತತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರನ್ನು ಕಂಡವ ಅದೆಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪದಿರರು. ಅವರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿತವಾಗುವ ವಿಷಯವು ಅನುಗ್ರಹಿತವಾಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆ, ಮೆಟ್ಟಿದ ನಾಡ ಮುಟ್ಟಿದ ವಸ್ತು, ದಿಟ್ಟಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲವು ಅನನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾ ವಾದವು, ಪವಿತ್ರವಾದವು.

ಆ ಸದಾಶಿವನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಈಶ್ವರರಿಗೆ ಆದಿಯಾಗಿ ಸಾ ಯಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಈ ಕಾರಣಿಕ ಸದಾಶಿವನು ಭಕ್ತಿ, ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗ, ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಆದಿಯಾಗಿ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಇದ್ದನು. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಈಶ್ವ

ರಲ್ಲಿರುವ ಆ ಆ ಕಲೆ ಶಕ್ತಿ ತತ್ವ ಕೃತ್ಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಉಳ್ಳವರೆ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮರು. ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಳಾಗಿತ್ತು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಸದಾಶಿವ ಯೋಗಿಯು ಅವರವರಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು ; ಉದಾರನೆಂದೆನಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲು ಸದಾಶಿವನಾಮಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ್ಯ ವಿದೆಯೆ, ಸಾರೂಪ್ಯವಿದೆಯೆ ? ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಹೆಸರನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಗೊಳಿಸಿದ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಕಾರಣಿಕನಲ್ಲವೆ ?

ಹಾನಗಲ್ಲ ಮರದ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರವಾದ ಮೇಲೆ ತೊಟ್ಟು ಹೆಸರು ಕುಮಾರ. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸದಾಶಿವನು ಕುಮಾರನಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕುಮಾರನಾದ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆಲ್ಲ ಕುಮಾರನಾದ. ಸಮಾಜ ಅವನ ಮನೆಯಾಯಿತು. ನಾಡು ಮಠವಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ಧರ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಏಳಿಗೆಯೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಅರ್ಥಾರ್ಜನವಾಯಿತು.

ಅವರ ಕೌಮಾರತನ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆರು ಮುಖವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಪಣ್ಣುಖಸ್ವಾಮಿಯಾದನು. ಕಾರ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖ ಸಾಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪಣ್ಣುಖಸ್ವಾಮಿಯು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಾರ್ಥ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ತಂದೆಯನ್ನು ಸಹ ಮೀರಿ ನಿಂತಂತೆ ಆ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆಯು ಈ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿಯು ಇತ್ತು. ಇವರ ಅಪಾರ ಅನು ಭವದ ಮುಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅನುಭವವೂ ಬಾಳಿಕೆಬಾರದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಶಿವನ ಕುಮಾರನಾದನು.

ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಮಾರರಾದವರು ಇಹಕೆ ತಂದ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಕೆ ತಂದ ತಂದೆಯಾದ ಶಿವನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಶಿವಾಚಾರದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಶಿವಾಗಮ ವಚನಾನುಸರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅನುಷ್ಠಿಸಿ ಬಾಳಿದನು. ಇದ ರಿಂದಾಗಿ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಅನ್ವರ್ಥನಾಮನಾದನು, ಪರಮಾರ್ಥಧಾ ಮನಾದನು.

ಕೊನೆಮಾತು

ಬಾಳು ಬದುಕಿನ ಗುರಿಯಿಲ್ಲವೆ ತಿರಿದುಂಡು ತಿರುಗುವುದೆ ತುಂಬಿಬಂದರೆ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗುವುದೆ ಜೀವನವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಜೀವನ್ಮುತರಾಗಿ ಬಳಲುವ ಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸಲು ಅವತರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಮಹಾನುಭಾವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು ; ಅಸದೃಶರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ದೆಸೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಚ್ಛೇದಿಸಿ ಮುಂದುವರಿದ ಕಾರಣ ಅದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಾಂಗದ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳು ಅವರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿದವು. ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆ ಯೊದಗಿದಾಗ ಇಡೀ ಸಮಾಜವೇ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ದಾರಿಕಾಣದೆ ತೊಳಲುವ ವಿಕಾರ ಸ್ವರೂಪ ಅವರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ ಅವಿದ್ಯಾ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿ ಕಲೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತನು ಮನ ಧನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಕ್ಕಿದರು ; ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡರು.

ಅಂತಹ ಕಾರಣಿಕನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳಾದರು ಆನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ರಚನೆಯಿಲ್ಲ ; ಪ್ರಚಾರವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷನ ಹೊಂಗಿರಣಗಳ ಹೊಂಬೆಳಗು ಹರಡದೆ ಬಿಡು ವಂತಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವುಗಳ ನಿಸರ್ಗಗುಣ. ಮೇಘಗಳ ಮುಸುಕು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನದು ? ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಧರ್ಮರಕ್ತಿ ಮಾನವೋದ್ಧಾರಾಶಕ್ತಿಯ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಆ ಮೇಘಗಳನ್ನು ಚದುರಿಸಿ ಓಡಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಮರ್ಥ ವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಗದಿಂದ ಪ್ರಭೆಯು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. ಸರ್ವಸತ್ತ್ವೀಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಾಜ ಬೆಳಗನು ಕಂಡಿತು. ಗೊತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಿತು. ಜಗಜ್ಜಕ್ಕು ವಿನ

ಉದಯದಿಂದ ಜಗತ್ತು ಚೇತನಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರನ ಉದಯದಿಂದ ಸಮಾಜ ಸಚೇತನಗೊಂಡಿತು, ಸತೇಜಗೊಂಡಿತು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ತಾವು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಾರ್ವಣ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಾರು ವಡಬಾರದೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಸಕಲ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಾಹಸಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿ ವ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವೃತಹಸ್ತದಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಛೆಯದಲ್ಲಿ ರನ್ನಗಳಂತಿರುವ ವಚನರಾಶಿಯನ್ನು ತಾಳೆಗರಿಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದವರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದು ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಓದಿ ಓದಿಸಿದರು. ತಿದ್ದಿ ಬರೆಯಿಸಿದರು. ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸಲು ವ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರು ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅದರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ವಡೆದರು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಂದಿಹೋದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಂಟಿಸಿದರು. ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಅದು ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ ಬೆಳಗಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಗಳ ಕಾಲ ಶೂಲಗಳ ಗತಿ ದುರ್ಗತಿಗಳ ರುಭಾಶುಭಗಳ ಮಳೆ ಗಾಳಿಗಳ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಾಮಾಜಿಕರು ಮುನ್ನಡೆನಂತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದಂತಾಯಿತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಸಮಾಜಹಿತೈಷಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿದರು ; ಬಾಳುತ್ತಿರುವರು. ಯಾವುದೆ ವಿಷಯವಾಗಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯವಿರಬಾರದು. ಸರ್ವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು ಎಂಬ ತತ್ವದವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಇದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಧರ್ಮ ನೀತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಬೋಧಿಸಿದರು. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಕಾಣದವರಿಗೆ ತೀರ್ಪೇಳಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಾವೆ ಪರಿಹರಿಸಿ ಜನದ ಆರ್ಥಿಕದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದರು. ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸಾರ್ಥಕ

ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಧಾನ ಧರ್ಮ ಕಲೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತ ವೈದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯತ್ತ ಸಮಾಜದ ಗಮನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆಳೆದರು. ತಾವು ಅವುಗಳ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ; ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದರು.

ಸಮಾಜದ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಾಸ್ಯತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ದಾಸ್ಯತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ದಾಸ್ಯತೆ ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಗೊಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳವರದು. ಈ ದಾಸ್ಯತೆಯುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜ ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದಾಸ್ಯದ ದಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಬೆಂದು ಹೋಗಿತ್ತು ; ಬಾದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪರಸಮಾಜ ಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತಪ್ಪಿಸಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಉಜ್ವಲ ತೇಜೋವಂತಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮಾಡಿ ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹರಾದರು.

ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾದುವ ರಾಜನು ತನ್ನ ಯೋಧರನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡರು ತನ್ನ ರಾಜತೇಜವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮುನ್ನತಿಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ - ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಸಹಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು ಎದೆಗುಂದದೆ ಎಣಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆದರು. ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ ಕಾರಣಿಕರಾದರು.

ಕೆಡಕು ನಡೆಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೆ ಕೇಡಿಗೀಡಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದು ನಾಡಿನ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಮಾತೇನು ? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದ ಒಂದು ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನೆ ಆವರಿಸಿದ್ದ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆ ಕೇಡಿನಿಂದ ಕಡೆಗೆಳೆದು ಸರ್ವೋದಯದ ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣಿಕನಾದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಶಕ್ಯವೆ ? ಆ ಮಹಾಕಾರ್ಯವು ಮನಮೆಚ್ಚುವ, ಜನಮೆಚ್ಚುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ದಿನದ ಒಂದು ವರುಷದ ಸಾಧನ ಸಾಕಾದೀತೆ ? ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಅಬಿಡವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅರವತ್ತು ಮೂರು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲವತ್ತೆರಡು ವರುಷ ಸಾಹಸಗೈದರು ; ಸಾಲದೆಂದರು.

ಒಣಗಿ ನಿಂತ ಮರುಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಯಿಸಿ ಮೃದುಗೊಳಿಸಿ ಹೊರಟ ಮಳೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಗುಡುಗಾಟ, ಅದೆಂತಹ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದಾಟ. ಅದರಂತೆ ದುರಾಚಾರ ದುರ್ವಿಚಾರ ಜೀವಿಯಿಂದ ಬೆಂದು ಬೆಂಡಾದ ಜನಾಂಗದ ಹೃದಯಭೂಮಿಯನ್ನು ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವಿಚಾರ ವರ್ಷಣದಿಂದ ಮಿದುವುಗೊಳಿಸಹೊರಟಾಗ ಉಂಟಾದ ದೂಷಕರ ಗುಡುಗುಗಳ ವಿಘ್ನಕಾರಿಗಳ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆತಗಳ ಅಬ್ಬರವೇನು ಅಲ್ಪ ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂತು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಸತ್ಯದ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಧೈರ್ಯಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಲಳವಲ್ಲ. ವರ್ಣಿಸಲು ವಾಣಿಯಿಲ್ಲ. ಕಾರಣಿಕ ಕಲಿತನಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವು ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ನೀತಿ ನಡತೆಗಳಿಂದ ಸಮತೆ ಸಮಭಾವಗಳಿಂದ ಒಂದಾಗಿ ಮಾಡಹೊರಟು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಆ ತಾತ್ವಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ವೀರಶೈವಮಹಾಸಭೆ, ಧರ್ಮೋತ್ತೇಜಕ ಸಭೆ, ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತಹ ಪ್ರಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದೆ ವಿಧಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕಾರಣಿಕನು ಕುಮಾರಯೋಗಿ! ರಕ್ತ ಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಪವಾಡ ಪುರುಷರು ಹಾನಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ರಕ್ತಪತನ ದಿಂದೆತ್ತಿ ಬಹು ಜನರನ್ನು ವಿರಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿಗೇರಿಸಿದ ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಗಳು ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು. ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಾವಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿ ಪರಾರ್ಥ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಾರಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರು ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು. ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯರಿಗೆ ಕಾರ್ಯರತಿಯನ್ನು ಅಜ್ಞಾನತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಭವದ ಗತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ ಉದಾತ್ತ ಚರಿತ್ರರು ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು.

ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ಶಿವಯೋಗ ಶೀಲರು 'ಶಿವಯೋಗಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಿ; ಮನಸ್ವಿಗಳು ಮಹಿಮರೆಂದು ಕರೆಯಲಿ, ತಪೋವಂತರು ತಪಸ್ವಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯನ್ನು

ಕಾರಣಿಕನೆಂದೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಂತೆ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಧನೆಯೆ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೊನೆ ಉಸಿರಿರುವವರೆವಿಗು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿಯೆ ಸಾಧನಾಲರಾಗಿಯೆ ಸಮಾಜ, ಧರ್ಮ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾರಣಿಕನಲ್ಲವೆ ಮತ್ತೇನು ? ವಾಪಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಕಲಾಹೀನರನ್ನು ಕಲಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾಪಂತರನ್ನಾಗಿ ರಾಗಿಗಳನ್ನು ವಿರಾಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನಿರೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗೆ ಕಾರಣಿಕನೆಂಬುದರಷ್ಟು ಉಚಿತವಾದುದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೆ ನಮ್ಮ ತಾರ್ಕಾಣ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯು ಬಂದೊದಗುವ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳಿಗೆ ಕುಗ್ಗದೆ ಕುಸಿಯದೆ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ನೂರ್ಮಡಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಚಂಡಿನಂತೆ ಪುಟನೆಗೆದು ತಡೆತೊಂದರೆಗಳನೆಲ್ಲ ತರಹರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಕಲಿಯಾಳು ಕಾರಣಿಕ ವದವಾಚ್ಯನಲ್ಲವೆ ? ಆತ್ಮ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಧರ್ಮೋತ್ತರಣದಿಂದ ಸಂತತ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂತೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕನಾಗಿ ಬಾಳಿದ ಬೆಳಗಿದ ಆ ಯೋಗಿ ಕಾರಣಿಕನೆ ಅಹುದು. ತಾಸೈತಂದ ಮಣಿಹಕ್ಕಾಗಿಯೆ ತ್ರಿಕರಣಗಳನ್ನು ಮುಡಿಪಿಟ್ಟ ಸ್ವಾರ್ಥಸುಖಗಳಿಗೆ ಜಲಾಂಜಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಆ ಯತಿಕುಲತಿಲಕನು ಕಾರಣಿಕನೆ ದಿಟ. ಸಂಕುಚಿತ ಧೈಯ ಧೋರಣಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾನವ ಲೋಕವೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಎಳ್ಳಿಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೊನೆಯ ದಿನದ ವರೆವಿಗು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಯಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯು ಅದೇ ಹವ್ಯಾಸ ಹಂಬಲಗಳಿಂದ ಮೈದೆಗೆದ ಮಹಿಮನು - ಅದೇ ಧೈಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಲೆಗೂತ್ತಿ ಮರಳಿ ಬರುವ ಮುನ್ನಾಸೆ ತೋರಿದ ಆ ಮಹಾದಾನಿ - ಮಹೋನ್ನತೋದಾರಿ ಮಹಾಕಾರಣಿಕನೆಂಬುದೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಿಶ್ಚಯ. ಅಂದು ಎಂಟುನೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಭಕ್ತಿಭಾಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನು ತನ್ನ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಿರನೆ ತಿರುಗಿಸಿದ ಜನಜಾಗೃತೆಯ ಚಕ್ರವೇಗ ನಿಲ್ಲುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ಅದೇ

ಚಾಲನೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯು ಕಾರಣಿಕನೆಂಬುದು ಸಾವಿರಪಾಲಿಗು ಸತ್ಯ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರಯೋಗಿಯ ಬಾಳು ಸಣ್ಣಬಾಳಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಬಾಳು; ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬಾಳು. ಆಜನ್ಮವು ತಪ, ತತ್ವ, ಸೇವೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಗ್ರಹ, ಸಭೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ವಾರವ್ರವಚನ, ಶಿವಾನುಭವ ಮುಂತಾದ ವ್ರತಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಹೆಣಗಿ ಹೋದ ಹಿರಿಯ ಬಾಳು; ಹೆಗ್ಗುರಿಯ ಬಾಳು. ಅವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಅಳತೆಗೋಲಿಲ್ಲ. ಬಣ್ಣವಲು ಬುದ್ಧಿಭಾವಗಳು ಸಾಲವು. ಆ ಆದರ್ಶ ಬಾಳನ್ನು ಯಾವ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಬೇಕೋ ಯಾವ ಕುಂಚಿಸಿಂದ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದು, ತೋಚದು. ಅವರ ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿಗಳ ಜಿನ್ನಹತ್ತಿ ಬರೆಸ ಬಲ್ಲಿವರ ಕಾಣೆವು. ನಮ್ಮ ಬಡತನ ಬರಹದ ಮಾತೇಕೆ?

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಾಹಸ ಕಾಲಕಳೆದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಧೋರಣೆ ದೂರ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಜಪ್ರೇಮ ಸಾಂದ್ರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾತಿಶಯವಾಗಿನಡೆದಿತ್ತು. ಆತ್ಮ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಯ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವಿರಳೈಕೈರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಿನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು ವರಮ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು, ಮೀರಿದ ಮಹಾತ್ಮರು; ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು.

ಅವರ ಕ್ರಿಯೆ ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಅವರಿಮಿತವಾದವು. ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನಗಳೆ ಅವರ ದೇಹಾತ್ಮಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಿಕಲತೆಯಿತ್ತು, ಅವಿರಲತೆಯಿತ್ತು. ಅವುಗಳಿಂದ ಅವರ ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ವಲಿಸಿತು, ಕೀರ್ತಿ ಕೊನರಿತು. ಕುಮಾರಯೋಗಿ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷನಾದ; ಕಾಲಸಂಹರನಾದ; ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶನಾದ.

ಅರಳಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವು ತನ್ನ ನರುಗಂಪನ್ನು ಹರಡದೆ ಅದೆಂದಿಗು ಮುಚ್ಚಿಡದು. ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿರು ಕಂಪು ಇರದು. ತಿರೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹುಟ್ಟಿರುವುದು ಜನರನ್ನು ಆನಂದಿಸಲು. ಅದರಂತೆ ಕಾರಣಿಕನಾದ ಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಆತ್ಮ

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹರಡಿದನು. ಜ್ಞಾನಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಬೋಧಿಸಿದನು.

ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರ ಜೀವನವು ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಆಗರವಾಗಿ ಗೌರೀಶಂಕರಶಿಖರದಂತೆ ಉತ್ತುಂಗವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ, ಅಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ; ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಹಾಗಾಗದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಕಾಸಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ವಿಷ್ಣು ವರಂಪರೆಗಳನ್ನು ವಿಷಮವಾದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿ ಸಹನೆಗಳಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಭಾವ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಆಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಜನದೆದುರು ಜಗದಗಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವನು. ಕಾರಣಿಕ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳು ಹಾಗಾಗಿ ನಿಂತರು. ತಮ್ಮ ಕಾರಣಿಕ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಸಂಜೆಯ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೀಪಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪ್ತಿಸಿ ದಿವಂಗತರಾದರು. ಮತ್ತೆ ಮೂಡಿ ಬಿಂಬವನ್ನೆ ತೋರಲಾರರೆ ? ತೋರುವರು; ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಗೋ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೋ ?

ಅನುಬಂಧ

ಕನ್ನಡ ವಿವೇಕಾನಂದ

ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳವರಿಗೆ ಆಪ್ತಶಿಷ್ಯರನ್ನೇಕರಿದ್ದರು ; ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಆಪ್ತ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಗುಡ್‌ವಿನ್‌ರಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವರು ಒಬ್ಬರು ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದುದೊಂದು ಶೋಚನೀಯ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷಣಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸಿಗದಂತಾದುದು ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದು ಕೊರತೆ. ಭಾವೀ ಜನಾಂಗದ ಶ್ರವಣ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಭಾವ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗು ಭಾಷಣಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯೇನೊ ಸುಳಿದೆಗೆದು ಬೆಳೆಯಿತು ; ಹುಲುಸಾಗಿ ಫಲಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿದುಹೋದ ಜಲವೆಷ್ಟೋ ಬಲ್ಲವರಾರು ? ಆಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೆ ವರ್ಷಾಭಾವದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲೇಸಿತ್ತು. ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಆಣೆಕಟ್ಟು. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಬತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾವೀ ಜನಾಂಗದ ಹೃದಯ ಭೂಮಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದರಿಂದ ನೆನೆಯಿಸಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ; ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಭಾಗ್ಯ ಇಲ್ಲದೆಹೋಯಿತು.

ಅದೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಭಾಷಣ, ಲೇಖನ, ಪತ್ರಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ದಿಂದ ಅವರ ಅಮೃತಶ್ರಾವಿ ಉಪದೇಶ ಇಂದಿಗು ಚಾರಿತ್ರಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತ ವಾಗಿ ಅವರ ದಿವ್ಯತತ್ವ, ಅವರ ಭವ್ಯ ಭಾರತೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯ, ಅವರ ಭಾರತಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಾರಾಭಿಮಾನಗಳು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಕಾಣುವವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತವೆ. ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ೩೦ ವರುಷ ಬದುಕಿ ನಾಡಸೇವೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿ ತೀರ

ಹತ್ತಿರದವರಾಗಿದ್ದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರ ಭಾಷಣ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿಡುವ ಸತ್ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲು ಬೇರೆ ಕೃತಘ್ನತೆ ಯುಂಟೆ, ಅಕೃತ್ಯತೆಯುಂಟೆ ?

ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಹಸ್ತಪೋಷಿತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವಿದು ? ಕಂಡಹಾಗೆ ಕೈಗೆ ಬಂಧುದು ಬಾಯಿಗೆ ಬರದಂತಾಯಿತು. ಭಾವೀ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವರ ಭವ್ಯೋಪದೇಶದ ಕಿಡಿಗಳನ್ನಾದರು ಕಾಣುವ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಅವರ ಉಚ್ಚವಿಚಾರ ಗಳು - ಆಳ ಅನುಭವಗಳು ಗಾಳಿಯ ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಹೋದವು. ಭಾಷಣ ಸಂಗ್ರಹವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಚರಿತ್ರೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಚರಿತ್ರೆ ಗಿಂತಲು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳೇನು ಯಾರೋಪು ಅಮೇರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ತತ್ವಪ್ರಸಾರಮಾಡಿ ಬಂದಿರುವರೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಅಹುದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಸಂವತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ನೆರೆಯವರು ನರಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮುಂದೆಂದು ಹೋಗುವ ದಾಷ್ಟರ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಂತ ಹಂತಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರ ತತ್ವ. ನೆರೆನಾಡಾದ ನಂತರ ಹೊರನಾಡು ಎಂಬುದು ಅವರ ಗ್ರಹಿಕೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರನಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ತ್ರೀವ್ರಾಸಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅನೇಕಸಲ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗು - ದೀರ್ಘಾಲೋಚನೆಗು ಅದು ವಿಷಯವಾಗದೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವುಂಟು, ಕೊರತೆಯುಂಟು. ಅದು ಭಾಷಾಕೊರತೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡವನ್ನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ - ಅನುಕೂಲಗಳಿಲ್ಲದಾಗ ಬೇರೆ ಭಾಷಾ ಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿ ? ಅನುಕೂಲವೆಲ್ಲಿ ? ಇದೊಂದು ಕೊರತೆ ಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಪರಪ್ರಾಂತ - ಪರದೇಶ ಸಂಚಾರ - ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ

ನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪರರ ಮುಖದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರದಿಂದ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಚಿಕ್ಕದೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು ನೂರುಪಾಲಿಗು ಕನ್ನಡದ ವಿವೇಕಾನಂದರೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ - ಕುಮಾರಯೋಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಚರಿತೆಯು ಒಂದೇ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಂತಿದೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿ! ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾದರು ಆತ್ಮ ಒಂದೇ; ಪಂಥ ಒಂದೇ. ಇಬ್ಬರು ಧರ್ಮಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಉದ್ಧಾರದ ಅವತಾರಿಗಳೆ! ದೀನ ದರಿದ್ರ ದುಃಖಿಗಳ ನೃತಿನಿಧಿಗಳೆ! ಇಬ್ಬರು ಮಾನವೋನ್ನತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದವರು. ದಯಾಮಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಹ ಹೃದಯರು. ಗುರಿಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶೀಲಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕೃತಲು ಕರೋರರು. ತಮ್ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಸಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಸಂಘಕ್ಕೋ ಸಮಾಜಕ್ಕೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೋ ದ್ರೋಹಾದಿಗಳು ಜರಗಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಅದೆಂದಿಗು ಸಹಿಸದವರು. ಇಬ್ಬರುಗಳ ಜೀವಿತಕೃಷಿ ಅಜ್ಞಾನ ಅಧರ್ಮ ದಾಸ್ಯ ದೈನ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಇದ್ದಿತು. ಇಬ್ಬರು ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗಿಗಳು; ಪರಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳು. ಒಬ್ಬರ ಆತ್ಮ ವಿವೇಕದಿಂದ ಆನಂದಿಸಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರದು ಅನುಭವದಿಂದ ಆನಂದಿಸಿದೆ. ಇಂದಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ನಿತ್ಯಾನಂದರು; ಎಂದಿಗು ನಿತ್ಯನಂದರು.

ನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲವಾರು ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣ!

೧. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಉಪನಿಷತ್ತು ಗೀತೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೆನಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪಟಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮೊಗ್ಗೆಯ ಮಾಯಿದೇವರ ಶಿವಾನುಭವ ಸೂತ್ರ, ಶತಕತ್ರಯ ಮೊದಲಾದ ಇವರಿಬ್ಬರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದರು. ನಿತ್ಯ ಅವುಗಳದೆ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ

ನಡಸುತ್ತಿದ್ದರು ; ಶಿವಾನುಭವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಭಾಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರು.

೨. ವಿವೇಕಾನಂದರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರಂತಹ ಭಕ್ತಿಭಾವದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ಯೋಗಿ ಪುಂಗವರಾದ ಎಳೆಂದೂರು ಬಸವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನಂತಹ ನಾಸ್ತಿಕಶಿಷ್ಯನ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಂತೆ ಎಳೆಂದೂರು ಬಸವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳವರಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ನಾಸ್ತಿಕವಾದದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುತೋಚದೆ ನಿಂತ ಸದಾಶಿವಸ್ವಾಮಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣರಾದರು.

೩. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಗುರುಗಳು ದೈವಾಧೀನರಾದನಂತರ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾಗಲು ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದರು.

೪. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಲಾಪಹಾರಿಣೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಗುರುಗಳ ತತ್ವ-ಯೋಗಗಳ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದರು. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬೈರಾಗಿ ಮಂಡಳದ ಸೇನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳು 'ವಿರಾಗಿ' ಮಂಡಲ ಸೇನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಗುರುಗಳ ಅಸ್ಥಿಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ - ಭಾವ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿಗಳಿದ್ದವೋ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರಿಗೆ ಗುರುಗಳ ಗದ್ದಿಗೆ ಸಮಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು.

೫. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬುದ್ಧ ನಾನಕ್ ಚೈತನ್ಯ ಕಬೀರ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಅವತಾರ ಪುರುಷರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ರೇಣುಕ ಬಸವ ಬುದ್ಧ ತೋಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಪುರಾತನ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಜಡೆಯಸಿದ್ಧರು ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

೬. “ಪರೋಪಕಾರವೆ ಧರ್ಮ. ಉಳಿದ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಹುಚ್ಚುತನ. ಸ್ವಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಸಹ ಹುಚ್ಚುತನ. ಯಾವ ನಾದರೇನು ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಪರರಿಗೆ ಎರೆದು ಕೊಡುವನೋ ಆತನೆ ಮುಕ್ತನು.” ಎಂಬ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಉಕ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶವೆ ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರ ಮೂರ್ತಿರೂಪಾಗಿ ಬಂದಂತಿತ್ತು.

ಮಾಘಮಾಸ

ಮಾಘಮಾಸ ಅಘನಾಶ - ಎಂದು ಹಿರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮಾಘಸ್ನಾನ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಮಾಘಮಾಸದ ರಥ ಸಪ್ತಮಿಯು ಮಹಾನವಮಿಯಂತಹ ಹಬ್ಬ. ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮಹಿಮೆ ಅದರ ಮತ್ತೊಂದು ಹಿರಿಮೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಘಮಾಸ ಮಂಗಳಕರವಾದುದು; ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾದುದು. ಚರಿತ್ರೆಯ ನಾಯಕರು, ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದಾರೆ, ಆಗಿದೆ.

ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರವು ಮಾಘಮಾಸದ ಗರ್ಭದಿಂದ ಉದಯಿಸಿದೆ. ಕುಮಾರಯೋಗಿಗಳವರು ಮಾಘಮಾಸದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮಾನವಾಗಿದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆ ಉದಯಿಸಿದ್ದು ಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಿ. ಸ್ವಾಮಿ ಅಸ್ತಮಾನವಾದ್ದು ಬಹುಳ ಸಪ್ತಮಿ. ಮಾಘಮಾಸದ ಈ ಎರಡು ಸಪ್ತಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಪ್ರಸುಪ್ತ ರಹಸ್ಯವಿದೆ; ವರ್ಯಾಪ್ತ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಥೋತ್ಸವವು ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಾಘಮಾಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಮಹಿಮೆ ನೂಡಿಬಂದಿದೆ; ಕೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಈ ಚರಿತ್ರೆಗು ಈ ಮಾಸಕ್ಕು ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಂದೆಂದು ಮಾಸಿಹೋಗದ ಮಾಸ; ಮರೆಯದ ಮಾಸ.

ಮೀಸಲು ವಚನಗಳು

೧

ನಮ್ಮ ಕುಮಾರೇಶ್ವರನ ಇರುವು ಅರಿವಿರೇನಯ್ಯ ?
ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ :
ಜೋಯಿಸರ ಹರಳಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು.
ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮತಿವಂತನಾದನು.
ರತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಿರಾಟ್ಟುರ ಮಠಾಧೀಶನಾದನು.
ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವ ಮಹಾಸಭೆಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.
ಹಿತರಲ್ಲದೆ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರವ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಹುಳಹತ್ತಿ ಹಾಳಿಡುವ ತಾಳೆಗರಿಗಳನು
ಸುತ್ತಿಸಂಗ್ರಹಿಸಿದನು.
ಆತನಿರುವು ಸಮಾಜಕ್ಕೊಂದು ಪಾವನ.
ಆತನ ಸುಳುವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಜೀವನ.
ಇಂದಿನ ಕರುನಾಡಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಬಸವನಂತಿದ್ದನಯ್ಯ
ಶ್ರೀ ನಿಡುನಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
ಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ.

೨

ಅಂದಣವನೇರಿ ಮೆರೆದ ತನುವಲ್ಲ.
ಕುಂದಣವ ಗಳಿಸಿ ಗಡಣಿಸಿದ ಕೈಯಲ್ಲ.

ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಕಾಯಕವ ಕೈಕೊಳ್ಳನಲ್ಲ.
 ವಿರತಿಗಾಗಿ ವಿಷಯ ತೊರೆದವನಲ್ಲ.
 ಕಾಮಕ್ಕೆ ತಾಣಿಲ್ಲ. ಕೋಪಕ್ಕೆ ಇಂಬಿಲ್ಲ.
 ಲೋಭಕ್ಕೆ ತೆರಹು ತಾನಿಲ್ಲ. ಮೋಹದ ಮಾತೇಕೆ ?
 ಮದದ ಮೊಳಕೆ ತೋರದು. ಮತ್ಸರಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲ.
 ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
 ಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ
 ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳ ಗಣಿಸಲಾರಳವು ಹೇಳಾ !

೩

ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಸವೆಸಿದನು ತನ್ನ ತನುವ.
 ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಾಗಿ ಸೂರೆಗೈದನು ತನ್ನ ಧನವ.
 ಶಿವಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಕ್ಕಿದನು ತನ್ನ ಮನವ.
 ತನು - ಮನ - ಧನ ವಂಚಕನಲ್ಲವಯ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ
 ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರನು.

೪

ವೀರ ವಿರತನ ಇರುವ ಕೇಳಿರಣ್ಣ !
 ಹೊನ್ನಿನಾಸೆಯ ಹೊದ್ದ. ಹೆಣ್ಣಿನಾಸೆಯ ಮೆಚ್ಚ.
 ಮಣ್ಣಿನಾಸೆಯ ಮುಟ್ಟ. ಮನದ ಮಾಯಾ
 ಪಾಶವ ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡುಕಿದ.
 ಸಮಾಜವನುದ್ದರಿಸಿ ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿಪ್ಪುದ ಕೇಳಿರಣ್ಣ !
 ಶಿವಯೋಗದೊಳು ಮನವನಿರಿಸಿ ಶಿವಯೋಗಿಗಳನುದ್ದರಿಸಿ

ತನ್ನ ಮನವ ಉನ್ಮನವ ಮಾಡಿಪ್ಪುದ ಕೇಳಿರಣ್ಣ !
 ಭವದೊಳಿದ್ದು ಅಭವನಾಗಿಪ್ಪ ಇರುವು ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ
 ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶವಾಸ
 ಕುಮಾರೇಶ್ವರಗಾಯಿತ್ತು.

೫

ದೇವ, ನೀನು ಭಕ್ತಿಯ ಬಳ್ಳಿಯು ನೋಡಾ !
 ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಗು ನೋಡಾ.
 ವಿರತಿಯ ವಾರಿಧಿಯು ನೋಡ.
 ನಿನ್ನ ಪೊಗಳಲಿನ್ನಳವೆ ?
 ಆಹಾ, ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆ ! ಆಹಾ ಎನ್ನಭಾಗ್ಯವೆ !
 ಆಹಾ, ಎನ್ನ ಮನವ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ
 ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
 ಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ
 ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ಕುಂಬಿಟ್ಟು ಕುಕಿಲ್ವಿಡುವೆನಯ್ಯ.

೬

ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವ ನೀನಯ್ಯ.
 ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಚನ್ನ ಬಸವ ನೀನಯ್ಯ.
 ವಿರತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ನೀನಯ್ಯ.
 ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ರಾಮಯ್ಯ ನೀನಯ್ಯ.
 ಐಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಜಗಣ್ಣ ನೀನಯ್ಯ.
 ಉಳಿನ ಕಾಯಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಶಿವಶರಣರಂಶ ನೀನಯ್ಯ.

ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
ಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ.

೭

ನೀಳವಾದ ದೇಹ; ಆಜಾನು ಬಾಹು.

ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣು, ಬಾಗದ ಬೆನ್ನು.

ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆ, ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಮೊಗವುಳ್ಳ
ಶಾಂತಸ್ವರೂಪನ ಕಂಡೆ ನಾನು.

ಕಂಡೆನ್ನು ಕಣ್ಮನದ ಕಾಳಿಕೆಯು ಹಿಂಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದೆನ್ನು ತನುಗುಣ ಕೆಟ್ಟುಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ

ಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ

ನೀನು ಅವಿರಳೈಕ್ಯನಾಗಲು ಬೇಂಟೆಯ ವೃಗದಂತಾದೆನಯ್ಯ.

೮

ಬಸವಣ್ಣನ ತತ್ವಗಳ ಬೆಳಗಲೆಂದು

ತಿರೆಗೈತಂದನಯ್ಯ ಕುಮಾರನು.

ಒಣಗಿದ ಬೆಳಗೆ ಮಳೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

ಬಂಜರ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದನಯ್ಯ ಕುಮಾರನು.

ಭವಪಾಶವ ಬಿಡಿಸಿ,

ಭಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವ ಹಿಡಿಸಿದನಯ್ಯ ಅನಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ.

ಭಕ್ತರ ಬಂಧುವಾಗಿ ದೀನರ ದಯಾಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ

ಗುರುಗಳಿಗೆ ಪರಮಗುರುವಾಗಿ ಚರಿಸಿದನಯ್ಯ

ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
ಧೀರವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ.

೯

ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಜಗಕ್ಕೆ
ಇಳಿತಂದನಯ್ಯ ಗುರುಕುಮಾರ.
ಸತ್ತ್ವಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷನಾಗಿ ತತ್ಪಲಂಗಳಲ್ಲಿ
ನಿರಪೇಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನಯ್ಯ ಗುರುಕುಮಾರ.
ಅಂಗಜನ ಭಂಗಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗನಾಗಿದ್ದನಯ್ಯ ಗುರುಕುಮಾರ.
ಶಿವಯೋಗಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜವನುಡ್ಧರಿಸಿದನಯ್ಯ ಗುರುಕುಮಾರ.
ಭವರೋಗ ನೀಗಿ ಭಾವಭರಿತನಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಬದುಕಿಸಿದನಯ್ಯ
ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
ಧೀರವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ.

೧೦

ಕರುನಾಡಿಗೊಬ್ಬ ಕುಮಾರ ನೋಡಯ್ಯ.
ಆತನ ನಡೆ ಹಿರಿಕಿರಿಯರಿಗೆ ಪಾವನ.
ಆತನ ನುಡಿ ಸರ್ವರಿಗು ಅಮೃತದ ಧಾರೆ.
ಆತನು ನೆರೆಪಿದ ಹೃದಯಗೀತೆ ಸಕಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ನೋಡಯ್ಯ.
'ವೃತ್ತಿಯ ಜಾಲ ಚಿಂತೆಯ ಮೂಲ' ಎಂದು
ಹಾಡಿದನಯ್ಯ ಕುಮಾರ.
'ಚಿತ್ತದ ರಾಗ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಪೂಗ' ಎಂದು
ನೇಳಿದನಯ್ಯ ಕುಮಾರ.

‘ನಿನ್ನಯ ಸಂಗ ಬನ್ನದ ಭಂಗ’ ಎಂದು
 ಬಿತ್ತರಿಸಿದನಯ್ಯ ಕುಮಾರ.
 ತನ್ನ ಪರಿಶುದ್ಧ ನಡೆ - ನುಡಿಗಳಿಂದ ಸಿರಿಗನ್ನಡ
 ಗುಡಿಯನೆ ಕಟ್ಟಿದನಯ್ಯ
 ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾ
 ಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರನು.

೧೧

ಅಂಗ ಪ್ರಾಣಗಳೆಲ್ಲದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ಲಿಂಗವಂತ ಸಮಾಜ.
 ಶಿವಯೋಗ ಸೌಭಾಗ್ಯ ವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿತ್ತಯ್ಯ
 ಶಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಮಾಜ.
 ವಿದ್ಯಾವಿತರಣೆಗಳೆಲ್ಲದಂತಾಗಿತ್ತಯ್ಯ ನೀರಶೈವ ಸಮಾಜ.
 ದೇವ, ನೀವೀ ಭುವನಕ್ಕೆ ಬಂದವತರಿಸಿ
 ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರವ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿ
 ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂಬಂಗವನು ಪಂಚಾಚಾರ ಪ್ರಾಣಗಳನು
 ತಂದು ತುಂಬಿ ಸಮಾಜ ಸಜೀವಗೊಳಿಸಿದೆಯಯ್ಯ.
 ಶಿವಯೋಗ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು
 ಲಿಂಗವಂತರ ಭಾಗ್ಯವಂತರಾಗಿಸಿದ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಿನ್ನದಯ್ಯ.
 ವಿದ್ಯೆ - ವಿತರಣೆಗಳ ಮಹತ್ತರವೆಂದು ಸಾಮಾಜಿಕರು,
 ವಿದ್ಯಾಪ್ರೇಮಿಗಳು ವಿತರಣಾಭಾಗಿಗಳು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ
 ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶವಾಸ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ
 ನಿನ್ನದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರದು ಹೇಳಯ್ಯ.*

* ‘ವಚನಾಂಜಲಿ’ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದವುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಇತರ ಕೃತಿವಿಮರ್ಶೆಗಳು

ವಚನಾಂಜಲಿ :—

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಶೈಲ ಸೂರ್ಯಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾದ ಶ್ರೀ ಜ. ಪ. ಚನ್ನಬಸವರಾಜ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಗಳವರ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ - ವಿಮರ್ಶಕಶಕ್ತಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ಇವುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೀಳುಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ವಚನಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಸೀಳುಡಿಯಲ್ಲಿ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಪಮೆ, ರೂಪಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚೆನ್ನದ ನಾಯಿ, ಮಾಯಾಮಂಜರ, ಕಬ್ಬಿನದ ಕೋಡುಗ, ಹಾಲ ತೊರೆ ಇಂತಹ ರೂಪಕಗಳು ವಚನವಾಙ್ಮಯದ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಗಳು. ಶ್ರೀಗಳವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆ ಇಂತಹ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನಯ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರವೆಂದೇ ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಚನಾಂಜಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವ - ಅನುಭಾವಗಳನ್ನು ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತೆ ಹೆಣೆದಿರುವರು. ವಚನವಾಙ್ಮಯದ ಪರಂಪರೆ ನಿರತೈವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಈ ಗ್ರಂಥದೊಡನೆ ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವಚನವಾಙ್ಮಯದ ಮೆರುಗು ಇರದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಅವುಗಳಿಗಿದೆ. ಶ್ರೀಗಳವರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಹ ವಚನಗಳು ಬರಬಹುದೆಂಬ ಕುರುಹು ಇಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಗಳವರ ಮುಷ್ಠಿನಾರ್ಯರ 'ಭಾವಪಾತ್ರಗಳು' ಮತ್ತು 'ಹೆಮ್ಮಗಳು' ಇವೆರಡು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ನಿಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಮುಸ್ಸಿನಾರ್ಯರ ಗೀತೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪಾತ್ರಪರಿಚಯ, ನೈತಿಕ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುವರು.

ಇಂತು ಶ್ರೀಗಳವರು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರೆನಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿರುವರು. ಅವರ ರೀತಿ ಗತಾನು ಗತಿಕವಾದುದಲ್ಲ. ಶೈಲಿ ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣವಾದುದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಡಗಿದೆ; ಶಕ್ತಿಯಿದೆ; ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿದೆ; ಕಲೆಯ ಕುಸುರಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂದು ಬಲವಾಗಿ ಆಶಿಸಿರುವೆನು. ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು

ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ.

೨೩-೨-೧೯೫೦

ಅಣ್ಣನ ಬದುಕು : —

“.....ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಗಳು ಮೂಲಕೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆ ಶಬ್ದಭೇದ, ಭಾವಾರ್ಥ, ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೇಸರ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸೊಗಸಾಗಿ ತಿಳಿಯಲೆಂದು (ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನವನ್ನು) ಬಾಲ್ಯದ ಬದುಕು, ಜವ್ವನದ ಬದುಕು, ಚರಮ ಜೀವನದ ಬದುಕು ಮುಂತಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ.....ಮನೋ ರಂಜಕವಾಗುವಂತೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಹಣೆದಿರುವರು.

ಶ್ರೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ಗ್ರಂಥ ಬರೆಸದ್ದು ಯೋಗ್ಯ. ಅಂತಹ ವರಿಗೇ ಈತರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧಿಸುವುದು. ಇವರ ಭಾಷೆ ಸರಳ ಮತ್ತು ಓದಲು ಸುಲಭ. ಕೇವಲ ಲಿಂಗವಂತರೇ ಓದಬೇಕೆಂದು ಈ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರೂ ಓದಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥ ಕೇವಲ ವಚಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರವಿರುವುದು.”

ತಾ|| ೨೦-೧೧-೧೯೫೦

ವಿಶಾಲಕರ್ನಾಟಕ.

“.....ಭಗವಾನ್ ಬಸವೇಶ್ವರರ, ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ರಾಜಕೀಯ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ, ಸಮತೆ, ಅಹಿಂಸೆ ಹೀಗೆ ನಾನಾದ್ಯಕ್ಕೋಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಗಳವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ

ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಅಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಅವರ ಜೀವ ತೇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ವಚನಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ... ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿನ ತಿರುಳು, ಗುಢಾರ್ಥ, ಸಂದೇಶ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷೆ ಬಹು ರಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಳಸಿರುವ ಉಪಮಾನ ಉಪಮೇಯಗಳು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿವೆ.

ಶಾ|| ೧೯-೧೧-೧೯೫೦

ಪ್ರಜಾಮತ.

ವಚನಾಂಜಲಿ :—

“.....ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ ವರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಪ್ರ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ವಚನ ಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಜ. ಪ. ಚನ್ನಬಸವರಾಜ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅರ್ಪಿಸಿದ ಕೃತಿಯಿದು. ಈ ಅಂಜಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗ, ಅಂತರಂಗವೆಂಬ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.....ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಫಿ - ಟೀ, ಸಿನೇಮಾ, ಕಂಪ್ರಿಲ್, ಧೂಮಪಾನ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗಿ, ಕೈಪಿಡಿಯಂತಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಶ್ರೀ ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಶ್ರೀಶೈಲ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಜಗದ್ಗುರು ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಪ್ರಬೋಧ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರನೇ ಕುಸುಮವಾಗಿ, ದಪ್ಪ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಜುಲೈ ೧೯೫೦

ಮೈಸೂರು

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಸಂಚೆ

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ನಿಡುಮಾಮಿಡಿ ಪ್ರಬೋಧ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ - ವಿಜ್ಞಾನ
೨. ಸೀಳುಡಿ
೩. ಹೆಮ್ಮಗಳು
೪. ಮುಸ್ತಿನಾಯ್ಕರ ಭಾವಪಾತ್ರಗಳು
೫. ಪಕ್ಷ್ಯಲಾಕ್ಷಿ
೬. ಅರ್ಜುನ ವಿಜಯ
೭. ವಚನಾಂಜಲಿ
೮. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ತವನಮಂಜರಿ (ಬಸವಪ್ರಶಾಸ್ತಿ ಕೃತ)
೯. ಶಿವದೇವ ವಿಜಯ
೧೦. ಕೈವಲ್ಯೋಪನಿಷತ್ ಭಾಷ್ಯ (ಕನ್ನಡ ಭಾವಪ್ರಕಾಶ ಸಹಿತ)
೧೧. ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ - ರಾಜಯೋಗಿ ವೇಮಣ್ಣ
೧೨. ಶಿವನ ಸೋಲು
೧೩. ಜೀವಜ್ಯೋತಿ
೧೪. ಅಭಿನವ ಕಾಳಿದಾಸ—ಬಸವಪ್ರಶಾಸ್ತಿ ಕೃತ
೧೫. ರೇಣುಕ ವಿಜಯ
೧೬. ವೀರಶೈವ ಪ್ರಯೋಗ ರತ್ನಂ ” (ಸಸ್ವರ, ಸಟಪ್ಪಣ, ಸಚಿತ್ರ)
೧೭. ಕನ್ನಡ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಚಂದ್ರಿಕೆ
೧೮. ಗುರುವಿನ ಗೆಲುವು ; ೧೯. ಅಮೃತವಾಣಿ
೨೦. ಇಮ್ಮಡಿ ಕರಿಬಸವೇಂದ್ರರ ಒಸಗೆ
೨೧. ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ
೨೨. ಅಕ್ಕನ ಲಾವಣಿ ; ೨೩. ಅಕ್ಕನ ಬಾಳು
೨೪. ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ
೨೫. ಮಹಾದೇವಿಯಮ್ಮನ ವಚನಗಳು
೨೬. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ

